PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, PETEK, 7. AVGUSTA 1964 • LETO V., ŠTEVILKA 213 • CENA 20 DIN

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JOŽE SMOLE
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

Prva izdaja

Negotovost po vznemirljivih dogodkih

Posvetovanja v New Yorku in Washingtonu – Vojaške priprave vJužnem Vietnamu

Ameriški obrambni minister McNamara je izjavil, »da so ameriška letala bombardirala samo odmaknjene pomorske naprave v DR Vietnamu, tako da je po vsej verjetnosti le malo žrtev med civilnim prebivalstvom.« Predsednik Varnostnega sveta se posvetuje o nadaljnjem delu Varnostnega sveta, ki je v sredo zvečer začel razpravljati o dogodkih v Tonkinškem zalivu. Iz Sajgona in Bangkoka poročajo o premikih vojaških enot. Vlada LR Kitajske je odločno obsodila letalske napade na DR Vietnam in spopad v Tonkinškem zalivu ter je izjavila, da je »agresija proti DR Vietnamu tudi agresija proti LR Kitajski«.

Posveti v Varnostnem svetu

Washington vztraja pri pravici »povračila«

NEW YORK, 6. avg. (Tanjug-AP) — Predsednik Varnostnega sveta, Norvežan Sivert Nüisen, se danes posvetuje o tem, kaj bo ukrenil Varnostni svet, ki je sinoči začel razpravljati o dogodkih v Tonkinškem zalivu. V OZN je bilo včeraj čutiti od ure do ure čedalje večje nezadovoljstvo z ameriškim »povračilnim« ukrepom, ki je že tretji primer takšne vrste v povojnih analih, kakor ugotavljajo tukajšnji izvedenci. Enostranski korak ZDA so v glavnem podprli le njihovi najbližji zavezniki in države, s katerimi so ZDA povezane v posameznih zahodnih vojaških paktih.

Pokazalo se je, da ogromna večina držav nasprotuje maščevalnim akcijam in jih obsoja kot dejanja, ki so nezdružljiva z načeli ustanovne listine OZN. Včeraj so veliko omenjali člen 51 ustanovne listine, ki ne dopušča enostranskih ali kolektivnih ukrepov, če jih prej ne odobri Varnostni svet.

Odpor proti enostranskemu ameriškemu koraku je čutiti zlasti v vrstah socialističnih držav in afriških ter azijskih članic, posebej pa med neangažiranimi državami, ki poudarjajo, da manifestacija sile ne bo pomagala rešiti problema, pač pa lahko kvečjemu rodi zelo hude posledice in ogrozi svetovni mir.

Pokazalo se je, da generalni sekretar OZN tudi tokrat ni bil obveščen o akciji ZDA. Sporočili so mu samo namero ZDA, da se obrnejo s svojo pritožbo na Varnostni svet.

Nastaja vtis, da ni pričakovati nadaljnjih hujših zapletov in svetovni mir ne bo še huje ogrožen. Prevladuje tudi vtis, da zdaj Varnostni svet ne more storiti kaj več, kot da sprejme poziv, naj se ne ponove nedavni dogodki.

Ameriški minister za vojsko McNamara je sinoči povedal, da je bilo bombardiranje pomorskih naprav v obalnem pasu Tonkinškega zaliva na severnovietnamskem ozemlju »zelo uspešno«. Količino razdejanje so napravile bombe, so ugotovili z nakna dnimi izvidniškimi poleti. Ividniška letala so poslali z dveh ameriških letalonosilk.

McNamara je to izjavil, ko je v televizijski oddaji odgovarjal na vprašanja novinarjev. Zanikal je trditev, ki jo navaja severnovietnamsko sporočilo, da je bilo sestreljenih pet ameriških letal, rekoč, da so sestrelili samo dva, eno letalo pa je bilo laže poškodovano. Po njegovem mnenju je možno, da so ujeli ameriškega pilota, ker je eno izmed izgubljenih letal verjetno pristalo na severnovietnamskem ozemlju.

McNamara je še dejal, da so bombardirali izolirane pomorske naprave, tako da je število človeških žrtev med civilnim prebivalstvom prav majhno.

V Washingtonu je v zadnjem času čedalje pogosteje

● Nadaljevanje na zadnji strani

„Položaj kočljiv"

Pozivi in protesti DR Vietnama

HANOJ, 6. avg. (TASS-Hsingua-Tanjug). Hanojski radio je danes objavil sporočilo vlade DR Vietnama o ameriškem napadu na severnovietnamsko ozemlje. Sporočilo pravi, da pomeni ta napad hudo agresivno dejanje vlade ZDA zoper DR Vietnam, da so z njim najbolj grobo prekršili norme mednarodnega prava in ženevske sporazume iz leta 1954 o Indokini ter hudo ogrozili mir v jugovzhodni Aziji.

Severnovietnamska vlada poziva vse države, ki so sodelovale na ženevski konferenci leta 1954, in vse miroljubne države sveta, naj posvetijo posebno pozornost skrajnje kočljivemu položaju, ki je nastal zaradi dejavnosti ZDA v Vietnamu in v vsej Indokini.

Hanojski tisk in radio poročata danes o zborovanjih, ki jih prirejajo v raznih krajih države in na katerih ljudje obsojajo ameriško agresijo.

Severnovietnamsko zunanje ministrstvo je sporočilo, da so vsem državam, udeležencem ženevske konference o Indokini, poslali note, v katerih protestirajo proti ameriškemu bombardiranju severnovietnamskega ozemlja. Noto so poslali tudi mednarodni nadzorstveni komisiji.

Hanojski dnevnik »Nan Dan« je danes v uvodniku pozval svetovno javnost, naj ostro obsodi agresivne in bojevite korake ameriških imperialistov proti DR Vietnamu. Ameriški imperialisti — je rečeno v članku — že dolgo uporabljajo VII. floto, da z njo groze državam jugovzhodne Azije, se vmešavajo v njihove zadeve in vdirajo na njihovo ozemlje. Kakor pravi ta list, so provokacije in bojeviti izpadi potrebni ameriškim vladajočim krogom za to, da okrepijo Johnsonove opozicije pred bližnjimi predsedniškimi volitvami.

»Spričo porazov v Južnem Vietnamu,« piše list, »so ameriški vladajoči krogi pogosto grozili, da bodo razširili vojno na DR Vietnam. Zadnje dni so z akcijami v Tonkinškem zalivu dokazali te svoje naklepe.«

Severni Vietnamci imajo pravico do samoobrambe, je nadalje rečeno v uvodniku hanojskega lista, ki še poudarja, da so mornarica in protiletalske sile DR Vietnama »herojsko izpolnile svojo dolžnost«.

Opazovalci v Hanoju ugotavljajo, da je bil huje bombardiran znani vietnamski rudnik antracita v Hong Gau, eden glavnih virov, iz katerih črpa DR Vietnam devize v zunanji trgovini. To rudo prodaja DR Vietnam predvsem Franciji.

Poleti proti severu

Nova ameriška letala v Sajgonu

SAJGON, 6. avg. (AP-Reuter). Redni poleti južnovietnamskih vojaških letal so danes ustavljeni. Vsa letala bodo uporabili za prevažanje vojaških enot proti severu. Vojaška transportna letala so vso noč vzletavala z največjega vojaškega letališča neznano kam. O premikih čet ničesar ne izdajo in jih štejejo za strogo tajne.

U Tant pri Johnsonu

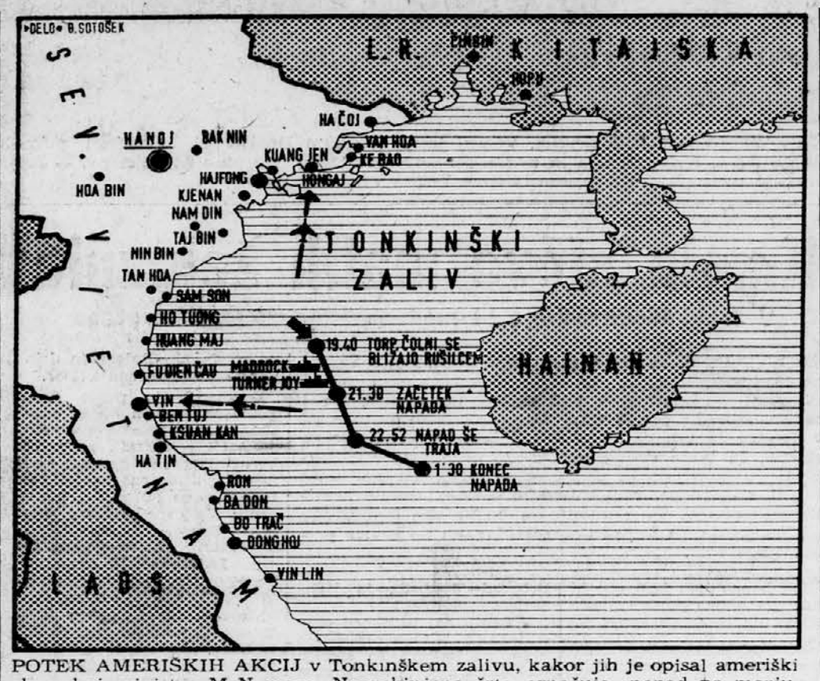
WASHINGTON, 6. avg. — Po vesteh tujih agencij je generalni sekretar OZN U Tant prispel danes v Washington na uradni obisk v Belo hišo. Predsednik Johnson je izjavil, ko je pozdravljal uglednega gosta, da je »namen ZDA, preprečiti vojno in onemogočiti drugim, da bi sprožili vojno«. O U Tantovem obisku v Beli hiši so se bili dogovorili že prej. U Tant in Johnson sta se nameravala pogovarjati o finančnem položaju OZN in o ciprskem problemu. Menijo, da se bosta zdaj razgovarjala predvsem o najnovejši krizi.

Dobro poučeni vojaški krogi v Sajgonu pravijo, da je šest ameriških reakcijskih letal »F-102« priletelo v obalno mesto Da Nang, ki leži 80 milj od meje z DR Vietnamom. Sinoči pa je priletelo na sajgonsko vojaško letališče šest ameriških letal tipa »F-120«. Poveljnik te eskadrile je izjavil, da so njegova letala določena za »obrambo Sajgona«.

V Da Nangu so opazili večje vojaške premike kot tudi precej vojaških vozil, med njimi tanke.

Ameriško veleposlaništvo v Sajgonu je ukrenilo vse potrebno za varnost Američanov, ki žive v Južnem Vietnamu. Kakor trdijo, jih za zdaj ne nameravajo evakuirati. Te ukrepe so sprejeli po dveh incidentih, ki sta se pripetila v glavnem mestu Sajgona; eksplodirali sta dve bombi, ena v bližini policijskega jeepa, ki je patruljiral

●● Nadaljevanje na zadnji strani

POTEK AMERIŠKIH AKCIJ v Tonkinškem zalivu, kakor jih je opisal ameriški obrambni minister McNamara. Neprekinjena črta označuje spopad na morju, risba letal pa najhujše napade ameriških letal na DR Vietnam.

Odmevi na vihar nad Tonkingom

Svetovna javnost ocenjuje ameriško akcijo

PARIZ, 6. avg. (Tanjug). — Dosedanjo zadržanost francoske vlade, ki še ni uradno komentirala najnovejših dogodkov v Vietnamu, razlagajo v Parizu kot znamenje, da Francija vztraja pri svojih dosedanjih ocenah položaja v jugovzhodni Aziji in pri svojem predlogu, da je treba sklicati novo ženevsko konferenco, ki da je edina sposobna pomagati pri reševanju tega problema.

Po oceni davišnjih pariških časnikov je položaj v Vietnamu silno nevaren. Večina dnevnikov dvomi v ameriško prikazovanje dogodkov v Tonkinškem zalivu. Pri tem opozarjajo, da je sorazmerje med britanskim sedmim ladjevjem in vietnamskimi silami takšno, da si je težko predstavljati Severni Vietnam v vlogi napadalca.

Rimski »Messagero« sodi da gre »za naravni odgovor ameriške vojske«, medtem ko glasilo KP Italije »Unita« piše o »brutalni agresiji«. V Stockholmu je »Dagens Nigheten« napisal, da so v prvi vrsti ZDA tiste, ki se pojavljajo v vlogi iniciatorja vojaških akcij, ne glede na to, kakšen je bil povod za bombardiranje Severnega Vietnama, v Oslu pa večina dnevnikov popolnoma opravičuje ameriški napad, češ da gre za odgovor na izzivanje. Glasilo socialnodemokratske stranke »Arbaderbladet« pa piše, da bi moral Washington spoznati, da desetletne državljanske vojne v Vietnamu ni mogoče končati na bojišču, marveč na pogajanjih.

Poljski, vzhodnonemški, madžarski, češkoslovaški, bolgarski in romunski tisk obsojajo ameriški napad na Se-

* Nadaljevanje na zadnji strani

»Agresija tudi proti LR Kitajski«

Peking o ameriški akciji v Tonkingu

PEKING, 6. avg. (Tanjug). Kitajska vlada je danes reagirala na ameriško akcijo v Tonkinškem zalivu. Tujim novinarjem so dopoldne predložili sporočilo, v katerem je, na kratko povzeto, rečeno: »Agresija ZDA proti DR Vietnamu pomeni tudi agresijo proti Kitajski. Kitajsko ljudstvo ne bo čakalo s prekrižanimi rokami, ne da bi priskočilo na pomoč. Krvavi dolg, ki so ga napravile ZDA pri vietnamskem ljudstvu, mora biti plačan. Ameriška vlada mora takoj ustaviti oborožene provokacije in oborožene vdore na ozemlje, v zračni prostor in v teritorialne vode DR Vietnama.«

To je v glavnem vsebina današnjega reagiranja kitajske vlade na zadnje dogodke v Tonkinškem zalivu. Tisk je objavil to spo-

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

V Londonu podpora brez pridržkov

Zaradi ameriške podpore pri obrambi Malezije

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

LONDON, 6. avgusta (Po telefonu) — Britanska vlada je brez pridržka podprla ameriški napad na štiri severnovietnamska pomorska oporišča. Z načrti je bila seznanjena že prej in se je strinjala z njimi. To je razumljivo, saj računa na ameriško podporo pri obrambi Malezije. Tudi Američani, ki so jih včeraj intervjuvali na londonskih ulicah, so v celoti podprli predsednika Johnsona. Toda kaj mislijo navadni britanski državljani? Ni se mogoče znebiti vtisa, da je ameriški napad naredil mučen vtis, saj so ljudje spričo 50. obletnice prve svetovne vojne živeli zadnje dni sredi spominov na vojno, ki je »pobrala milijon naših fantov«. Danes je tudi 19. obletnica atomskega napada na Hirošimo in čeprav take ob-

●●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Senatna odbora podprla Johnsona

WASHINGTON, 6. avg. (AP-Reuter). Odbora ameriškega senata za zunanjepolitične odnose in vojaška vprašanja sta danes sprejela resolucijo, s katero podpirata odločitev predsednika Johnsona o oboroženi intervenciji proti DR Vietnamu. Proti resoluciji je glasoval samo demokratski senator iz Oregona Wayne Morse, ki je obsodil resolucijo kot »napoved vojne«.

Sprejeto resolucijo bodo predložili senatu, da jo dokončno sprejme na skupni seji vseh odborov.

Dirkači v boju z vročino

Nova Gorica: prvi Valčič

XIII. etapa dirke »Po Jugoslaviji« – Danes Vršič

NOVA GORICA, 6. avg. Včerajšnja etapa ni bila zanimiva samo po tem, da je bila dolga, izredno naporna in borbena, temveč se je bodo udeleženci spominjali še po nečem drugim: bolj ali manj pričakovani dogodki so namreč v poznih večernih urah dobili epilog pri sodniškem zboru — z neljubimi posledicami. Zaradi prejemanja vode med vožnjo na nedovoljenih mestih, je bilo kaznovanih kar 22 dirkačev, med njimi tudi Valenčič, Škerlj, Ukmar, Valčič in Pečnik.

Odrešilni požirek jih je veljal eno minuto časovne kazni, ki je Valenčiča potisnila z drugega na deseto mesto dvanajste etape, člani ekipe BiH pa so bili zaradi nedovoljene vožnje diskvalificirani. Ti ukrepi so izzvali preplah in deloma upravičeno negodovanje, saj so dobili kolesarji na tako naporni in dolgi poti samo enkratno okrepčilo in še to ni bilo vredno tega naziva, tembolj, ker so morali že tretji dan zapored prevoziti po

*** Nadaljevanje na zadnji strani

SPREJEM PRI IVANU MAČKU — Predsednik skupščine SRS Ivan Maček je včeraj opoldne priredil sprejem za delegate XV. mednarodnega kongresa uporabne psihologije. Foto: Švabić

XV. MEDNARODNI KONGRES ZA UPORABNO PSIHOLOGIJO

Psihološka zbliževanja

Sodelovanje psihologov Vzhoda in Zahoda se očitno krepi

LJUBLJANA, 6. avg. — Današnji delavnik XV. mednarodnega kongresa uporabne psihologije je bil izredno ploden.

V teku dneva je bilo več informativnih razgovorov. Omenimo samo sestanek vzhodnih in zahodnih psihologov, ki ga je organiziral prof. J. Brožek in kjer so razpravljali o bodočem medsebojnem sodelovanju, in pa razgovor o delavskem samoupravljanju, kjer so zlasti razgreto posegali v razpravo ameriški delegati in terjali od naših psihologov obširne razlage.

Prof. Josef Brožek z Leigh univerze v Bethlehemu v ZDA kot pravi poliglot obvlada tudi slovanske jezike, dobro razume slovensko, tekoče pa govori srbohrvaško. Redno zasleduje vso vzhodno psihološko literaturo in občasno izdaja »Contemporary psihology« — zelo natančen pregled novejših psiholoških izdaj na Vzhodu. Hkrati si prizadeva organizirati čim tesnejše sodelovanje med vzhodnimi in zahodnimi psihologi, o čemer je danes vodil z obeh strani dobro obiskan razgovor delegatov. — Za »Delo« je izjavil:

»V poslednjih šestih letih se sodelovanje med vzhodnimi in zahodnimi psihologi očitno krepi. Ljubljanski kongres bo nedvomno pomembna spodbuda tega medsebojnega zbliževanja. Optimističen kažipot je tudi primer s psihologi nevrofizioloske smeri, kjer je še pred leti zijala dokajšnja razpoka med Vzhodom in Zahodom. Zdaj je sodelovanje popolno, nikakršna »uravnilovka«, temveč znanstveno zelo ustvarjalno skupno delo, tudi v laboratorijih!«

Opoldne je predsednik skupščine SRS Ivan Maček v prostorih skupščine priredil sprejem za delegate kongresa. Sprejema so se udeležili delegati 33 držav s predsednikom mednarodnega združenja za uporabno psihologijo Morisom Vitelesom in predsednikom XV. kongresa akademikom prof. Zoranom Bujasom iz Zagreba.

Šest nabito polnih avtobusov je zjutraj odpeljalo udeležence kongresa na Bled. Potreben pa bi bil najmanj še en avtobus, ker so prišli tudi številni neprijavljeni. Čeprav je bil obisk Bleda v okviru »damskega programa«, se je izleta udeležila tudi vsaj tretjina delegatov. Prof. James Drever z edinburške univerze je to komentiral takole: »Tu se vidi edina hiba kongresa — deluje v prelepi deželi s preveč prijaznimi ljudmi, kar znanstvenike odvrača od referatov!«

»Povejte še kaj kritičnega,« sem pobaral uglednega znanstvenika, predsednika mednarodnega združenja raziskovalne psihologije.

»Težko je biti kritičen v tako ugodnem okolju. Hotel »Leva, kjer bivam, je na primer odlično urejen, njegova kuhinja pa najokusnejša, kar sem jih kdaj v svojih pogostih popotovanjih srečal. Edino vaši šoferji, ki sicer odlično vozijo, premalo spoštujejo red na cesti in so preveč nestrpni,« se je nasmehnil galantni Škot.

Čas je tudi že, da pohvalimo agencijo »Izletnik«, ki je prevzela evidenco gostov, njih razporeditev po hotelih, transferno, menjalno in taxi službo, ki ureja izposojevanja avtomobilov — okoli 10 avtomobilov je že izposojenih delegatom — organizira izlete, skrbi za razne rezervacije ipd. Vse to gladko teče. Vedno nasmejana tovarišica Joža, ki to dejavnost vodi, pravi: »Že doslej smo zamenjali nad milijon devizninih dinarjev, številni delegati pa neprestano sprašujejo o pogojih v naših turističnih središčih, ker jih namerava precejšnje število med njimi preživeti po kongresu dopust v Jugoslaviji.«

B. FINŽGAR

Slovesnost za hirošimske žrtve

Komemoracija ob obletnici atomskega napada

HIROŠIMA, 6. avg. (AFP-Reuter). Danes so se v Hirošimi spominjali 19-letnice prvega atomskega bombardiranja v zgodovini sveta. Ceremoniji v Parku miru je prisostvovalo okoli 40.000 ljudi. Natanko ob 8.15 po lokalnem času, to je tedaj, ko je bila vržena atomska bomba na to mesto, so zazvonili »zvonovi miru«. Tedaj se je ustavil ves promet. Pod nebo so izpustili na tisoče golobov. Vse me-

Komemoracije se je udeležil tudi japonski premier Ikeda.

Ob tej obletnici so v Hirošimi objavili sporočilo, ki pove, da je za posledicami atomskega žarčenja po atomskem bombardiranju Hirošime umrlo v prvih šestih mesecih tega leta v posebni bolnišnici v Hirošimi 28 ljudi, smrt drugih 169 bolnikov v tej bolnišnici pa je prav tako mogoče pripisati posledicam atomskega sevanja pred 19 leti. Če to drži, potem je atomsko bombardiranje Hirošime terjalo 60.974 žrtev.

Avstrijski lesni sejem odprt

Minister dr. Beck o pridružitvi Avstrije EGS

OD NAŠEGA POROČEVALCA

CELOVEC, 6. avg. (Po telefonu). Danes dopoldne so odprli tradicionalni avstrijski lesni sejem, ki ga že trinajstič prirejajo v okviru koroškega sejma. Sejem je odprl avstrijski zvezni minister za trgovino dr. Fritz Beck, ki je v svojem govoru podrobno razložil pomen nedavnega sklepa ministrskega sveta evropske gospodarske skupnosti v Bruslju o tem, da je treba pripraviti osnutek za gospodarsko pridružitev Avstrije evropski gospodarski skupnosti ob popolnem upoštevanju avstrijske nevtralnosti, ki izvira iz avstrijske državne pogodbe. Približno 50 odstotkov celotnega avstrijskega izvoza gre v države evropske gospodarske skupnosti, iz teh držav pa prihaja 59 odstotkov avstrijskega uvoza. Trgovinska izmenjava z državami EFTA, ki ji zdaj pripada Avstrija, se je sicer povečala, vendar obsega le 16 odstotkov celotne avstrijske blagovne izmenjave. Minister Beck je izrazil trdno upanje, da bo prišlo do gospodarskega aranžmaja z evropsko gospodarsko skupnostjo, ker je le v tem primeru zagotovljen nadaljnji razvoj avstrijskega gospodarstva in njene zunanje trgovine.

Minister dr. Beck je na pritožbe Koroščev glede slabega stanja cest napovedal, da bodo prihodnje leto začeli graditi avtomobilsko cesto Celovec—Beljak, na katero bi se pozneje navezala bodoča mednarodna avtomobilska cesta sever—jug s predorom pod Velikimi Turami.

Pri ogledu jugoslovanskega paviljona so ministra dr. Becka pozdravili predsednik gospodarske zbornice Slovenije Riko Jerman, jugoslovanski generalni

** Nadaljevanje na zadnji strani

Metode, ki vznemirjajo

Osuplost, ki je prevzela svet ob napadu ameriških bombnikov na Severni Vietnam, počasi odstopa mestu olajšanju: razvoj se je ustavil na samem robu prepada, v katerega bi lahko zdrknila Azija in morda ves svet, če ne bi preudarnost in hladnokrvnost bili močnejši od neodgovorne enostranske akcije, ki jo velik del svetovne javnosti ob upoštevanju vseh kriterijev mednarodnega prava označuje za agresijo!

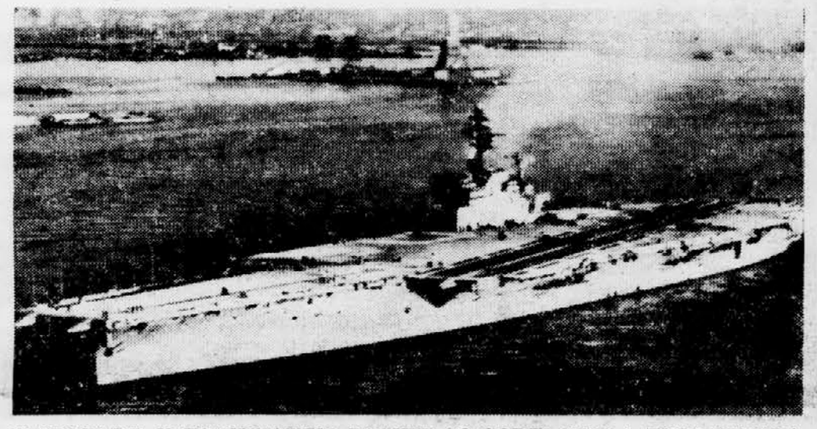
Agresija je hud izraz in ima veliko odtenkov, s katerimi se radi poigravajo diplomati v najrazličnejših okoliščinah in priložnostih; ima pa tudi usodne, nepredvidljive posledice, kadar pomeni to, kar so hoteli strokovnjaki mednarodnega prava s tem izrazom definirati: z najvišjega mesta sankcionirati napad na ozemlje druge države.

Incidenti motijo odnose med prijatelji in med sovražniki; rojevajo jih najrazličnejše pobude na najrazličnejših nivojih, formalna odgovornost pa se zgrne na podrejene in najvišja državna vodstva se vedno lahko umaknejo za to dimno zaveso, ki jih odvezuje nadaljnjega ukrepanja.

Napad severnovietnamskih torpednih čolnov na ameriške rušilce sodi v okvir takih incidentov, če se držimo ameriške verzije, in obrambni ogenj z napadenih ladij prav tako. Vse nekaj drugega pa je z najvišjega mesta ukazano bombardiranje ozemlja tuje države. Po posledicah, ki jih taka akcija vnaša v s težavo stkani sistem mednarodnih odnosov, ne gre več za taktični incident, za katerega najvišji avtor ne prevzema odgovornosti, marveč za zavestno vnašanje takih načel v mednarodne odnose, ki so bila pregnana z azijskega kontinenta, ko so se s kitajskih rek umaknile zadnje topovnjače velikih sil!

Morda je predsednik Johnson z »odločnostjo« res pridobil nekaj sto tisoč glasov v novembru — če sprejmemo domnevo, da gre res samo za del predvolilne kampanje — toda Amerika je s to »bravuro« izgubila neprimerno več! Ugled, ki si ga je dobila z izpovedovanjem politike koeksistence in mirnega reševanja sporov, je postavljen pred hudo preizkušnjo in svetovna javnost — prijateljska, nevtralna in Ameriki nasprotna — si ob tonkinški aferi upravičeno zastavlja vprašanje: se mar ne bi vrnili v ledeno dobo povojne polpreteklosti, če bi zakoni miselnosti, ki je botrovala akciji v Tonkinškem zalivu, krojili vsebino in obliko mednarodnih odnosov, ki so po zaslugi splošnih prizadevanj v zadnjem času postali znosni in obetajoči? Odgovornost za možni korak v tej smeri daleč presega okvire vseh »interesov«, s katerimi skuša uradni Washington pojasnjevati in opravičevati letalski napad na Severni Vietnam, saj so bili postavljeni na kocko temeljni interesi našega bodočega obstoja in razvoja.

M. ŠUŠTAR

V SPOPADU V TONKINSKEM ZALIVU SO SODELOVALA TUDI LETALA — V nedavnem spopadu v vodah blizu Severnega Vietnama med ameriškima rušilcema Maddox in C. T. Joy in severnovietnamskimi torpednimi čolni so sodelovala letala z znane letalonosilke Constellation. Ameriški viri pravijo, da sta rušilca in ta letala potopili dva torpedna čolna, druga dva pa poškodovali. Na sliki: letalonosilka Constellation. Foto: AP

New York – Ljubljana

Kapetan Majcen: letala A-A so se uveljavila

LJUBLJANA, 6. avg. – »Iz New Yorka smo leteli naravnost v Ljubljano. Med potjo smo se ustavili samo na letališču Gander v Novi Fundlandiji v Kanadi, kjer smo napolnili tanke z gorivom,« mi je dejal ob prihodu na letališče Brnik kapetan Branivoj Majcen, ki je pilotiral letalo preko Atlantika. »Skupno z enim pristankom smo vozili iz New Yorka do Ljubljane 16 ur in 30 minut. V tem času smo prevozili okoli 7,310 km. Vožnja je bila prijetna, udobna in vse je šlo v redu.«

Približno leto dni je minilo, odkar je prvo jugoslovansko potniško letalo preletelo veliko lužo in pripeljalo iz Kanade prvo skupino potnikov v Jugoslavijo. V letošnji sezoni so potniška letala Adria-aviopromet večkrat preletela Atlantik in tudi prvič pristala na letališčih v ZDA. »S prvim poletom pred letom dni,« je dejal kapetan Majcen smo prebili led. Sedaj pa so se naša letala že uvrstila v mednarodne polete preko Atlantika.« Kapetan Majcen, ki je pred letom dni pilotiral prvo jugoslovansko potniško letalo preko Atlantika, ima sedaj samo z letali A-A že štiri lete preko Atlantika, skupno pa 15 letov.

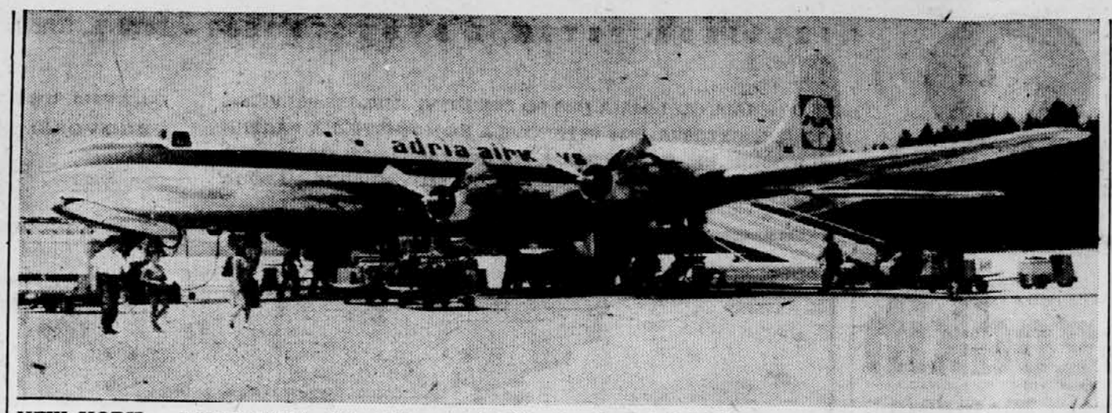
KAPETAN BRANIVOJ MAJCEN na letališču Brnik po prihodu iz New Yorka.

To pot je štirimotorno letalo pripeljalo skupino 64 Jugoslovanov, ki je pred mesecem in pol odletela z istim letalom v ZDA, kjer so si ogledali svetovno razstavo v New Yorku in še druge znamenitosti v ZDA. To je bil skupinski polet.

In konkurenca reaktivnih letal?

»Navzlic najmodernejšim reaktivnim letalom, ki vozijo preko Atlantika, pa je še vedno dosti letal na nivoju DC-6 in podobnih, ki vozijo na rednih linijah in za »charter« polete. Ta letala so preizkušena, varna in udobna.«

»Kolikor vem,« je nadaljeval kapetan Majcen, »bodo letala A-A prihodnje leto še večkrat kot letos letela preko Atlantika, in sicer v ZDA in Kanado. Z zadovoljstvom lahko ugotovim, da so se letala Adrio-aviopromeda uveljavila s »charter« poleti tudi preko Atlantika.« SIC

NEW YORK – LJUBLJANA. Včeraj je na letališču Brnik pri Ljubljani pristalo štirimotorno potniško letalo Adria-aviopromeda in pripeljalo iz New Yorka skupino 64 potnikov – Jugoslovanov. Z enim postankom je letalo letelo direktno iz New Yorka v Ljubljano. Foto: S. L.

Kmalu slovo malih železnic

V Srbiji elektrificirajo in modernizirajo železniške proge

BEOGRAD, 6. avgusta (Tanjug). Po vesteh Skupnosti jugoslovanskih železnic elektrifikacija proge Beograd – Lapovo – Niš dobro napreduje. Zdaj rekonstruirajo progo med Beogradom in Lapovom, v dolžini 15 km pa so postavili betonsko ogrodje za stebre, ki bodo držali električno omrežje. V Skupnosti jugoslovanskih železnic pravijo, da se bodo kljub nekaterim neplaniranim delom držali predvidenih rokov. To pomeni, da bosta oba tira proge od Beograda do Lapova elektrificirana do konca prihodnjega leta.

Ob koncu leta 1966 naj bi bila po planu elektrificirana proga do Niša, do konca leta 1968 pa tudi na odsekih Beograd—Tovarnik in Niš—Trešević—Skopje.

V Srbiji naj bi hkrati opustili kakih 390 km ozkotirnih prog, na katerih so stroški izkoriščanja dvainpolkrat večji kakor na normalnotirnih progah.

Normalizacija prog se je začela v tej republiki že leta 1956, in sicer na odsekih Čačak—Kraljevo in Stalać—Kruševac. Zdaj elektrificirajo progo Čačak—Požega in dela naj bi bila končana l. 1967.

Z zgraditvijo proge Beograd—Bar, ki je do Priboja skoraj brez izjeme speljana po trasi ozkotirnih prog, bi bilo omogočeno opustiti več odsekov ozkotirne proge. Tako bi lahko opustili sedanje proge Valjevo—Lajkovac, Čačak – Požega – Titovo Užice, Titovo Užice – Vardište in Lajkovac – Mladenovac. Progi Arandjelovac—Vreoci in Čačak—Gornji Milanovac bi modernizirali, progo Lajkovac—Obrenovac pa bodo najbrž prepustili kolubarskim rudnikom. O tem so se že začela pogajanja.

Tako bi v Srbiji od sedanjih 700 km ozkotirnih prog ostalo samo nekaj nad 300 kilometrov. S tem bi se stroški izkoriščanja na tem delu omrežja znatno znižali.

Analiza volitev v zadružne svete

MARIBOR, 6. avg. — Na razširjeni seji komisije za razvoj zadružništva pri okrajni gospodarski zbornici v Mariboru so po uvodnem poročilu Jelke Vrhovšek analizirali volitve v zadružne svete. Ugotovili so, da so v mariborskem okraju zabeležili pri teh volitvah 496-odstotno povprečno volilno udeležbo. Zadružniki so dali na kandidacijskih zborih vrsto koristnih pripomb in pobud, ki zadevajo delo kmetijskih zadrug.

Po uvodnih besedah predsednika komisije Franca Novaka o nekaterih problemih v kmetijskih zadrugah se je razvila živahna razprava, v kateri so opozorili na potrebo ureditve režima pri izvozu kmetijskih pridelkov in na sedanji sistem kreditiranja kmetijstva, ki po mnenju udeležencev ne ustreza današnjim potrebam pri razvoju sodobnega kmetijstva. Med drugim so poudarili dejstvo, da obstaja danes 12 različnih vrst obratnih kreditov za razne dejavnosti v kmetijstvu. M. K.

Proso – iskano izvozno blago

NOVI SAD, 6. avg. (Tanjug). — Po štiriletnih poskusih v inštitutu za kmetijske raziskave v Novem Sadu so letos v Vojvodini prvikrat začeli organizirano pridelovati proso. Pridelovanje je organiziralo novosadsko podjetje Agrokoop, ki bo prve količine domačega prosa poslalo kupcem iz ZR Nemčije in Italije. Na svetovnem trgu je povpraševanje po prosu zelo veliko. Njegovi največji potrošniki so Anglija, ZR Nemčija, Švica in ZDA ter Francija.

V sodelovanju s kmeti so zadruge v Doroslavu in še nekaterih vaseh zasejale proso na 20 ha. Proso je zelo dobro vzklilo, tako da pridelek ne bo manjši od 50 metrskih stotov na ha. Ker predelujejo proso na podoben način kakor koruzo in ker je pridelek skoraj enak, njegova cena pa štirikrat večja, bo njegovo pridelovanje za kmete zelo donosno. Proso gre dobro v denar tudi na domačem trgu za prehrano eksotičnih in drugih ptic, ki jih imajo naša gospodinjstva več tisoč.

Zabavna plat vinskega sejma

Vsak večer bodo nastopali domači orkestri

LJUBLJANA, 6. avgusta — Na današnjem sestanku prireditelјev X. jubilejnega mednarodnega vinskega sejma in predstavnikov domačih ansamblov ljudske in zabavne glasbe, je bil sestavljen okvirni program zabavnih in turističnih prireditev, ki bodo na gospodarskem razstavišču med letošnjim vinskim sejmom.

Na letošnjem vinskem sejmu bo zabaviščni in restavracijski prostor dosti večji kot prejšnja leta, saj bodo mize in stoli postavljeni po vsem razstavišču. Na dveh odrih bodo vsak večer nastopali orkestri. Od 29. avgusta do 6. septembra se bo razvrstilo šest orkestrov, ki bodo vsak večer nastopali.

V okviru vinskega sejma bo letos na GR tudi I. republiški nastop domačih ansamblov ljudske in zabavne glasbe, ki ga bodo priredili gospodarsko razstavišče, časopis »Kmečki glas«, ljubljanska turistična zveza, turistično društvo Bežigrad in zveza kulturno-prosvetnih organizacij okraja Ljubljana. V okviru teh prireditev bo nastopilo šest orkestrov, ki nastopajo v radijskih oddajah »Za našo vas«.

V soboto, 29. avgusta, bo na GR nastopilo vseh šest ansamblov, ki bodo poslušalcem predstavili pet domačih popevk in ljudskih pesmi, ki jih je objavil časopis »Kmečki glas« in so jih kasneje uglasbili. Poslušalci bodo glasovali, katera popevka jim je najbolj všeč, kateri orkester, pevec in kateri tekst je po njihovem mnenju najboljši.

Razen navedenih orkestrov pa bodo imela lastno glasbo tudi nekatera gostinska podjetja, ki bodo imela na GR svoje začasne lokale. Seveda pa bodo prireditelji sejma zahtevali, da bo ta glasba na primerni kakovostni ravni.

Letošnji sejem vin bodo slovesno odprli 28. t. m. ob šestih zvečer, za obiskovalce pa bo odprt naslednjega dne ob desetih dopoldne. Sejem bo odprt vsak dan od desetih dopoldne do sedmih zvečer, zabaviščni prostori pa do pol dvanajstih ponoči.

Tuje potovalne in turistične agencije se že zdaj zelo zanimajo za sejem. Veliko prijav je iz Trsta in tudi iz Avstrije. Goste seveda najbolj zanima razstava »Vino v Jugoslaviji« in razstava opreme, zanimajo pa se tudi za turistični in zabavni del prireditev.

E. JURIČ

Morska »cesta« Bari-Dubrovnik

DUBROVNIK, 6. avgusta (Tanjug). — Italijanska družba »Limea Maritime dell Adriatico« je vzpostavila reden trajekt med Barijem in Dubrovnikom ter med Ancono in Dubrovnikom. Trajekt »Egadi«, na katerem je prostora približno za 40 avtomobilov in 200 potnikov, bo pristajal v Dubrovniku trikrat tedensko, in sicer dvakrat z odhodom iz Barija, enkrat pa iz Ancone. Na poti iz Dubrovnika do Ancone bo trajekt pristajal v Splitu, Šibeniku in Zadru.

Kooperacija naše in indonezijske avtomobilske industrije

DŽAKARTA, 6. avgusta (Tanjug). — V Džakarti so podpisali pogodbo med indonezijsko vlado ter jugoslovanskima podjetjema »Crvena zastava« in TAM iz Maribora o večletnem sodelovanju v proizvodnji motornih vozil v Indoneziji. Razen izvoza jugoslovanskih vozil v Indonezijo pogodba predvideva razne oblike sodelovanja v zainteresiranih podjetjih obeh dežel. Tehnično sodelovanje se bo nanašalo na projektiranje, šolanje, organizacijo proizvodnje itd.

V imenu vlade Indonezije je pogodbo podpisal načelnik urada za industrializacijo Muljono, v imenu jugoslovanskih tovarn pa generalna direktorja »Zastave« in TAM ing. Prvoslav Raković in Stojan Perhavec. V prvi fazi bo financiranje proizvodnje motornih vozil realizirano s 7 milijoni ameriških dolarjev.

Mladina gradi odsek jadranske magistrale v Črni gori

BIJELO POLJE, 6. avgusta (Tanjug). — Mladinske delovne brigade so začele danes delati na odseku Jadranske magistrale med Kolašinom in vasjo Trebajevo. Na tem odseku, dolgem 8 km, so se začela gradbena dela šele danes, ker so pričakovali odlok ZIS o realizaciji načrta o preusmeritvi rek Morače in Tare in nastanku velikega umetnega jezera na področju Kolašina. Čeprav bi z uresničenjem tega načrta odsek ceste od Kolašina do Trebajeva zalila voda, so vendar sklenili, da ga bodo zgradili.

Gradbena operativa, mladinske brigade in strokovnjaki so že prišli na gradbišče. Nekaj težav bo za zdaj z dovozom mehanizacije, ker je dosedanja cesta Bijelo polje—Kolašin za težke kamione s prikolicami neuporabna. Najbližja stranska cesta Andrijevica—Mataševo—Kolašin pa je preveč neprikladna za transport. Čeprav pa so se dela zakasnila in čeprav imajo težave z mehanizacijo, v upravi operative »Avto-puta« pravijo, da bo ta odsek Jadranske magistrale pravočasno dograjen.

Sprejemi in obiski

BERLIN — Podpredsednik državnega sveta Demokratične republike Nemčije Heinrich Homann, ki zamenjuje odsotnega predsednika Ulbrichta, je sprejel na poslovilni obisk izrednega poslanika in pooblaščenega ministra SFRJ v DR Nemčiji Djura Jovića, ki se bo prihodnji teden vrnil v Beograd.

SARAJEVO — Minister za informacije in turizem Tanganjike Jodesa Nyerere, ki je na tridnevnem obisku v BiH, je imel v Sarajevu razgovore v republiških sekretariatih za informacije ter turizmo in turizem.

BEOGRAD — Sovjetski mladinci, ki so sodelovali v juliju pri gradnji jadranske magistrale, so obiskali CK ZMJ. Na obisku v CK ZMJ je bila tudi skupina osmih mladincev iz Madžarske, ki so prav tako sodelovali pri gradnji jadranske magistrale.

Seminar na Tjentištu zaključen

Udeleženci so odpotovali za nekaj dni v Dubrovnik

TJENTIŠTE, 6. avgusta (Tanjug) — Po šestih dneh je bil danes zaključen mladinski in študentski seminar na Tjentištu. Na tem mednarodnem sestanku so predstavniki 52 mladinskih in študentskih organizacij iz 40 dežel Evrope, Azije, Afrike in Latinske Amerike razpravljali o vlogi mladinskega gibanja v družbenem in gospodarskem razvoju svojih dežel in o miroljubnem sodelovanju narodov.

Na koncu je bilo rečeno, da je bil seminar na Tjentištu podlaga, na kateri so na široko izmenjali gledišča in mnenja ter pridobljene izkušnje o vlogi mladinskega gibanja v družbenem in političnem razvoju teh dežel. Glavni sklep letošnjega sestanka na Tjentištu je, da je boj za trajni mir in za miroljubno sodelovanje narodov glavni cilj vseh, zlasti pa mladih ljudi. Ohranitev miru, je bilo rečeno na seminarju, je za mladino čedalje važnejša, ker bi bili vsi mladi ljudje sveta v morebitni svetovni vojni vojaki in kot takšni bi morali ubijati in umirati ne glede na to, da so šele stopili v življenje. Razen tega je družbeni napredek vseh dežel možen samo, če se uveljavi aktivna in miroljubna koeksistenca.

Udeleženci seminarja na Tjentištu so danes odpotovali v Dubrovnik, kjer ostanejo nekaj dni. Potem bodo obiskali brigade na letošnji mladinski zvezni delovni akciji na odseku Jadranske magistrale od Kolašina do Bijelega polja.

V Piranu so za dodatek 4000 dinarjev

Gostinstvo je v zelo težavnem položaju

PIRAN, 6. avg. — O najnovejših ukrepih zveznega izvršnega sveta so razpravljali tudi predstavniki občinske skupščine, delovnih kolektivov in družbeno političnih organizacij v Piranu. Ugotavljali so, da bodo s temi ukrepi prizadete občine, kjer predstavljajo glavno panogo gospodarstva turizem, gostinstvo in obrt.

Gostinska podjetja so namreč že na začetku leta določila cene svojim uslugam in na temelju teh sklenila tudi vse dogovore z inozemskimi partnerji. Teh cen pa zdaj ne morejo menjavati, kljub podražitvi raznih življenjskih proizvodov. Glede na to, da so prebivalci občin na turističnih območjih podražitve najbolj občutili, so se udeleženci posveta zavzeli, da bi v piranski občini bila minimalna meja za povečanje osebnih dohodkov 4000 dinarjev, niso pa še našli vira, kje bi črpali sredstva na kritje teh stroškov. Izjema sta podjetji Splošna plovba in Piranske soline, ki sta z lahkoto izplačala svojim zaposlenim nadomestilo za povišanje cen.

Naši kmetijski strokovnjaki v Tuniziji

TUNIS, 6. avg. (Tanjug) — Jugoslovanski zavod za mednarodno tehnično sodelovanje in tuniški urad za upravljanje državnih posestev sta podpisala zapisnik, na podlagi katerega bo 80 jugoslovanskih kmetijskih strokovnjakov — inženirjev, veterinarjev, tehnikov in mehanikov — zaposlenih v Tuniziji. Zapisnik je bil podpisan na podlagi pogodbe o znanstvenem in tehničnem sodelovanju med Jugoslavijo in Tunizijo. Dogovorili so se, naj bi strokovnjaki v kratkem prispeli v Tunizijo in prispevali k premagovanju težav in racionalnemu izkoriščanju kmetijskih zmogljivosti po nedavni nacionalizaciji posestev tujih državljanov. Jugoslovanski strokovnjaki bodo delali na državnih in zadružnih posestvih.

Slavje rudarjev v kosovskih rudnikih

PRIŠTINA, 6. avg. (Tanjug) — V delavskih kolektivih Trepče, kombinata lignita Kosovo, Ajvalije in v drugih rudarskih podjetjih v Kosovsko-metohijski pokrajini so svečano proslavili dan rudarjev Srbije.

V Trebči so priredili tradicionalni rudarski večer in priredili svečano slovo rudarjem, ki odhajajo v pokoj. Delavski kolektiv kombinata lignita Kosovo je priredil tudi sprejem za družine ponesrečenih rudarjev in jim podelil denarno pomoč v skupnem znesku 2 milijona din.

Upokojenim rudarjem kosovskih rudnikov, med katerimi so tudi veterani s 30-letno delovno dobo v rudniku, je kombinat daroval ročne ure.

Pisma bralcev

Bogastvo, ki ga ne izkoristimo

Tovariš urednik,

izkoriščanje našega obalnega morja kot bogatega ribjega bazena še nismo resno vzeli v pretres. Tega ne moremo reči o našem visokovodnem ribolovu, kajti naš ribji kombinat Delamaris kaj uspešno vrši svoje posle s plavo ribo. Drugače pa je z obalnim ribolovom, čeprav je morje od Debelega rtiča preko Piranskega zaliva do Savudrije še precej bogato z žlahtno prehodno in domačo ribo. Lovu na te ribe bi bilo treba posvetiti več pažnje in se z njim tudi rentabilno ukvarjati.

Poznana hrvatska revija »Pomorsko ribarstvo« pogosto razpravlja o ribiški problematiki in prav zadnje čase tudi o obalnih ribiških problemih. V letošnji majsko—junijski številki posveča precej prostora prav maloobalnij ribiški dejavnosti. Tudi v tem strokovnem časopisu pa se na žalost razpravlja tudi o problemih, ki jih ne bi smelo biti, to se pravi o pomanjkanju skrbi za ta naš gospodarski sektor.

Naša slovenska obala se ne razlikuje od spodnje istrske in dalmatinske obale. Naše morje ima večkrat v gosteh vzdolž letnega časa mnogo rib, ki so na prehodu. Teh rib je na vagone, le-teh pa ne ujamemo, saj nismo za to pripravljeni. Predvsem nismo temu vprašanju posvetili toliko časa, da bi temeljito proučili ribiške probleme, kaj še, da bi jih rešili.

Kot osnova za izhodišče racionalnega izkoriščanja našega morja je precej bogati Piranski zaliv. Z malimi bonifikacijami in z modernizacijo ribiških sredstev ter melioracijo morskega dna tega zaliva bi lahko znatno povečali že tradicionalni ribji lov na ciple, ki je sedaj še na zelo primitivni ravni. Popolnoma je pri nas izginilo ribarjenje z malimi »kočamir. To je način ribarjenja s povlečnimi mrežami, s katerimi se čisti morje, in ki pomaga morskim tokovom, da obnavljajo pašnike za žlahtne ribe. Povsem je pri nas zanemarjeno školjkaštvo.

Spet gre mimo nas turistična sezona in z njo bridke ugotovitve, da na našem iñ ob našem morju s težavo prideš do ribe, kaj še, da bi teh bilo v izobilju. Po vsej naši republiki se sedaj obnavljajo razni domače urejeni turistični centri, ki se trudijo, da bi postregli domačemu in tujemu turistu s pristno domačo poslastico, le na našem morju ne znamo izkoriščati tega, kar nam domači kraj nudi. Za sedaj nam v pasjih dneh najhujše vročine naši gostinci nudijo vse mogoče mesne in prašičje jedi, tako da se nad tem res ne more nihče pritoževati. Kar prijetno se človeku zdi, ko išče v vročih poletnih večerih svežega zraka na piranskem obalnem pristanišču, da te podkadi možakar, ki peče na morskem školju čevepčiče in ražnjiče — zaman pa iščeš kje morsko poslastico ali vsaj duh po njej.

Vsa naša obala je primerna za gojitev dragocenih morskih školjk. Trdim, dragocenih, ker naše domače školjke so tudi v svetu znan izvozni artikel, ki se da poceni pridelati. Ne vem, če je na tem mestu primerno dokazovati, da v našem bližnjem Trstu ni skoraj lokala, ki bi ne vabil človeka na okusno napravljeno školjkino poslastico.

Pisec teh vrstic se kot poznavalec raznih težav, s katerimi se bore naše preskrbovalne ustanove prav v turistični sezoni, sprašuje, na katero struno bi zabrenkal, da bi ob naši morski obali zbudil posluh za morsko drobnoobalno ribiško problematiko. Da bi prikazal nujnost aktivnega posega v ta naš, do sedaj zelo zanemarjeni gospodarski sektor. Kar bi najprej priporočal, pa bi bilo to, da bi organi, ki so za to zadolženi, prisluhnili domačim izkušenim kadrom te stroke. Jesen je pred nami in ta letni čas je najboljši za maloobalni ribji lov. Se je čas, da kaj ukrenemo, saj ni prav, da izginja neka gospodarska dejavnost, ki ima vse pogoje za bogat razvoj — k njej pa pritegnimo vse, ki so pripravljeni pomagati!

FRANC STOKA,
Ljubljana, Gregorčičeva 15

Še enkrat »Predpisi in praksa«

Tovariš urednik,

dne 4. avgusta obravnava tovariš Miroslav Noč v Pismih bralcev moj kritični sestavek, ki je bil objavljen v Delu 29. julija v rubriki »Zabeleženo«. Ker je tovariš Noč prezrl bistvo mojega zapisa, naj na nekatere njegove trditve odgovorim.

Tovariš Noč proglaša kratkomalo vse, ki svoja motorna vozila uporabljajo tudi za službene namene, za lovce na dnevnice in kilometrino kot lahek vir dohodkov; zraven opravijo spotoma še — na račun skupnosti po njegovem — razne osebne obiske, izlete in podobno. Skratka, potovanje z lastnim vozilom za službene potrebe je »bolezen današnjega časa, da lahko postavimo svoje interese pred vse druge . . . «

Ne trdim, da ni tudi takih, ki službena potovanja izkoristijo v svoj prid, tako ali drugače, trdim pa, da je takih primerov čedalje manj. Ne gre namreč prezreti dejstva, da je potrebno za vsako službeno potovanje posebno potno dovoljenje pristojnega starešine, da je potrebno za vsako potovanje napraviti točen obračun in potovanje utemeljiti z opravljenim delom. Če kdo vzlic temu tako potovanje izkoristi za kaj drugega, razen za to, čemur je bilo namenjeno, je to stvar organa, ki je izdal nalog za potovanje. Zlasti v gospodarskih organizacijah (navedbe v mojem sestavku), kjer gre večji del tako imenovane kilometrine v breme osebnih dohodkov, od katerih se plačajo vsi prispevki, organi samoupravljanja skrbno tehtajo, če se jim splača žrtvovati osebni dohodek za kilometrino.

O tako »sijajnih« zvezah z javnimi prevoznimi sredstvi, kot jih navaja tovariš Noč, je tudi potrebno kratko pojasnilo. Morda tovariš Noč ne ve, da se za potovanja v kraje, kjer so tako dobre zveze, ne plačuje kilometrina, temveč se stroški povrnejo samo v višini prevoza z javnim prometnim sredstvom. Če se kdo navzlic temu pelje s svojim avtomobilom, je to njegova stvar; pelje se, če je imel večje stroške, na svoj račun. Med večjimi mesti so res kar dobre zveze, a kako je na podeželju, na primer na Doleniskem? Kaj bi rekel tovariš Noč, če bi moral potovati službeno iz Novega mesta v Hinje? Če bi se peljal z avtobusom, bi lahko potoval v eno smer popoldne, nekje prespal, kje, bi bilo prepuščeno njegovi iznajdljivosti, drugi dan opravil nalogo, tretje jutro pa bi se lahko vrnil domov. In koliko je krajev, kamor ne vozi nobeno javno prevozno sredstvo!

Sodim, da tovariš Noč nima avtomobila, sicer ne bi trdil, da je »lahko onim s fičoti, če dobe 30 dinarjev za kilometer, drugi, »pravi« avtomobilisti, pa ne morejo prevoziti kilometra za 30 dinarjev . . . .« Verjetno še ni izračunal, koliko stane avto za vsak prevoženi kilometer, upoštevaje njegovo ceno, vzdrževanje, takso in druge stroške.

Moj zapis ni dal osnove za slavke na koncu pisma, češ »kaj ne bi bila enotna tarifa 45 dinarjev za kilometer prenizka, pa bi jo kazalo zvišati na 50 dinarjev, na okroglo številko . . . ?« Nisem se potegoval za enotno odškodnino za prevoženi kilometer niti za povišanje, temveč za enakopravnost tistih, ki plačujejo kilometrino. Sodim, da je družbena korist, če je vožnja odobrena, enaka, če se kdo pelje s taksijem ali svojim vozilom. V tem je bistvo mojega zapiska.

P. ROMANIČ,
novinar Dela

Je to res?

Tovariš urednik,

neki Hans W. iz Eibiswalda (Arneža) je v rubriki bralcev v graškem dnevniku »Südost-Tagespost« objavil naslednje pismo:

»CENE V JUGOSLAVIJI. Na poti iz Kranja na Bled sem imel smolo; v zadnje kolo mojega avtomobila se je zapičil žebelj. Na Bledu sem dal gumo popravit v neko delavnico, ki je bila, mimogrede povedano, zelo dobro opremljena. Ker okvara do obljubljenega časa ni bila odstranjena, sem imel priložnost prisostvovati popravilu. Gumo so popravil z nekim nemškim preparatom iz Münchna. Skupaj z vodnim preizkusom zalepljene zračnice je trajalo popravilo približno deset minut. Za to sem plačal — dobil sem račun — skupaj 3.409 dinarjev, kar je, preračunano, 118 šilingov. Ta cena se mi je zdela nesorazmerno visoka, toda primerjati nisem mogel, ker sem imel tako okvaro prvič. Doma sem vprašal avtomehanika, koliko bi tako popravilo resnično stalo. Rekel mi je, da največ 20 do 25 šilingov«.

Morda bi ne bilo narobe, če bi blejsko podjetje pojasnilo, koliko je v tem resnice. Če so podatki Hansa W resnični, potem lahko rečem samo to, da je podjetju tako skubljenje tujcev prej v škodo kot v korist, kajti slabe stvari se razvejo hitreje kot dobre.

JANKO V.,
Ljubljana

„Pisma bralcev"

so vaša tribuna

SODELUJTE!

Zdravstvena postaja RIMSKE TOPLICE
Zobna ambulanta RADEČE
razpisuje delovno mesto
ZOBOTEHNIKA
Zagotovljena je samska soba. Plača po pravilniku.
7594

PODJETJE ZA INŽENIRSKO-TEHNIČNE GRADNJE
„TEHNOGRADNJE"
Maribor, Lavričeva ul. 3
VABI K SODELOVANJU VEČ
diplomiranih gradbenih inženirjev in gradbenih tehnikov
Ponudbe sprejema kadrovsko-socialni sektor podjetja.
7593

OBIŠČITE V NOVEM SADU
I. JUGOSLOVANSKI
SEJEM LOVA IN RIBOLOVA
OD 12. DO 20. IX. 1964

SKLAD ZA ZIDANJE STANOVANJSKIH HIŠ OBČINSKE SKUPŠČINE LJUBLJANA-BEŽIGRAD
Ljubljana, Vojkova 1
razpisuje po pravilih sklada
JAVNI NATEČAJ

A) ZA PRODAJO TRGOVSKIH LOKALOV
v desetnadstropni poslovni stolpnici ob Titovi cesti in Jakšičevi ulici nasproti Gospodarskega razstavišča, in sicer:
1. trgovski lokal v pritličju, neto površine približno 119,00 kvadr. metrov
2. trgovski lokal v I. nadstropju, neto površine približno 162,00 kvadr. metrov
V slučaju potrebe interesenta se lahko trgovske lokale razširi na več etaž. V tem primeru naj bi bila trgovina takega značaja, da bi zajemala vse potrošno blago (trgovska hiša). Vseljivo v letu 1966.

B) ZA PRODAJO GOSTINSKEGA LOKALA
v šestnadstropnem poslovnem poslopju ob Titovi cesti nasproti Gospodarskega razstavišča, in sicer:
1. gostinski lokal neto površine približno 87.00 kvadr. metrov z vsemi pripadajočimi sanitarijami ter vrtom neto površine približno 200,000 kvadr. metrov.
Podkleteni del objekta je v celoti predviden za skladišče gostinskega lokala ter kot komunikacijski prostor za dostop do skladišča in kotlarne. Vseljivo v letu 1965.

V poslovni stolpnici in poslovnem poslopju bo vsa ustrezna ureditev: dvigalo, telefonska napeljava, vodovod, centralna kurjava. Predviden je tudi zunanji parking za približno 20 avtomobilov ter podzemni parking za približno 10 avtomobilov.
Za podrobnejši pregled razpisanih lokalov je v skladu na razpolago vsa potrebna dokumentacija, ki jo interesenti lahko dobe na vpogled ali pa jo odkupijo.
Natečaja pod A. in B. se lahko udeleže vse pravne osebe.
Ponudbe pošljite na naslov: Sklad za zidanje stanovanjskih hiš občine Ljubljana Bežigrad Ljubljana, Vojkova 1.
7606

PETER MOZOLEC ZNAK ZA NEPISMENE

Ilustrira MARJAN BREGAR

Manjše površine - večji pridelek

Kako naj bi se lotili jesenske setve?

Po republiškem orientacijskem planu priprav za letošnjo jesensko setev zavzema pšenica prvo mesto med ozimnimi žiti, čeprav Slovenija v jugoslovanskem merilu ni pomemben pridelovalec žit. Plan predvideva, da bi posejali s pšenico manj površin kot lani, kar pa ne pomeni zmanjšanja celotnega pridelka. Bolj intenzivno naj bi se namreč lotili agrotehničnih ukrepov, ki bi omogočili večji hektarski pridelek.

Ozimno pšenico naj bi sejale zlasti še kmetijske organizacije z lastnimi živinorejskimi obrati, ki so veliki konzumenti močnih krmil, predvsem zato, da bi bili čimmanj odvisni od nakupa pšenice od drugod. Lastna proizvodna cena bi se gibala okrog 40 din za kilogram. Trg zahteva sicer tudi do 70 din za kg, v kar pa ni mogoče pristati, ker bi se s tem podražilo meso, ki je glavni proizvod teh kmetijskih organizacij. Na račun manjših površin, zasejanih s pšenico, naj bi sadili več hibridne koruze.

Pridelovanje rži nazaduje, ker jo delno nadomešča bolj donosna pšenica. Po perspektivnem planu pa naj bi povečali setev ozimnega ječmena šele v naslednjih letih, zaradi omejenih možnosti za dosego večjega hektarskega pridelka ječmena v primerjavi s pšenico.

Predvideno je tudi večje pridelovanje oljne repice in ogrščice, predvsem zato, ker oljarne čedalje bolj povpraševanje po oljaricah. Razen tega naj bi sejali tudi več deteljno-travnih mešanic.

V koprskem okraju naj bi povečali pridelovanje ozimnih vrtnin, ker klima nudi ugodne pogoje.

Za jesensko setev so potrebne temeljite priprave tudi glede agrotehnike. Občinske skupščine morajo dosledneje zahtevati uveljavljanje odlokov o minimalnih tehničnih ukrepih; nkrati pa naj bi si v tej smeri prizadevale tudi strokovne službe pri kmetijskih organizacijah. Kljub boljšim možnostim oskrbe z mineralnimi gnojili ugotavljamo, da poraba gnojil zaostaja za letošnjim planom. Kmetijske organizacije so predvidele za spomladansko sezono 93.680 ton, za jesensko pa 55.496 ton mineralnih gnojil, kar je kakih 70.000 ton manj od letošnjega plana. Zato si bo treba prizadevati, da bi potrošnjo mineralnih gnojil povečali oziroma uskladili s programom kmetijskega razvoja.

Semenskega blaga je po podatkih o priznavanju in oceni semenskih posevkov dovolj na razpolago za vse sorte pšenice. Ker pa je za seme visokorodnih pšeničnih sort (Leonardo, Bezostaja, San Pastore in Etiole de Choisy) mnogo interesentov, naj bi si kmetijske organizacije zagotovile zadostne količine semen do 15. avgusta 1964.

Kmetijske organizacije bodo morale seveda usposobiti za jesenska dela na polju tudi svojo mehanizacijo, da bo pravočasno nared.

ING. IGOR BERVAR

414 nesolidnih investicij

Pristojni organi predlagajo ustavitev del na 202 objektih

Pretirani investicijski apetiti na vseh ravneh, ki so letos povzročili v celotnem gospodarskem življenju dokajšnje motnje in težave, bi nas lahko spravili na rob propada, če ne bi začeli te slabosti odločno odpravljati. Dejstvo, da so še nedavno mnoge gospodarske organizacije in tudi drugi investitorji šli v najrazličnejše investicije brez lastnega dinarja ali pa le z malenkostnimi, komaj omembe vrednimi lastnimi sredstvi, kaže na neresnost in nesolidnost, saj si takšnih »eksperimentov« ne more privoščiti noben ekonomski sistem, ki naj bi nekaj veljal.

Že v juniju, zlasti pa prejšnji mesec, so ustrezni organi (gradbene in finančne inšpekcije, organi službe družbenega knjigovodstva itd.) pretresli dolgo vrsto investicij v naši republiki, da bi ugotovili ekonomsko-tehnično upravičenost te ali one investicije. Pri svojem delu inšpekcijski organi niso niti malo posegali v samoupravne pravice gospodarskih in drugih organizacij, marveč so samo preverjali zakonitost poti, ki so jo ubirali posamezni investitorji. Inšpekcijski organi so predvsem preverjali, v kolikšni meri so zagotovljena potrebna finančna sredstva (lastna sredstva investitorjev, bančni krediti itd.) kakor tudi tehnična dokumentacija, saj vemo, da v smislu temeljnega zakona o graditvi objektov ne smemo pričeti z gradnjo, dokler ni pripravljena vsa tehnična dokumentacija kakor tudi zagotovljeni finančni viri.

Od skupno 1249 pregledanih objektov so inšpekcijski organi našli kar 414 takšnih, ki niso imeli urejene tehnične dokumentacije niti zagotovljenih finančnih sredstev. Zato so organi predlagali, da bi na 202 objektih ustavili nadaljnja dela, dokler ne bo zadovoljivo rešeno financiranje kakor tudi izdelana potrebna tehnična dokumentacija. Med nesolidnimi investicijami so inšpekcijski organi našli kar 54 objektov, ki so jih investitorji začeli graditi celo brez kakršnega koli gradbenega dovoljenja.

Med več kot 200 objekti, za katere so inšpekcijski organi predlagali, da bi na njih takoj ustavili dela, je tudi nekaj negospodarskih objektov, kot so stanovanjski bloki, zdravstveni domovi, šole in podobno. Vendar pri teh objektih ne gre toliko za neurejeno financiranje kot zlasti za pomanjkljivo tehnično dokumentacijo. Tako so na primer ustavili gradnjo stanovanjskih objektov v Brežicah, Krškem in Laškem, gradnjo kulturnega doma na Javorniku in še nekaterih drugih objektov, ker niso investitorji upoštevali novih predpisov o potresni varnosti. Vsekakor so zahteve inšpektorjev, da se v vseh novih objektih, zlasti še v stanovanjskih poslopjih, zagotovi čim večja varnost pred potresi, popolnoma umestni.

Med številnimi gospodarskimi investicijami, ki so ustavljene zaradi neurejenih financ ali zaradi pomanjkljive tehnične dokumentacije, najdemo vse vrste objektov in tudi skoraj ni občine, kjer bi bilo s te strani vse v redu. Tako so med drugim zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ustavljena dela v lesno-predelovalnem obratu v Črnomlju, v predilnici »Tekstilindusa — Kranj, hotel in kopališče »Central« v Piranu, nova proizvodna hala »Tube« v Ljubljani, garaže »Avtoprevoza« v Šempetru pri Gorici, strojna hala lesne industrije »Savinja« v Polzeli, upravna zgradba »Montane« v Zabukovici, nova restavracija na Otočcu, upravno poslopje kmetijske zadruge v Loškem potoku, dom luških delavcev v Kopru, zadružni dom v Češnjici, hala žičnih tkanin v Sodražici, restavracija »Pri pošti« v Radencih, rafinacija cinka v Mežici, kulturni dom s trgovinskimi lokali v Godešiču, šolski center v Izoli in še dolga vrsta drugih objektov. Zaradi pomanjkljive dokumentacije so ustavili dela pri regulaciji Reke v Trebčanih pri Ilirski Bistrici, gradnjo nekaterih novih objektov v kovinski industriji na Igu, poslovno-stanovanjske stolpnice v Tržiču, novega skladišča »Trgoprometa« v Kočevju itd. Nekateri investitorji so začeli graditi celo brez gradbenega dovoljenja. Seveda so inšpekcije tudi takšne investicije predlagale za ustavitev. Tako so med drugim pričeli graditi brez gradbenega dovoljenja stanovanjsko kolonijo v Velenju, skladišče vrtnin v Dekanih, transformatorsko postajo v Borovnici, samski dom na Vrhniki, nevropsihiatrični oddelek bolnišnice v Mariboru, perutninsko farmo na Selah pri Ptuju, servisno delavnico v Logatcu, skladišče papirja v ljubljanski »Kuverti«, turistični objekt v Peklu pri Borovnici, specializirano trgovino v Zagorju, skladišče v tovarni »Kostroj« v Slovenskih Konjicah in še mnoge druge objekte. Precej investicij je ustavljenih v ljubljanskih in mariborskih občinah, tako med drugim v Ljubljani upravna stavba ob Titovi in Kalanovi ulici ter poslovna stolpnica ob Titovi cesti (Bežigrad), silos in skladišča v tovarni močnih krmil (Moste), potrošniški center »Merkatorja« na Viču, stanovanjski stolpiči v Bobenčkovi ulici (Vič), v mariborskih občinah pa nekateri objekti v tovarni mesnih izdelkov, v tovarni »Boris Kidrič«, v TAM itd. Pripomniti pa velja, da se nekateri investitorji upirajo odločbam o ustavitvi del in vztrajajo, da se gradnje nadaljujejo, dasiravno niso urejene zadeve s financami in tehnično dokumentacijo.

Nedvomno bodo skupni napori, da pretirane investitorske ambicije spravimo na pravšno mero, močno koristili celotnemu gospodarskemu potencialu. Predvsem bomo z zmernejšimi, treznimi in preudarnimi investicijami pritisnili gospodarske organizacije k temu, da bodo začele odločneje iskati po notranjih rezervah (na primer druga in tretja izmena v proizvodnji, boljša organizacija proizvodnje in pod.). Vrh tega pa se bodo tisti, ki mislijo, da je edina rešitev iz gospodarskih problemov v vedno novih investicijah, sčasoma le zavedeli, da žive med tovarniškimi zidovi ob strojih tudi ljudje, delavci-proizvajalci, ki jim je treba z večjimi osebnimi dohodki ustvariti pogoje za boljše življenje in jih s tem spodbujati k večji produktivnosti.

IGOR PREŠERN

MONTAŽNI DELI ZA 500 STANOVANJ — Celjsko industrijsko gradbeno podjetje, ki se je preteklo leto v velikem obsegu lotilo popolnoma montažne gradnje stanovanj, ima ob Savinji docela mehaniziran obrat za proizvodnjo sestavnih delov. Vsega 20 delavcev, delovodja in skladiščnik izdelajo v 1 letu sestavne dele za 500 družinskih stanovanj. Dovoz betonske mešanice, oblikovanje montažnih delov, prekladanje le-teh in ves nadaljnji transport so mehanizirali. Do zime bo izdelovalnica montažnih stanovanjskih delov ob Savinji v Celju dobila še streho in okna, tako da bo proizvodnja stanovanj »na zalogo« nemoteno tekla tudi v zimskem času.

Foto: F. Krivec

Improvizirana politika kadrov

Kadrovske službe so sicer ustanovljene, ni pa strokovnjakov, ki bi bili sposobni uvesti moderne metode kadrovanja

Kadrovskih vprašanj ni mogoče vselej dojeti z golo statistično metodo, čeprav nam številke pokažejo vsaj v grobem stanje na tem najobčutljivejšem področju medčloveških in družbenih odnosov. Splošne ugotovitve o kadrovskih službah, ki so vse drugo prej kot organizirane in postavljene na strokovno in znanstveno podlago dela, veljajo tudi za mariborski okraj.

Pred nedavnim je Gospodarska zbornica okraja Maribor izvedla anketo v 26 gospodarskih podjetjih. Ugotovila je, da je v teh podjetjih zaposlenih v kadrovski službi 145 ljudi, od tega pa jih ima le 8 visoko izobrazbo in 12 višjo. Pa še ti ljudje niso vsi specializirani za kadrovsko službo. Že ta poskus vzorčnega anketiranja je pokazal, da se v kadrovskih službah še zmerom vzdržujejo nekvalificirani rutinerji, administratorji in personalci starih navad, nezainteresirani za svojo lastno izobrazbo in nesposobni za strokovno obvladovanje kadrovskih vprašanj. Nič čudnega torej ni, če je glede kadrovskih zasedb toliko spodrsljajev, delovanja mimo komisij za imenovanja, samovolje in podobnih pojavov, ko pa so že kadrovske službe v večini primerov povsem nesposobne, da bi ta vprašanja avtoritativno urejale. Pomanjkljivosti kadrovskih služb lahko s pridom izrabljajo razne skupinice, ki najpogosteje najdejo tudi do vodilnih položajev poti mimo komisij za imenovanja. V takem kadrovanju seveda ni nobenih strokovnih kriterijev, ampak odločajo pogosto povsem subjektivna nagnjenja in hotenja, ki v posameznih primerih pokažejo povsem deformirane in nesocialistične pojave. Razpisi za delovna mesta so največkrat farsa, gola formalnost, ki bije v obraz načela socialističnega kadrovanja.

Tako ostro oceno si zasluži sedanje kadrovanje, če pogledamo tale podatek: samo v 3 občinah mariborskega okraja imajo kadrovsko službo, ki pa je povrhu zasedena samo z 1 uslužbencem. V takem položaju smo seveda daleč od tega, da bi kadrovske službe pripravljale in usmerjale določeno strukturo kadrov, uveljavljale izbor po načelih sodobnega kadrovanja, uporabljale objektivne znanstvene kriterije in imele pobudo s predlogi samoupravnim in političnim organom. Namesto njih opravljajo ta posel nekvalificirani ljudje, ki pogosto pomanjkanje objektivnih kriterijev izrabijo za svoje samoinstaliranje na vodilnem položaju v gospodarski organizaciji. Takšni pojavi navsezadnje kažejo samo splošno stanje v kadrovskih službah na vseh ravneh, improvizacijo in subjektivizme, ki se lahko v ugodnih pogojih razbohotijo do skrajnega egoizma, domišljavosti in vsezaljubljenosti.

Zanimivo za izredno slabo razvitost kadrovskih služb je dejstvo, da je iz okrog 800 gospodarskih organizacij mariborskega okraja vpisanih na Višjo kadrovsko šolo samo 16 slušateljev. Kakšen je spioh odnos do šolanja in vzgoje mladih strokovnjakov za vsa področja, kažejo tudi podatki o formiranju sklada za financiranje višjega in strokovnega šolstva, pri katerem sodeluje komaj 77 gospodarskih podjetij.

Seveda nerazvite kadrovske službe v podjetjih in občinah ne pozročajo škode samo razvoju srednjega in vodilnega kadra v gospodarstvu in upravi, ampak puščajo velike praznine v posameznih kolektivih, kjer so le v redkih primerih osvojili moderne metode kadrovanja. Anketa je pokazala, da je polovica zaposlenih v kadrovskih službah celo brez popolne osemletke, oziroma nepopolne srednje šole. Razumljivo je, da je večina kadrovskih oddelkov zaradi svoje čisto administrativne funkcije pravzaprav sploh neupravičena do tega naziva. Nič čudnega torej ni, če takšne kadrovske službe niso v stanju uveljavljati kadrovske politike, usmerjanja in izbora kadrov, če je zaradi njih pogosto samo navidezno pomanjkanje strokovnjakov, ki jih prav tako nešolani vodilni ljudje, posebno v manjših podjetjih prikrivajo in ovirajo na podrejenih delovnih mestih.

Kadrovske službe si seveda mesta, ki bi ga morale zavzemati v podjetjih, ne morejo ustvariti s formalno disciplino in administrativnimi dekreti organov upravljanja. To lahko dosežejo samo kvalificirani ljudje v kadrovskih oddelkih, ki bodo lahko na podlagi sodobnih znanstvenih metod dajali samoupravnim organom najboljše predloge. Če hočejo v mariborskem okraju čimprej doseči vsaj delen napredek, bi veljalo v kadrovskih oddelkih zaposliti vsaj tiste diplomante visokih in višjih šol, ki jih ponekod postavljajo na povsem nepomembna delovna mesta. Z začasno prekvalifikacijo bi vsaj delno lahko zamašili vrzel v šolanju strokovnjakov za kadrovska vprašanja.

D. VRESNIK

ŽETEV PŠENICE KONČANA — V Zgornji Savinjski dolini je letošnji pridelek pšenice povprečen, tako vsaj pravijo tamkajšnji kmetovalci. V Spodnji Rečici v Savinjski dolini si kmetje izposodijo zadružno motorno mlatilnico, da gre delo hitreje od rok. Za eno uro plačajo zadrugi 2.700 dinarjev, kmetje pa bi si raje izposojali kombajn, čeprav je ura skoraj trikrat dražja, saj je od žetve do zrnja s kombajnom zelo kratka pot.

Foto: Šelhaus

Mnenje in kritika

Kdo ogroža ribji živelj v Savi

HE Moste pripisuje pogiavitno krivdo industriji

Številni članki v dnevnem časopisju so v preteklem mesecu seznanjali slovensko javnost s katastrofo, ki je prizadela reko Savo, skupno z njeno favno, na sektorju Moste—Medvode. Vir informacij je bil pri tem krog prizadetih državljanov, predvsem ribičev. Razvila se je polemika, ki pa terja podrobnejšo razlago nastale situacije. Želimo, da bi bila nadaljnja polemika realnejša in širša javnost z dogodki na Savi pravilno seznanjena. Zato dajemo naslednje pojasnilo:

Kot ena izmed prvih po vojni doma zgrajenih hidroelektrarn čuti elektrarna Moste vse posledice pionirske gradnje. Grozi nevarnost, da se bo porušil odvodni rov. Zaradi nepripravljenosti gradbenega delovišča bi to povzročilo, da bi elektrarna za daljše obdobje nehala obratovati. Ukrepi so torej bili neodložljivi. Zato je bila ustavitev elektrarne odobrena celo v času najhujše energetske krize.

Pri izbiranju primernega časa za popravila smo iskali obdobje, ko bi bile proizvodne izgube najmanjše. Statistično so ugotovljene najslabše hidrološke razmere prav v poletnih mesecih, zato je tudi izpad proizvodnje spričo popolne ustavitve elektrarne od 1. julija do 15. septembra le minimalen in ga predvidevamo v višini od 4 do največ 8 GWh.

Ta čas je podjetje izkoristilo za to, da bi pripravilo letni remont elektrostrojne opreme.

V smislu tehničnih predpisov, ki so sestavni del pravilnika o tehničnih predpisih za obratovanje, vzdrževanje in revizijo elektroenergetskih naprav, objavljenega v 6. številki Ur. lista SFRJ, 6. februarja 1957, smo predvideli tudi popoln remont hidromehanske opreme, ki zahteva praznitev akumulacijskega bazena. Za izpraznitev bazena se je vodstvo elektrarne odločilo iz dveh osnovnih nagibov. Opraviti je treba revizijo in remont hidromehanske opreme ter vsa antikorozijska dela na normalno potopljenih delih opreme. Glavno pri tem je, da preprečimo ponovno daljše zaustavljanje elektrarne v naslednjih treh letih. Gradbenikom pa je treba omogočiti nemoteno opravljanje gradbenih del v odvodnem sistemu, ki bi bilo sicer zaradi netesnosti zapornih organov mnogo težavnejše in dolgotrajnejše.

Izkušnje pri praznjenju bazena v letu 1959 so napotile vodstvo podjetja, da se je lotilo ukrepov, ki naj bi katastrofalne posledice zmanjšali na najmanjšo možno mero. Ker gre pri tem (gledano le materialno) za škodo, povzročeno ribjemu življu, je elektrarna o nameravani izpraznitvi obvestila prizadete ribiške družine že v novembru 1963.

Pred in med samo praznitvijo pa je bila elektrarna v stalnem stiku s predstavniki ribičev, tako da so le-ti neposredno na terenu lahko spremljali prizadevanje elektrarne, da bi zmanjšali škodo. Kljub obratovalnim navodilom za ravnanje z zapornico za talni izpust, ki jo je treba z enim samim manevrom odpreti do konca in ne sme ostati v vmesnem položaju, je prišlo do odpiranja z regulacijo. Pretok vode skozi zapornico pri praznjenju ni presegal 20 kub. metrov na sekundo, kar predstavlja le dve tretjini požiralnosti turbin pri polnem obratovanju elektrarne. To je omejilo časovno upadanje jezerske ravni na tako mejo, ki je izključevala izplakovanje obrežja in so vse usedline ostale v bazenu. Napačna je torej trditev, da smo z izpustom vode čistili akumulacijski bazen. Zapornice temeljnega izpusta nismo odpirali in je ostalo jezero v višini 7 metrov neizpraznjeno, to pa je zadržalo tudi glavne usedline v spodnji matični strugi Save. Preostanek vode v jezeru, ki ga ni bilo moč izprazniti skozi turbine, smo začeli prazniti z reguliranim odprtjem zapornice talnega izpusta dne 1. julija ob 4. uri, tako da je bila praznitev končana 2. julija ob 12. uri Od tega trenutka dalje pa se pretaka Sava po svoji matični strugi normalno, kot da v Mostah pregrade ne bi bilo.

Še o katastrofi in povzročitelju. Članki v dnevnem časopisju v glavnem zvračajo krivdo za škodo, povzročeno ribjemu življu, na podjetje Elektrarna Moste. Mar je to povsem pravično? Vsakomur, ki povprečno pozna delovanje hidroelektrarn, bo najbrž jasno, da hidroelektrarna z izkoriščanjem naravnega vodnega potenciala ne more vplivati na kvaliteto vode in jo oddaja naprej enako, kakršna ji doteka.

Da bi preprečila zaprodenje in donašanje drugih naravnih usedlin, je elektrarna že pred leti postavila z velikimi stroški nad akumulacijskim bazenom posebno prodno pregrado. Tako se je Elektrarna Moste lotila zadostnih ukrepov, da bi praznila akumulacijsko jezero brez vsakršnih škodljivih posledic.

Kje naj iščemo potem ob vseh teh ukrepih vzroke za vse katastrofalne posledice take vode? Ti vzroki so nesporno v industrijskih odplakah, predvsem iz jeseniške železarne. Katran s substanco fenola, plavška žlindra, kisline in drugo spreminjajo kvaliteto savske vode do take mere, da postaja le-ta neuporabna in izključuje vsakršno možnost za ribogojstvo. Analiza vzorcev vode bo trditev podrobneje pojasnila.

Po zaslugi elektrarniške pregrade v Mostah, ki zadržuje škodljive usedline, pa se razmere v Savi toliko izboljšajo, da postane ribiško gospodarstvo v sektorju Save Moste—Medvode možno.

Pri izdelavi projekta in gradnji elektrarne Moste se najbrž ni računalo s tem, da bo elektrarna doživljala toliko javnih očitkov in plačevala škodo, za katero je le posredno kriva. Večni smrad, strahotno zablatenje proizvodnih naprav in hidromehanske opreme, vgrajevanje čistilnih naprav in posebnih filtrov za krmilno in hladilno vodo, to je zadostna nadloga, s katero se bori naš kolektiv proti ravnanju industrije, ki brezvestno uničuje naravno kvaliteto vode.

Normalno obratovanje elektrarne in vzdrževanje elektrarniške hidromehanske opreme zahteva in bo (tudi če abstrahiramo tehnične predpise) zahtevalo še nadalje praznitve akumulacijskega bazena na vsakih 5 do 10 let. Praznitev ni samo redni, marveč nujni obratni postopek, in tu ne moremo ničesar spremeniti. Vprašanje pa je, kako dolgo bo delovni kolektiv, ki mora dobro gospodariti z družbenimi sredstvi, še plačeval škodo, ki jo praviloma povzročajo drugi.

JANKO PŠENICA,
Elektrarna Moste

V Brdih ne odstopajo od pogodb

Z vnaprej določenimi cenami so zadovoljni tudi kmetje

V kmetijski zadrugi v Dobrovem v Goriških brdih pravijo, da so tako zasebni pridelovalci sadja kot zadružni kolektiv zadovoljni z doslednim izvajanjem pogodb med njimi in trgovskimi podjetji za prodajo sadja. Menijo, da letošnji manjši pridelek od predvidenega ne zbuja želja, da bi od trgovine izsilili višje cene, kot so jih v pogodbah sporazumno določili. Strinjajo se, da je pogodbe treba spoštovati.

Kmetijska zadruga Brda v Dobrovem je sklenila pogodbe po vnaprej določenih cenah, ki jih v nobenem primeru ni dovoljeno spremeniti, s pridelovalci sadja in s trgovskimi podjetji, ki ga prevzemajo od nje. Zaradi letošnjega podpovprečnega pridelka v Goriških brdih je trgovina zadovoljna s cenami, a tudi zasebni pridelovalci ob prodaji ne godrnjajo zaradi cene, čeprav je zaradi neugodnega vremena, ki je vplivalo na pridelek, izkupiček znatno manjši, kot so ga pričakovali, ko so sklepali pogodbe. Namesto 1100 ton češenj so zadrugi lahko prodali le 600 ton. Breskev ji bodo prodali kako tretjino manj od predvidenih 1200 ton. A tudi drugega sadja bo manj. Namesto 3000 ton sadja, za kolikor je zadruga sklenila pogodb, bo lahko odkupila le okrog 2000 ton, ker je pridelek toliko manjši.

Mnogi zasebni kmetovalci pravijo, da bodo kljub letošnjemu zmanjšanemu dohodku od sadja zaradi neugodne letine — kar ni vplivalo na zvišanje odkupne cene — za prihodnje leto spet sklenili pogodbe po vnaprej določenih trdnih cenah. Menijo, da jim takšna prodaja sadja bolj jamči ustrezen dohodek, kot prodaja po dnevni ceni in čakanje na priložnost. Tako so odvisni le od vremena; če ne sklenejo pogodb, pa tudi od trgovine in različnih špekulacij na tržišču.

Ko si zadruga zagotovi odkup sadja po določeni ceni, lahko sklene ustrezne pogodbe tudi s trgovskimi podjetji, da si zagotovi prodajo po določeni ceni, podobno kot je naredila letos. Pogodbe so zelo natančne in stroge. Če trgovsko podjetje ne bi hotelo prevzeti sadja, za katerega je sklenilo pogodbo z zadrugo, ga mora plačati, četudi ga ne odpelje; če pa bi zadruga prodala sadje drugemu podjetju, ki bi ji ponudilo višjo ceno, pa po pogodbi mora plačati 30 odst. pogodbene cene za odškodnino trgovskemu podjetju. Takšne odškodnine ji ni treba plačati le takrat če komisijsko ugotovijo, da je pridelek določene vrste sadja toliko manjši od predvidenega, da pridelovalci ne morejo oddati s pogodbami določenih količin sadja. To lahko povzroči le neugodno vreme, kot npr. letos. Pred neugodnim vremenom se namreč še ne morejo uspešno zavarovati.

Kmetijska zadruga Brda ne skrbi le za odkup po dogovorjenih cenah, ampak tudi za večjo in boljšo proizvodnjo. Izvedla je široko akcijo škropljenja za zatiranje češnjeve muhe, ki povzroča črvivost sadja. Letos je imela velik uspeh. Plodovi so bili zdravi in je kljub temu, da so bili zaradi neugodnega vremena drobni, lahko prodala za prvovrstno blago 73 odst. vseh odkupljenih češenj, medtem ko lani le 40 odst. Tudi to je spodbudilo zasebne pridelovalce sadja k temu, da se bodo še bolj povezali z zadrugo v proizvodnji in prodaji pridelkov.

J. PETEK

Po sklepu delavskega sveta podjetja

‚AVTO-MOTO-SERVIS'

CELJE, Ljubljanska cesta štev. 11

razpisujemo prosti delovni mesti:

1. DIREKTORJA

2. RAČUNOVODJE podjetja

Pogoji za zasedbo delovnih mest:
pod toč. 1.:

a) končana srednja tehniška šola — strojni oddelek z najmanj 5-letno prakso na vodilnem položaju,
b) končana delovodska šola z najmanj 5-letno prakso na vodilnem položaju
c) mojster-avtomehanik z najmanj 10-letno prakso na vodilnem položaju

Vodilni položaj pod točko a), b) in c) pa mora biti v avtomehanični stroki

pod toč. 2.:

višja šoiska izobrazba z najmanj 3-letno prakso na vodilnem položaju ali srednješolska izobrazba z najmanj 5-letno prakso na vodilnem položaju v finančni stroki.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest, stanovanje ni zagotovljeno, osebni dohodki po pravilniku o delitvi OD.

Ponudbe pošljite delavskemu svetu podjetja. Morajo pa biti dokumentirane s kratkim življenjepisom ter točno navedbo dosedanje prakse po zgoraj navedenih točkah. 7560

NA POTOVANJU, IZLETU, DOPUSTU, PRI ŠPORTU, V AVTOMOBILU POVSOD NAJ VAS SPREMLJA ZELO PRAKTIČNA POTOVALNA APOTEKA — NAJNOVEJŠI IZDELEK

Tovarne sanitetnega materiala - Domžale

BOLJŠE ENO POTOVALNO APOTEKO BREZ PADCA — POŠKODBE, KAKOR PADEC — POŠKODBA BREZ POTOVALNE APOTEKE.

Neuspela „nacionalna pomiritev"

Le slabih šest tednov je tega, kar so se iz Konga — brez slovesa, ki bi ga zaslužili — umaknili zadnji vojaki iz sil OZN in z njimi »administrativni« premier Adula. Na njegovo mesto je po volji predsednika Kasavubuja ter še nekaterih zainteresiranih faktorjev stopil nekdanji katanški secesionist Moiz Čombe, ki so mu zadali nalogo, naj sestavi »vlado nacionalne pomiritve«. V začetku tega meseca je v Kongu začela veljati nova ustava, ki je zamenjala dosedanji »osnovni zakon«, na podlagi katerega so v Kongu zadnja štiri leta urejali ustavno problematiko, oziroma bi jo morali urejati. Čombe sam — zavedajoč se, da je vsem znana njegova vloga pri razbijanju kongoške enotnosti in pri umoru pokojnega premiera Lumumbe — se je potrudil, da bi izpolnil zadano nalogo: odšel je na potovanje po deželi, spustil na prostost levičarskega voditelja Gizengo, ki je nekaj let presedel v konfinaciji, se poklonil spominu in spomeniku pokojnega Lumumbe ter povabil njegovo vdovo in otroke nazaj v Kongo. Še prej je sam obiskal Brazzaville na drugi strani reke Konga, da bi se sešel s političnimi predstavniki Odbora za nacionalno osvoboditev Konga, ki druži pobegle opozicijske politike. Kljub vsem tem prizadevanjem — in energije Čombeju ne odrekajo niti tisti njegovi nasprotniki, ki sicer odločno obsojajo njegovo hlapčevanje interesom delničarjev družbe »Union Minière« — je v Kongu danes upor v polnem razmahu. Uporniki niso le ostali v Albertvillu, kjer se je vstaja začela, marveč tudi v vsej severni Katangi, Kivuju, južnem delu Vzhodne pokrajine in Stanleyvillu, ki je že dobrih 24 ur v rokah uporni kov, ter v delu Kasaja. Razsežnost upora je po dosedanjih zelo pomanjkljivih informacijah silno težko določiti: vsekakor pa velja dejstvo, da se je Čombe znašel v vlogi, ki je deloma podobna tisti, ki jo je prevzel Lumumba pred štirimi leti. Čombeju namreč trkajo uporniki dobesedno na vrata, saj poročajo agencije o sabotažah celo v glavnem mestu Leopoldvillu in njegovi okolici. S tem je tudi konec podobnosti s situacijo, ki jo je moral pred štirimi leti reševati Lumumba (in ki jo mnogi komentatorji per analogiam kar preveč premočrtno primerjajo s sedanjo). Smisel sedanjega upora — tako zatrjujejo uporniki — ni secesija, marveč »osvoboditev vsega Konga«, za uporom pa stoji vrsta političnih pa tudi etničnih ali bolje plemenskih interesov, ki so ostali nezadovoljeni pod vladavino bivšega premiera Adule. Čombe, ki je z mnogo samozavesti prispel v Leopoldville, kot vse kaže, ni sposoben s politiko, ki si jo je začrtal, rešiti celotno problematiko dediščine, ki jo je za seboj zapustila politika Aduline vlade.

Kaos, ki vlada danes po Kongu, izpričuje, da dežela še zdaleč ni dosegla tiste stopnje notranje politične strnjenosti, ki jo je bila dosegla velika večina afriških dežela v zadnjih štirih letih. Adula je bil, kot je dobro znano, hudo sprt s politiko kot politiko; namesto da bi skušal doseči »nacionalno pomiritev« ob upoštevanju vseh političnih faktorjev v deželi, je svojo nalogo omejil na to, da najde ustrezno rešitev za katanško secesijo. Temu cilju je podredil vse ostalo: namesto da bi politične faktorje v deželi upošteval, jih je negiral, kar je bilo sicer udobneje, je pa povzročilo vrsto neprijetnih posledic, ki jih je čutiti še danes. V serijo tega zanikanja političnih faktorjev sodijo znani dogodki: pogosti spopadi s parlamentom in končna »odslovitev parlamenta na počitnice«, pripor levičarja Gizenge, zapiranje diplomatskih predstavništev vzhodnih držav itd. Takšna politika »vtikanja glave v pesek«, ob njej pa še vrsta nerešenih gospodarskih, socialnih in prosvetnih vprašanj, ki segajo od brezposelnosti na eni strani do izrednega pomanjkanja šolanih kadrov na drugi — z vsem tem bi se moral spoprijeti katerikoli kongoški premier, ki bi nasledil Adulo. Zal je bil to Čombe, katerega biografija prav gotovo ne predstavlja biografije afriškega nacionalista.

Kot kaže, se Kongu obetajo nove metode v okviru »nacionalne pomiritve«. Agencije poročajo, da so v Leopoldvillu opazili bivše katanške najemnike, ki so baje prišli v glavno mesto, da bi podpisali nove pogodbe za službo v Čombejevi, sedaj nacionalni kongoški armadi. Čombe sam je baje zaprosil za vojaško pomoč belgijsko vlado, belgijski veleposlanik v Kongu pa je odpotoval na nujna posvetovanja v Bruselj. Vsi ti dogodki pa ne obetajo »nacionalne pomiritve«, marveč le novo, vojaško in krvavo zaostritev v Kongu.

MARJAN SEDMAK

VICKY: VIDEK ZRAKOZOR

»New Statesman« — London

‚Garaž ne potrebujemo'

V Moskvi sezidajo le še 35% zgradb iz opeke

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

MOSKVA, avgusta. Za uvod dve številki: v vsej Sovjetski zvezi se je v zadnjih desetih letih preselilo v nova stanovanja 108 milijonov ljudi, kar je skoraj polovica prebivalstva. Samo v Moskvi izročijo uporabi vsako leto več kot 100.000 novih stanovanj pa tudi v številnih drugih mestih je — v razmerju z njihovo velikostjo —tempo gradnje enak.

Tako silovit spopad s stanovanjsko stisko prinaša seveda vrsto težav, iskanj novih arhitekturnih in urbanističnih rešitev, uspehov, spodrsljajev in vsega, kar pač nujno spremlja velike spremembe na področju stanovanjskega standarda.

Zanimala so me nekatera, tako rekoč obrobna vprašanja, o katerih same številke in statistični podatki ne povedo dosti, in o tem sem se pogovoril z načelnikom Glavne arhitekturne in planske uprave pri moskovskem Gorispolkomu, inženirjem Kuznecovom.

Najprej sem se pozanimal za organizacijsko plat stanovanjske graditve v Moskvi. Praktično ima vsa dela v rokah Mossovjet (mestna skupščina), ki je glavni naročnik, kreditor in projektant. Le neznaten odstotek novih gradenj gradijo po naročilu in s sredstvi raznih ministrstev in drugih ustanov. Večino del opravlja podjetje Glavmosstroj — 65 odstotkov.

»Kako se obnese dosledna centralizacija?«

»Kar se tiče kreditiranja in projektiranja omogoča natančen pregled in planiranje ter zagotavlja nezmanjšan tempo graditve za daljše obdobje,« pravi ing. Kuznecov. Centralizacija del v Glavmosstroju, ki bo v perspektivi edini graditelj v Moskvi, pa omogoča koncentracijo velikega dela razpoložljivih strojev ter s tem bolj racionalno izkoriščanje zmogljivosti.

Tako organizacijo dela zahteva tudi industrializacija gradbeništva, ki si z velikimi koraki utira pot. V Moskvi gradijo danes samo še 35 odstotkov zgradb iz opeke, 22 odstotkov iz tovarniško izdelanih velikih blokov, 43 odstotkov pa montažno. Načrti se tudi tu gibljejo v smeri vse večjega deleža montažne gradnje, ki ima dve veliki prednosti — hitrost in cenenost.

Letos se sicer odstotek tovrstnih gradenj ni povečal, kajti po prvih izkušnjah so prišle na dan pomanjkljivosti. Predvsem so bili kosi sten, izdelani v tovarni, doslej premalo dokončno obdelani in je bilo zato treba še vedno preveč ročnega dela pri gradnji, razen tega pa so morali poiskati nov način spajanja posameznih delov zidov, ker dosedanje ni vedno dalo najboljših rezultatov. Zaradi vsega tega so zdaj glavno pozornost posvetili odpravljanju pomanjkljivosti, ko pa bo to opravljeno, se bo odstotek montažnih gradenj znova povečeval.

»Koliko življenjskega prostora odmerite srečnim lastnikom novih stanovanj?

»Zaenkrat devet kvadratnih metrov koristne površine na posameznika.« To je razmeroma malo in zato predvidevajo, da se bo ta površina do leta 1970 povečala na 10 kvadratnih metrov, do leta 1980 pa na 15, kar je zaenkrat mišljeno kot dokončna meja.

»Kljub vsem prednostim, ki jih ima industrijska gradnja, pa vendarle prinaša tudi slabe strani. Nova naselja so na zunaj enolična, zgradbe so večinoma enake velikosti in enake barve. Kako je s temi stvarmi?« sem spraševal.

Dolgo so gradili samo petnadstropna bloke, ker so mislili, da je to najcenejše in pa zaradi pomanjkanja dvigal. Sovjetski predpisi zahtevajo, da mora imeti zgradba, ki ima več kot pet nadstropij, dvigala, ki pa jih vse do zadnjih časov ni bilo dovolj.

Zdaj daje domača industrija dovolj dvigal in tako je ta problem rešen. Razen tega so ponovni računi dokazali, da nizke gradnje niso najbolj ekonomične, ker zavzamejo mnogo prostora. Nova naselja — mikrorajone — zdaj planirajo tako, da bodo sestavljeni iz zgradb različnih velikosti: tudi devet, šestnajst in več nadstropij. To in pa premišljena ureditev vmesnih površin s parki, drevoredi, vodometi in podobnim, bo prispevalo k poživitvi zunanjega videza takšnega mikrorajona.

Glede barvne enoličnosti so še vedno težave. Industrijska gradnja ne dopušča uporabe zelo različnih materialov. Stvar rešujejo s tanko zunanjo oblogo iz keramike, vendar je za zdaj na izbiro ena sama barva — siva. Keramične obloge drugačnih barv, ki bi kljubovale vremenskim spremembam, se doslej industriji še ni posrečilo izdelati. Pomagajo si z večjo uporabo stekla in plastičnih mas, vendar so želje graditeljev še mnogokrat v nasprotju z zmogljivostmi kemične industrije.

»Zakaj ne gradite garaž?« me je zanimalo.

»Ker jih ne potrebujemo.« Odgovor in argument me nista prepričali. Res je, da so Sovjetski zvezi spričo ogromnih razdalj bolj potrebna letala, ki so že in iz dneva v dan bolj postajajo nujno prevozno sredstvo. Res je tudi, da so še velike potrebe po tovornjakih in drugih vrstah avtomobilov, vendar tega, da je osebnih avtomobilov malo, niso krive le zmogljivosti industrije, ampak predvsem mnenje, da osebni avtomobil ni potreba. Mnenje pa se dá spremeniti ali pa ga razvoj spremeni. Prepričan sem, da ni več daleč čas, ko bo arhitekte močno bolela glava, ker zdaj ne gradijo garaž.

JANEZ STANIČ

Venezuelski razgovori: Ramos Gimenez

Venezuela je dežela mladih

Srečanje s šefom stranke, katere simbol je žrebec, ki dirja v levo

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

CARACAS, julija. Z Ramosom Giménezom, voditeljem stranke Partido Revolucionario Nacionalista (PRN), sem se pogovarjal med kosilom v prijetni restavraciji San Felipe, kot se imenuje tudi kraj v pokrajini Yarakny. Sicer sem ga pa prej že dvakrat čakal v pisarni njegove stranke, kjer so vstopajoči in posedajoči ter preproste, z lesom obite stene razodevali ozračje nekega mrzlično se pripravljajočega vojaškega glavnega štaba.

Ramos Gimenez je bil nekoč eden izmed protagonistov levega krila vladajoče stranke Accion Democratica. A čeravno so nekateri mnenja, da bi bilo koristneje, če bi to svojo napredno programsko smer razvijal znotraj stranke, se je — bodisi zato, ker je smatral, da tega programa tam ne bi mogel izvesti, ali ker ni hotel biti samo »eden izmed protagonistov« — pred lanskimi volitvami s svojo skupino odcepil in najprej oblikoval tako imenovano »Demokratsko akcijo v opoziciji«. Zanimivo, da so se z matično stranko nekaj časa celo prepirali, kdo je upravičeni naslednik dotedanje strankine volilne barve — bele, nakar je moralo ustavno sodišče razsoditi, da nihče — tako da je AD izbrala drugo izrazito barvo, to je črno, Ramos pa se je odločil za rumeno . . . Medtem ko je v grbu Venezuele poleg cvetja, klasja in sabelj upodobljen tudi v desno dirjajoči konj, je zdaj nova stranka z imenom PRN, Narodna revolucionarna stranka, vzela za svoj simbol žrebca, ki dirja v levo . . .

Nasmejani Ramos je pravi tip ljudskega političnega komandanta. In ko sem v asociacijah kvalitetnega standarda sedanjih venezuelskih politikov delal neke približne primerjave, sem Leonija vzporejal z italijanskim Nennijem, Barriosa s francoskimi politiki, Villalbo z norveškim Gerhardsenom; pri Ramosu Giménezu pa sem si takoj dejal: Naser!

Pogovor se je seveda začel z vprašanjem, kako označuje svojo stranko in kako jo odlikuje od Accion Democratica.

»V ideološkem pogledu si morda celo nismo tako daleč narazen. Naša osnovna razlika je v tem, da Accion Democratica, ko je prišla na oblast, ni znala ali ni hotela izpolniti obljub, ki jih je dala Venezuelcem; se pravi, da bo pospešila ekonomsko in družbeno preobrazbo dežele z agrarno reformo, z industrializacijo ter z elementi za nacionalizacijo petrolejske in železarske industrije. Ob izmenjavanju vladnih garnitur je postala glavna skrb ljudi v AD, da se obdržijo na oblasti . . . Kar pa zadeva ideološko-politično osnovo, je naša stranka revolucionarna, antiimperialistična, antifevdalna; smo za to, da se zemlja da kmetom, da se tu razvijejo zadruge, da država vodi industrializacijo; da mora Venezuela doseči neodvisnost od drugih sil, ki nas ekonomsko tlačijo. Konkretno: naša stranka je za to, da se pripravimo na nacionalizacijo rudnih bogastev, se pravi petroleja in železa . . .«

»Torej ste za takojšnjo nacionalizacijo petroleja?« sem hotel vedeti, če je njihovo stališče različno od stališča vlade in URD. Pa sem videl, da kljub odločnejšemu programu in bolj temperamentnemu izpovedovanju le-tega tudi oni upoštevajo zaviralni moment, ki je tržišče.

»Da, to imamo v programu,« je potrdil, »vendar vemo, da tega ne moremo uresničiti takoj. Najprej je treba doseči ekonomski razvoj dežele v ostalih panogah, tako da bomo lahko kos težavam, ki bodo ob nacionalizaciji petroleja zaradi tržišča nedvomno nastale. Da bi ta cilj dosegli, si želimo tudi energično in trdno vlado. Razen tega mislimo, da bi bilo treba vanjo vključiti tudi progresivne vojaške kroge. Naša ideologija, ki ima zelo poudarjeno marksistično bazo, je v osnovi nacionalistična in revolucionarna.«

»Toda, kako upate vplivati na perspektive razvoja, glede na to, da niste v vladi, niti ne v skrajni opozicijski fronti?«

»Računamo na to, da pridemo v vlado. V skladu z našo pravno ureditvijo se pride v vlado preko volitev,« je odvrnil, a ker je pozneje še dvakrat omenjal volitve kot normalno pot, ki vodi na oblast, sem dobil vtis, da vzporedno računa tudi na morebitne nenormalne poti; morda niti ne revolucionarne, a vsekakor temelječe na množično razgibani atmosferi. »Prepričani smo,« je nadaljeval, »da bomo s stalnim sistemom govorjenja pred množicami lahko ustvarili v deželi nacionalistično zavest, ki nam bo pomagala . . . Danes smo mi dejansko edina organizirana opozicijska skupina v Venezueli. Druge skupine, ki so bile v volilnem boju, v glavnem vstopajo v vlado, mi pa še vedno visoko držimo zastavo . . .«

»Kakšno stališče pa zavzemate do malih skupin, ki so se že oblikovale v legalni opozicijski fronti, in do morebitne legalizacije skrajne levice sploh?«

Glede njih je Ramos odvrnil, da imajo sicer do njih prijateljsko stališče, da pa so to v glavnem le posamezniki in da ta mala fronta kakih praktičnih perspektiv nima. »Menim, da v sedanjem trenutku ni objektivnih pogojev za formiranje nacionalne opozicijske fronte. Kar se pa tiče našega stališča do ilegalnih strank, sem ponavljal in ponavljam, da se morajo spet legalizirati in opustiti politiko nasilja, ki je samo okrepila vlado, proti kateri se bore. Večina venezuelskega ljudstva ni zadovoljna s sedanjo vlado, prav tako pa je prepričana, da ni pravilna pot v ubijanju policajev, ropanju bank in gverilski vojni. Ta politika nasilja je revoltirala večino javnega mnenja v Venezueli. Mi menimo, da bi KP in MIR lahko odigrala pozitivno vlogo v boju za nacionalno osvoboditev, če bi sprejela realistično, pametno politiko, ki bi se solidarizirala z drugimi revolucionarnimi in nacionalnimi skupinami. Da bi KP lahko polno sodelovala v procesu emancipacije Venezuele, mora predvsem opustiti idejo, da mora le ona sama priti na oblast. Nasploh je treba upoštevati, da so pogoji na Kubi in v Venezueli različni.«

Na zadnjih predsedniških volitvah, ko je Ramos dobil samo okrog 70.000 glasov ali 2,3 %, je bilo njegovo geslo: »Za mladi narod — mladega predsednika!« Ustavili smo se torej pri problemu mladosti; naroda sevé.

»Naša dežela je zelo mlada. Po statistiki ima Venezuela najvišjo stopnjo prirodnega prirastka v Latinski Ameriki. Sedemdeset odstotkov prebivalstva je starega manj kot petintrideset let! To seveda postavlja pred stranko zahtevo, da rešuje probleme pogumno in radikalno v skladu z mentaliteto večinskega mladega prebivalstva, oziroma da išče rešitve prav za to mlado prebivalstvo. Zato so v našem programu mnoge točke posvečene skrbi za mladino. Eden perečih problemov je gotovo visoka stopnja kriminala med mladino. Razlogi za to so največ v slabih socialnih pogojih, v pomanjkanju vzgoje, ki jo vlada zanemarja, in v odsotnosti nacionalne zavesti v teh mladih ljudeh, ki ne razumejo, da bi prav lahko postali važen činitelj razvoja v deželi. Zato se zavzemamo za izboljšanje šolstva, za javna dela, za oblikovanje nacionalne zavesti in za zaščito otroka.«

Ob koncu mi je Ramos Giménez razgrnil še svoje zunanjepolitične poglede: »Smo pristaši diplomatskih in trgovinskih odnosov z vsemi deželami na svetu. Naše stališče gre celo tako daleč, da smo za vzpostavitev diplomatskih odnosov z LR Kitajsko.«

BOGDAN POGAČNIK

Japonski krediti

Japonska namerava dati večje kredite državam južne in vzhodne Azije. Japonski krediti državam v razvoju so bili doslej precej manjši od kreditov zahodnih industrijskih držav. V začetku leta 1963 so znašali okrog 300 milijonov dolarjev, od česar je prišlo na jugovzhodno Azijo okrog 150 milijonov. V ta znesek so vračunane tudi vojne reparacije kot tudi kratkoročna posojila privatnih družb. Največ kreditov je Japonska odobrila Indiji in Pakistanu preko zahodnega konzorcija, ki kreditira nekatere načrte v teh državah.

Po informacijah iz Tokia bo Japonska v prihodnje odobravala večje kredite tem in drugim azijskim državam, tako da bi se bolj povezala z važnimi viri surovin in odprla nova tržišča za svojo industrijo. Japonski krediti so bili prej povečini vezani na določene industrijske načrte, kar je otežkočalo gospodarsko sodelovanje z državami v razvoju, ki čedalje bolj terjajo prosta tuja sredstva. Japonska zdaj postopno liberalizira kreditno politiko in je že odobrila Indoneziji kredit za nakup blaga.

Gospodarske težave Turčije

Znani turški novinar Ilhan Selçuk piše v časniku Cummhuriyet: Zaostala, zbegana in siromašna Turčija se zvija ko kača v precepu: vse govorice o gospodarskem vzponu so se zaključile s polomom. Dežela je do vratu zadolžena. Pomoč, ki bi jo radi dobili od Zahoda, bi komaj zadostovala, da bi poravnali zapadle anuitete za odplačevanje dolgov. Primanjkljaj v zunanjetrgovinski bilanci je dosegel strašen obseg. Razred kompradorjev se ukvarja s tem, da uvaža blago z Zahoda, ga prodaja ljudstvu in tako bogati, namesto da bi mislil „na gospodarski razvoj Turčije.

Selçuk razkrinkuje trditve tistih, ki skušajo dokazati, da je Turčija odvisna zato, ker, je bila »primorana nasloniti se na Zahod zaradi ruskih zahtev«. In poudarja: »Med osvobodilno borbo proti zahodnemu imperializmu se je Turčija naslanjala na Rusijo. Naši voditelji so se po drugi svetovni vojni prodali velikim zahodnim deželam. Naš sedanji težavni položaj je posledica tega, da so naši politični voditelji izkoristili naslonitev na Zahod ne v interesu naroda, marveč v interesu manjšine.

Sibirija za brezposelne »parazite«

Predstavniki oblasti v Sibiriji so pozvali sovjetsko vlado, naj neha uporabljati Sibirijo kot področje, kamor pošilja brezposelne in »parazite«. Na podlagi zakonov, ki so jih sprejeli pred tremi leti, lahko brezposelne, pijance in druge družbeno neprilagojene ljudi: izženo za določeno obdobje. Prisilijo jih, da delajo v sibirskih mestih v upanju, da se bodo poboljšali.

Dva višja sibirska funkcionarja sta poslala časopisu »Izvestija« pismo, v katerem se pritožujeta proti takšnim ukrepom. Pravita, da mnogi brezposelni nadaljujejo »parazitski« način življenja, ko pridejo v Sibirijo, da pogosto počenjajo zločine in kvarijo domače prebivalstvo.

Ekonomske službe v podjetjih

Gospodarski odbor poljske vlade je sklenil, da bodo ustanovili ekonomske službe v vseh proizvodnih in nadzornih organizacijah v družbenem gospodarstvu. Njihova naloga bo, natanko proučiti, kakšen je gospodarski položaj in kakšne so delovne metode v podjetjih in ustanovah družbenega gospodarstva. S tem naj bi si ustvarili natančno sliko o gospodarskem položaju podjetij in vsega gospodarstva ter ugotovili, kje so vzroki nekaterih izgub in pomanjkljivosti v sedanjih metodah upravljanja.

V sklepu je posebej poudarjena obveznost, da pri planiranju in gospodarjenju upoštevajo ekonomsko računico.

Poljska časopisna agencija opozarja v komentarju na to, da so v letih naglega gospodarskega razvoja in v »tekmi za planom« včasih pozabljali na ekonomski račun, v mnogih podjetjih in gospodarskih združenjih pa so delali brez ekonomskih analiz. Novi sklep pa nalaga gospodarskim organizacijam, da se preusmerijo na nove, uspešne metode organizacije in upravljanja, ki bodo slonele na gospodarski računici in znanstvenih gospodarskih osnovah.

PRVI BOJNI ČOLNI S CIPRSKO ZASTAVO — Poročajo, da so nedavno v ciprskih vodah videli prve bojne čolne ciprskih varnostnih sil, ki so patruljirali blizu Kyrenije. Podrobnosti o njih niso znane. Foto: AP

DJORDJE BOGOJEVIĆ: (10)

Zgodba dveh mornarjev

Paketi so nama rešili življenje

Kitajska kuhinja slovi po svetu, in to po pravici. Toda tisto, s čimer se hranijo milijoni navadnih kitajskih državljanov, nima prav nič skupnega s tistim, po čemer je kitajska kuhinja tako zaslovela, oziroma z bogatimi in nenavadnimi jedili, ki jih nudijo te kuhinje v posebnih kitajskih restavracijah v velikih mestih sveta ali na uradnih sprejemih na Kitajskem.

Vsakdanja hrana Kitajcev je zelo enolična. Povečini sestoji iz juhe s kuhanim zeljem in drugim sočivjem, včasih z rezanci, nadalje iz kuhanega riža, ki ga imajo za glavno nacionalno hrano, ali iz sladkega krompirja. Svinjsko in goveje meso je zelo redek gost na kitajski mizi (meso je strogo racionirano in ga Kitajci dobijo — pa še to ne redno — po sto gramov na osebo na mesec). Malo pogosteje jedo ribe, želvje meso in rake. Hrana je precej obilna, njena kalorična vrednost pa je precej slaba. Pripravljajo jo z raznimi olji — sojinim, sončničnim, bučnim ipd., to olje je močno, težko in za evropski nos neprijetnega vonja, tudi okus se Evropejcu upira in redko kateri belec lahko uživa takšno hrano (razen riža, kuhanega v navadni vodi, ali hlebčkov iz pšenične moke, skuhanih v pari).

Če upoštevamo, da takšna prehrana — ob celi vrsti racioniranih živil — ne zadošča niti državljanom, ki žive na svobodi, tako da so večkrat lačni kot siti, potem si ni težko zamisliti, kakšna je šele hrana v kitajskih zaporih, še teže pa si je zamisliti, kako je tujim zapornikom, ki niso vajeni takšne hrane, pa jo vendar morajo uživati, ker druge ni.

Toda naj mornarja sama povesta kaj o tem, kako sta se hranila v zaporu.

BUŠKULIĆ: »Za zajtrk smo stalno dobivali nekakšno vodeno čorbo iz sočivja. Prinašali so nam jo — kakor tudi kosilo in večerjo — v pločevinasti skodeli, podobni vojaški. Te čorbe nisem nikdar mogel pojesti. Poleg nje smo dobili še kos »kruha«, ki je bil kakor iz žaganja, imel je neprijeten vonj in se je v roki drobil. Prava muka je bila, jesti ta kruh, pa sem ga vendar jedel, kaj pa sem hotel drugega. Upiral sem se, kakor tudi drugi beli zaporniki, a ni nič zaleglo. Ta »kruh« sem jedel štiri leta in pol. Šele potem smo začeli dobivati nekoliko boljšega.

Za kosilo in večerjo je bilo skoraj vedno isto: glavna jed je bila zelenjavna juha, nekoliko boljša od tiste, ki smo jo dobivali za zajtrk, zraven pa spet kos »kruha«, včasih kakšen paradižnik ali malo riža ali prgišče nekakšnih konzerviranih rib ali pa malo mesa, ki pa je tako zaudarjalo, da ga nisem mogel jesti.

Te dodatke pa sem začel dobivati šele čez leto dni in pol. Šele malo prej, ko so me izpustili iz zapora, so mi začeli dajati nekoliko boljšo hrano, tako da sem dobil včasih celo ocvrto ali kuhano jajce. To mi je šlo v slast, bilo pa je veliko premalo, lahko bi pojedel hkrati deset takšnih obrokov, če bi mi jih le prinesli.«

VUČETIĆ: »Prvih osem dni v zaporu sploh nisem mogel jesti kitajske hrane in sem pil samo vodo. Naslednjih nekaj dni sem dobival po dva hlebčka iz moke, sladkobnega okusa: testo, kuhano v vodni pari, kakor sem pozneje zvedel, kako na Kitajskem to pripravljajo. Potem sem začel pogosteje dobivati kuhano sočivje, zabeljeno z nekakšnim oljem ali lojem. Takšno hrano sem dobival ves čas preiskave.

Po razsodbi, potem ko so me preselili v zapor, smo prav tako stalno dobivali zelenjavno juho, skuhano iz zelja, cvetače, korenja, kot tudi nekakšen kitajski kruh. Včasih sem dobil tudi krompir, ki pa ni tak kakor naš, ampak ima sladek okus. Kuhali so ga z lupino vred. Pozneje smo dobivali včasih ribe, repo in pa nekakšno raslino, podobno trstu — verjetno bambus.

Prvi dve leti — to sem natanko izračunal — sem 127-krat odklonil hrano. In to najpogostje zategadelj, ker je bila pokvarjena in neužitna. Moram reči, da me niso nikdar kaznovali, če sem hrano odklonil.

Spominjam se, da smo dobili malo boljšo hrano za Novo leto, za 1. maj in 1. oktober (dan razglasitve LR Kitajske). Za naš nacionalni praznik sem dobil močnejšo hrano, in sicer nekaj slanine in jajce s sočivjem, a šele leta 1961. Vina in cigaret skloh nisem dobival, ker so to prepovedovala jetniška pravila.«

Prav zaradi tako slabe prehrane v kitajskem zaporu celih pet oziroma šest let sta bila Buškulić in Vučetić prepričana, da bo to usodno za njeno zdravje in morda celo za življenje, toda na srečo sta dobivala od našega veleposlaništva v Pekingu redno vsak mesec pakete z zelo kaloričnimi živili, dobivala pa sta tudi pakete od svojcev. Pošiljke iz Jugoslavije so smele tehtati največ pet kilogramov, medtem ko za pošiljke iz veleposlaništva ta omejitev ni veljala, tako da sta lahko oba dobivala precej več hrane.

Po jetniških predpisih je vsak paket odprla in pregledala jetniška uprava. Potem so odprti paket prinesli zapornikom. Tu so vsebino po kosih označili s številko in spravili paket v posebno sobo. Buškulić in Vučetić sta smela vsak drugi dan zahtevati od stražarja, da jima prinese kaj iz paketa. V njunem imenu je to naročal stražarju neki mlad kitajski zapornik, ki je govoril angleški.

V začetku, po treh mesecih preiskave — v tem času nista smela prejemati nobenih pošiljk, tudi ne pošiljk z živili — sta močno shujšala. Nista se mogla navaditi na kitajsko hrano, zato sta bila sestradana in sta pri priči pojedla vse, kar sta dobila v paketih. Pozneje pa sta to hrano porabljala bolj racionalno, tako da sta imela vselej malo zaloge, dokler ni prišel naslednji paket.

Le tako sta lahko ostala pri zdravju, ne da bi huje zbolela. Vendar sta bila precej lažja, ko sta odšla iz zapora. Tako je na primer Vučetić, ko so ga aretirali, tehtal 85 kilogramov, ko pa je prišel iz zapora in se vrnil v Beograd in so ga komisijsko pregledali na vojno-medicinski akademiji ter ga stehtali, je bil težak le 60 kilogramov. Pregled je pokazal, da je njegov »organizem hudo izčrpan zaradi dolgoletnega stradanja«.

»Poveva vam po pravici — trdno sva prepričana o tem — da morda sploh ne bi prišla živa iz zapora, če ne bi dobivala teh pošiljk s hrano od veleposlaništva in od svojcev, ali pa bi prišla iz zapora hudo bolna, nesposobna za delo in normalno življenje,« poudarjata oba mornarja.

Kaj so jima pomenili obiski

Vendar pa ju ni trla samo skrb za zdravje in življenje. V dolgih letih, ki sta jih preživela v zaporu, sta doživljala vrsto duševnih depresij, kriz. Včasih jima je več kakor kruh pomenilo, da dobita ne le napisane besede tolažbe in spodbude, ampak da vidita obraz znanca, da mu stisneta roko, da spregovorita vsaj nekaj besed v našem jeziku z našim človekom.

Dobivala sta pisma od svojih družin, od žena in otrok. Čeprav so jima redno pisali, sta jih dobivala z dvomesečno, celo trimesečno zamudo. To sta zlahka ugotovila po datumih v pismih. S tolikšno zamudo sta dobivala pisma kljub temu, da so prihajala z letalsko pošto. Zaradi tega sta se pritožila pri upravi zapora, kjer pa so jima odgovarjali, da oni ne zadržujejo teh pisem, čeprav je bilo očitno, da so jih lahko zadrževali samo v upravi. Lahko pa si mislimo, kako težko sta čakala novic od svojih najdražjih in kako hudo jima je bilo čakati toliko časa. Saj ju je skrbelo za družine, kot lahko skrbi samo može in očete, če so daleč od družin in jim ne morejo pomagati. Vsako pismo od družine je bilo zanju praznik. Pisali so jima tudi sorodniki, prijatelji iz rojstnega kraja, tovariši z »Like«.

Toda naj so bila ta pisma še tako dragocena, naj sta si jih še tako želela, jih sprejemala z ljubeznijo in sto in stokrat prebrala vsako besedo, vendar to še ni moglo potešiti njune strastne želje in potrebe po živi besedi, nasmehu, pozdravu.

Zato sta danes neskončno hvaležna predstavnikom našega veleposlaništva v Pekingu, ki so vsak mesec redno prepotovali okoli 2000 km dolgo pot do Sanghaja, da bi ju obiskali.

(Dalje)

ČASOPISNO PODJETJE »DELO« — LJUBLJANA — TOMŠIČEVA ULICA ST. 1—3

sprejme takoj

dva skladiščna delavca

Interesenti naj se zglasijo osebno v organizacijsko-kadrovskem oddelku podjetja v Ljubljani, Tomšičeva ulica štev. 1/I, soba štev. 15.

Keramična industrija LIBOJE - CELJE

RAZPISUJE ZA ŠOLSKO LETO 1964/65

ŠTIPENDIJE

ZA ŠTUDIJ NA:

- fakulteti za naravoslovje in tehnologijo – kemijski oddelek
- ekonomski fakulteti
- srednji ekonomski šoli
- srednji tehniški šoli – strojni oddelek
- srednji tehniški šoli – kemijski oddelek
- fakulteti za arhitekturo in gradbeništvo

Prošnje vložite do 15. 8. 1964 ter priložite zadnje šolsko spričevalo in potrdilo o premoženjskem stanju staršev z navedbo, koliko družinskih članov vzdržujejo.

Prednost imajo otroci staršev, ki so v delovnem razmerju s podjetjem in aktivnih udeležencev NOB, kakor tudi študenti višjih letnikov. 7591

Novice

LJUBLJANA: **Shakespeare v Malem gledališču** — Ljubljansko Malo gledališče bo začelo prihodnjo sezono 14. oktobra s premiero Shakespearovega »Viharja«. V repertoarnem načrtu za prihodnjo sezono so vidno zastopani tudi domači avtorji. Gledališče namerava uprizoriti dve slovenski noviteti, ki še nista izbrani, Golarjevo komedijo »Dve nevesti«, večer slovenske dramatike in poezije, od tujih del pa dramsko priredbo Maughamove črtice »Deževje«, Marguerjevega »Oskarja«, Zweigovo »Siromakovo jagnje«, »Nikoli ni prepozno« Douglasa Felicita, od jugoslovanskih dramskih del pa Držićevega »Skupa« in Dikličev »Pozdrav šerifu«. Program bodo izpopolnile še nekatere ponovitve uspelih del iz lanske sezone.

KOSTANJEVICA: **razstava »Slovensko ljudsko slikarstvo«** — Jutri bodo na Lamutovem razstavišču odprli razstavo slovenskega ljudskega slikarstva. Na njej bodo pokazali obiskovalcem ljudska slikarska ustvarjanja iz 18. in 19. stoletja. Med drugim tudi slike na steklo, poslikane panjske končnice, votivne podobe, slikarije na keramiki in druge. Razstavo, ki bo odprta do 30. avgusta je pripravil Gorazd Makarovič, konservator Slovenskega etnografskega muzeja v Ljubljani.

ZAGORJE: **razstava »SK Zagorje — Izlake 64«** — Deset slikarjev: V. Birsa, M. Dovjak, J. Knez, F. Kopitar, T. Leskovšek, M. Požar, T. Primožič, M. Rijavec, I. S. Čopič in F. Siana — udeležencev prve slovenske slikarske kolonije, je pripravilo svoja dela za razstavo, ki jo bodo odprli v nedeljo v zagorskem Delavskem domu v počastitev občinskega praznika.

PIRAN: **slikarska razstava** — Danes so v Piranu odprli razstavo slikarskih del dveh umetnikov iz Osijeka: Aleksandra Kovača in Zvonimira Manojlovića. Razstava bo v prostorih mestnega muzeja.

PORTOROŽ: **angleški turisti radi slikajo lepote Portoroža** — Da je to res, nam priča tudi John Jane, turist iz Londona, ki je poslal turističnemu društvu Piran — Portorož film, na katerega je posnel kiparski simpozij »forma viva«, tradicionalne tekme z osliči in lansko padalsko prvenstvo v Portorožu.

BENETKE: **Kekec otvarja festival** — Sinoči se je v Benetkah začel XVI. mednarodni festival otroških filmov, ki bo trajal do 16. avgusta. Otvoritvena predstava festivala je bil »Srečno, Kekec«, prvi slovenski barvni film v režiji Jožeta Galeta in z Velimirom Gjurinom (na sliki) v naslovni vlogi. Selekcijska žirija letošnjega festivala jugoslovanskega igranega filma v Pulju temu mladinskemu filmu ni dala vize za uradno Areno. Predvajali so ga v informativni sekciji.

MURSKA SOBOTA: **pokrajinski muzej bo preurejen** — Muzej bo imel 18 razstavnih prostorov. Urejena je že stalna galerijska zbirka starih in mlajših mojstrov, poseben poudarek pa bodo dali narodopisni zbirki, ki je najobsežnejša in predstavlja največjo dragocenost muzeja. Prenovili bodo tudi zunanjo podobo gradu, v katerem je muzej.

MARTJANCI: **preslikavanje najznačilnejših fresk** — V cerkvi preslikava posebna ekipa freske Janeza Akvile, s katerimi namerava pokrajinski muzej v Murski Soboti poslikati po vzoru kranjskega prezbiterija grajsko kapelico.

POLANA: **uredili bodo hišo Miška Kranjca** — Rojstna hiša Miška Kranjca ne predstavlja kulturne znamenitosti samo zaradi pisateljevega slovesa, ampak je v njej urejen tudi muzej s pomembnimi dokumenti iz časov izhajanja »Ljudske pravice«, ki jo je urejal prav Miško Kranjec. Zgradili bodo moderne sanitarije, prenovili nekaj prostorov in polepšali zunanji videz.

BEOGRAD: **koncert ukrajinskih umetnikov** — V sredo zvečer je skupina opere in baleta akademskega gledališča »T. G. Ševčenko« iz Kijeva, ki že dlje časa gostuje po Jugoslaviji, priredila koncert v dvorani Kolarčeve ljudske univerze v Beogradu. Koncert je popolnoma uspel.

DUBROVNIK: **premiera »Dunda Maroja«** — Na dubrovniških poletnih igrah je bila v sredo zvečer v prepolnem gledališču na Gundulićevem trgu premiera Držićevega »Dunda Maroja«, ki ga je režiral Kosta Spaić. Konec komedije Marina Držića je napisal Ranko Marinković, ker je Držićev tekst izgubljen. Predstava bo izvedena petkrat na letošnjih poletnih igrah.

ZENICA: **izredna prodaja knjig** — Predstavniki založniškega podjetja Matice hrvatske so v sodelovanju s kulturno prosvetnim svetom občine Zenica organizirali potujočo knjižno razstavo, na kateri je bilo mogoče knjige tudi nakupovati. Okrog tisoč knjig s področja beletristike, družbenopolitične in poljudnoznanstvene literature so razstavili na zeniških ulicah in v zeniški železarni. Zeničani so pokazali za razstavo veliko zanimanja in izrabili tudi priložnost za nakup knjig, saj so že v prvih dveh dnevih nakupili za več kot 700.000 dinarjev knjig.

OHRID: **razstava »Sodobna jugoslovanska umetnost«** — Včeraj so v Ohridu odprli razstavo sodobnih jugoslovanskih slikarjev in kiparjev. Organizatorji so želeli dati prireditvi reprezentančen značaj in so izbrali 68 slik ter 15 skulptur sodobnih domačih likovnih umetnikov. Reprezentančni pomen razstave pa neljubo izpodbija površno pripravljen katalog s slabo izbranimi in natisnjenimi reprodukcijami ter s številnimi napačnimi biografskimi navedbami o razstavljajočih umetnikih.

BANJALUKA: **trideset let KAB** — Od 14. do 16. avgusta bodo banjaluški študentje z vrsto kulturnih prireditev in drugih manifestacij proslavljali tridesetletnico KAB — Kluba akademikov Banjaluke, ki je bil ustanovljen na pobudo partijske organizacije. V jubilejnih prireditvah bodo sodelovali tudi študentje iz Pančeva, Karlovca in Bihača.

SKOPJE: **poljski in češkoslovaški gostje** — Skopsko »Srečanje solidarnosti«, prirejeno v spomin na žrtve skopskega potresa in v spomin na solidarnost, ki jo je svet izkazal porušenemu mestu, se je končalo z nastopom narodnih ansamblov plesov in pesmi iz Prage in Varšave. Srečanja so se udeležili predstavniki kulturnega in športnega življenja iz približno tridesetih držav. Postalo bo tradicionalna skopska prireditev.

KRK: **folklorni festival** — V soboto je bil na otoku Krku festival izvirne folklore tega našega največjega otoka. Na njem je nastopilo 150 plesalcev iz Baške, Drage, Vrbnika, Omišlja, Dobrinja, Dubašnice in Punta. Zbralo se je tudi več kot 1500 gledalcev, med katerimi je bilo veliko inozemskih turistov. Krški folklorni festival, ki je veliko prispeval k ohranitvi ljudskega izročila otoka Krka, prirejajo že trideseto leto.

BUKAREŠTA: **pohvala dubrovniškemu seminarju** — Prorektor bukareštanske univerze Alexandru Balaci je izjavil, da je dubrovniški seminar »Univerza danes« veliko prispeval k razjasnitvi nekaterih vprašanj univerzitetnega pouka. Povedal je tudi, da je seminar nudil dragoceno priložnost za medsebojno spoznavanje in zbliževanje profesorjev in študentov iz različnih držav ter tako razvil nove oblike kulturnega sodelovanja.

PARIZ: **Miloška Venera spet doma** — Obiskovalci Louvra spet lahko občudujejo naslavnejši kip na svetu. Pred pet in pol meseci so Venero prenesli na Japonsko. Obiskalo jo je nad 1,700.000 obiskovalcev. V Louvru je kip že od 1820. leta.

Dubrovniške poletne prireditve

VRNITEV K PRAVEMU DRŽIĆU

OD NAŠEGA POROČEVALCA

DUBROVNIK, 6. avg. — (Po telefonu). Tiskovna konferenca, ki jo je tik pred premiero Držićeve komedije Dundo Maroje včeraj predpoldne organizirala festivalska direkcija, in nato večerna uprizoritev tega sijajnega dela sta bili sklepni akord vsega, kar je že dolgo časa razburjalo duhove dubrovniških kulturnih krogov. Po več kot 400 letih je bil namreč Dundo Maroje včeraj uprizorjen v originalni nepredelani obliki. Vse prejšnje uprizoritve, vštevši ono festivalsko iz leta 1950, ki jo je v režijski koncepciji Bojana Stupice predstavilo v Dubrovniku Jugoslovansko narodno pozorište, so upoštevale le predelave. Premiera integralnega avtorjevega teksta bi mogla biti torej nadvse pomemben kulturni dogodek. Vsekakor je bila pričakovana z dokajšnjim nemirom: ali so imeli prav oni, ki so trdili, da je tekst predolg in za današnje čase neprimeren, ali pa bo uspel režiser nove uprizoritve Kosta Spajić, ki je trdil nasprotno in novo uprizoritev skrbno pripravljal več mesecev. Kosta Spajić je o adaptacijah oziroma prejšnjih uprizoritvah Maroja, ki so bazirale na najrazličnejših posegih v Držićevo besedilo, govoril na konferenci dokaj ostro. V sveti jezi jih je primerjal z barbarstvi, ki spreminjajo, dramaturško predelujejo, krajšajo in sploh vulgarizirajo na primer tudi Shakespeara. Pritrdil je pripombi enega izmed navzočih udeležencev konference, ki je predlagal, naj bi ob tej premieri javno in resno sprožili vprašanje pravne zaščite originalov pred vsakovrstnimi zlorabami sploh. Vendar, kakor so podčrtali udeleženci konference že sami: rešitev tega vprašanja ni v administrativnem odloku, marveč v splošni kulturni vzgoji, ki bi v kali onemogočila poizkuse vulgarizacije in ki bi se morala začeti že pri otroku in se nato nadaljevati pri odraslih. Saj je res neodpustljivo, če se otroci učijo na pamet vsa mogoča besedila, ne poznajo pa biserov svoje dramske literature, kakršni so na primer Držićevi monologi.

Premiera Dunda Maroja je prinesla režiserju Spajiću veliko zadoščenje. Občinstvo je pozorno sledilo čudovitim avtorjevim metaforam in dobro reagiralo na številne puščice, ki jih Držić izstreljuje zoper človeške in družbene slabosti, ob koncu pa izvajalcem burno aplavdiralo. Originalni Držićev Maroje utegne ostati med osrednjimi festivalskimi dramskimi prireditvami.

V dobro zasedenem atriju Kneževega dvorca je predvčerajšnjim violinist Igor Ozim kot eden izmed redkih predstavnikov slovenskih glasbenih poustvarjalcev na letošnjem dubrovniškem festivalu (poleg njega bo nastopil le še tenorist Rudolf Francl pri izvedbi Monteverdijeve opere »Kronanje Popeje«, vendar žal le v dveh manjših vlogah) navdušil predvsem z izvedbo Bachove Chaconne v d molu za solo violino, nadalje Lipovškove zgodnje, dokaj dramatične, barvite in oblikovno trdne Sonate ter Paganinijevih variacij na g struni. Kot da bi v čudovitih akustičnih pogojih atrija dobil krila, je Igor Ozim ob enakovredni klavirski spremljavi Marjana Lipovška pokazal vse svoje odlike že v tretjem stavku uvodne Beethovnove sonate v C molu; Bachovo Chaconno pa je zaigral tako, kakor ga morda še nismo slišali; zrelo, moško, intonančno brezhibno in oblikovno izredno pregledno.

Ob njegovem nastopu sem se spomnil besed nekega festivalskega kritika, ki je pred nedavnim ob koncu ocene čudovitih violinistov iz moskovskega Bolšoj teatra zapisal: »Po dveh sijajnih koncertih violinistov iz Bolšoj teatra sem si nenadoma in iz srca zaželel v atriju slišati enega samega violinista, ki bi znal lepo igrati na mali violini . . .« Ne vem, ali je ta isti kritik poslušal Ozima, in če ga je, kako je reagiral na njegov koncert. Menda bi Igor Ozim predvčerajšnjim mogel biti tisti, ki bi zadostil njegovi pobožni želji.

CIRIL CVETKO

Ljubljanske poletne prireditve

Veličina preprostosti

Večer evropske renesančne glasbe

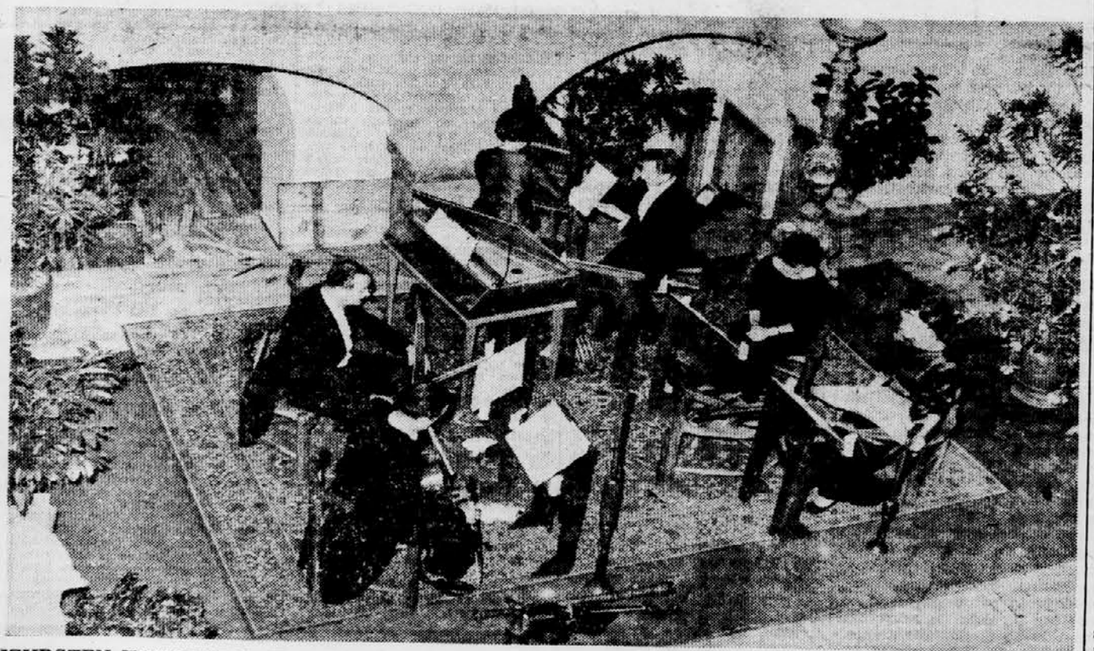
Po gostovanju florentinskega ansambla za staro glasbo pred več kot dvema letoma je pomenil koncert ansambla Akademije Mozarteum iz Salzburga spet novo, nepozabno srečanje z deli 15., 16. in 17. stoletja, izvedenimi v izvirni obliki. Bilo je to srečanje, ki je verjetno vsakega obiskovalca toliko prevzelo, da mu je bilo žal, da je samo enkratno. Treba je tudi omeniti dejstvo, da so bile vstopnice že precej pred koncertom do kraja razprodane, kar nas vsekakor opozarja, da ne smemo podcenjevati okusa naše publike. Vse to narekuje, da naj bi prišlo do takih srečanj spet čimprej in čimbolj pogosto, obenem pa tudi odpira vprašanje, kdaj bo tudi v našem domačem glasbenem svetu zraslo tako poustvarjanje stare glasbe.

V Ljubljani se zgodi redko, da bi bilo ustrezno oblikovano tudi okolje koncertne prireditve, tokrat pa je bilo docela in tudi v detajlih uglašeno na glasbo samo. Že atrij Magistrata je tako akustično kot arhitektonsko popolnoma enakovreden svojemu slavnejšemu dvojniku, atriju Kneževega dvora v Dubrovniku, čeprav se od njega nekoliko stilno razlikuje. K enovitosti so mnogo prispevali tudi originalni instrumenti, poleg tega pa še živa razsvetljava s svečami ter celo okusna notna stojala in sedeži izvajalcev. Obrobne stvari sicer, vendar stvari, ki so tudi soustvarjale čudoviti vtis celote.

Renesančno glasbo si je težko zamišljati brez starih instrumentov. Ansambel Mozarteuma je z njimi naravnost bogato opremljen. Poleg raznih gamb in blok flavt, brez katerih tak ansambel sploh ne more obstajati, imajo še celo vrsto redkih glasbil: male prenosne orgle — portativ, citram podobni psalterij, rankett in pommer, predhodnika današnjega fagota, razne rogove itd. Tako lahko vnašajo v dela vrsto različnih barvnih in izraznih odtenkov, lahko puščajo prosto pot svoji lastni iznajdljivosti in fantaziji, kot so jo puščali tudi renesančni izvajalci.

Ob izvedbi seveda ne moremo govoriti o kakšni virtuoznosti, saj virtuozna igra v današnjem pomenu besede na teh instrumentih sploh ni mogoča in je tudi nezdružljiva z umetnostnim okusom renesančne dobe. Vsa veličastnost glasbenega doživljanja je zajeta ravno v preprostosti. Najsi je skladba religiozno zamaknjena ali pa razposajena plesna popevka, vedno je spletena iz izredno tankih, rahlih niti, ki jih je treba razpredati s posebno občutljivim posluhom. In prav v tem so izvajalci Liselotte Brändle, Eva Schindler, Hilde Tenta, Horst Müller, Siegfried Somma in Franz Tenta dosegli veliko mojstrstvo. Drobne renesančne bisere so poustvarjali namreč ravno na takšen, izviren način, z okusom in z velikó ljubeznijo do glasbe same.

KRISTIJAN UKMAR

IZVRSTEN KONCERT V SKLADNEM OKOLJU. Koncert ansambla Akademije Mozarteum iz Salzburga, ki je na izvirnih glasbilih izvajal evropsko glasbo 15., 16. in 17. stoletja, je lepo izzvenel v atriju ljubljanskega Magistrata, arhitektonsko in akustično izredno ustreznem ambientu za komorne koncertne prireditve. Foto: Dolenc

S poti po Veliki Britaniji (XII.)

Nazadnje: srečanje s Crnjanskim

Že lahko s prostim očesom razločim zibanje temnozelenih koruznih listov pod letalom, ki se spušča na zagrebško letališče. Tedaj me nenadoma obideta dve misli, ki se jima toliko posvetim, da komaj občutim prve udarce koles na betonsko stezo. Spomnim se vseh košenj, ki sem jih kdaj doživel, in trav do pasu in čez — težkih, razvlečenih, viažno zaudarjajočih gibov v močvirnatih ravnicah in ostrih, suhih, hrešečih zamahov s koso po planinski frati, ki že sveža diši ubrano in umirjeno kot posušeno seno. Bržkone je to reakcija na angleške ostriženе travnate preproge; veselje samotnostjo vse življenje hote ali nehote zapravljal. Podton pisateljevih besed, ki so danes historia sama, pa še zares spretno fabulirana vrh vsega, ustvarja v krogu, v katerem se pozno v noč pogovarjamo, vzdušje pikro vedrega, možato prikritega razočaranja, pomešanega z živo prizadetostjo umetnika, ki na vso srečo nikoli ni doživel literarne časti in slave. Zato je moj londonski refleks na zagrebškem letališču predvsem človeške, ne literarne narave.

Westminster — od okna do okna. Foto: J. Snoj

Mojemu literarnemu zanimanju pa je Crnjanski pripravil precej presenečenj. Predvsem brez osebnega stiska z njim ne bi mogel nikoli verjeti, da je ob svojem svetovljanskem, odmaknjenem intelektualizmu in kljub svoji dolgoletni kurtoazni diplomatski službi, kljub svoji evropsko orientalski protislovnosti ostal tak pristen in neposreden Srb v obnašanju, kretnji in besedi. Tudi si nikoli ne bi mogel predstavljati, da je zmogel svoj smisel za poetično vizionarne historične štimunge združiti s tolikim eruditstvom.

Pisatelj Crnjanski, ki sem ga bil srečal v Londonu, se že precej časa trudoma pripravlja na vrnitev v domovino, v domači svet, kateremu je posvetil svoje umetniško ustvarjanje in v katerem ima svoje mesto. Andrić, Krleža, Crnjanski — to so tri imena velikega književnega rodu, ki je bil dosegel ustvarjalni vrh in preddverje trajnega literarnega slovesa. Besede Crnjanskega »ex ponto«, kakor sem jih imel priložnost poslušati, so hote ali nehote vse vpete v ta razmerja, čeprav se je pisatelj pred morebitnim očitkom lastnega precenjevanja šaljivo zavaroval s pregovorom, češ, živemu volku ni mogoče meriti repa. Toda problem pisateljeve vrnitve je, kaže, v precejšnji meri problem javnega vrednotenja njegovega mesta in vloge v tem književnem rodu: skrb, da bi iz svoje londonske neodvisne in gmotno trde anonimnosti z vrnitvijo v domovino ne zdrknil v sicer spoštovano, a od živih življenjskih tokov odmaknjeno literarno zapečkarstvo.

Človeško razumljivo je, da si še tako oholo v svojo misel in smer zaverovana ustvarjalna osebnost zaželi končno razumevanja in priznanja; toliko bolj, ker je ta želja upravičena in ker ga je, to priznanje, s svojo duševno spričo dejstva, da sem po 9000 m visokem poletu znova tako blizu tej zeleni trdnosti. Zatrdno sklenem, da letos vsaj druge ali tretje košnje ne smem zamuditi. In če se ob prvem razločnem frfotanju koruznih listov pod seboj nenadoma poljasno spomnim tudi pisatelja Miloša Crnjanskega, je to tudi potovalni refleks, ki je upravičeno trznil v meni? Je, nedvomno je, in še bolj zagotovo je predvsem človeški, ne literarni.

Posledica obojega — iluzionistične zaverovanosti v »slatko pravoslavje« in prevlada zgodovinskega eruditstva v njem — je nadaljevanje »Seliteve«, tega obsežnega, realistično zasnovanega dela o izselitvi vojvodinskih Srbov v prostranstva Rusije.

— V načrtu sem imel šest knjig, pojasnjuje Crnjanski. Zadnji izmed potomcev srbskih izseljencev naj bi padel kot oficir v rusko-turški vojni. Razen imen in osnovnih zgodovinskih dejstev je moj historični roman fikcija, toda kaj dandanes koga zanima zgodovina podonavskega polka? Naš svet obvladuje politika, tudi Nobelove nagrade . . .

Potem obsodi eksperimentatorstvo mladih piscev in se navdušuje za komunikativnost najširše vrste. Vprašam ga, če je s tem namenom pisal tudi prvi del »Selitev«, svoje najuspešnejše prozno delo, svoj veliki poetični vizionarni eksperiment na področju zgodovinskega romana. Ne odgovori. Uvidim, da je odločitev padla z nadaljevanjem »Selitev«, z drugim delom. Obmolknem.

»Selitve« prvi del, so pred kratkim izšle tudi v slovenščini. Ugotavlja, da svojih lastnih stavkov ne razume v tem čisto novem, nekakšnem intelektualističnem jeziku. Pred desetletji da je zelo dobro razumel naše kmete v okolici Bleda, ko je tam preživljal počitnice.

Preskoči na staro keltščino in se navdušuje nad svojimi odkritji: čeber na priliko pomeni v Srbiji natanko isto kot na Škotskem. Govori o svoji drami »Nikola Tesla«, za katero je v dogovoru z beograjskim narodnim gledališčem. Meša anekdote z zgodovino in zgodovino z anekdotami. Živa knjiga polovice stoletja je, vitek, droban, neutruden. — Zame, pravi značilno, prav gotovo ni slabo, če je čosić s svojimi »Deobami« navezal na moje »Seobe«, čeprav o tem nisem razmišljal . . .

Na zagrebškem letališču, sklepni postaji mojega potovanja, me obideta dve misli: na domačo košnjo, ki sem jo med tem časom zamudil, in Crnjanskega, ki jih je bil zamudil že toliko in toliko. Oboje bi moral zamolčati; to so osebne stvari. Toda kaj mimo osebnega je še zanimivo v tistem, kar noče biti brezlična splošnost?

JOŽE SNOJ

DELOVNA ORGANIZACIJA

„MEHANOTEHNIKA"

IZOLA

razpisuje

V ŠOLSKEM LETU 1964/65 NASLEDNJE

štipendije:

2 ŠTIPENDIJI NA EKONOMSKI FAKULTETI II. stopnja
1 ŠTIPENDIJO NA PRAVNI FAKULTETI II. stopnja
2 ŠTIPENDIJI NA FAKULTETI ZA STROJNISTVO II. stopnja
2 ŠTIPENDIJI NA ELEKTRO FAKULTETI II. stopnja
3 ŠTIPENDIJE NA VISJI KOMERCIALNI SOLI
3 ŠTIPENDIJE NA TSŠ — strojni oddelek
2 ŠTIPENDIJI NA TSŠ — elektro oddelek
2 ŠTIPENDIJI NA ŠOLI ZA OBLIKOVANJE
5 ŠTIPENDIJ NA ESŠ
10 ŠTIPENDIJ NA ŠOLSKEM CENTRU KOVINARSKE STROKE ZA IZUČITEV POKLICA ORODJA

Razpis velja do 31. avgusta 1964

Prijave sprejema kadrovsko-socialni sektor podjetja.

Pri izbiri imajo prednost delavci, zaposleni v podjetju in njihovi otroci, kandidati z obalnega področja, otroci borcev NOV in prosilci zadnjih letnikov.

Prijavi priložite:

1. prepis zadnjega spričevala ali frekventacijsko potrdilo
2. potrdilo o vpisu na ustrezno šolo
3. potrdilo o gmotnem stanju staršev
4. izjavo, da ne prejemate štipendije.

7565

ROSS S. CARTER

HUDIČI V VREČASTIH HLAČAH

23. nadaljevanje

Vodnik prvega razreda Henry, ki so ga odnesli zadnjega, je bil eden najboljših mož, ki je kdaj služil domovini. Vedno je očitovsko skrbel in mislil za svojo enoto. Gledali smo Henryja, čigar čokata, temnopolta glava s kodri, prepojenimi s krvjo, je visela z osla na eni strani, njegove noge, zmlete od šrapnelov, pa z druge. Več kot eden med nami je imel solzne oči, ko je Henry izginil za ovinkom.

Berkely, ki ga je hotelo zgristi od strahu, da ni kdo med nami ubit ali ranjen, se je vrnil k nam tistega dne, ki je umrl vodnik Henry. Ko si je grizel kolena na ozki stezi v hrib, je srečal Arabca, ki je šel dol kot pogrebec. V temi sta se nagonsko začutila in se brez besed pozdravila z jeklenim stiskom rok. Berkely se je odkašljal, zaklel in dejal:

»Ti pankrt, nekdo spodaj je povedal, da ste jo staknili na tem od Boga pozabljenem hribu.«

»No, fant, lahko napišeš v svojo prekleto knjigo, da so to na vse kriplje tudi poskušali. Nizko leteče granate so žvižgale kot cela godba piskačev v paradi. Danes so se tistile švabi hudo zanimali zame.«

Svojemu tovarišu je ponudil zgarano roko.

»Na svidenje jutri. Moram pomagati odvleči dol tegale fanta.«

»Prav,« je zamomljal drugi.

Arabec je z maloštevilno družbo odšel naprej po spolzki kamniti stezi. Berkely je prišel k svoji enoti, ki jo je v njegovi odsotnosti vodil Arabec, in spet prevzel komando. Mislil sem, da bo zajokal, ko je zvedel, kaj se je zgodilo s Carltonom. Vsi smo ga bili zelo veseli. Čez nekaj minut je odtopotal s svojim priročnim krampom in sposojeno lopato ter si izkopal zaklon.

Vedno je bilo vredno gledati orjake, kako se vkopavajo. Mali Finkelstein je moral le nekajkrat obrniti lopato, pa je že bil pod zemljo. Ko je izpopolnil svojo luknjo, je veselo dražil večje može, ki so še vedno kopali. Čez nekaj časa so fantje povprečne rasti tudi lahko počivali in spodbujali orjake Caseya, Berkelyja, Rodgersa, Nixona in Duquesna. Končno so tudi ti popadali v svoje zaklone in si oddahnili. Trideset minut po tem, ko je Finkelstein smuknil v svojo špranjo, so bili orjaki končno dovolj zaščiteni, da so lahko zlezli v svoj zaklon.

15. ZAHVALNI DAN Z UŠMI IN NOGAVICAMI V OVČJI STAJI

Devetindvajsetega dne po vzponu na prvo visoko goro nas je pri opravljanju naloge pri Colliju in na Gori 1017 zamenjal Stoti bataljon 34. divizije. Nekaj naših fantov je bilo ubitih, veliko pa jih je bilo treba spraviti v bolnišnico zaradi poškodovanih nog, pljučnice in griže.

Ko je naloga uradno opravljena ali za nekaj časa prekinjena, preživi enota vsak trenutek nadaljnjega bivanja na nevarnem ozemlju v neznanskem strahu in napetosti. Ko je v najkrajšem času uresničljiva možnost, da se lahko po opravljenem delu oddahneš, si pač nihče ne želi, da bi imel smolo in jo brez potrebe izkupil.

Švabi so še vedno vsak dan točno ob osmih obstreljevali Colli, mi pa smo pet minut pred osmo stali na najbolj ogroženem delu ceste, kamor so najbolj zanesljivo padale granate. Tri minute pred osmo smo se odpravili iz mesta. Ob osmih je prižvižgala toča granat in vsi smo planili v globok kanal ob cesti. Moja brzostrelka je priletela na eno stran, moja petgalonska kangla z vodo pa na drugo. Ko se je obstreljevanje nehalo, ne nekdo kričal: »Bolničar, bolničar.«

Pet milj smo korakali po dežju, se zbasali v odprte kamione in se v nalivu vozili do pete ure naslednjega dne. Ustavili smo se na terasah ob vznožju neke gore, popadali po tleh in v dežju zaspali bolje kot bi nekateri ljudje doma v mehki postelji. Ko se je zdanilo, je moja enota našla ovčjo stajo iz kamna, streha je puščala, staja pa je bila polna ovac, gnoja, bolh, uši, in blatne deževnice. Premagali smo svojo širokosrčnost, pognali ovce na dež in se vselili. Zahvalni dan leta 1943!

Nemce smo premagali v vsakem boju, tista dva tedna bojevanja z ušmi pa smo izgubili vse bitke in tudi manjše praske. Naši entomologi so razločili tri vrste mrčesa: dolgo, sivkasto uš s piko na hrbtu; kratko in široko, ki se je kopičila na nas v črnih, sluzastih kepicah; in končno še običajnejši tip phthirius inguinalis.

Ponoči so nas sive in črne uši strahovito napadale. Eno ali drugo armado smo uničili, kar je bilo pač odvisno od tega, katere so se pustile poloviti. Stari phthirius se je držal sam zase in se točno ravnal po svojih načrtih za izkopavanje. Ko bi bili imeli sredstva proti mrčesu, bi ga bili lahko uničili. Že samo s praškom proti mrčesu bi lahko zdesetkali vrste uši. Ker nismo imeli ničesar, smo se pač vdajali filozofskemu razmišljanju o tem, zakaj so na svetu, in smo celo sklepali stave o njihovi plodnosti in o romantičnih straneh njihovega ljubezenskega življenja. Bilo je dovolj čudno, da so ovčje uši rajši imele ovce kot pa nas. To dejstvo je vznemirilo Duquesna, ki je sklepal, da moramo smrdeti še huje kot koštruni.

Nekega dne so se fantje »divjega modrega neba« zmotili in bombardirali našo kopalnico s prhami, ki je stala ob vznožju gore. Olson in Veliki Poljak sta morala gola zbežati iz kopalnice v leden mraz in jo na vse kriplje ucvreti v zakrilišče. Letalska komanda se nam je opravičila z razlago, da so nas pomotoma zamenjali za švabe, vendar ubiti možje niso mogli več slišati in sprejeti opravičila. Veliki Poljak ni mogel te nesreče nikoli pozabiti. Vedno, kadar se je napil, je poiskal letalce, jim razložil zmoto in zahteval, naj se opravičijo. Če so mu oporekali, jih je krepko nadrl in se zadovoljen vrnil med nas.

Medtem ko smo prebivali v ovčji staji, je Veliki Poljak po srečnem naključju prejel ženino pismo. Njegov priimek je bil predolg in prepoln soglasnikov, da bi ga lahko kdo med nami poskusil izgovoriti; zato smo ga pač klicali za Velikega Poljaka. Bil je dober fant in dober vojak, toda včasih ga je bilo tako težko prepričati, da je nehal trmasto pretiravati, kot je težko pregnati kačo iz brloga z več izhodi.

Zakaj tako?

Slaba postrežba na modni reviji

Mariborčani — pa tudi obiskovalci iz drugih krajev — ki so prišli na »Mariborski teden«, so si minulo nedeljo ogledali modno revijo. Številni lepi modeli so bili deležni aplavzov, napovedovalec in pevci so prispevali k prijetnemu razpoloženju.

V popolnem nasprotju s temi prizadevanji pa je bila postrežba v dvorani. Ni prijetno, če moraš medtem, ko spremljaš revijo, trikrat naročiti natakarici (očitno amaterki), kaj želiš, pa te četrtič vpraša, če sploh kaj želiš. — Da bi ji delo olajšali, smo ji napisali na listek. Med drugim tudi tri decilitre cvička. Naposled je zaželeno prinesla. Ko pa je gostja »cviček« srknila, je ugotovila, da je dobila sladko rdeče vino (hamburger muškat).

Druga uslužbenka kavarne Astoria, ki je prodajala pecivo, pa nam je pripravila še večje presenečenje. Ko sem izbrala dva kosa sočne rulade, jo je »servirala« na pretrgani polovici kartona.

— Stoosemdeset dinarjev — se je glasil račun.

Najprej sem vprašala, če ne bo dala nič pribora. Povedala je, da ga ne dajejo. Začudeno smo se spogledali: le kako bom pojedla mehko pecivo z nadevom?

— Pa imate vsaj papirnato servietko, da si bom obrisala roke?

— Niimmaammoo! — me je potolažila.

Na naše začudene poglede pa je dodala: — Ni papirja, res ne!

Zlasti nevšečno spričo take postrežbe mi je bilo pred tujim gostom, ki je bil v naši družbi, čeprav se je le prizanesljivo smehljal.

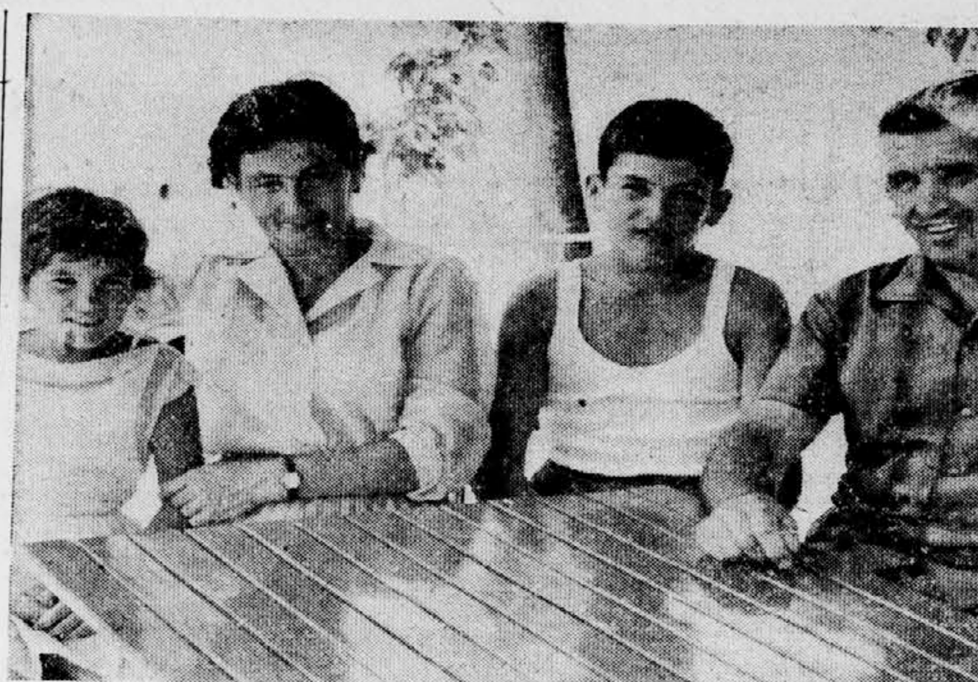
JELKA PEŠTAJ

SLOVENSKE KONJICE

V ELKOP 80 zaposlenih

Obrtno podjetje za električne naprave ELKOP v Slovenskih Konjicah, ki se je v razmeroma kratkem času razvilo iz kovaške delavnice, ima že 80 zaposlenih. Zdaj izdeluje male transformatorje za elektroindustrijo, vtem ko je proizvodni program prej obsegal več deset različnih izdelkov.

—VEC

JOŽE FIDEJ s svojo družino pred odhodom domov. Foto: Vetrovec

Vsako leto želim iti v Fieso

Velenjski rudar Jože Fidej je bil letos prvikrat na morju

FIESA, avgusta — »Nisem se mogel odločiti« — pripoveduje Jože Fidej, rudar kopač, »ali naj grem na morje ali ne. Še nikoli nisem bil, niti žena niti otroci. Pa sem si mislil: otroci so odrasli, poskusit gremo lahko. Če nam ne bo všeč, prihodnje leto ne bomo šli, kdove koliko denarja pa tudi ne bomo izgubili. Saj sem za deset dni za štiri ljudi plačal le 15.000 din.« Jože Fidej se je nenehno smehljal. Bil je zelo srečen.

»Da, tukaj sem se odpočil. Malo sem se namakal v morju, saj plavati ne znam. Tudi žena ne. Ampak, bilo je tako lepo, da si niti zamišljati nismo mogli. Človek ima takole res nekaj od počitnic, pa tudi otroci in žena. Veste, leto in dan kopljem, pa se mi je takle dopust tako prilegel, da bi kar še ostal tukaj. Pa ne moremo več. Ne zaradi denarja, marveč zato, ker morajo priti tudi vsi moji kolegi na vrsto. Saj nas je v rudniku veliko. Vsi tako ne morejo v ta čudoviti dom, vendar se jih s tem, da so izmene dolge le deset dni, lahko več zvrsti.«

Besede so tekle, zadnji dan počitnic pri morju je bil že pri koncu, saj je pred domom že čakal avtobus, ki je rudarje in njihove družine popeljal nazaj v Velenje. In vsi so bili zelo zelo zadovoljni. Njihov dom je resnično lepo urejen; vsaka soba je zelo udobna, restavracija je moderno urejena in prilagojena samopostrežnemu načinu postrežbe, pod domom so ležalniki ...

»Hrana pa je taka,« je dejal Fidej, »da je dovolj težaku, ki ves dan dela, kaj ne bi bilo potlej dovolj nam na počitnicah.«

»Ja,« se je nasmehnila žena Albina, »pa po morju smo se peljali. Z barko v Piran. Pa je plula velika ladja, ki je povzročila valove in smo se tako prijetno zibali. Nič me ni bilo strah. Morje sem že pred tem poskusila. Prvi dan, če je res slano, drugi dan pa sem padla po skalah v morje in sem se ga kar napila ...«

Jože Fidej je pokimal:

»Vsako, prav vsako leto želim iti v Fieso, če bo le zdravje. Saj ni drago. Kolegi so me plašili, da se ne da shajati. Ampak mi smo razen 15 tisoč dinarjev, ki smo jih plačali za hrano in stanovanje, porabili le še 15 tisoč za pivo, »lučke«, sladoled in predvsem za sadje. Za tiste, ki pri kozarcu radi sede, je precej drago. Tudi tu ni vino poceni. Z vsem sem bil tako zadovoljen, da vam vsega sploh opisati ne morem. Lahko rečem le to, da je bilo resnično čudovito.«

J. VETROVEC

CELJE

Ob živilskem trgu nove prodajalne

V neposredni bližini živilskega trga, v Linhartovi ulici, bodo čez nekaj dni odprli veliko, na novo urejeno prodajalno kmetijskih pridelkov iz občine Šmarje pri Jelšah. Prodajalno urejuje kmetijska zadruga Šmarje, ki bo tu prodajala razen zelenjave še mlečne izdelke, sadne sokove, sortirano sadje itd.

V Savinovi ulici nasproti trga ureja Vino Brežice prodajalno vin, kjer bodo le-ta na voljo potrošnikom po nižjih cenah, kot ga lahko kupijo v gostiščih in drugih trgovinah. Tudi druge lokale v obeh ulicah bi bilo moč primerno urediti za prodajalne živil in drugih potrebščin, da so tako pri roki potrošniku, ko pride na trg kupovat.

—VEC

Pri kopališču neurejena okolica

Kopališče ob Ljubljanski cesti te dni spet polnijo tisoči kopalcev. Objekt sam je sicer ograjen, ob bazenu je tudi nekaj drevja, vendar okolica izven kopališča do ceste in na druge strani ne more nikogar prepričati, da imajo za to odgovorni Celjani kaj prida smisla za red in estetiko. Žal je tu tako že več let.

K.

TRBOVLJE

Pogovori z dijaki in s študenti

Aktivi ZMS v gospodarskih organizacijah so za dijake in študente, ki so med počitnicami na praksi v raznih podjetjih trboveljske občine, pripravili posebne pogovore. Njih namen je predvsem, da se štipendisti temeljito seznanijo z vsemi problemi. Letne konference ZMS so namreč opozorile, da se tehnična inteligenca prepočasi vključuje v mladinske organizacije.

S. Š.

Na Vrheh trofazni tok

Kraj Vrhe, kjer je bila 1941. leta ustanovljena I. revirska četa, je na dan vstaje slovenskega naroda dobil novo transformatorsko postajo. Celotno tamkajšnje območje je imelo prej le enofazno nizkonapetostno omrežje, zaradi česar je bila slaba luč, niso mogli dobro poslušati radio ali gledati televizijo.

Š.

Naprava za selenske celice

Pri nas doslej nismo izdelovali naprav za selenske celice. Monterska skupina pri Elektro Ljubljana, poslovna enota v Trbovljah je izdelala prvo napravo za te celice. Tej napravi bodo sledile še druge dodatne naprave.

-ar

PTUJ

Kooperacija pri izdelovanju elektromotorjev

Montažno podjetje Elektrokovinar je sklenilo kooperacijsko pogodbo s podjetjem Elektrokovina v Mariboru o izdelovanju univerzalnih elektromotorjev do 250 W moči. Ptujsko podjetje bo dobilo od mariborske Elektrokovine odlitke in nasekano pločevino, v Ptuju pa bodo poskrbeli za strojno obdelavo odlitkov, za navijanje in za sestavo elektromotorjev. Podjetje Elektrokovina bo pomagalo pri šolanju in priučevanju delavcev ter bo dalo na razpolago tehnološko dokumentacijo. Pogodba o kooperacijskem sodelovanju bo začela veljati prihodnje leto.

JAN

V nekaj vrstah

NARAVNI VRELEC SLATINE — GORNJI SLAVEČI — Vaščani tega kraja že dlje uporabljajo naravni vrelec slatine, ki v curku teče iz tolmuna, zavarovanega z betonsko oblogo. Analiza vode je pokazala, da vsebuje precej železa, kar kaže tudi rdeče obarvana okolica vrelca. Voda pa ima premalo ogljikovega dioksida, ki daje vodi osvežujoč okus.

C. T.

»LUČKE« TUDI V POMURJU — MURSKA SOBOTA — V Murski Soboti in Lendavi so začeli prodajati »lučke«, ki jih za zdaj še vozijo iz Zagreba. Pred prodajalnami je zmeraj dosti kupcev.

T. C.

CESTO SO POPRAVILI — GORNJI SLAVEČI — Traktorji in ostala težka vozila gozdnega obrata KIK Pomurka so pri odvažanju gozdnega bogastva na Goričkem uničila precej gozdnih in medkrajevnih cest. Vaščani teh krajev in delavci tega obrata so sklenili, da bodo ceste popravili. Prebivalci Kuzme in Matjaševec so popravili svojo cesto in v improviziranem kamnolomu v Gornjih Slavečih pridobili okrog 400 m³ kamna, ki so ga uporabili za gradnjo in popravilo ceste, ki povezuje oba kraja.

C. T.

ZA IZBOLJŠANJE TRGOVINE — PTUJ — Trgovsko podjetje Merkur povečuje promet in hkrati skrbi za modernizacijo trgovskih lokalov. V Lackovi ulici bodo modernizirali še trgovino »Biserka«, medtem ko so druge prodajalne že preuredili.

F. H.

NOVO ŠOLSKO POSLOPJE POTREBUJEJO — MAČKOVCI — Vaščani Mačkovec in okoliških vasi so že več let opozarjali na gradnjo novih šolskih prostorov, saj dosedanji nikakor več ne ustrezajo. Spomladi bodo začeli graditi novo šolo paviljonskega tipa. Vaščani bodo pomagali s prostovoljnim delom, vendar računajo na finančno pomoč občinske skupščine.

C.

ASFALTIRANJE CESTE — GORNJA RADGONA — Na območju radgonske občine asfaltirajo cesto na odseku Radgona — Apače — Črnci. Prihodnje leto bodo to cesto bržkone asfaltirali do Cmureka. Polovico 7 km dolge poti so že asfaltirali, medtem ko bodo drugo polovico še ta mesec. Pri pripravljalnih delih so prostovoljno sodelovali občani Apaške doline, člani kmetijskega kombinata, ki je prispeval tudi del finančnih sredstev, in člani radgonskega gradbenega podjetja. Asfaltiranje ceste bo veljalo 81 milijonov dinarjev. Največ sredstev sta prispevala občinska skupščina in cestni sklad.

IKA

GRADNJA HLEVOV — LENART V SLOV. GORICAH — Agrokombinat KZ Lenart gradi hleve za 900 glav pitancev. Predvidevajo, da bodo hleve zgradili do konca oktobra. Gradbena dela izvaja odsek za gradnje Gozdnega gospodarstva Maribor. Nov objekt bo veljal blizu 129 milijonov dinarjev. Z njegovo izgradnjo bodo pridobili sodobne prostore za pitanje telet.

F. Š.

V nedeljo praznik v Ožbaltu

V radeljski občini se že dlje pripravljajo na občinski praznik, ki bo v nedeljo, 9. avgusta. Občani vsako leto praznujejo svoj praznik kot obletnico spomina na 12. avgust 1943, ko je Pohorska četa napadla nemško postojanko v Ribnici na Pohorju. Praznujejo ga vsako leto v drugem kraju. Tokrat ga bodo praznovali v Ožbaltu ob Dravi. Ta kraj so letos izbrali zato, ker so se tamkajšnji prebivalci mnogo trudili za gospodarski in kulturni razvoj kraja.

IVER DNEVA

Zemljepis – slabo!

Da športniki — in z njimi vred tudi nekateri njihovi funkcionarji in celo novinarji te zvrsti — niso preveč podkovani v zemljepisju, je bolj ali manj znana reč. Prav te dni smo trčili spet ob dva taka primera.

V uradni brošuri »Trka kroz Jugoslaviju«, ki so jo izdali priredítelji letošnje dirke po Jugoslaviji, je na 20. strani v diagramu XVI. etape od Vršiča do Ljubljane med samo petimi krajevnimi imeni kot vmesen kraj natisnjena Medveja. Samo malo više je urnik vožnje, kjer je sestavljalec pravilno ostal pri Medvodah.

Pariški L'Equipe sem in tja tudi rad hodi po takih stopinjah. V eni zadnjih številk je Gleichenberg v Avstriji mirne duše prestavil v Jugoslavijo.

Če lahko Francozom »za silo« oprostimo ta spotikljaj, ga pa nikakor ne moremo našim rojakom, ki so Medvejo ob Kvarnerju meni nič tebi nič prestavili precej daleč v notranjost — ob sotočje Save in Sore.

Štiri močna srečanja med strelci

Ljubljana bo ta mesec prizorišče štirih pomembnih strelskih tekmovanj. Razen republiškega in državnega prvenstva bosta na strelišču ob Dolenjski cesti še meddržavni dvoboj Jugoslavija — Vzhodna Nemčija ter tradicionalno srečanje strelcev Varšave in Ljubljane.

Republiško prvenstvo za člane, članice in mladince se prične v četrtek, 13. t. m. Trajalo bo tri dni. Državno prvenstvo strelcev bo od 30. t. m. do 6. septembra. Računajo, da se bo tega tekmovanja udeležilo okrog 400 tekmecev. V vseh disciplinah se bodo merili člani, članice in mladinci, povrh teh pa bo še mikavno tekmovanje v streljanju na glinaste golobe. Najboljša občinska reprezentanca prejme na državnem prvenstvu pokal maršala Tita. To najčastnejšo strelsko lovoriko so že tri leta zapored osvajali slovenski strelci, ki so tudi letos še ob strelcih iz Hrvatske in Srbije, najresnejši kandidati za najboljša mesta.

Strelski dvoboj Varšava — Ljubljana bo okrog 20. t. m. Točen dan še ni določen. Dvoboj med strelsko elito, Nemško demokratično republiko in Jugoslavijo, bo konec tedna v tem mesecu (27. in 28. t. m.).

Mednarodna košarka v Mariboru

MARIBOR, 6. avg. — Sinoči je bila na košarkarskem igrišču v Ljudskem vrtu po poletnem premoru že druga mednarodna košarkarska tekma. V njej je Maribor premagal belgijsko ekipo Anvers 61:47 (27:27). Najboljši pri domačinih so bili Krope 12, Kotarar 11 in Kralj z 10 koši, pri gosteh Rossemont 13, Depoitier, Eysermans, Renderss s 16 koši. Pred 300 gledalci sta sodila domačina Gaube in Meršnik.

Hitrostne motorne dirke v Mariboru

LJUBLJANA, 6. avgusta. — Po nekajletnem odmoru bodo v nedeljo, 9. t. m. (ob 15. uri) v Mariboru spet hitrostne motorne dirke. AMD Maribor bo na 2.300 m dolgi progi po mestnih ulicah (Mladinski, Smetanovi, Gledališki, Gregorčičevi in Tyrševi) priredilo tretjo (predzadnjo) dirko za prvenstvo Slovenije. Na startu bodo vse kategorije: 50, 125, 175, 250 in nad 250 ccm, prikolice in avtomobili. Za dirke je med slovenskimi dirkači veliko zanimanje; za zdaj je prijavljenih skupno 64 tekmovalcev iz vse republike. Zelo živahno pa se zanimajo za prvenstvo tudi mariborski ljubitelji motociklističnega športa.

Prireditelji so za najboljše dirkače v posameznih kategorijah pripravili lepe častne nagrade, posebno nagrado — pokal ČP »Večer« — pa bo dobil tudi dirkač, ki bo najhitreje prevozil novi mariborski tekmovalni krog.

Zadnja (četrta) dirka za letošnje republiško prvenstvo z motorji pa bo 30. t. m. v Novi Gorici.

Jugoslovanski in italijanski atleti v Kranju

KRANJ, 6. avg. — Na kranjskem stadionu bo v soboto ob 17. uri odprto prvnnstvo Kranja v atletiki, na katerem bo nastopila tudi večina jugoslovanskih reprezentantov. Posebna zanimivost bo nastop skupine najboljših italijanskih tekačev, ki so na treningu v Kranjski gori.

Štirje telovadci že brez skrbi

Ljubljana prva na močnem mednarodnem turnirju mest v Skopju

Med spominskimi prireditvami ob obletnici katastrofalnega potresa v Skopju so se tamkaj pomerili tudi najboljši jugoslovanski telovadci, ki so opravili predzadnjo kvalifikacijsko tekmo za sestavo olimpijske vrste.

Tekmovanje v Skopju je bilo v obliki turnirja mest z mednarodno udeležbo. Razen ekip Ljubljane, Zagreba, Sarajeva in Skopja je tekmovala še reprezentanca Budimpešte, v kateri pa sta nastopala samo dva olimpijska kandidata, ki zasedata 5. oz. 7. mesto. Prvo mesto v ekipni razvrstitvi je pripadlo Ljubljani, za katero so telovadili Cerar, Brodnik in Šrot z naskokom 1,55 točke pred Zagrebom.

Ekipni vrstni red je bil tak: **Ljubljana 114,15, Zagreb 112,60, Budimpešta 11,35, Sarajevo 110,55, Skopje 94,05.**

Največ pozornosti je veljalo seveda nastopu naših olimpijcev, ki so se to pot res izkazali ter dosegli več 93% možnih točk. Če upoštevamo, da je bilo tekmovanje na odprtem stadionu ter je telovadcem nagajalo vreme (v načrtu je bilo, da bo prvi dan na sporedu polovica disciplin, zaradi dežja pa so jih morali drugi dan odtelovaditi pet), je ta dosežek še bolj zadovoljiv.

Vrstni red posameznikov, ki so tekmovali samo v poljubnem sporedu, je bil naslednji: 1. Cerar 68,45, 2. Petrovič 56,35, 3. Čaklec 55,90, 4.—5. Brodnik in Vidovič 55,65, 6. Anič 55,60, 7. Czer (Bud.) 55,50, 8. Szabo (Bud) 55,20, 9. Kovacz (Bud) 55,00, 10. Šrot 54,45 itd.

Na posameznih orodjih so zmagali: v parterju Cerar 19,70 pred Brodnikom 19,55, v preskoku Cerar 9,65 pred Petrovićem 9,55, na krogih 9,65 pred Petrovićem 9,45, na bradlji Cerar 9,75 pred Szabom 9,55, na konju z ročaji Cerar 9,85 pred Vidovičem 9,40 in na drogu Cerar 9,85 pred Szabom 9,45.

Medtem ko na prvih treh orodjih skoraj ni bilo spodrsljaja razen v škodo Šrota, ki je po nedavnem cepljenju trpel zaradi hude reakcije, je bilo na zadnjih treh preskušnjah »kiksov« nekaj več. Tako sta Šrot in Anič ostala pod devetimi točkami na konju z ročaji, Brodnik pa je na drogu prekinil vajo in dobil samo oceno 9,20.

Po tem tekmovanju so si štirje telovadci — Cerar, Petrović, Brodnik in Čaklec že zagotovili mesto v olimpijski vrsti. Presenetil je zlasti Čaklec, saj je bil doslej v slabši formi in se je sukal nekje okrog 6. mesta. Zadnja odločitev o sestavi ekipe pa bo izrečena v Ljubljani, kjer bo 15. in 16. t. m. pregledna tekma v olimpijskem programu. Vidovič, Šrot in Anič se bodo še zadnjič pomerili za mesto v ekipi — seveda z ostalimi olimpijci.

Hkrati s telovadci so v Skopju nastopile tudi telovadke. V ekipni razvrstitvi je bila prva Bukarešta (76,35) pred Budimpešto (75,95), Zagrebom (71,45), Sarajevom (69,45) in Skopjem (58,85).

Prvo mesto med posameznicami pa je pripadlo Erdesijevi (Bud).

MIRO CERAR

Daneu izključen v Beogradu

Radnički : Olimpija 80:71 (44:40)

BEOGRAD, 5. avgusta — Košarkarji beograjskega Radničkega so v tekmi 17. kola ZKL premagali ljubljansko Olimpijo z 80:71 (44:40). Sodnika: Franjković (Zagreb) in Protić (Beograd) — slaba. Gledalcev: okoli 1.000.

RADNIČKI: Keser, Čermak 21, Zimonjić, Stefanović 17, Djordjević 11, Ražnjatovać 22, Čolović, Kostić, Prelević, Vidić 4, Janić 5. **OLIMPIJA:** Bassin 8, Zupančič 7, Weibl 1, Tavčar 3, Lenard, Eiselt 17, Daneu 20, Jelnikar 2, Potočnik 13.

Olimpija je v prvem polčasu dolgo vodila. Sredi drugega polčasa je prišlo do incidenta, ko si je Bassin zvil nogo. Sodnik Franjković je izključil kapetana Olimpije Daneva zaradi nešportnega obnašanja. Zadnjih 8 minut je igrala Olimpija brez članov prve peterke — ker je bil Daneu izključen, Bassin poškodovan, Eiselt, Tavčar in Jelnikar pa na klopi zaradi petih osebnih napak.

Sodnik Franjković bo predal proti Danevu prijavo Tekmovalni komisiji KZJ.

Železničar : Lokomotiva 72:66 (40:31)

Split : Crvena zvezda 68:71 (32:39)

Beograd : Slovan 98:76 (40:33)

Ankerst in Cuderman v vodstvu

Tretje kolo XIV. članskega šahovskega prvenstva Slovenije

LJUBLJANA, 5. avgusta — Štiri prekinjene partije so glavna značilnost tretjega kola XIV. šahovskega prvenstva Slovenije: Puc ima v derbiju s Kržišnikom kmeta več v končnici kraljic in trdnjav. Cuderman boljše možnosti v blokirani poziciji z Božičnikom, Ivačič kmeta več v trdnjavski končnici s Planincem, Strucl pa pozicijsko prednost v partiji s Kovačem. Dva preostala derbija kola Plavčak : Ankerst in Bajec : Musil sta se končala z miroljubnim remijem.

Cuderman : Božičnik prek. v boljšem položaju za Cudermana (Angleška, 53). Beli ima ob prekinitvi možnost prodora z žrtvijo lovca.

Grosek : Longer remi (Španka, 31). Grosek je dolgo zadržal pozicijsko prednost belih figur, toda Longer se je dobro branil in v obojestranski časovni stiski sta nasprotnika ponavljala poteze.

Podkrajšek : Djurković 1:0 (Skandinavka, 40). Beli je žrtvoval dva kmeta za napad in v časovni stiski osvojil dve figuri in nato še kraljico.

Strucl : Kovač prek. v boljšem položaju za Strucla (Sicilijanka, 49). Beli ima močnega skakača proti slabemu lovcu v blokirani trdnjavski končnici.

Plavčak : Ankerst remi (Španka, 13). **Bajec : Musil remi** (Damin gambit, 22). Dva remija s trikratnim ponavljanjem potez.

Planinc : Ivačič prek. v boljšem položaju za Ivačiča (Karokan, 40). Beli je v trdnjavski končnici spregledal kmeta, toda Ivačič ima ob 2:1 kmetih minimalne možnosti za uspeh.

Puc : Kržišnik prek. v boljšem položaju za Puca (Katalonka, 41). Mednarodni mojster ima po zelo ostri partiji kmeta več v končnici kraljic in trdnjav ob 7:6 kmetih, toda veliko vprašanje je — ali bo Puc svojo minimalno prednost lahko sploh izkoristil.

Prekinjene partije: Strucl — Kovač remi (56), Cuderman — Božičnik 1:0 (62).

Partiji Puc — Kržišnik in Planinc — Ivačič sta bili ponovno prekinjeni.

Stanje po 3. kolu: Ankerst in Cuderman 2,5, Longer 2, Planinc in Puc 1,5 (1), Bajec, Grosek, Musil, Podkrajšek in Strucl 1,5, Ivačič 1 (1), Djurković, Kovač in Plavčak 1, Kržišnik 0,5 (1), Božičnik 0.

A. PASTERNJAK

Petrosjan in Keres prva v Buenos Airesu

BUENOS AIRES, 6. avg. Svetovni prvak Petrosjan in njegov rojak Keres sta si razdelila prvo mesto na mednarodnem šahovskem turnirju. Zbrala sta po 12,5 točke, v zadnjem kolu pa sta v medsebojni partiji remizirala.

Troboj v Kranju – Triglavu

Tekmovanje v prvi zvezni plavalni ligi

KRANJ, 6. avg. — V okviru I. zvezne plavalne lige je bil sinoči troboj med Partizanom iz Beograda, Mladostjo iz Zagreba in domačim Triglavom. Premočno so zmagali domači plavalci, ki so skupno nabrali 15.573 točk. Zagrebčani so zbrali 13.354 točk in Beograjčani 12.352 točk. Na troboju so bili doseženi povprečni rezultati, omeniti pa moramo prepričljivo zmago bratov Brinovec na 400 m prosto nad favoriziranim Zagrebčanom Člekovičem. Okrepitev kranjske ekipe Breskvarjeva je pobrala kar dve zmagi. Pohvaliti pa moramo še oba brata Levičnik, ki sta osvojila vsak po eno prvo mesto. Prijetno presenečenje so bile sinoči tudi plavalke Triglava v štafeti 4 x 100 metrov prosto, ki so zmagale, čeprav je bil favorit zagrebška Mladost.

Rezultati — moški: 400 m prosto: V. Brinovec 4:47,4, P. Brinovec (T) 4:49,1, Čleković (M) 4:49,3; **200 m prsno:** B. Levičnik (T) 2,56:4. Račič (M) 2:59,5, Popović (P) 2:59,7; **200 m hrbtno:** Z. Levičnik (T) 2:36,8, Pavlović (P) 2:40,5, Živković (M) 2:48,3, **200 m metuljček:** V. Brinovec 2:37,3, Peternel (T) 2:48,3, Manič (P) 2:59,4; **100 m prosto:** Košnik (T) 1:01,1, Čleković 1:01,3, P. Brinovec 1:01,4, **4x200 m prosto:** Triglav 9:24,3, Mladost 10:07,2, Partizan 10:12,1.

Ženske 400 m prosto: Verži (M) 5:32,9, Franjičević 5:51,5, Pogačič (M) 5:59,1; **200 m prsno:** Breskvar (T) 3:11,1 Jovanović (P) 3:14,2, Kerkov (M) 3,15,9; **100 m hrbtno:** Volfart (M) 1:23,6, Pauljev (P) 1:24,0, Hruda (P) 1:27,1; **100 metrov metuljček:** Breskvar 1:24,6, Verži 1:30,1, Bogataj (T) 1:30,3; **100 m prosto:** Franičević 1:11,8, Colnar 1:16,7, Jančar (T) 1:17,6; **4x100 m prosto:** Triglav 5:10,3, Mladost 5:16,3, Partizan 5:31,8.

J. J.

Dukla : Zaglebie 3:1

NEW YORK, 6. avg. V prvi izzivalni tekmi newyorškega nogometnega turnirja je dosedanji zmagovalec praška Dukla premagala letošnjega prvaka ekipo Zaglebie 3:1 (1:1). Pred 13.500 gledalci so zabili gole Brumowski in Reder 2 za Duklo ter Jaroszik za Poljake. Povratna tekma bo v nedeljo.

Vesti iz Pomurja

V nedeljo bi bila morala biti na nogometnem igrišču v Dokležovju odigrana zaostala prvenstvena nogometna tekma med Dokležovjem in Tišino. Ker nogometašev Tišine ni bilo na tekmo, je bila tekma registrirana s 3:0 v korist Dokležovja. Tako je občinski prvak postala ekipa Bogojine z enakim številom točk, toda boljšo razliko v golih. Bogojina se je tako uvrstila v pomursko nogometno ligo.

V pomurski mladinski nogometni ligi je prvo mesto zanesljivo osvojila ekipa Sobote.

St. M.

Novo na tujem

ŽENEVA — Švicarske oblasti so odklonile vstopne vize jugoslovanskim nogometašem Brkljači (Hajduk), Vidiniču (Beograd) in Blaževiću (Rijeka), ki so jih za prihodnjo sezono angažirali švicarski klubi.

BARCELONA — Znani nogometaš Di Stefano se je pogodil z Espanolom iz Barcelone, da bo za prestopno vsoto 50.000 dolarjev v prihodnje igral zanj.

HAMBURG — V nadaljevanju mednarodnega teniškega prvenstva Zah. Nemčije eden izmed favoritov Mehikanec Osuna izgubil z malo znanim Avstralcem Tobynom 3:6, 6:4, 4:6, 2:6. Njegovo opravičilo: neposredno pred tekmo je z letalom prispel iz Ciudad Mexica.

LEUTKIRCH — Po drugem dnevu svetovnega padalskega prvenstva vodi v skokih na cilj Francoz Arrassus.

MOSKVA — Ker so organizatorji mednarodnega teniškega prvenstva pristali na to, da lahko Jugoslovana Pilić in Jovanović zamudita začetek turnirja, bosta oba nastopila na tem tekmovanju.

Jožeta Mavra ni več

V nedeljo popoldne je na ljubljanskih Žalah velika množica ljudi pospremila na zadnji poti znanega kočevskega družbenopolitičnega in še posebej športnega delavca, komaj 39-letnega Jožeta Mavra, sekretarja podjetja »Zidar«.

Usoda je hotela, da je prav na dan vstaje 22. julija kot aktiven kegljač nastopil na tekmah v Cerknici, nakar je na poti domov postal žrtev prometne nesreče, za posledicami nesreče je umrl.

Kočevje je s smrtjo Jožeta Mavra izgubilo neumornega in aktivnega člana domačega kegljaškega kluba, dolgoletnega nogometnega sodnika in člana občinske zveze za telesno kulturo. Zaradi izredne prizadevnosti pri organizacijskem delu, ki ga je začel takoj ob demobilizaciji po osvoboditvi, zaradi hrabrosti v času NOV, ko je šel v partizane kot 17-letni fant, še posebej pa zaradi živahnosti in tovariških odnosov do športnikov in do ljudi nasploh, je pustil za seboj veliko vrzel, izguba pa je prizadela vse njegove sodelavce in prijatelje v Kočevju in drugih športnih središčih Slovenije.

T. B.

PODJETJE ZA OBNOVO TIRNEGA MATERIALA LJUBLJANA

(OB KAMNIŠKI PROGI PRI STADIONU ZSD LJUBLJANA V SISKI)

SPREJME TAKOJ:

- ključavničarje
- kovinostrugarje
- kovinorezkalca
- mehanike
- avtogene varilce in rezalce
- avtokleparje

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delavcev podjetja ali po dogovoru.

Zagotovljen je brezplačen prevoz v službo po železnici, kakor tudi z avtobusom od železniške postaje Ljubljana do podjetja in obratno. Stanovanja niso priskrbljena.

RAZPISUJE:

v železniške oddelke pri Industrijski kovinarski šoli v Ljubljani mesta za:

- 8 učencev za strojnega ključavničarja
- učenca za kovinostrugarja

sedem štipendij:

- 3 na tehniški šoli za strojno stroko
- 2 na ekonomski srednji šoli
- 1 na višji kadrovski šoli
- 1 na strojni fakulteti

Kandidati za vpis v šole in za štipendije naj pošljejo svoje vloge ali se osebno zglase v splošnem sektorju podjetja. K vlogam naj priložijo spričevalo (diplomo) o dokončani šoli ter potrdilo o premoženjskem stanju in višini osebnih dohodkov staršev.

7561

Vprašanja in odgovori

Pokojninska doba družinskih članov obrtnika

H. G. — Od leta 1938 do leta 1942 ste bili zaposleni kot pomočnik v obrtni delavnici svojega očeta. Kako bi dosegli, da bi se Vam ta čas štel v pokojninsko dobo?

Odgovor: Ker se za delo otrok pri starših življenjsko upravičeno predpostavlja, da ne temelji na rednem delovnem razmerju, in ker izhaja iz podatkov Vašega dopisa, da za to zaposlitev nimate nikakršnih listinskih dokazov (delovna knjižica, socialno zavarovanje), dvomimo, da bi se Vam posrečilo dokazati, da ste bili v tem času pri očetu v rednem delovnem razmerju, vštevnem v delovno dobo. Pač pa bi se Vam ta čas lahko priznal v posebno dobo za pokojnino po 44. členu zakona o pokojninskem zavarovanju v zvezi z 8. točko odloka o vštetju časa samostojnega poklicnega dela za pokojnino. Ob pogojih, navedenih v teh določilih, se namreč šteje za pokojnino tudi čas, ko so otroci, oziroma družinski člani obrtnika opravljali strokovno in tehnično delo v njegovi obrtni delavnici, čeprav se predpisano dovoljenje za opravljanje obrtne dejavnosti ni glasilo na njihovo ime. Če ste torej bili po 15. 5. 1945 v delovnem razmerju s polnim delovnim časom najmanj 5 let in če ste opravljali delo v očetovi obrtni delavnici kot svoj edini in glavni poklic ter če ste imeli predpisano oziroma priznano strokovno izobrazbo za samostojno opravljanje obrtne dejavnosti, se Vam bo čas, ko ste od leta 1938 do leta 1942 delali v očetovi obrtni delavnici, štel za pokojnino.

Rehabilitacija vojaških vojnih invalidov

Š. J. — Ste vojaški vojni invalid VI skupine in ste zaposleni kot navaden delavec. Ker fizično delo težko opravljate, bi se radi usposobili za kak lažji poklic.

Odgovor: Po zakonu o vojaških vojnih invalidih imajo vojaški vojni invalidi pravico do poklicne rehabilitacije, če imajo glede na splošno izobrazbo, starost, zdravstveno stanje in druge okoliščine pogoje za uspešno rehabilitacijo. S to se zagotavlja tudi usposobitev za kakšen drug primeren poklic, oziroma strokovna usposobitev za določen poklic, pri čemer se vojaški vojni invalidi, ki nimajo nikakršne strokovne izobrazbe, rehabilitirajo tako, da se usposobijo za poklic, za katerega se zahteva strokovna izobrazba, pridobljena s priučitvijo, oziroma nižja strokovna izobrazba. O pravici do poklicne rehabilitacije odloča upravni organ občine, ki je pristojen za socialno varstvo, in sicer na podlagi mnenja invalidske komisije, ki daje po predpisih o invalidskem zavarovanju mnenje o rehabilitaciji delovnih invalidov.

Vrnitev daril ob razvezi zakona

B. H. — Vaš zakon je bil razvezan po izključni moževi krivdi. Bivši mož zahteva sedaj od Vas, da mu vrnete vse, kar Vam je pred in med zakonom daroval (razne dragocenosti). Ali je do tega upravičen?

Odgovor: Po izrecni določbi 3. odstavka 66. člena zakona o zakonski zvezi obdrži zakonec, ki ni kriv razveze, vsa darila, ki jih je prejel od zakonca, po čigar krivdi je zakonska zveza razvezana.

Povečanje denarnega nadomestila med začasno brezposelnostjo

H. E. — Za koliko se je povečalo denarno nadomestilo, ki ga dobivajo delavci med začasno brezposelnostjo?

Odgovor: Po uredbi o povečanju denarnega nadomestila za brezposelne delavce (Ur. list SFRJ št. 30/64) se delavcem, ki jim je prenehalo delovno razmerje do 31. 7. 1964 in dobivajo med brezposelnostjo denarno nadomestilo, odmerjeno v smislu 6. in 9. člena uredbe o oskrbnini in drugih pravicah delavcev in uslužbencev, ki začasno niso v delovnem razmerju, nadomestilo poveča, in sicer: za tiste, ki dobivajo celo nadomestilo — 750 din na mesec, za tiste, ki dobivajo 75 % nadomestila — 565. — din na mesec, za tiste, ki dobivajo 50 % nadomestila — za 375. — din na mesec in za tiste, ki dobivajo 25 % nadomestila, za 190 — din na mesec.

Povračilo prevoznih stroškov

V. Z. — Z ženo sta javna uslužbenca. Doslej sta se vozila v službo z avtobusom in so Vama bili povrnjeni prevozni stroški, presegajoči znesek 600. — din na mesec. Sedaj ste kupili osebni avto in Vas zanima, ali Vam bodo tudi odtlej povrnjeni ti stroški?

Odgovor: Po 7. točki navodila o uporabi 14/a člena o povračilu potnih in drugih stroškov javnih uslužbencev gre povračilo za prevoz uslužbencu tudi, kadar se vozi na delo in vrača z dela z lastnim prevoznim sredstvom namesto z medkrajevnim oziroma krajevnim prometnim sredstvom. Po pojasnilu Zveznega sekretariata za proračun in organizacijo uprave pa gre v primeru, če dvoje oseb uporablja za prihod na delo in odhod z dela prevozno sredstvo, ki je last ene osebe, tudi drugi osebi, ki ni lastnik prevoznega sredstva.

Delovna doba kmetijskih delavcev

G. U. — Pred in med drugo svetovno vojno ter nekaj let po tej vojni ste bili vsako leto dalj časa zaposleni pri kmetijskih delih. Ali se Vam ta čas šteje v delovno dobo?

Odgovor: Po 254. členu zakona o pokojninskem zavarovanju se čas, ki ga je zavarovanec prebil v delovnem razmerju na zasebnem kmetijskem posestvu pred 16. 2. 1950, šteje v delovno dobo le, če je opravljal v posameznem koledarskem letu najmanj 7 mesecev kmetijska dela ali kmetijska in druga dela.

PRIPOMBA UREDNIŠTVA: Zaradi nepravilnih naslovov nam je pošta zavrnila pisma na imena: RUDI PRINČIČ, Nova Gorica, MARIJA PERME, Tržič, JOŽE BREGAR, Okroglice štev. 4. — Prosimo, pošljite točnejše naslove.

Kupon za pravno posvetovalnico „DELA“

Slovenski alpinisti na Svalbardu

Na koti 1001 m - brez imena

Za »Delo« piše član odprave Marko Butinar

Zjutraj zgodaj naju zbudi Uroš s povabilom na zajtrk. Po gazi se spustiva od šotorov k bajtici ob morju. Po zajtrku se prva poslovita Mike in Uroš, ki s smučmi ob obali odhajata proti jugu, da preplezata zahteven greben Châine Casimir Périer. Še preden izgineta za robom, z Janezom zlezeva v šotor, da se pred novim pohodom dobro naspiva. Zbudita naju šele Tonač in Brane, ki odhajata ob Tinayre fjordu proti skupini MTS Rekstad.

Kmalu potem poglabljava prijateljeve gazi, ki se vlečejo preko stranskih moren ledenikov, čez potoke in prostrana gradišča. Po treh urah hoje seveda ob koncu fjorda na skale. Blizu počivališča se kraj ledenika lomi v morje. Seraki so mogočni in tako razmetani, da se čudiva, kako da se ne sesujejo kakor stavba iz kart. Nad nama se dviga le deloma kopno pobočje gore. Skale, grušč, prav vse, kar ni pokrito s snegom, prekriva debela plast lišajev in mahov. Prav zato so te gore, najpogosteje nad fjordi, zelene prav do snežišč pod vrhovi. Po pobočjih in stenah so tudi neštevilna gnezdišča vseh mogočih ptic. Cele jate jih je, tako da je pravi čudež, od česa vse žive.

Naloživa nahrbtnike, spet slediva gazem v strmini. Hodiva blizu razbitega, razpokanega dela ledenika. Nekaj ozkih, a globokih razpok prereže strmino. Svetloba ščemi v oči, temne naočnike nosiva po neprijetnih izkušnjah neprestano. Tam, kjer je strmina največja, se tudi sonce upre vanjo skorajda pravokotno. Prav vroče je, da nama znoj zaliva oči; ko pa prideva više v položnejši svet, nama že spet veter hladi razgreto telo. Ledenik se čez čas položi. Tu naju pozdravita Brane in Tonač, z veseljem se jima pridruživa pri počitku. Skupaj skuhamo »Sljemenovi« konzervi novega »pasulja« s hamburško slanino. Ta nas še najbolj nasiti in ga imamo zato najrajši.

Od tu naprej se naše poti razhajajo. Pred prijateljema je pot po ledeniku Tinayre do skupine Mts Rekstad. Naj dodam, da smo na vseh pohodih delali tako, da je posamezna naveza obiskala skupino vrhov, druga pa se je zadrževala in plezala v sosednjem vencu gora, tako da smo bili vsak čas dovolj blizu drug drugemu, če bi bilo potrebno.

Z Janezom zagaziva navezana v novino na ledeniku Tinayre. Nekajkrat se nama pod korakom udre, enkrat celo do pasu v razpoko. Vseeno ga kmalu prečiva in stojiva pod granitno steno nad moreno ledenika, koder se vrešče spreletavajo jate ptic.

Megle pritiskajo z vrhov, pobočja že izginevajo v sivi kopreni. Še vedno navezana gaziva menjaje se v strmino. Kmalu pa se znajdeva v megli in poslej kar na slepo hodiva navzgor ob robu ledenika. Veva po zemljevidu samo to, da je pred nama kota 1001 m, ki jo morava obiti po levi, da prideva v krnico pod vrhovje. Ustaviva se že visoko na položnem gruščnatem jeziku. Misliva, da od tu ne bo več daleč do vrhov. V zavetju pripravljava ležišči iz granitnih plošč. Bivakova vreča, slonova noga in veston so tu pravo razkošje. Vrh tega ob nama še brni kuhalnik. Preden je skuhana večerja, se megle za trenutek razkade. Vidiva, da sva v čudoviti krnici pod vrhovi gora; razbit ledenik prepoln razpok leži na levi pod vrhom Kilian. Prav po naključju sva se mu ognila. Ne razgledava se še dodobra, pa naju ponovno zavije megla. Po večerji potegneva vrečo čezse; le nekajkrat naju do jutra prebudi vreščanje ptičev, ki jih tudi tu ne manjka.

Zjutraj, ko se vzpenjava po kamnitem jeziku navzgor proti grebenu, spet sije sonce. Gore žarijo v soncu in sneg vodeni na razgretih skalah. Greben, ki ga doseževa, je neizrazit, po strmem poledenelem žlebu doseževa zahodni vrh. Strmim pragovom se umikava v južno steno, ki v razbitih kuloarjih pada na Tinayre. Po strmih zasneženih skalah doseževa potem ledenik, zasnežen in z velikimi snežnimi strehami okrašen greben. Malo pred 10. stojiva slednjič na 1001 visokem brezimenem vrhu. Pogled zajema neštevilne zasnežene vrhove nad zaledenelimi fjordi, umiri se šele na razritih ledenikih pod gorami in se spet dvigne na priostrene vrhove nad njimi. Z vrha stopava z derezami na nogah navzdol po vzhodnem grebenu na sedlo, nato pa se dvigneva po močno razčlenjenem skalnatem svetu na planoto pod vrhom. Prečiva na severni greben, od koder se nama odpre enkraten pogled proti goram na severu in na ogromno visoko planoto Isachsen. Nedolgo potem stojiva na 1230 m visokem vrhu. Tu naju na skalnatem pomolu preseneti možic, žal na njem ni nobenega vpisa. Posedeva na razgrete skale in obnemiva ob nepozabnem pogledu. Koder nama seže pogled proti severu, so nanizani vrhovi gora, samo proti zahodu se oko ustavlja na morju, ki izgineva v daljo.

(Dalje)

Tedenske turistične informacije

PRIMORSKA: v naselju **Lucija** je prostih še 10 ležišč, hotel »Palace« v **Portorožu** ima prav tako še 10 prostih postelj, pri zasebnikih v Portorožu pa je še 100 prostih postelj. V **Piranu** imajo zasebniki še 100 prostih postelj, V **Izoli** je v hotelih, počitniških domovih in pri zasebnikih še 95 prostih postelj.

Prireditve: 12. 8. bo v Portorožu v »Jadranu« nastop folklorne skupine TD Portorož. V Piranu je v Moderni galeriji odprta razstava slovenskih grafikov, v Portorožu pa bo še do 15. 8. odprta etnografska razstava »Slovenska ljudska noša«. 15. 8. bo v Portorožu »Portoroška noč«. Pomorsko brodarsko društvo »Delfin«, Izola, organizira v dneh 9. 8. ob 8. uri in 15. 8. ob 15. uri regato jadrnic.

Na **Bovškem** je do 15. 8. vse zasedeno, prostih je samo 10 ležišč v weekendih. V **Mostu na Soči** imajo 9, v **Idriji** 23, v **Cerknem** 20, na **Dobrovem v Goriških Brdih** pa 40 prostih postelj. V **Novi Gorici** imajo še dovolj prostih postelj, oba hotela »Park« in »Sabotine« pa bosta zasedena samo v soboto 8. t. m. Hotel »Zmaga« v **Ilirski Bistrici** je zaseden. Potrebne so rezervacije vsaj tri dni pred prihodom. Vsako soboto in nedeljo plesna glasba od 19. do 24. ure. Postrežejo vas tudi s soško postrvjo.

Prireditve: dne 9. 8. bo gostoval v hotelu »Soča« v Mostu na Soči »Slovenski oktet«. V sredo 12. t. m. pa bo ob 20. uri v Kulturni dvorani v Ilirski Bistrici nastop Ukrajinskega ansambla pesov in pesmi T. Ševčenko iz Kijeva.

GORENJSKA: v **Bohinju** so zasedeni vsi hoteli, 50 prostih postelj je le v brunaricah na Voglu, 100 prostih postelj pa je pri zasebnikih v **Srednji vasi** in na **Poljanah** ter v gostišču »Črna prst« **v Bohinjski Bistrici.**

V **Kranju** sta zasedena oba hotela, prav tako je zaseden Dom na Jezerskem ter gostišče »Grad hribe v **Predvoru.** Nekaj prostih postelj je še v gostilni »Maricum« ter pri zasebnikih v Predvoru. Dom na Krvavcu ima 70, Dom na Joštu pa 28 prostih postelj. V **Kranjski gori** je samo v hotelu »Prisank« in »Razor« 32 prostih postelj. V **Podkorenu** je v hotelu »Vitranc« dovolj prostih postelj, Dom v Planici pa ima 16 prostih postelj na skupnem ležišču. Erjavčeva koča na **Vršiču,** Koča na Gozdu, Koča v Tamarju in Tičarjev dom na Vršiču imajo dovolj prostih postelj v sobah in na skupnem ležišču. Poštarska koča na Vršiču je zasedena do 9. 8. V **Tržiču** je v gostinskih obratih še nekaj prostih postelj. Hotel Krma v Škofji Loki je zaseden, pri zasebnikih pa je 20 prostih postelj. V **Poljanah, Gorenji vasi, Trebiji, Selcah, Cesnjici** in **Sorici** je dovolj prostih postelj v zasebnih turističnih sobah. **Prireditve:** V Bohinju bo 8. 8. s pričetkom ob 20. uri »Kresna noč«. V Tržiču bodo v soboto 8. in v nedeljo 9. 8., obakrat ob 20. uri, uprizorili igro »Miklova Zala« na prostem. V **Škofji Loki** bo 8. 9. 10. in 11. avgusta ob 20. uri na Loškem gradu uprizorjena igra Župnova Micka.

ŠTAJERSKA: v hotelu »Celeia« v **Celju** je še 45 prostih postelj, v **Rogaški Slatini, Dobrni, Laškem** in **Rimskih Toplicah** pa je še nekaj prostih postelj v zasebnih turističnih sobah. V **Logarski dolini** bo planinski dom zaseden, v zasebnih sobah pa bo 6 prostih postelj. V **Lučah, Ljubnem, Gornjem gradu** in **Mozirju** imajo nekaj prostora pri zasebnikih. Hotel »Pake« in weekend naselje v **Velenju** bosta zasedena do 11. t. m. V **Šoštanju** lahko prenočite v Kajuhovem domu ali v domu na Šalemanu. Dovolj prostih postelj je v planinskih domovih, za soboto in nedeljo pa priporočajo predhodne rezervacije. Odprta so kopališča v Dobrni, Laškem, Celju, Rogaški Slatini, Rimskih in Čateških Toplicah, v Mozirju, Ljubnem, Preboldu in Frankolovem.

Prireditve: V soboto 8. 8. in v nedeljo 9. 8. bo v Velenju mednarodni pesni turnir obakrat ob 20. uri na kotalkališču. V Rogaški Slatini bo v soboto 8. 8. ob 20. uri v zdraviliški dvorani »večer narodnih plesov in pesmi« v izvedbi folklornega ansambla »Tine Rožanc« iz Ljubljane. V Preboldu bo v Planini pri Sevnici otvoritev razstave »Kozjansko v borbi«.

DOLENJSKA: zdravilišča **Dolenjske, Smarješke** in **Čateške Toplice** imajo vse sobe zasedene. Hotel »Lahinja« v **Črnomlju** ima prostih 25, gostišče Kolpa na **Vinici** pa 8 prostih ležišč. V **Novem mestu** je hotel Kandija zaseden, v hotelu Metropol pa je še nekaj prostih postelj. V hotelu Kandija je vsako soboto in nedeljo plesna glasba.

POMURJE: v **Murski Soboti** je v hotelih Zvezda in Central še nekaj prostih postelj. Zdravilišče **Slatina Radenci** je zasedeno, pri zasebnikih pa je še 20 prostih ležišč. V **Gornjih Petrovcih, Ljutomeru, Jeruzalemu, Crenšovcih** in **Turnišču** je v gostinskih obratih še nekaj prostih postelj. Odprta so kopališča v Murski Soboti, Slatini Radencih, na Negovskem jezeru, na Ribniku v Ljutomeru in na Bukovniškem jezeru.

Prireditve: v Slatini Radenci bo v soboto 15. prireditev pod naslovom »Radenska srca«.

LJUBLJANA Z OKOLICO: v **Ljubljani** je še nekaj prostora v v hotelih »Lev«, »Union« in »Ilirija«. Dovolj prostora pa je v študentskih domovih in internatih. Turistični dom na **Rovtah** je zaseden. Prav tako so zasedeni hotel »Pogled« v **Kočevju,** počitniške hišice v **Dolu** ob **Kolpi** in Medijske **Toplice.** Dovolj prostora pa je v **Logatcu** v hotelu »Krpan« in v zasebnih turističnih sobah; v **Hrastniku, Trbovljah** in v vseh planinskih domovih v **Zasavju.** Nekaj prostih postelj imajo še v **Cerknici, Rakovem Škocjanu, Vačah** in **Polšniku.** Na **Travni gori** je prostor samo na skupnih ležiščih.

Prireditve: 8. 8. ob 19. uri bo v Medijskih Toplicah »Ples na vodie. 9. 8. bo pred Križno jamo pri Logu velik »Ptičnike. V Ljubljani bo 9. 8. ob 10. uri na Ljubljanici »čolnarski turnir«.

»Radenska srca 64«

V našem naravnem zdravilišču Radenska Slatina bodo sredi avgusta pripravili zabavno-glasbeno prireditev »Radenska srca 64«. Na prireditvi bodo med tekmovalkami izvolili tri najlepše za »radenska srca«. Igral bo ansambel »Los Paraguayos«.

»čkalja« tudi na dopustu nima miru

V Rovinju je na dopustu popularni Miodrag Petrović —Čkalja, vendar tudi tu nima dosti miru, kajti kot komarji ga nadlegujejo turisti, novinarji in televizijski snemalci.

»SMUČARJI« NA PALMIŽANI — Pred večerom se v zalivu Palmižane začne smučanje na vodi. Tujci, ki navadno pripeljejo s seboj na Palmižano tudi motorne čolne, so zelo vneti za ta šport. Njihove vratolomne umetnije na vodi opazujejo vsi v zalivu.
Foto: Miha Remec

Vselej na svidenje, Palmižana!

Mali, nepokvarjeni raj na Paklenih otokih — zatišje pred hrupom civilizacije

Po vsem vrvežu na jadranski magistrali, gneči na kopališčih, prenapolnjenih avtomobilskih kampingih, po vrvežu mest in po dobrih in slabih plateh civilizacije — si človek za oddih želi miru. »Če hočeš mir, pusti kopno in pojdi na Palmižano,« mi je svetoval prijatelj iz Splita. Ni mi bilo žal, da sem ga poslušal: Palmižana je mali raj na Paklenih otokih. Ljudje, ki pridejo tja, se vedno vračajo.

Palmižana je točka na Sv. Klimentu, otoku, ki je največji med Paklenimi otočki, posejanimi jugozahodno od Hvara, takorekoč na odprtem morju. Naprej je samo še Vis, ki se kot mogočna, modrikasta gmota dviga na obzorju. Do Palmižane so tri morske milje iz hvarskega pristanišča, ki jih ribiški čolnj z vgrajenim motorjem preplovejo v dobrih dvajsetih minutah.

Nasvet novincem, ki gredo iz Hvara na Palmižano: nikoli se ne vozite z »Zlatan taksijem«. Poiščite babko Tomislava, počakajte na Tota Menegela — samo ne najemite Zlatana. Ta namreč vožnjo na Palmižano računa takorekoč v »zlatu«. Zgodilo se je že, da je dvema Italijanoma zaračunal tri tisočake za te bore tri morske milje — milijo tisočak. Domačine oglobi sicer nekoliko manj, kolikor pač preceni njihov žep.

Kotiček v gozdu pinij

Slovenci, ki na Hvaru in tudi Palmižani niso ravno redki gostje, navadno imenujejo Paklene otoke — Peklenski otoki. Vendar nimajo s peklenskimi zadevami nobene zveze. V neštetih zalivih in zalivčkih teh otokov, ki so pobožni tihim lagunam, so svojčas ribiči paklenili svoje barke — se pravi, v zalivih so jih obračali in premazali s katranom.

Palmižana je ožina med dvema globokima zalivoma. Ta del je poraščen s pinijami. Povsod raste rozmarin in sivka in žagajo škržati. Na vrhu ožine, z razgledom na mirni zaliv in Vis, stoji hišica in kuhinja. V gozdu pinij, ki se v terasah spuščajo k zalivu, pa je razpeto nekaj šotorov. To je penzion Tota Menegela, ki ima 30 do 40 gostov vseh narodnosti. Večidel so to stari znanci Palmižane, ki prihajajo z vseh koncev Evrope, da bi tukaj našli trenutek miru pred zmoderniziranim in zmehaniziranim časom, v katerem živimo.

Oaza našega turizma

Toto Menegelo je zasebnik. Nimam namena glorificirati zasebništva, kajti ob Jadranu je mnogo zasebnikov tipa »Zlatan taksi« in tudi precej dobrih družbenih gostišč. Vendar je treba povedati, da je Toto Menegelo dober zasebnik, je okreten, sposoben, drži se vseh zlatih pravil gostinstva in kar je poglavitno, goste ima rad. Ne samo zato, ker mu bodo plačali usluge in prišli tudi prihodnje leto; nima jih le za vir dohodka, temveč za ljudi in prijatelje, ki so prišli k njemu preživet poletje.

Zato je na Palmižani vselej domače in prijetno in človek nima nikoli občutka, da kaj plačuje, čeprav penzion ni niti najcenejši: domači gostje plačujejo 2.000 dinarjev dnevno, tujci pa 2.300. Vendar je treba upoštevati, da vse, kar poješ ali popiješ na Palmižani, Toto vsak dan prepelje s čolnom iz Hvara. Hrana je odlična: kosilo in večerja je sestavljena iz treh, štirih vrst jedi in kdor hoče, lahko naroči tudi specialitete: morskega raka in vsakovrstne ribe na gredeli. Prijazna kuharica Fani speče gostom tudi njihov lov, če kaj ujamejo s trnkom ali podvodno puško.

Pri Totoju je mednarodno zbirališče podvodnih ribičev. On sam je navdušen potapljač in se večkrat odpravi z ostalimi podvodnimi mojstri za ves dan na morje.

Za penzionske goste denar na Palmižani ne obstaja. Kar posebej popiješ in poješ, beleži in obračunaš na koncu. To zaupanje gostu se izplača: mnogo več popijejo. Neki gost se je na Palmižani ustrašil, da mu bo zmanjkalo denarja in da bo zapravil več kot ima. To je omenil Totiju.

»No, in kaj potem? Boste pač plačali jeseni, ali pa drugo leto.«

To je tisto, kar na Palmižani preseneča.

.....

Palmižana je za oddih pravi raj. Lahko izbiraš prostor za kopanje: če želiš pesek ali nizko morje, se kopaš na začetku zaliva, če so ti všeč skalni kotički v senci pinij, greš nekoliko dalje; če pa si navdušen za razbeljene skalne police in globoko, kristalno čisto morje, potem se napotiš na rt, kjer ni navadno žive duše. Prava divjina. Popoln mir. In sonce pripeka in morje je toplo. Tu skoraj nikoli poleti ni dežja. V toplih nočeh so zvezde nekako niže nad Palmižano in če zaplavaš, se svetlika plankton na gladini.

Palmižana ostane v spominu. Ljudje, ki pridejo na Palmižano, se navadno vedno vračajo.

M. REMEC

Z avtom med gozdovi na Čaven

Primorski hribi so mikavne izletniške točke

Čeprav je Primorska za Ljubljančane nekoliko odmaknjena, vendar za tiste, ki imajo svoja prevozna sredstva, izlet na Čaven ni predaleč.

Primorski hribi Trnovski les, Čaven, Nanos, Vremščica in Slavnik so prav zanimivi. Z njih je ob lepem vremenu prelep razgled na vse strani: na Alpe, na Furlanijo, na morje in seveda na najbližjo okolico, ki je kot pisana preproga posejana z značilnimi primorskimi vasicami, ki se stiskajo čim bolj skupaj v zatišnih krajih, da so varne pred burjo. Razen lepega razgleda imajo v vsakem letnem času, posebno pa spomladi bogato in svojstveno rastlinstvo.

Na vse te hribe so skoro do vrha speljane lepe ceste, tako da je dostop možen tudi za tiste, ki neradi hodijo.

Čaven je hrbet, najvišji vrh je **Modrasovec** (1306 metrov), ki se dviga tik nad Ajdovščino. Na južni strani je zelo strm in skalnat, proti severu pa je poln smrekovih in bukovih gozdov, kakršne imamo le še malokje.

Pod Modrasovcem je planinska koča Planinskega društva iz Ajdovščine, kjer vam postrežejo z jedačo in pijačo po izbiri. Kdor hoče prenočiti ali preživeti tu nekaj dni in uživati v gorskem svetu, lahko prenoči na skupnih ležiščih.

Dobro uro in pol hoda je hrib **Kucelj** (1239 m) s čudovito floro in še lepšim razgledom po Vipavski dolini, Krasu in na dolino Soče vse do morja.

Pot na Čaven? V Kalcah nad Logatcem se poslovimo od asfalta in vozimo vse do Čavna po dobri makadamski cesti skozi Podkraj na Col, od tod pa čez Otlico do Predmeje. Od tu se vozimo še nekaj kilometrov po cesti proti Lokvam, nato pa zavijemo na levo in se znajdemo po nekaj kilometrih lepe gozdne ceste pred kočo na Čavnu.

Nazaj gremo lahko po čudoviti cesti, speljani po strmem južnem pobočju Modrasovca preko mostov, nasipov in tunelov, do Ajdovščine, kjer smo spet na asfaltu. Vsa pot je dolga okoli dvesto kilometrov.

Če se odločite, da greste iz Ljubljane že popoldne, bo užitek še večji. Vročine skoro ni, ker pelje pot po gozdovih in precej visoko, saj ne smemo pozabiti, da je globoko pod nami Vipavska dolina, ki ima komaj sto metrov nadmorske višine.

MRJAK

„Avanti" o našem turizmu

Dokaj enolična turistična ponudba

Socialistični list »Avanti« je pred nedavnim objavil serijo treh člankov o jugoslovanskem turizmu pod skupnim naslovom »Potovanje skozi turistične centre Jugoslavije«.

Prvi članek nosi naslov »Švedske lepotice mobilizirajo Portorož«. Posebni dopisnik piše o švedskih Lucijah, ki so drugič obiskale Portorož in ugotavlja, da so na daljnem severu Evrope odkrili »velike turistične možnosti« Jugoslavije. Toda — tako piše — tu ne gre za osamljen primer, ali za nekaj začasnega, temveč za nekaj, kar je del turističnega »booma« v Jugoslaviji. Vse večje število tujcev obiskuje Jugoslavijo, Jugoslovani pa vlagajo ogromne napore in sredstva v propagando, da bi ta obisk še povečali.

Prvi vtis o turistični Jugoslaviji — navaja članek — ko se potuje skozi Istro, je ugoden. Istra je v Sloveniji, to je v tistem delu Jugoslavije, kjer je življenjski standard najvišji in kjer so spričo tega najbolj usposobljeni in tudi najbolj pripravljeni sprejeti tuje turiste. Položaj pa se spremeni v drugih krajih Jugoslavije, kjer še ni dograjena infrastruktura, ki je potrebna za razvoj turizma. Toda v Jugoslaviji pospešeno grade hotele in ceste.

V nadaljevanju članka dopisnik poudarja, da je Jugoslavija cenena turistična država in da privlači ljudi, ki bi z malo denarja uživali v soncu in morju. To je po njegovem mišljenju pripeljalo do določene »odsotnosti kulturnih interesov«, do enoličnosti v tistemu, kar se ponuja turistom in do določene neoriginalnosti.

Drugi članek je posvečen Plitvicam. Ta kraj bi moral biti rezerviran za turizem na najvišji ravni, za najpetičnejše tujce — ugotavlja dopisnik »Avantija«. V hotelih si prizadevajo, da bi bile njihove kuhinje internacionalne, toda po mnenju dopisnika so »špageti še dalec pod internacionalnim nivojem.« Naravne lepote Plitvic pa so ga navdušile.

Opatijo je označil kot »staro gospo, ki je bila nekoč nedvomno lepotica«. V Zagrebu je obiskal več barov in ugotovil, da so na precej bedni ravni. Zaključil je, da se zabave v teh barih ne ujemajo dosti z »lokalnim duhom«, da je očitno, da gre za uvoženo blago, ki pa ga morda ne bi bilo treba uvažati . . .

Ob tej ali oni ugotovitvi reporterja iz naše turistično konkurenčne sosečine bi se nemarta že morali naposled zares zamisliti!

Vreme

Hladen zrak, ki je dosegel v nedeljo Slovenijo, se je v ponedeljek razširil nad celotno Jugoslavijo. Deževalo je po vsej državi, le množina padavin je bila največja v severnem in osrednjem delu, medtem ko je bila na Jadranu zabeležena le neznatna količina dežja. Ozračje se je znatno ohladilo.

Za prodorom hladnega zraka se je hitro razširilo področje visokega zračnega pritiska, kar je povzročilo izboljšanje vremena. V višinah je ob severozahodnih vetrovih ponovno pričel dotekati toplejši zrak. Temperatura morja v Koprskem zalivu je bila v prvi polovici tedna med 21 in 26 stopinj C.

Temperature v prvi polovici tedna

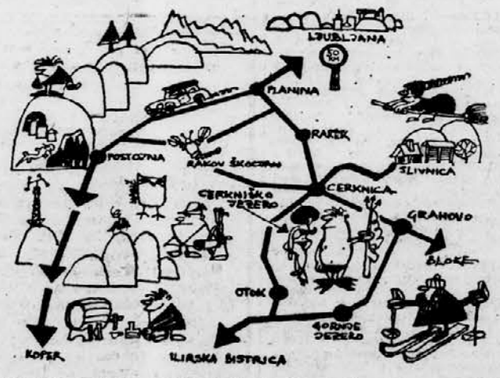
	jutranje	popoldanske
Ljubljana	9 do 14	21 do 28
Maribor	8 do 16	19 do 27
Kredarica	—2 do 4	7 do 12
Koper	17 do 21	26 do 31
Reka	15 do 22	26 do 29
Zadar	15 do 20	25 do 29
Split	17 do 22	24 do 30
Dubrovik	17 do 19	25 do 26
Ulcinj	18 do 20	23 do 29

V petek bo sončno in toplo vreme, v soboto proti večeru ali v nedeljo je možno poslabšanje s padavinami predvsem v obliki plohi ali neviht.

Trasa tedna

„Cerkniško jezero - bodi!"

Medtem ko smo še pred desetimi ali petimi leti hodili na dopuste v Ohrid ali Ulcinj, se zdaj zanimamo za bližje cilje. Medtem ko smo pred leti drveli na nedeljske izlete najmanj do Pulja ali Crikvenice, pa se zdaj usmerjamo predvsem ne predaleč od izhodišča. Vzroki takega početja? Začeli smo razločevati pojma potovanje in dopust, dirka in izlet. Pravilo postaja: čim bližje, čim lepše, čim mirnejše, čim cenejše . . .
Počasi spet oživljajo tisti izletniški in dopustniški kraji, ki so bili desetletja mrtvi. Spet hodimo na dopust na Rakitno, na Bloke, v Gornji Grad, v Selško dolino itd. Ljubljana vztrajno išče nove in rehabilitira stare izletniške točke blizu mesta in jih hoče čim bolj tesno povezati z besedo rekreacija in preko nje priti do določenih denarcev, da jih opremi.

Eden izmed takih »rekreacijskih bazenov« v ljubljanski okolici je tudi Cerkniško jezero. V posesti občine je, ki se bo upala ta »bazen« urediti tako, da Ljubljančani kratkomalo ne bodo mogli brez njega. No, čisto razumljivo je, da bomo na to čakali gotovo še nekaj let, če ne celo desetletje. Najprej se morajo strokovnjaki desetkrat zediniti in desetkrat spreti, da bo nekdo udaril po mizi in dejal: »Cerkniško jezero, bodi!« Zgradili bodo jez, ki bo rešetasto dno jezera prisilil k vzdržnosti in ne preveliki požrešnosti. Ko pa bo jezero »stalo«, potem bo tu kopanje in jadranje, čolnarjenje in veslanje, hiše na koleh, ribarjenje, lov na race in še tisoč čudes.

Cerkniško področje je tako obširno, da je ena »trasa« preozka za vse njegove poti in zanimivosti. Danes se bomo zato mudili samo ob jezeru in ob Raku, kdaj drugič pa bomo nadaljevali popotovanje v Loško dolino, pod Snežnik in na Bloke.

V Cerknico pridemo po cesti, ki ni več tako luknjasta, kakršna je prejšnja leta bila. Nekaj kilometrov makadama je še vmes in vse kaže, da bodo čakali do sodnega dne, da bodo ta kos premostili. Naj vas to ne moti, pri splošni modernizaciji cest bodo ta kos med Planino in Rakekom zaščitili, naj še pozni rodovi avtomobilistov vedo, kakšne so bile ceste nekoč.

V Rakovo dolino, ki je slovenski nezaščiteni nacionalni park, se lahko pripeljete po treh poteh. Iz Unca, iz Cerknice in iz Postojne. Vse tri poti so lepe in enako dolge. Izberite si pač tisto, ki vam je najbolj pri roki. Okrog Raka, ki je zdaj v poletnih mesecih včasih kar potok, v zimskih pa veletok, je napeljana krožna cesta. Od nje lahko brez vodnika, po sledi kažipotov, dosežete vse lepote in znamenitosti doline: oba naravna mostova, jame in stari mlin. Morda vas bo motilo, da se ne boste najbolje znašli v labirintu pod in nadzemnih poti, toda tisti, ki imajo v skrbi nacionalni park, vam nudijo možnost samoraziskovanja. Če vas bo prijelo, da kje kaj uničite, na primer rastline ali kapnike, lahko to počenjate in še s posebnim zadovoljstvom, da ste res v nacionalnem parku, ki ga seveda nihče ne varuje.

Sredi doline sredi zelene sence stoji »Rakov hotel«, ki je sicer bolj lep kakor pa funkcionalen, toda to hodi narobe bolj uslužbencem kakor pa gostom. Kolektiv, ki je mlad po letih, se trudi, da bi vsem ugodil, kar se da. Njihova posebnost so ribe na tržaški način, imajo pa na zalogi tudi nekaj trnkov, s katerimi lahko za jurja ves dan kalite vodo Raka in skušate kaj ujeti. Pravijo, da nedeljski ribiči dosegajo presenetljive rezultate.

Drugo polovico dneva zares lahko posvetite jezeru. Krožna cesta je speljana tako, da mu lahko pridete do živega od vseh strani. Iz Cerknice se peljite najprej do Grahovega, od tam okrog proti Žirovnici in Gornjemu jezeru. Cesta je speljana po obronkih nad jezerom in trato, kakršen je pač letni čas ali vreme. Ko se skuša cesta odmakniti od jezera, postanite pozorni. Če bi se pustili zapeljati, bi se prebudili na oni strani hribov, nekje v Pivki. Ker tega niste planirali, raje zavijte na desno proti Otoku.

Na holmu, ki je deloma poraščen z gozdom in deloma plešast, prebiva vedno manj ljudi, a vsako poletje gostuje vedno številnejša počitniška kolonija štorkelj. Pravijo, da ima zaradi njih Otok več obiskovalcev, ker se imajo nekateri s štorkljami pač kaj meniti. Gostilne na Otoku ni in nihče se ne trudi, da bi skušal zadržati izletnike v tako lepem in naravnost idiličnem kraju. Na eni strani široka planjava, nad katero na drugi strani straži okroglasta Slivnica, na drugi strani jezerski Zadnji konec in nad njim temni, kakor vojska zvrščeni vrhovi Javornikov. Okolje, kakršnih je malo v Sloveniji.

Z Otoka pelje cesta tik ob jezerskem bregu proti »gorici« in preko mostu (zdaj je že leto dni in več n o v!) nazaj v Cerknico. Če imate še čas in če je zares lepo vreme, se zapeljite z avtomobilom še na sam vrh Slivnice. Ker koča na vrhu še ni gotova, tudi čarovnic tam še ni, toda zaradi razgleda se le izplača. Vrnitev v Ljubljano pa lahko izvedete tako po cesti, po kateri ste prišli, kakor tudi po »krimski magistrali« — preko Rakitne in Iga.

DRAGO KRALJ

TOVARNA PERILA
„TOPER" - Celje

razpisuje
za šolsko leto 1964-65
NASLEDNJE STIPENDIJE:

- **TEKSTILNA FAKULTETA** 1 mesto
- **EKONOMSKA FAKULTETA** 1 mesto
- **PRAVNA FAKULTETA** 1 mesto
- **VIŠJA ŠOLA ZA SOCIALNE DELAVCE** 1 mesto
- **VIŠJA EKONOMSKA ŠOLA** 4 mesta
- **VIŠJA ŠOLA ZA INDUSTRIJSKO PSIHOLOGIJO** 1 mesto
- **SREDNJA TEKSTILNA ŠOLA KRANJ** 4 mesta
- **SREDNJA TEHNIŠKA ŠOLA – strojni oddelek** 1 mesto
- **SREDNJA EKONOMSKA ŠOLA** 6 mest
- **ŠOLA ZA LIKOVNO OBLIKOVANJE** 1 mesto

Prosilci naj predložijo lastnoročno podpisane prošnje s prilogami: življenjepis, potrdilo o premoženjskem stanju in zadnje šolsko spričevalo.

Prošnje sprejema splošno-kadr. oddelek podjetja do vključno 25. avgusta 1964. 7548

Bolnišnica za tuberkulozo TOPOLŠICA
razpisuje delovna mesta za:

2 ZDRAVNIKA SPECIALISTA, SPECIALIZANTA ali ZDRAVNIKA z opravljenim stažem
5 MEDICINSKIH SESTER
z višjo ali srednjo medicinsko šolo
6 BOLNIČARK
s predpisano strokovno izobrazbo
RENTGENSKEGA TEHNIKA
s predpisano strokovno izobrazbo
3 KVALIFICIRANE KUHARICE

Stanovanja so zagotovljena v Velenju ali Topolšici. Ponudbe s priloženim življenjepisom sprejema uprava bolnišnice.
Razpis velja do zasedbe delovnih mest.
7567

Zunni LJUBLJANA — TOVARNA BONBONOV ČOKOLADE IN PECIVA Z OBRATOM GORENJKA LESCE-BLED — **IŠČEMO SODELAVCE**

VEČ NEKVALIFICIRANIH DELAVK
Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Ponudbe sprejema kadrovski oddelek delovne organizacije.
7558

Tovarna perila »TOPER« – CELJE
razpisuje prosto delovno mesto
SKLADIŠČNIKA
Pogoj: trgovski pomočnik — tekstilne stroke s prakso.
Osebni dohodki po dogovoru!
Ponudbe sprejema splošno-kadrovski oddelek podjetja do vključno 15. avgusta 1964. 7564

Komisija za delovno razmerje
Remontno podjetje Ljubno ob Savinji
razpisuje prosto delovno mesto
GRADBENEGA TEHNIKA
Pogoji: dokončana srednja tehniška šola, gradbeni oddelek in nekaj prakse. Osebni dohodki po veljavnem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov podjetja. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.
Ponudbe pošljite na naslov:
REMONTNO PODJETJE — LJUBNO ob Savinji.
7566

STANOVANJSKI SKLAD OBČINE LJUBLJANA-CENTER
Ljubljana, Kersnikova ul. 6
RAZPISUJE
XIII. natečaj za prodajo trgovskih prostorov v stanovanjskem bloku v Ljubljani, Ilirska ulica

1. Predmet natečaja so lokal I 92,40 m² neto površin oz. 72.70 m² poslovnih površin in lokal II 98,50 m² neto površin oz. 57.30 m² poslovnih površin situiranih na vogalu Trubarjeve 71 in bodočega prehoda med Ilirsko in Trubarjevo ulico.
2. Prostori bodo vseljivi 1. novembra 1965 leta.
3. Orientacijska cena za 1 m² neto površine je 157.000 din.
4. Ob podpisu pogodbe je treba vplačati avans v višini 30 %. Ostanek v enakih mesečnih obrokih do 1. oktobra 1965.
5. Pismene ponudbe sprejema Stanovanjski sklad občine Ljubljana Center do 15. 8. 1964.

Podrobna pojasnila lahko dobe interesenti v Direkciji stanovanjskega sklada, Ljubljana, Kersnikova 6 (telefon 31-133). 7605

Jugoslovanska loterija

Poročilo o žrebanju 16. kola srečk, ki je bilo 6. avgusta 1964.

Srečke s končnicami	so zadele dobitek din
10	800
40	600
60	600
70	1.000
7690	20.000
05960	80.600
60880	40.000
275300	2,000.000
310720	600.000
605620	400.000
561	4.000
2191	20.000
33441	40.000
42281	80.000
82	800
04452	80.000
05372	40.000
36832	60.000
49922	80.000
53632	80.000
53282	40.800
85462	40.000
96642	60.000
13	600
33	800
63	600
483	4.000
28193	60.000
68023	80.000
97893	80.000
377323	600.000
64	1.000
28214	40.000
35164	101.000
75614	60.000
356794	400.000
28315	40.000
57145	60.000
78865	40.000
95385	40.000
26	1.000
36	2.000
76	600
046	8.000
666	10.000
03176	80.600
25856	80.000
17	800
87	600
24567	100.000
45967	80.000
86077	60.000
028607	400.000
105397	400.000
504217	1.000.800
8	400
23828	60.400
41228	60.400
64218	200.400
248718	400.400
9	400
34469	40.400
52169	60.400
82079	60.400
92189	100.400
99719	100.400
268519	5,000.400

Nekaj večjih dobitkov v Sloveniji:

200.000 din v Novi Gorici na številko 664218, 100.000 din v Ljubljani na štev. 324567 in na Jesenicah na štev. 392189, 80.000 din v Ljubljani na štev. 068023 in štev. 104452; v Mariboru na številko 502176, v Kranju na štev. 053632, v Novem mestu na štev. 445967 in v Krškem na štev. 225856.

Loto

1. Končno poročilo za 30. kolo lota — Žrebanje je bilo 28. 7. 1964.

Pet zadetkov in dodatna številka — 997.800 din
Petorke — 50.398 din
Četvorke — 1.220 din
Trojke — 178 din
Rok za izplačevanje do 6. 10. 1964.

2. Začasno poročilo za 31. kolo lota

Žrebanje je bilo 4. 8. 1964.
Izžrebane številke: 6, 14, 21, 22, 27, 38 in dodatna 5.
Vrednost dobitkov po začasnem poročilu:
Petorke — 172.136 din
Četvorke — 2.745 din
Trojke — 269 din
Dobitki v Sloveniji
a) Petorka
Ljubljana — 1-686770/4
b) Četvorke
Ljubljana (13)
1 — 213790/2 1 A 679585/4
- A 679632/4 1 A 679721/4
1 A 686728/4 1 A 686738/4
5 — 139866/2 5 A 682495/4
7 T 070216/4 7 T 074182/4
7 T 074197/4 14 — 194025/2
14 E 880985/4
Celje (4)
24 A 694203/4 24 A 694227/4
24 A 694239/4 24 A 694271/4
Jesenice (1)
39 A 673936/4
Koper (2)
44 T 125007/4 44 T 125067/4
Maribor (8)
57 T 059845/4 57 T 059884/4
58 T 099521/4 58 T 099522/4
58 T 099525/4 58 T 099556/4
58 T 099587/4 58 T 099672/4
Piran (1)
67 T 135736/4
Slov. Gradec (1)
83 K 763930/4
Trbovlje (1)
94 E 897383/4

Enega sina ubil, drugega nevarno ranil

V Malem Mokrem lugu pri Beogradu se je pripetil hud zločin

V Malem Mokrem lugu je delavec beograjskega podjetja »Metal« Tihomir Petrović ubil svojega 20-letnega sina Slobodana, nevarno ranil pa mlajšega Branislava. Ubijalčeva žena in mati ubitega Radmila pravi, da je bil povod za uboj dolgoletni spor med očetom in sinom. Ubijalec je že dvakrat fizično obračunaval s starejšim sinom. Pred letom dni ga je zabodel z vilami, pred dvema mesecema pa z nožem.

Prejšnjo nedeljo okrog devetih zvečer pa je Tihomir Petrović z nožem zabodel starejšega sina, ki je bil že sam oče dveletnega otroka. Pri tem je oče ranil mlajšega, 18 let starega sina Branislava. Stara nesloga med očetom in sinom se je zaostrila s sinovo ženitvijo. Oče je ženitvi nasprotoval, pozneje pa prigovarjal sinu, naj ženo spodi od doma. Slobodan pa tega ni hotel storiti. Zato sta se z očetom večkrat hudo sprla. Z obeh strani so padale hude obdolžitve in večkrat je prišlo do pretepa.

Pred dvema mesecema je bil oče bolj razjarjen kakor kdajkoli prej. Zahteval je od sina, naj takoj spodi ženo, in mu zagrozil, da ga bo ubil, če tega ne stori. V divji jezi je Tihomir zgrabil vnučka in ga začel pretepati. Ko je poskušal sin zaščititi svojega otroka, ga je oče zabodel z nožem v trebuh.

Usodnega dne sta brata obiskala strica. Očetu to ni bilo prav, ker je bil z bratom sprt. Ko je mlajši sin proti večeru prišel domov nekoliko vinjen, ga je oče nahrulil, naj mu izgine izpred oči. Sin mu je precej ostro odgovoril. Oče je pograbil nož in skočil za sinom, ki je zbežal skoz okno. Tedaj je prišel starejši sin Slobodan in vprašal, kaj se dogaja. Oče mu ni odgovoril, samo sem pa tja je hodil po sobi in držal nož v roki. Nenadoma je planil iz hiše, pahnil od sebe ženo, ki mu je zastavila pot na pragu, in zgrabil Branislava. Zabodel ga je z nožem. Starejši sin je branil brata; tedaj pa ga je oče dvakrat zabodel v srce, da je obležal mrtev.

D. JAKOVLJEVIĆ
(Politika Ekspres)

Bencinski motor povzročil požar

Z motorjem je ravnal otrok

CELEVEC, 6. avgusta — Včeraj ob 9. je izbruhnil požar v gospodarskem poslopju — kozolcu, last Jožeta Skubica iz Čelevca pri Novem mestu. Med tekom bencinskega motorja pri mlačvi se je le-ta vnel in ogenj se je razširil na celotno gospodarsko poslopje. Z motorjem je upravljal 13-letni oškodovančev sin August, in sicer v prisotnosti staršev. Pogorelo je 15 ton sena, 2 toni pšenice, razni stroji in poljedelsko orodje. Skupna škoda je ocenjena na 2,700.000 dinarjev. Požar so pogasili poklicni gasilci iz Novega mesta in prostovoljni gasilci iz Šmarjete in Bur.

Pojasnilo

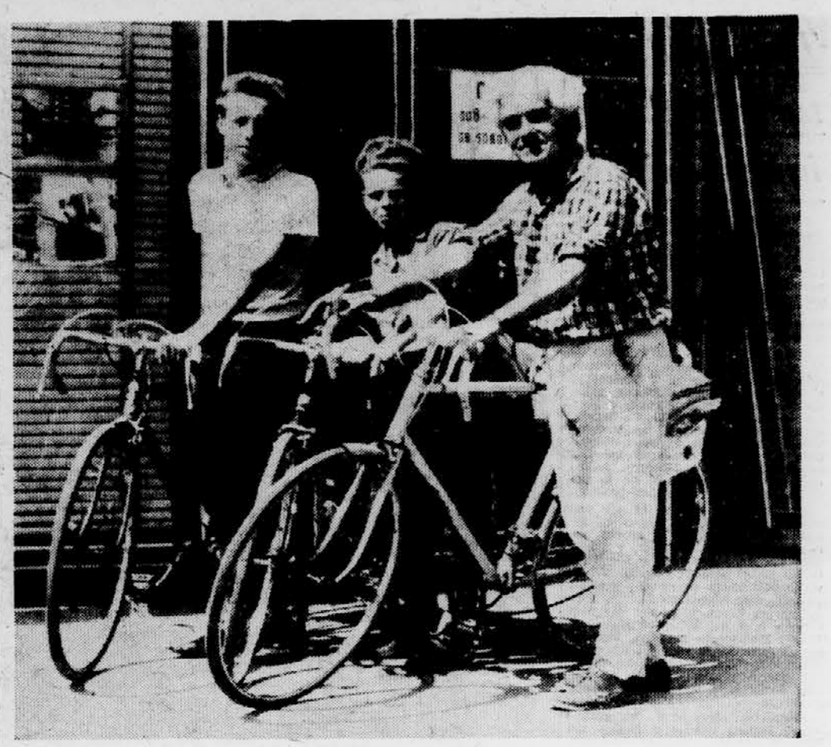
V nedeljo, 2. avgusta, smo v »Delu« na 8. strani objavili vest o prometni nesreči, ki se je pripetila 30. julija v vasi Mlaka pri Kranju. Nesreče ni povzročil Franc Merjasec, kot smo bili napačno informirani, ampak Janez Merjasec, rojen leta 1934, stanujoč v Ljubljani, Tržaška 21.

Vdor kobilic na Staro planino

NIŠ, 5. avg. (Tanjug). — Veliki roji kobilic so na Stari planini napadli nad 6000 ha pašnikov in povzročili več desetmilijonsko škodo. Pirotska občinska skupščina bo z lastnimi sredstvi in s pomočjo sklada za pospeševanje kmetijske proizvodnje pri niškem okraju ukrenila vse potrebno za uničenje teh nevarnih škodljivcev.

Včeraj v koprski luki

V luki so naslednje ladje: angleška ladja »Newgrove« razklada tranzitni sladkor in ladja ZAR »Benha« naklada jelov rezan les. V luki pričakujejo grško ladjo »Georgios,« etiopsko ladjo »Gondar« in domače ladje »Koločep«, »Triglav« ter »Ravni kotari«.

KO UČITELJ NA RAJŽO GRE — Trije Angleži so se včeraj oglasili v uredništvu našega lista. Učitelj na srednji šoli v Folkestonu (Kent) gospod L. Bird in njegova učenca — brata 17-letni Colin in 15-letni Tearle. Vsi trije potujejo po Evropi s kolesi. »Štartali« so v Ostendeju in na 14-dnevni poti do Ljubljane prekolesarili Belgijo, Nemčijo in Avstrijo. Pedale vrtijo kar precej hitro, saj na dan prepotujejo povprečno 120 kilometrov. V Ljubljani so se ustavili le toliko, da so si ogledali znamenitosti mesta in se najedli. Nato pa so jo ubrali proti Reki, od koder bodo čez Istro potovali do Rima. Od tam pa jih bo pot vodila naravnost domov. Slovenija jim je zelo všeč, zelo so bili navdušeni tudi nad našimi ljudmi, saj pravijo, da so prijazni. Foto: Dolenc

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO, LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 3 — UPRAVA TOMŠIČEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 1, TELEFON 21-896 — PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 1, ODDELEK ZA NAROČNIKE TELEFON 21-832. PRODAJNI ODDELEK: LJUBLJANA, TELEFON 20-463, POŠTNI PREDAL 29 — BRZOJAVNI NASLOV: »DELO«, LJUBLJANA. ŽIRO RAČUN PRI NARODNI BANKI LJUBLJANA 600-11-1-167 — MESEČNA NAROČNINA 550 DINARJEV — ROKOPISOV NE VRAČAMO

Telefon dežurnega urednika: 20-646

FESTIVAL

Poletne kulturne prireditve v LJUBLJANI

Ponedeljek, 10. avgusta, ob 20.30: KONCERT OPERNIH IN BALETNIH SOLISTOV IZ SOVJETSKE ZVEZE.

Vstopnice: sobota 8. avg. od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.

RTV Ljubljana

SPORED ZA PETEK

5.00—7.00 Dobro jutro! 7.15 Od uverture do finala; 8.05 Majhni zabavni ansambli; 8.35 Iz naše starejše glasbe; 9.00 Pionirski tednik; 9.30 Slovenski pevci popevk; 10.15 Internacionalne koračnice igra holandska vojaška godba; 10.35 Naš podlistek — J. Baldwin: Druga dežela — II; 10.55 Glasbena medigra; 11.00 Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Pozor, nimaš prednosti!; 11.50 Posebna športna oddaja — Prenos kolesarske dirke s cilja na Vršiču; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 KN — Ing. Julija Smole: Uvajanje novih sadnih sort v naš asortiment; 12.25 Opoldanski domači pèle-mèle; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam; 14.05 Glasbeni avtomat (pester glasbeni spored); 15.15 Zabavna glasba; 15.45 Poje mladinski zbor »Bodra smjana«; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Poletni sprehodi s pevci popevk; 18.00 Poročila — aktualnosti doma in v svetu; 18.10 Promenadni koncert; 19.00 Obvestila; 19.05 Glasbene razglednice; 19.30 Radijski dnevnik; 20.00 Trideset minut v studiu 14; 20.30 Johannes Brahms: Pesem usode; 20.50 Arena za virtuoze; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.10 Plesna glasba; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Honegger, Berg in Bartok; 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

TELEVIZIJA

Na kanalih 3, 5, 6, 11 s pretvorniki

19.06 Objava dnevnega sporeda — (Ljubljana)
19.10 TV obzornik (Ljubljana)
19.30 Tašcent — mesto izobilja — oddaja za otroke (Beograd)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.30 Propagandna oddaja (Beograd
20.45 Studio 13 — kulturni pregled (Zagreb)
21.45 Včeraj, danes, jutri (Zagreb)

Na kanalu 9 — Sljeme

19.15 Včeraj, danes jutri (Zagreb)

Kino

SPORED ZA PETEK

KINO UNION: francoski barvni zabavni CS film KAPETAN FRACASSE. — Igra Jean Marais. Predstave ob 17, 19 in 21. uri. Ob 10. uri matineja amer. westerna MOJA DRAGA KLEMENTINA.

KINO KOMUNA: sovjetski film BELE NOČI (po Dostojevskem). — Predstave ob 17, 19 in 21. uri.

KINO SLOGA: mehiški barvni film v SLUŽBI PANCHA VILLE. Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

KINO VIC: ZAPRTO!

KINO ŠIŠKA: francoska kriminalka ZADNJE ČETRT URE. Predstave ob 16, 18 in 20. uri. Zadnjikrat.

Prodaja vstopnic v vseh kinematografih od 14. ure dalje.

LETNI KINO BEZIGRAD: ital. barv. CS spektakel MORGANOVI GUSARJI. Predstava ob 20. uri. Zadnjikrat. Prodaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

KINO »TRIGLAV«, LJUBLJANA: ameriški barvni film JEZDECA. Tednik. Predstave ob 18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 17. ure dalje.

LETNI KINO DOMA JLA: amer. barvni film POVRATEK V MESTECE PEYTON, ob 20.30. Prodaja vstopnic od 19. ure dalje.

MLADINSKI KINO: franc. film KAMIKAZE, ob 10, 17 in 19.30.

KINO PIONIR: amer. film HUDIČEV UČENEC, ob 10, 17 in 19.30.

KINO VEVČE: franc. barvni CS film ŽENSKA JE PAČ ŽENSKA, ob 20. uri.

KINO »CANKARJEV DOM«, VRHNIKA: ital. barvni CS film SAMSON PROTI NASILNEŽEM, ob 20.15.

KINO DRAVLJE: angl. CS film SINOVI IN LJUBIMCI, ob 20. uri.

KINO LITIJA: mehiški barvni film JAZ, PUSTOLOVEC, ob 20. uri.

KINO DOMŽALE: angl. barvni film OBOROŽENA TATVINA, ob 20. uri (danes zadnjikrat). Jutri ameriški barvni film ŽIVIM ZA TEBE.

KINO BLED: amer. barvni film RAZBITINA LADJE, ob 18 in 20.30.

KINO RADOVLJICA: mehiški pustolovski barvni CS film ČRNI OREL, ob 18. uri. — Angl. zgodov. barvni CS film POD OKRILJEM NOČI, ob 20. uri.

KINO CENTER, KRANJ: ital. barvni CS film PASJE ŽIVLJENJE, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO STORŽIČ, KRANJ: nemški barvni film (samo danes) MAZURKA LJUBEZNI, ob 18 in 20. uri.

KINO RADIO, JESENICE: nemški film TUDI TO JE ŽIVLJENJE, ob 19. uri.

KINO PLAVŽ, JESENICE: madžarski film DEŽEVNA NEDELJA, ob 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA: franc. ital. barv. CS film UGRABITEV SABINK.

KINO »KRKA«, NOVO MESTO: amer. barvni CS film SEMENJ V TEKSASU, ob 18 in 20. uri.

KINO ČRNOMELJ: amer. barvni CS film VPRAŠAJ KATEROKOLI, ob 20.30.

KINO UNION, CELJE: jugoslov. film TRIGLAVSKE STRMINE, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO METROPOL, CELJE: franc. film ZAFRKAVANJE, ob 16, 18 in 20. uri.

LETNI KINO, CELJE: mehiški barvni film SEM PUSTOLOVEC, ob 20.15.

KINO DEL. DOM, TRBOVLJE: amer. barvni CS film FANNY, ob 17.30 in 20. uri.

KINO SVOBODA II, TRBOVLJE: amer. western film MOJA DRAGA KLEMENTINA, ob 17 in 19. uri.

KINO ROGAŠKA SLATINA: amer. barvni CS film PLAMTEČA ZVEZDA, ob 18.30 in 20.30.

KINO »PARK« — MUR. SOBOTA: amer. barvni CS film SEVERNO PROTI ALJASKI, ob 17.30 in 20. uri.

KINO ŽALEC: ital.-franc. film ZASEBNO ŽIVLJENJE, ob 20. uri.

KINO »SOČA«, NOVA GORICA: VOJNA Z GANGSTERJI.

KINO »SVOBODA«, ŠEMPETER PRI GORICI: ital. barvni film BAGDADSKI TAT.

KINO »SOLKAN«: ital. film VSI ZALJUBLJENI.

KINO »SVOBODA«, SEŽANA: ruski film LOV NA DOTO, ob 20. uri.

KINO SEČOVLJE: špan.-argent. film ČRNA KRONIKA, ob 20. uri.

LETNI KINO PORTOROŽ: franc. film UZDA OKOLI VRATU, ob 20.30.

LETNI KINO PIRAN: ital. film CIOCIARA, ob 21. uri.

KINO GARIBALDI — PIRAN: ital. film CIOCIARA, ob 18. uri.

Maribor

DEŽURNA LEKARNA:

Petek, 7. avgusta: lekarna »Studenci«, Gorkega 18.

KINO:

UNION: amer. barvni CS film NAVARONSKA TOPOVA.

PARTIZAN: Amer. film ZLATI CADILLAC.

UDARNIK: avstrijski zabavni glasbeni film MOJA NEČAKINJA TEGA NE DELA.

Obvestila

AVTO-MOTO DRUŠTVO LJUBLJANA, Čopova 40 sporoča vsem interesentom, da bo začetek naslednjega tečaja za vozniške amaterje 10. avgusta. Prijave sprejema društvena pisarna v Čopovi 40, neprekinjeno od 7. do 18. ure.

Dalje sporoča, da se mačne naslednji tečaj za voznike amaterje kategorije A in B 13. t. m. V dopoldanskem času so proste ure za šolsko vožnjo še za tekoči mesec. Vsa pojasnila in prijave sprejema društvena pisarna. O

SKUPCINA OBČINE Ljubljana-Moste-Polje, Proletarska 1, oddaja več stanovanjskih objektov v rušenje. Podrobnejša navodila dobite v tukajšnji občini v sobi št. 46-I. Rok prijave je od 7. do 12. 8. 1964. O

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

RADIOINDUSTRIJE — ZAGREB
Zagreb, Božidarevićeva 13

s p r e j m e

TRGOVSKEGA POTNIKA
za Slovenijo

Pogoji: srednja strokovna izobrazba, delovni staž 5 let.

Službo lahko nastopite takoj ali po dogovoru. Osebni dohodek po pravilniku o razdelitvi osebnih dohodkov. Pismene ponudbe pošljite kadrovski službi podjetja. 7607

Gostinsko podjetje
»Majolika«, Maribor

s p r e j m e

za HOTEL BELLEVUE NA POHORJU
kvalificiranega NATAKARJA-ICO

Pogoj: gostinska šola z znanjem dveh tujih jezikov.

Turistično društvo in Kotalkarski klub Velenje

priredita pod pokroviteljstvom
Komunalne banke Velenje

PLESNI TURNIR

KI BO V SOBOTO IN NEDELJO, 8. in 9. AVGUSTA OBAKRAT OB 20. URI NA KOTALKALIŠČU

na katerem bodo nastopali plesalci iz Avstrije, Holandije, Švice, Francije, Zahodne Nemčije, Italije in Jugoslavije. 7551

KOMPAS OBVEŠČA

VABIMO NA NAŠE IZLETE

ATENE — osemdnevni kombinirani izlet z ladjo in vlakom; odhod iz Ljubljane 21. septembra; prijave do 15. avgusta;
LONDON — devetdnevni izlet v septembru; prijave do 10. avgusta;
MÜNCHEN — petdnevni avtobusni izlet na tradicionalni »Oktoberfest«; prijave do 7. avgusta;
DUNAJ — štiridnevni avtobusni izlet na mednarodni jesenski velesejem; prijave do 10. avgusta;
BUDIMPEŠTA—PRAGA — sedemdnevni avtobusni izlet v drugi polovici septembra; prijave do 20. avgusta;
AZURNA OBALA — šestdnevni avtobusni izlet v oktobru; prijave do 20. avgusta;
CARIGRAD — devetdnevni avtobusni izlet v oktobru; istočasno tudi ogled Sofije; prijave do 30. avgusta;
BRNO — šestdnevni avtobusni izlet na mednarodni ind. sejem; prijave do 13. avgusta;
DUBROVNIK — osemdnevni izlet z letalom; odhod iz Ljubljane 23. avgusta; prijave do 18. avgusta;
RIM—SAN MARINO — šestdnevni avtobusni izlet v oktobru; ogled Firence — Pise — Pesaro — Ravenne; prijave do 1. septembra.
KOMPASOV RALLY
PO ITALIJI — v drugi polovici septembra sedemdnevni izlet z osebnimi avtomobili — Benetke — Firence — Pisa — Rim — Neapelj — Rimini — San Marino — Ravenna; prijave do 2. septembra;
PO AVSTRIJI IN ČESKOSLOVAŠKI — v drugi polovici septembra; šestdnevni izlet z osebnimi avtomobili — Bratislava — Brno — Praga — Dunaj (v Brnu ogled mednarodnega ind. sejma in na Dunaju mednarodne cvetlične razstave); prijave do 25. avgusta.
Prijave za izlete sprejemajo vse poslovalnice KOMPASA, kjer dobite tudi programe posameznih izletov in ostale informacije!

Zapora cest

Republiški sekretariat za promet SRS obvešča, da bo v nedeljo, dne 9. 8. 1964, zaprta cesta II. reda Arja vas — Velenje v Arji vasi zaradi popravila mostu v Arji vasi za ves promet od 4. do 21. ure. Obvoz za osebna vozila, avtobuse in tovornjake brez prikolic bo po cesti IV. reda Žalec — Pirešica in v nasprotni smeri. O

Danes v »Komunistu«

Jovan Marinović: Po enoletnem delovanju zvezne skupščine »Na dobri poti«; Marko Kozman: Dileme levega centra »Po rešitvi vladine krize v Italiji«; Gavro Altman: Krepitev premoči konservativnovernih republikanski stranki ZDA »Pospešena politična polarizacija«; Zvonko Staubringer: Na rob neki programski obveznosti »O pomoči ZK mladini in njeni organizaciji«; Vlajko Krivokapić: Komentar ji: »Razdruževalni proces«; Komikus: Humoreska »Jaz ali tisti moj drugi jaz«; Kolektivi v novem položaju »Kaj pravijo v tovarnah o zadnjih gospodarskih ukrepih«; Milija Komatina: Po XI. festivalu jugoslovanskega filma v Pulju »Negativni junak na ekranu«; Lojze Požun: Radio OF »Radiotelegrafske zveze«.

Mali oglasi

PAPAGAJA, ki govori, kupim. Ponudbe s ceno pošljite na naslov: Kavčič Edo, Strojna postaja, Postojna. -8

MOŠKI, star 26 let, želi spoznati tovarišico do 24 let. Ponudbe na »Delo« Celje pod »Dobra gospodinja«. 936-8

DEKLIŠKO KOLO za desetletno deklico, dobro ohranjeno, kupimo. Ponudbe pod »Andreja«. 11042-5

SOBO potrebuje krojačica. Za protiuslugo tudi šiva. Ponudbe pod »September«. 11050-6

FELICE — TRST, CARDUCCI 41

prodaja srajce, nogavice, pletenine, delovne obleke, cowbojke — originalne RIFLE, tunde in nylon plašče po najnižjih dnevnih cenah. 2854-4

ENOSOBNO stanovanje na Jesenicah zamenjam za enakovredno v Ljubljani ali v bližnji okolici. Ponudbe pod »Plačam selitvene stroške«. 11012-6

BRIVSKEGA POMOČNIKA, dobrega, mlajšega, sprejme Erlen, Goposvetska 7. 11013-1

FIAT 750, malo rabljen, prodam. Informacije po tel. 37-008. 11024-3

KOVINAR, ki opravlja službo na terenu, išče sobo v Ljubljani ali v okolici, kjer so dobre prometne zveze, plača za eno leto ali dve leti vnaprej. Ponudbe pod »15. VIII.«. 11000-6

OPREMLJENO SOBO potrebuje trgovska pomočnica, ki ima posteljnino. Ponudbe pod »Nujno«. 10987-6

TOPOLINO C, dobro ohranjen — proda Zelenko, Partizanska 13, Moste — Ljubljana. 11067-3

ČIŠČENJE in podmazanje avtomobilov — najhitreje na Vilharjevi 25 — Vinko Klančnik. 10882-8

ZA KAKŠNOKOLI SOBO dam 100.000 din nagrade. — Ponudbe pod »Plačam dobro«. 10986-6

ITALIJANSKI športni otroški voziček proda ing. Pavlin, Ljubljana, Vodovodna c. 76. 10984-4

DEKLETU dam stanovanje za varstvo enega otroka. Ponudbe pod »Izmenično«. 10978-6

ZA DVOSOBNO komfortno stanovanje v središču mesta ali bližini dam 600.000 din nagrade. Ponudbe pod »Lepo prosim«. 10976-6

INSTRUKTORICO matematike za osemletko iščem. Ponudbe pod »Vič«. 10988-8

ENOSOBNO stanovanje v Mariboru zamenjam za enako ali večje v Ljubljani ali na Reki. Ponudbe pod »Zamenjava«. 11002-6

STARO SPALNICO poceni prodam. Ogled popoldne v Tolstojevi 26, Ljubljana. 11052-4

SPREJEMEM 8—10 oseb na hrano. Trije obroki za 1000 din. Ponudbe pošljite pod »Šentvid pri Stični«. 11059-8

VRTALNI STROJ (brezhiben), ročni električni vrtalni stroj, brusilni aparat, Witworth in gasgvint svedre, novo bencinsko luč, mikrometre, indikatorje in ostale drobne kompozicije orodij, proda Lendvaji, Novi Sad, Željezničke 79. 7604-4

TROŠOBNO komfortno stanovanje z razgledom na gozd v Novi Gorici zamenjamo za enako v Ljubljani. Ponudbe pod »Lep razgled«. 11051-6

SOBICO v Ljubljani nujno potrebuje uslužbenka — gradbeni tehnik. Ponudbe pošljite na ČP »Delo« Maribor pod »Plačam za eno leto vnaprej«. 939-6

Poročilo gozdnogospodarske službe

V zadnjih desetih dneh je večina opazovalcev poročala, da so tehnice kontrolnih panjev padale ali bile izravnane. Neznatni donosi so bili zabeleženi na področju Krima, Javornikov, Male in Velike gore ter v Predgradu ob Kolpi. Hojeva mana na področju Iška vas — Skriljevo ter na drugih gozdiščih na Barju se je nekoliko zgostila v zadnjih šestih dnevih. V Liki in Hrvatskem Primorju je še nadalje suša. Dežja ni bilo tudi 1. in 2. avgusta. Odpirati so se začeli tudi cveti plavega šepka. Na področju šepka tehtnice kontrolnih panjev padajo, na liškem polju (Gospić — Medak) so bili zabeleženi neznatni donosi, podobno kot na otavi v Sloveniji.

Čebelarjem svetujemo, da v brezpašnih dneh krmijo dražilno s suhim sladkorjem.

Zavod za čebelarstvo.

NA PODRUŽNICI ČP »DELO« MARIBOR
KOROŠKA CESTA
LAHKO DOBITE
MAKULATURNI PAPIR (časopisni)
PO UGODNI CENI.

V 73. letu starosti nas je zapustila moja draga žena, mama in stara mama

Ivanka Marušič

Na zadnji poti jo bomo spremili v petek, dne 7. avgusta 1964, ob 17. uri izpred hiše žalosti na domače pokopališče.

Žalujoči:

mož Miro, hčerka Julijana, sinovi Miro, Radko, Božo z družinami in ostalo sorodstvo.

Logatec, Foligno, Maribor, 6. avgusta 1964.

Nepričakovano nas je zapustil naš ljubi sin in brat

Branko Bukovec

električar

Na zadnji poti ga bomo spremili v soboto, dne 8. avgusta 1964, ob 17. uri iz Nikolajeve mrliške vežice na Žalah.

Žalujoči:

mama Terezija, oče Franc, brat Ivan, družina Križman in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Zadar, 6. avgusta 1964.

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili našega dragega moža, očeta, brata, strica in svaka

Martina Planko

na njegovi zadnji poti in mu darovali vence, iskrena hvala. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju onkološkega inštituta Ljubljana, orl. oddelku bolnišnice Celje, dr. Debevcu, dr. Matku in sestri Zinki iz Radeč, za njihov trud in lajšanje bolezni. Nadalje hvala sind. podr. Kurilnice Zid. mosa, železniški godbi za ganljive žalostinke, tabornikom, sosedom za pomoč, č. duhovniku in govornikom za poslovilne besede in vsem, ki so sočustvovali z nami.

Žalujoči:

žena, sin in sorodniki

Radeče, 7. avgusta 1964

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil naš dobri tovariš

Cvetko Dolenc

VIŠJI GRADBENI TEHNIK

S pokojnikom smo izgubili dobrega in vestnega sodelavca in ga bomo kot takega ohranili v trajnem spominu.

Pogreb bo v soboto, dne 8. avgusta 1964, ob 16. uri na pobreškem pokopališču v Mariboru.

DELAVSKI SVET, UPRAVNI ODBOR, SINDIKALNA ORGANIZACIJA IN UPRAVA PODJETJA GIP INGRAD — CELJE

Za vedno me je zapustil moj ljubi mož, oče, brat, stric in svak

MIRKO KRIŽMANČIČ
vojni uslužbenec v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 8. 8. 1964, ob 16.15 iz Antonove mrl. vežice na Žalah!

Žalujoči: žena Vladimira, otroci: Zorana, Vinko, Zdenka in ostalo sorodstvo.

Banja Luka, Zemun, Bazovica, Slap ob Idrijci, Kozina, 6. 8. 1964.

PREMINIL JE NAJIN OČE

Petar J. Miović

POKOPALI GA BOMO DANES, V PETEK, 7. AVGUSTA OB 15.30 NA POBREŠKEM POKOPALIŠČU V MARIBORU

MILOŠ IN DESA Z DRUŽINAMA

ŠENTILJ — LJUBLJANA, 5. 8. 1964

ZAHVALA — Prisrčno se zahvaljujemo vsem za pomoč med boleznijo, še posebej za izraze sožalja, ki jih je bil deležen naš oče in dedek

Ivan Kolman

na svoji zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, predsedniku RK Litija za iskrene besede ob odprtem grobu, litijski godbi in pevcem, dr. Francu Lebingerju za vso skrb med boleznijo ter sosedom in prijateljem.

Žena Fani z otroki.

Litija, 1. avgusta 1964.

Z A H V A L A

Ob mnogo prerani, nenadomestljivi izgubi mojega ljubljenega moža, zlatega atika, brata in svaka

Gregorja Kurenta

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste z nami v najbolj žalostnih trenutkih sočustvovali, izrekli ustno ali pismeno sožalje, pokojnika obsuli s cvetjem in ga spremili v njegov poslednji dom.

Posebno se zahvaljujemo profesorju dr. Rakovcu, glavni sestri Marjanci in strežnemu osebju Urološkega oddelka, dr. Jamšku in dr. Kregarju, ki so mu lajšali trpljenje, pevskemu zboru Ježica, tovarišu govorniku za ganljive poslovilne besede, kolektivu Modnih oblačil Ljubljana, Mladinski organizaciji terena Savlje, vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in č. duhovščini za poslednje spremstvo

Žalujoča žena in sin

Globoko užaloščena sporočam vsem sorodnikom in prijateljem, da nas je zapustil moj dragi mož, brat, stric in svak

CVETKO DOLENC

VIŠJI GRADBENI TEHNIK

K zadnjemu počitku ga bomo položili na pobreškem pokopališču v Mariboru v soboto, 8. avgusta 1964, ob 16. uri.

Neutolažljiva žena Mija, sestri Slava in Mila, nečaki Mitja, Tanja, Miran in Breda, svakinja Erna Petrišič, svak ing. Arnold Zupančič in ostalo sorodstvo.

Celje, Ljutomer, Ljubljana, Maribor, 6. avgusta 1964.

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš dobri mož, oče, stari oče, tast

IVAN RINK

Pogreb bo v petek, 7. VIII. 1964, ob 17. uri v Grahovem ob Bači.

Žalujoči: žena Marija, hči Marija, sin Janko, Anica in Slavko z družinami ter ostalo sorodstvo.

Grahovo, Maribor, Podnart, Rogatec, Ljubljana.

Osnovna šola Preserje

razpisuje prosta delovna mesta:

- **UČITELJA** bi - ke (PU, P)
- **UČITELJA** tel. vzg. (PU)
- **UČITELJA** za razr. pouk (zunanji odd. Rakitna)

Na zunanjem oddelku — podružnica šole Rakitna je družinsko stanovanje. 7547

Podjetje »TORBICA«
Ljubljana, Jesenkova 3

razpisuje prosto delovno mesto

ŠOFERJA
(vozilo Combi)

Službo lahko nastopite takoj.

Pismene ponudbe pošljite gornjemu naslovu ali pa se osebno zglasite v upravi podjetja. 7568

DOTRPEL JE MOJ DOBRI MOŽ, BRAT, STRIC IN SVAK

CIRIL HOČEVAR

KOVAŠKI MOJSTER

POGREB BO V SOBOTO, DNE 8. AVGUSTA 1964 OB 17. URI IZPRED HIŠE ŽALOSTI MEKINJE ŠT. 44, NA POKOPALIŠČE V MEKINJAH.

ŽALUJOČA ŽENA TILKA IN OSTALO SORODSTVO

KAMNIK — MEKINJE, DNE 6. AVGUSTA 1964

Vrtimo globus

WESTON — Observatorij v Westonu (Massachusetts, ZDA) je v noči na četrtek zaznamoval močan potres, katerega epicenter je bil kakih 10.000 km daleč na jugu. Domnevajo, da je bil potres v Čilu.

RIM — Na območju Peruggie in Spoleta v srednji Italiji so čutili tri močnejše potresne sunke. Žrtev ni bilo, poškodovanih pa je nekaj starih poslopij.

CHAMONIX — Pogorje Mont Blanca je zahtevalo dve smrtni žrtvi. Pri vzponu na Col du Midi je padel 26-letni novozelandski študent 200 m globoko. Smrtno se je ponesrečil tudi 22-letni britanski študent.

CHAMPAGNOLE — Po rešitvi devetih zasutih rudarjev so v Champagnolu ujeli z občutljivimi švicarskimi instrumenti slabotno trkanje. Vrtati so začeli na kraju, kjer domnevajo, da je šofer zasutega tovornjaka Marius Thoemard.

LÜBECK — Pri Lübecku so izročili namenu pridižni most, ki je z dolžino 550 m, višino 25 in širino 27 m največji svoje vrste v Evropi. Most, ki je stal okoli 550 milijonov mark, bodo morali dvigniti zaradi velikih ladij po šestkrat na dan.

DUNAJ — Z 91.498 avtomobili, 241 avtobusi, 2139 motocikli in s 131 kolesi se je v juliju peljalo čez Grossglockner 357.080 ljudi.

PADOVA — Pravcato invazijo vešč in drugih nočnih metuljev je doživel Piove di Sacco v okolici Padove. Avtomobilisti so morali ustaviti vozila, ker je zaradi rojev vešč padlo nekaj motociklistov in kolesarjev; ljudje so se umaknili v stanovanja z zaprtimi okni. Po nenavadnem napadu je ponekod na cesti ležalo na deset tisoče insektov, ki so se nabrali v plasteh, debelih več centimetrov.

PRAGA — Stalno razstavo industrijskih strojev na praškem velesejmu je obiskalo v minulih treh letih 2500 tujih trgovinskih zastopnikov ter 70.000 tehnikov in delavcev iz češkoslovaških podjetij. Na razstavi so priredili več strokovnih tečajev, ki so jih obiskovali tehniki in monterji iz Francije, Anglije, ZDA, Jugoslavije, Japonske in s Švedskega.

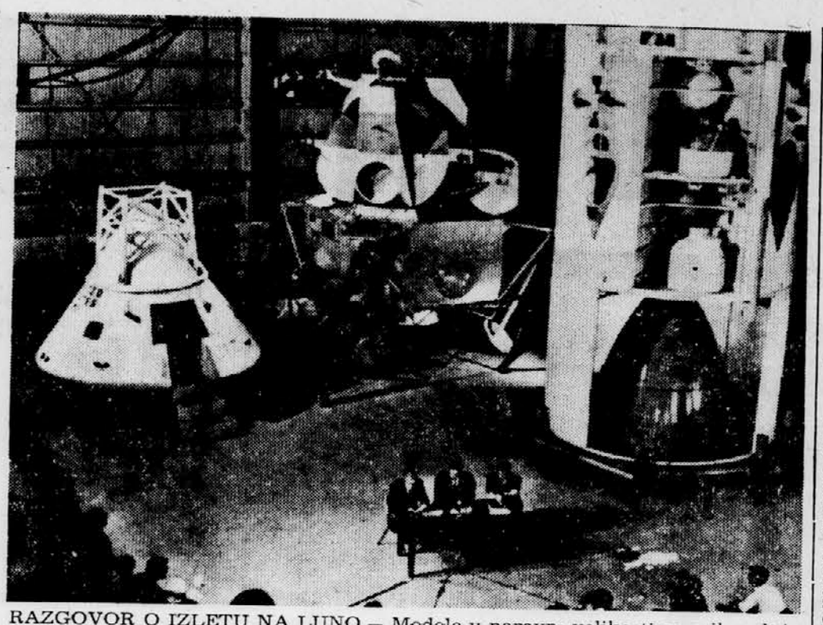
RIM — V krušno testo je padel nekemu rimskemu pekovskemu pomočniku majhen transistorski sprejemnik, ki je veselo igral tudi še takrat, ko je neki kupec med kosilom rezal hlebec.

PRAGA — Za tuje turiste je pripravil »Čedok«, češkoslovaški potovalni urad, skupno 1400 posebnih izletov z ogledi tovarn, inštitutov in drugih ustanov.

NEW YORK — Mladoletnice so najslabše hranjena skupina prebivalstva v ZDA. Nedavna anketa je pokazala, da imajo doraščajoča dekleta najraje »potato chips« (pečen krompir v ploščicah) in pecivo, spričo česar dobijo povprečno tri izmed štirih v hrani premalo vitaminov.

LONDON — Po Churchillovi knjigi »Slikanje za kratek čas« bo posnel neki ameriški producent barvni film o starem britanskem državniku, ki praznuje letos 90-letnico.

PARIZ — Jeseni (23. oktobra) bo izdala poštna uprava OZN novo serijo znamk »Prekinitev jedrskih poskusov«. Risbe je pripravil danski slikar Ole Hamman.

RAZGOVOR O IZLETU NA LUNO — Modele v naravni velikosti so prikazali in opisali na tiskovni konferenci v Downeyu (Kalifornija) strokovnjaki »North American Aviation Company«. — Na sliki: vesoljska kabina v okviru načrta »Apollo« (levo), naprava za izlet po površini Lune (v sredini) in naprave, potrebne za polet. Foto: AP

Novo na posnetkih Lune

Majhni kraterji zaradi velikih – izbruhov ni

Televizijske kamere v »Rangerju-7« so poslale na Zemljo nad 4.300 posnetkov Lune. Nekaj ugotovitev je že znanih. Prejšnji poskusi z radijskimi valovi (SZ, ZDA), ki so se po odboju od Lune vrnili na Zemljo, so pokazali, da je Lunina površina luknjičasta, ni pa bilo znano, ali gre za kamnite sloje, podobne zemeljski lavi, ali za prašno, zgoraj drobno, spodaj čedalje večje zrnato, v skale prehajajočo, skupno 300 m debelo plast. Novi posnetki kažejo, da je plast prahu debela kvečjemu 30 cm; dokaz za to je množica čisto majhnih kraterjev, katerih premer ne presega enega metra. Če bi bila prašna plast razmeroma debela, pod njo pa grušč, bi teh neznatnih kraterjev že zdavnaj ne bilo več.

Kako je nastala Luna? Od kod kraterji? Posnetki seveda niso mogli pojasniti prvega vprašanja, ki se z njim ubadajo astronomi in astrofiziki, vsaj delno pa so odgovorili na drugo: sicer še ni mogoče povsem izključevati možnosti, da so kraterji ognjeniškega izvora, torej iz časov, ko je imel zemeljski trabant žareče, tekoče jedro, vendar so vsaj tisti največji nastali zaradi padcev meteoritov.

Po »Rangerjevih« posnetkih sodijo, da je nastal na primer Kopernikov krater po padcu velikega meteorita ali bolida, ki je priletel s tolikšno močjo, da je frčalo kamenje do 500 kilometrov naokoli. Skalnati drobci so napravili večino tako imenovanih sekundarnih kraterjev. S tem je pojasnjena tudi skrivnost v obliki žarkov razporejenih kraterjev v okolici nekaterih velikih, ki jih zlahka opazimo že z majhnim daljnogledom.

S posnetkov so razbrali, da sestavlja te žarke množica majhnih in neznatnih kraterjev, nastalih povsod tam, kjer so zgrmeli na površino ob padcu bolidov odkrušeni skalnati drobci.

Domnevo, da je na Luni, ki ne pozna vetra in dežja, vendarle erozija (odnašanje vrhnjih plasti), potrjujeta ustroj in oblika kraterskih robov, ki jih je mnogo že zglajenih, zaobljenih, zbrušenih. Kaže, da je ta erozija posledica velikih razlik med Luninim dnevom in nočjo (nekaj sto stopinj Celzija). Zaradi te erozije je nastala tanka prašna plast; vidljivost mnogih, tudi majhnih skalnatih razbitin pojmujejo kot nadaljnji dokaz proti domnevi o nekaj sto metrov debelem sloju prahu.

In še: kolikor so ugotovili doslej, ni na najnovejših posnetkih Lune ničesar, kar bi potrjevalo na spektralnih analizah tako sovjetskih kakor ameriških astronomov zasnovano domnevo o izbruhih plinov na površini Lune.

Na vrsti so vesoljski sestanki

Srečanje »Dvojčkov« z raketo in dveh kozmonavtov s tretjim

Ob ameriškem uspehu z »Rangerjem 7« so sovjetski znanstveniki povedali nekaj o svojih načrtih: jeseni ali v začetku prihodnjega leta bo na vrsti »vesoljski sestanek« dveh ladij s skupno tremi kozmonavti. Uspešna izvedba te zamisli bi pomenila odločilen korak na poti človeka na Mesec in na planete. Tak sestanek označujejo sovjetski znanstveniki kot prvi pogoj za graditev stalnih vesoljskih postaj v prihodnjih treh ali petih letih; postaje bi uporabljali za stalno proučevanje vesolja in kot izhodišče za vesoljske polete v pravem pomenu besede.

Pred dobrim letom (sredi lanskega junija) je poslala Sovjetska zveza na krožno pot prvo kozmonavtko. Valentina Terješkova in Valerij Bikovski sta z 49 oziroma 82 krogi (71 oz. 119 ur) postavila svetovni rekord v času in številu obkrožitev Zemlje.

V nasprotju z ameriškim načrtom »Dvojčka« — kabina z dvema astronavtoma naj bi se sestala z zadnjo stopnjo rakete »Agena-B« (brez posadke) — predvideva sovjetski »vesoljski sestanek« združitev vesoljske ladje z dvema in kabine z enim kozmonavtom. V ta namen so sovjetski raziskovalci pripravili umetni satelit, ki ga je mogoče krmariti v tem smislu, da ga usmerjevalne rakete potisnejo s prvotno začrtane krožne poti. Poskus v tej zvezi je uspel s »Poljotom 2«, ki so ga izstrelili 12. aprila 1964, ob tretji obletnici krožnega poleta Jurija Gagarina, prvega kozmonavta. Nekateri tuji dopisniki poročajo iz Moskve, da bodo sovjetski strokovnjaki v kratkem skušali doseči sestanek dveh satelitov tipa »Poljot«.

Leto dni je tega, kar je izjavil anonimni »glavni konstruktor«, da bo »končno mogoče leteti na Mesec, vendar bo trajalo dlje kot leto dni, preden bodo urejeni problemi v tej zvezi«.

V glavnem gre za naslednje: kako kozmonavte na poti proti Mesecu zaščititi pred radioaktivnim sevanjem; kako obvarovati kozmonavte pred škodljivimi psihološkimi in fiziološkimi posledicami dolgotrajnega stanja brez teže; jamstvo za varen pristanek na površini Lune in za vrnitev.

Predvsem s sateliti »Kozmos«, ki se jih je doslej zvrstilo 36, proučujejo sovjetski znanstveniki od začetka leta 1962 radioaktivne pasove okoli Zemlje in njihov učinek. Ti sateliti zbirajo tudi podatke o učinku meteoritov (posledice trčenja — konstrukcija vesoljskih ladij) in o radijskih zvezah.

Ugotovitve v bližnji preteklosti: stanje brez teže ima fiziološke posledice tako med poletom kakor tudi kasneje. German Titov (avgust 1961, 17 krogov) je imel motnje v čutu ravnotežja, razen tega pa so tako pri sovjetskih kozmonavtih kakor pri ameriških astronavtih nastajale težave, čeprav zgolj začasne spremembe v srcu in ožilju ter v centralnem živčevju in v presnovi. Prav iz teh razlogov so se medicinski znanstveniki doslej zavzemali za časovno omejene vesoljske polete.

P.

Svetla vlakna v obleki

Za poskušnjo je izdelala angleška konfekcija nekaj moških oblek iz blaga z vtkanimi vlakni, ki se svetlikajo v temi. Novost je za zdaj namenjena mladim ljudem, ki si želijo, da bi se vzorec njihove obleke »zanimivo svetlikal« bodisi na sprehodu po temnih ulicah, bodisi v kinu. Če se bo zamisel obnesla, bo tekstilna tovarna izdelovala takšno tkanino tudi za kostime in za krila.

Čitljivost podpisa

»Ni razloga za zahtevo, da bi moral biti podpis čitljiv, dokler so ohranjene značilne poteze,« je odgovorilo vrhovno sodišče v zahodnonemškem mestu Karlsruhe na načelno vprašanje nekega advokata. — V tej zvezi še italijanska ugotovitev o pisavi: najslabše čitljivo pišejo zdravniki, za njimi pa se zvrstijo pravniki, novinarji in glasbeniki.

Avto do mesta, po ulici kolo

Ukrepi za ublažitev prometne stiske v Milanu

V Milanu so nad desetkratno zvišali parkirne pristojbine. S tem ukrepom hoče uprava razbremeniti promet v največjem mestu severne Italije in preprečiti dolgotrajno parkiranje v mestnem središču. Kljub zvišanju pristojbin vsaj za zdaj še ni večjega odziva na zamisel mestnega avtomobilističnega kluba, ki lastnikom motornih vozil poceni posoja bicikle za vožnjo po mestnih ulicah.

Do ponedeljka so Milančani plačevali za parkiranje po 150 lir, in sicer ne glede na kraj in čas, v torek so začele veljati nove pristojbine: kdor pusti svoj voz za 12 ur v ožjem mestnem središču, mora odšteti 1650 lir.

Kot protiutež tega »ekonomskega pritiska« na avtomobiliste je uveljavila mestna uprava v sodelovanju z avtomobilističnim klubom tudi ukrepe za »ekonomsko spodbudo«, katere smoter je razbremenitev mestnega prometa.

Ob vseh pomembnejših vpadnicah so odprli nove parkirne prostore, čeprav znaša tam pristojbina 100 lir za ves dan, je le malo avtomobilistov presedlalo izza avtomobilskega krmila na nova kolesa, s katerimi naj bi se peljali na delo v ožje mestno središče. Parkirna pristojbina znaša pravzaprav 50 lir, prav toliko pa je tudi odškodnina za bicikel.

Kljub začetnemu neuspehu so na upravi milanskega avtomobilističnega kluba prepričani, da se bo zaradi novih pristojbin kmalu uveljavilo geslo »Do mesta z avtom, po mestu na kolesu«.

T.

Francoska raziskovalna ladja

Francozi so zgradili oceanografsko ladjo »Coriolite,« ki bo raziskovala predvsem morske globine v Polineziji in Novi Kaledoniji. Razen dveh prostornih laboratorijev, opremljenih z vsem potrebnim za znanstveno delo, ima ladja posebne priprave, s katerimi je mogoče spustiti do 8.000 m globoko razne instrumente in aparate, ki zbirajo podatke o življenju v oceanskih globinah.

ŠOLSKI CENTER
ZA VZGOJO
PISARNIŠKIH KADROV
(ADMINISTRATIVNA ŠOLA)
Ljubljana, Roška c. 19

RAZPISUJE
PROSTA DELOVNA MESTA ZA:

– UČITELJA srbskohrvatskega in slovenskega jezika
– UČITELJA zemljepisa in zgodovine
– UČITELJA pravnih in ekonomskih predmetov
– UČITELJA telesne vzgoje

Pogoji za delovna mesta so višja ali visoka izobrazba. Za prosta mesta lahko zaprosijo tudi učitelji-začetniki z ustrezno izobrazbo. Osebni dohodki so po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Stanovanja niso zagotovljena.

Kolkovane ponudbe pošljite na naslov: Šolski center za vzgojo pisarniških kadrov (Administrativna šola), Ljubljana, Roška c. 19. Ponudbi priložite tudi kratek življenjepis z ev. opisom dosedanjega službovanja. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

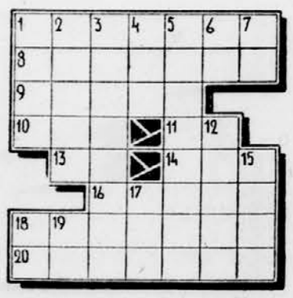
RAZPISNA KOMISIJA

7559

STOMATOLOŠKA KLINIKA
Kliničnih bolnic
v Ljubljani
razpisuje
delovno mesto
ZOBOTEHNIKA
z dokončano zobotehnično srednjo šolo in prakso v oddelku za snemno protetiko.
Nastop službe 1. 9. 1964. Ponudbe pošljite Stomatološki kliniki Kliničnih bolnic v Ljubljani, Zaloška cesta št. 2.
7562

INŠTITUT
ZA METALNE KONSTRUKCIJE
Ljubljana, Mencingerjeva 7
ima prosta delovna mesta za:
gradbene inženirje
ki imajo veselje do znanstveno-raziskovalnega dela na področju metalnih konstrukcij
tehnika – tehničnega risarja
Osebni dohodki po pogodbi v okviru pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Možnost stanovanja.
Interesenti naj vložе pismene ponudbe s kratkim življenjepisom.
7563

Križanka

VODORAVNO: 1. obrtnik slikarske stroke, 8. branje in popravljanje jezikovnih napak, 9. ustvarjalec, pisec, 10. tuje moško ime, 11. kemični znak za americij, 13. avtomobilska oznaka diplomatskega zbora, 14. pripadnik najnižjega razreda v starih Atenah, 16. tropska smola, 18. gledališki umetnik, 20. industrijski kraj blizu Ljubljane.

NAVPIČNO: 1. stran, 2. slovenski literarni zgodovinar, ki je deset let urejal Ljubljanski Zvon (Fran), 3. zunanja zarodna plast, 4. trimestrsko število, 5. oskrbništvo, varuštvo, 6. površinska mera, 7. kemični znak za radij, 12. nemško ime za litovsko mesto Klajpedo, 15. prekanjenke, navihanke, 17. neresnica, 18 kratica države Idaho v ZDA, 19. japonska družabna igra s kamenčki.

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Montand, 8. trieder, 9. otrobi, 10. kg, 11. NL, 12. Orsini, 16. matrica, 18. Afričan.
NAVPIČNO: 1. M(ark) T(wain), 17. A(lfred) N(obel).

PETER STONE
ŠARADA

23. nadaljevanje

»Lahko noč, gospa Lambert . . .«

»Hmm?«

»Imenitni ste!« Glas se mu je spremenil. »Pravzaprav ste preklemano imenitni . . .«

»Regina je spet obesila slušalko in ugasila luč. Toda oči ni zatisnila, zrla je v strop, ki je bil nekje zgoraj, v temi. No, tudi on, Dyle, se ji je zdel prav imeniten.

Presneta uš!

XII

Naslednji dan opoldne je Regine stopila skozi vrtna vrata popolnoma nove zgradbe UNESCO.

»Salut, Maurice!« je pozdravila stražarja in mu pomahala.

»A! Mademoiselle Caruthers!« jo je poklical z njenim dekliškim imenom in se pri tem skoraj ugriznil v jezik, kot zmeraj. »Kako kaj?«

»*Hvala, kar dobro.*« Bilo je laže, kot pa razlagati.

Kar se da sodobeń sedež mednarodne organizacije za izobraževalna, znanstvena in kulturna vprašanja Združenih narodov, ki stoji na levem bregu Seine, blizu vojaške akademije, je stvaritev ameriških, francoskih in italijanskih arhitektov. V tem osemnadstropnem poslopju, grajenem v obliki črke »Y«, enem najlepšin v Evropi, domuje armada moških in žensk, ki se bojujejo proti revščini, boleznim in neznanju. Toda v njej je tudi toliko del svetovno priznanih umetnikov, da bi jo lahko imenovali umetnostna galerija.

Regine je našla svojo prijateljico Sylvie, ki jo je že pričakovala, v salonu za tolmače. Poljubili sta se na obe lici.

»Vse je urejeno, Reggie,« ji je z žarečim obrazom sporočila Sylvie. »Šef pravi, da lahko začneš delati že jutri, če hočeš. Zdaj, ko se začenjajo poletne konference, potrebujejo kup tolmačev.«

»Hvala, srce, rešila si mi življenje! Želim si samo to, da bi lahko tudi jaz kdaj kaj storila zate.«

»Saj lahko,« je priznala Sylvie. »Jean-Louisu sem obljubila, da ga bom peljala v živalski vrt Vincennes, pa nikakor ne utegnem od tod.«

»Prav rada ga popeljem!« je odvrnila vneto. »Tudi sama strašansko rada hodim v živalske vrtove! Res!«

Odšli sta iz salona na hodnik in se napotili proti okrepčevalnici.

»O, skoraj bi bila pozabila,« je rekla Sylvie. »Iskal te je neki moški.«

Regine se je ustavila.

»Kdo?«

»Ne vem, kako se piše, toda videli sva ga na pogrebu.«

Ozrla se je k prijateljici. »Ali je kaj narobe?«

»Še ne vem.«

Ko sta vstopili v okrepčevalnico, je Regine zagledala pri točilnem pultu »Dyla«. Bil je nekaj, kar je bilo podobno pernodu.

Sylvie jo je dregnila s komolcem. »Tiste!« je zašepetala. »Čeden možakar, ali ne?«

»Da, je rekla Regine. »Čeden na vso moč!«

Ko ju je zagledal, je vstal in se odpravil proti njima.

»Vaju smem povabiti na kosilo?« je rekel.

»Prav lepa hvala,« je začela Sylvie.

»Žal ne moreva,« se je vmesala Regine. »Pravkar sem povabila prijateljico . . .«

»Sijajno!« je rekel. »Vi ste povabili njo, jaz pa vabim vas. Tamle je prazna miza.«

Še preden je Regine utegnila ugovarjati, je stopil naprej, da bi mizo rezerviral.

»Pišem se Dyle,« se je predstavil Sylvie, ko sta prišli k njemu.

»Gaudet,« je rekla Sylvie in mu segla v roko. »Sylvie Gaudet.«

»*Gospa* Gaudet,« je dodala Regine.

»Veseli me, da sem vas spoznal, *gospa* Gaudet,« je pristavil in se smehljal. »Sedita, prosim!« Pridržal je stol Sylvie, potem pa pohitel okoli mize, da bi to napravil tudi za Regino, čeprav to ni bil stol, ki si ga je ženska izbrala. Vendar je ostal in čakal za njo, dokler ni popustila in sedla. Potem je stopil k sedežu, kamor se je hotela usesti Regine, in tudi sam sedel.

»Zakaj ste to storili?« ga je vprašala Regine in ga čudno pogledala.

»Kaj storil?«

»Izbrali sedež, ki gleda proti vratom?«

»Izbral da sem ga?« je vprašal. »Se opazil nisem.«

»Tudi on je tako delal.«

»Kdo?«

»Charles. Kamorkoli sva šla, povsod se je usedel tako, da je lahko gledal proti vratom. Kakor da je venomer nekoga pričakoval.«

Pogledal jo je. »Upam, da je tisti, kdorkoli je že bil, tudi prišel.«

ne moremo pogovarjati o čem drugem?«

»Dajta no!« je vzkliknila Sylvie. »Ali se »Tu sva se spoznala,« je rekla Regine, ki ni mogla pregnati spomina na Charlesa.

Bil je pravzaprav čeden moški, čeprav je bil že precej plešast in je imel že štiriinštirideset let, ko ga je spoznala. Morala je priznati, da je nanjo takoj napravil vtis. Izobilja kakršne koli vrste skorajda ni poznala — bodisi v obliki denarja, bodisi v obliki mikavnosti, zato jo je njegov način življenja v teh dveh sferah razveseljeval. Znal se je laskati, in kar je še pomembnejše, to je znal prepričljivo. Govoril ji je, da mu je potrebna in da tudi ona potrebuje njega, skratka da sta drug drugemu potrebna. Pojem »potrebovati« je tedaj, zdaj ko je gledala na preteklost z drugimi očmi, zamenjaval pojem »ljubezen«, vendar glede na njeno, že z obupom prepojeno hlepenje, da bi ji kdo rekel tisti: »Se hočete z menoj poročiti?« je bila prav tako kriva, ker je spregledala tista najbolj skrita čustva, kakor je bil tega kriv tudi on. Kmalu potem sta se vzela.

Sprehod po sejmih sveta

Človek in delo v času in prostoru na svetovnih razstavah

33. nadaljevanje

In neričakovano: na prelomu stoletja so bile spet enkrat volitve in na teh volitvah je bil — zaradi Butlerjeve nepazljivosti — izvoljen neki Joseph Folk za državnega tožilca v mestu Saint Louis.

Folk, ki je prebiral »McClures Magazine«, je zatrdno sklenil odpraviti tisto, kar je v tej reviji neki časnikar z ostrim jezikom obesil na sramotni steber:

»Saint Louis je po velikosti četrto, glede podkupljivosti in drugih oblik korupcije pa prvo mesto ZDA.«

In se je Folk odločil za akcijo: v pisemskih nabiralnikih milijonarske jare gospode so se kopičili pozivi na zaslišanje in na sodne obravnave pa kazenski nalogi. Korumpirana vrhnja plast je začela pripravljati kovčke. Drug za drugim so bogati veljaki odhajali »po poslovnih opravkih« in jih ni bilo več nazaj; nekaj jih je ostalo več let izven državnih meja, izza katerih so se prikazali šele potem, ko so sklepali po več znamenjih, da bodo deležni milosti v očeh neprizanesljivega državnega tožilca. Edini, ki mu Folk ni mogel do živega, je bil »polkovnik« Butler, politični malik saintlouiškega mesta. Res je, dvakrat je moral Butler pod obtožbo slepanje na zatožno klop, vendar je obakrat našel prijatelje med sodniki in drugimi, ki delijo pravico.

Kljub Butlerjevi navzočnosti si je začel Saint Louis polagoma pridobivati nekdanji sloves in dobro ime.

Še drug mož si je belil glavo z usodo in ugledom Saint Louisa in države Missouri: državni guverner David A. Francis.

Francis, iz Kentuckyja doma, je začel življenjsko kariero v Saint Louisu kot nameščenec ladijske prevozniške družbe. Stiki s trgovci z žitom so mu pripomogli do bogastva, še več denarja je prižnemil, čez čas je postal župan, nato guverner in končno državni sekretar za notranje zadeve. Zadnje, kar vemo o njem: v letu oktobrske revolucije je bil poslanik ZDA v Petrogradu — David Francis je napravil zares senzacionalno kariero.

Po značaju je bil prav gotovo eden najboljših jarih milijonarjev, čeprav so mu mnogi, zlasti tisti, ki jih je grizla zelena zavist, zamerili naravnost in očitali za hrbtom, da je do skrajnosti zaverovan vase in do neznosnosti častihlepen. Med pogovorom pri stalnem omizju ali med pridigo je na vsem lepem trdno zaspal, če mu je bilo tako všeč. In še: ni maral pred fotografa, če si ni mogel zagotoviti imenitne drže in položaja prav v sredini skupinskega posnetka. Sicer pa je Francois zbujal pozornost z visokim in trdim ovratnikom, z dragim cilindrom na glavi in s cigaro, ki jo je nenehoma grizel.

V prizadevni skrbi za veljavo in ugled svoje federalne države je sklenil David Francis prirediti dotlej največjo svetovno razstavo. Že leta 1890 je bil zaradi tega v Washingtonu, vendar ga je glede zveznega prispevka k prireditvenim stroškom prehitela skupina chicaških trgovcev, prekupčevalcev in drugih poslovnih ljudi.

Če bi bilo tako, kot je želel Francois, se mesto Buffalo ne bi na vrat na nos zaletelo v neuspešno svetovno razstavo, ker bi že takrat zaupali prireditev Saint Louisu.

Ob stoletnici že omenjene kupčije z zemljo se je ponujala nova priložnost, da bi si Saint Louis končno vendarle priboril čast in veljavo. Francis je najprej zbral med prijatelji pet milijonov dolarjev, prodrl — bržkone s tem, da je podkupil korumpiranega voditelja demokratov Butlerja — z javnim razpisom posojila federalne države Missouri v znesku (nadaljnjih) pet milijonov dolarjev, nato pa se odpravil v Washington, kjer si je zagotovil prav tako pet milijonov.

Petnajst milijonov dolarjev torej! Visoka vsota, vendar mnogo premalo denarja za uresničenje Francisovih sanj. Še nekajkrat je Francis potoval v Washington, postopno je zbral še šest milijonov dolarjev. Skupno potemtakem 21 milijonov dolarjev — toliko denarja niso premogli niti prireditelji svetovne razstave v Bruslju leta 1958!

Razstava v Saint Louisu pa je stala še precej več, in sicer okoli 50 milijonov dolarjev, kar je skoraj dvakratni znesek cene, navedene v sto let poprej sklenjeni kupnoprodajni pogodbi, po kateri je predsednik Jefferson kupil od Napoleona ozemlje današnjih držav Missouri, Arkansas in Louisiana!

Kupili so 500 ha zemlje, večinoma ledine; razstavišče v Saint Louisu je s tem površinsko največje izmed vseh, ki so na njih doslej uresničevali svoje zamisli in predstave odlični ljudje v mestih, prireditelji svetovnih razstav. Celo sedanja razstava v New Yorku (1964—65) premore komaj dobro polovico te površine (260 ha). V primerjavi z Londonom (10 ha) in s Parizom v letu 1889 (vključno z Eifflovim stolpom 30 ha) je bila svetovna razstava v Saint Louisu že samo površinsko naravnost velikanska, pravi orjak — Gargantua!

MLADI KURIRJI

Piše D. Vresnik – Riše Me bo

7. Južek je bil prav spreten vodnik. Kmalu sta prišla na drugo stran gozda, v sadovnjak. »Ampak če dobiva bombe in brzostrelko, mi moraš obljubiti, da mi boš dal revolver,« je rekel Južek. »Obljubim,« je rekel Vitja in mu segel v roko.

»Pa v partizane me boš tudi vzel s seboj?« — »Seveda!« je rekel Vitja. »Tebj verjamem,« je rekel Južek. »Mnogo pošte sem že ponoči prenesel, pa mi pravijo vsi partizani, da sem še premajhen.«

Domenila sta se, da bo Vitja počakal v sadovnjaku. Južek bo poklical Hojca in mu rekel, naj takoj pride k njegovemu očetu, ker je krava hudo bolna.

»Hojc se spozna na te reči,« je pojasnil. »Ko bo odšel,« je rekel Južek, »bom požvižgal. Tedaj pridi ti, kot partizan, in zahtevaj od njegove žene, naj ti da orožje. Skriva ga na stopnišču v klet, da boš vedel.« In že je Južek izginil proti hiši.

Vitja je držal v rokah revolver in čakal za drevesom. Napeto je prisluškoval proti hiši, kjer je najprej zalajal pes, nato pa je slišal govorico in loputanje vrat.

»Kaj, če me je fant speljal,« se je nenadoma prestrašil. »Mogoče bo Hojcu povedal, koga je srečal. Saj čisto nič ne poznam tega dečka.« Toda bolj ko je razmišljal o njem, manj verjetno se mu je zdelo, da bi bil Južek zmožen česa takega.

8. AVGUST — PRAZNIK OBČINE PTUJ

Praznovali bodo prebivalci Haloz, Slov. goric in Dravskega polja

SPOMENIK NARODNEMU HEROJU JOŽETU LACKU V PTUJU

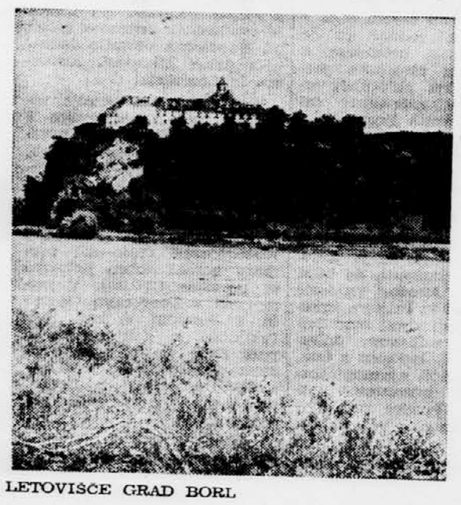
V ptujski občini proslavljajo občinski praznik 8. avgust v spomin na ta dan leta 1942, ko so v Mostju padli hrabri partizani Lackove slovenjegoriške čete. Ob tej priložnosti se bodo prebivalci spomnili narodnega heroja Lacka, bratov Reš, Krambergerja, Osojnika in številnih drugih borcev in organizatorjev narodnoosvobodilnega gibanja na tem področju. V pripravah na proslavo občinskega praznika je občinska skupščina na predlog Zveze borcev preimenovala Ljutomersko cesto v Cesto dr. Jožeta Potrča v spomin na umrlega idejnega voditelja delavskega gibanja na tem področju in prvega častnega občana občine Ptuj. Spomini na težke dni niso zbledeli. Ob letošnjem praznovanju se bodo prebivalci spomnili na internirance, na žrtve fašističnega nasilja, izseljence in druge, ki so med okupacijo izkusili na lastni koži fašistično nasilje.

PROGRAM PRIREDITEV

Osmega avgusta bodo na Bregu izročili svojemu namenu perutninsko farmo. Glavne svečanosti letošnjega občinskega praznika se bodo letos zvrstile v Markovcih. Tukaj bodo sprejeli partizanske patrulje, ki so prehodile partizanska pota kurirjev 14 TV. Obiskale so Spuhljo, Zabovce in Markovce ter položile vence na partizanskih grobovih. Odprli bodo tudi obnovljeni zadružni dom. Zanj so kupili kinoprojektor, da bi prebivalcem omogočili predvajanje filmov. Tukaj se bo na slavnostni seji sestala tudi občinska skupščina. Zaslužnim delavcem pri gradnji zadružnega doma bodo izročili diplome. Devetega avgusta popoldne pripravlja TVD Partizan v Markovcih telovadni nastop, na katerem bodo sodelovala tudi druga telesnovzgojna društva.

OBČINSKA SKUPŠČINA V BORBI ZA NAPREDEK

Na občinski skupščini Ptuj si prizadevajo, da bi se gospodarstvo in družbene službe ter ostala dejavnost razvijali v splošno zadovoljstvo občanov. Napredek je viden na vseh področjih ter se kaže v novih tovarniških objektih, v šolah, zdravstvenih ustanovah, pri urejevanju urbanističnih in komunalnih problemov in drugod. Občinska skupščina se zaveda, da je Ptuj kulturno in zgodovinsko mesto in posveča posebno pozornost razvijanju turizma. V ta namen podpira prizadevanja turističnega, zgodovinskega in nekaterih drugih društev, ki pospešujejo turizem. Občinska skupščina je v zadnjem času storila vse, da bi izboljšala razmere v šolstvu. Letos nameravajo dokončati gradnjo nove osnovne šole v Ptuju. V teku so dela pri razširitvi šole v Kidričevem. Občinska skupščina kaže posebno razumevanje za razvoj kmetijstva in je naročila izdelavo elaborata o dolgoročnem razvoju in perspektivah kmetijstva na področju občine. Težko bi našli kako področje dela, kateremu pristojni forumi v občini ne bi posvečali potrebne pozornosti in skrbi.

LETOVIŠČE GRAD BOREL

TOVARNA PERILA IN KONFEKCIJE „DELTA" - PTUJ

je zaključila prvo in drugo fazo rekonstrukcije in kupila približno 70 brzošivalnih in drugih specialnih strojev, ki jih že s pridom uporabljajo. Za tretjo fazo rekonstrukcije jim je Zavod za ekonomiko Maribor izdelal elaborat. Leta med drugim predvideva gradnjo novega oddelka šivalnice, povečanje likalnice in adjustirnice, ureditev skladišč, garderob in prostorov za razna strokovna predavanja in sestanke. Šivalnico bodo opremili s približno 90 sodobnimi stroji. Podjetje se je letos vključilo v izvozna prizadevanja ter izvozilo dnevne halje na Švedsko in srajce v Zahodno Nemčijo in Libijo. Za nov obrat že uvajajo tretjo izmeno v sedanjih prostorih. Računajo, da bodo v novem obratu zaposlili okrog sto ljudi, med katerimi bodo prevladovale ženske.

STROJNE DELAVNICE - PTUJ

so začele letos izdelovati plavuti za športni ribolov in za potapljanje. Novi izdelek iz gume so že preizkusili v Zavodu za podvodno raziskovanje v Savudriji in dali pohvalno oceno o njegovi kakovosti. Doslej smo te plavuti izključno uvažali. Računajo, da bodo v prihodnjih letih lahko zadovoljili vsem potrebam jugoslovanskega tržišča. V prihodnjem letu bodo začeli izdelovati tudi drugo potapljaško opremo, kot obleke, maske, plavuti za roke in nekatere druge izdelke.

Podjetje se je razvilo iz majhne obrtne delavnice, ki je leta 1957 ustvarila 11 milijonov dinarjev prometa, medtem ko bodo letos imeli že milijardo dinarjev prometa. V prostore bivše tekstilne tovarne bodo preselili proizvodnjo tehnične gume, vzmeti in drugih avtomobilskih delov. V dosedanjih prostorih bodo vzdrževali, negovali in popravljali vsa motorna vozila. Sedaj urejajo garderobe in kopalnice, da bi zaposlenim omogočili boljše delovne pogoje. Prav tako gradijo obrat družbene prehrane z dvema jedilnicama z zmogljivostjo 250 toplih obrokov.

PODJETJE ZA STROJNA ZEMELJSKA DELA IN PREVOZNIŠTVO „AGROTRANSPORT" - PTUJ

PODJETJE za strojna zemeljska dela in prevoz sodeluje s strojno zemeljskimi deli pri melioraciji Pesnice. Na področju Slovenskih goric obnavljajo in rigolajo vinograde. Sodelujejo tudi pri zemeljskih delih na kanalu za HC Srednja Drava I. V Ožbaltu poglabljajo strugo Drave. Člani kolektiva so zaposleni tudi pri gradnji zasavske ceste. Letošnji plan podjetja je visoko postavljen, vendar si prizadevajo, da bi ga dosegli. Ukvarjajo se tudi s prevozništvom ter prevažajo tovore po vsej državi. Podjetje je tudi član poslovnega združenja »Vektor« Ljubljana.

MONTAŽNO PODJETJE „ELEKTROKOVINAR" - PTUJ

se ukvarja z montiranjem termoenergetskih naprav, z izdelavo in montiranjem jeklenih konstrukcij in rezervoarjev, z vodovodnimi instalacijskimi deli in centralno kurjavo, z elektroinstalacijskimi deli, s klimatskimi in ventilacijskimi napravami in drugo dejavnostjo. Podjetje je v zadnjem času napredovalo in doseglo lepe proizvodne uspehe. Iz uslužnostnega obrtnega podjetja se je razvilo v montažno podjetje. Ustanovili so samostojen obrat, ki se ukvarja z najrazličnejšo servisno dejavnostjo. Večja montažna dela pa izvajajo samostojno ali pa v sodelovanju z Metalno, Elektrokovino, podjetjem Klima Celje in drugimi podjetji. Na koncu avgusta bo začela obratovati kotlarna v podjetju LIK Celje. Težko bi bilo našteti vsa gradbišča, na katerih srečujemo člane delovnega kolektiva podjetja Elektrokovinar iz Ptuja. Delajo v Velenju, Kidričevem, Ptuju in v nekaterih drugih krajih. V Ptuju so v teku instalacijska dela na novi šoli, medtem ko za farmo bekonov kmetijskega kombinata Ptuj izdelujejo notranjo opremo. Večja dela so opravili tudi na elektrolizi v Kidričevem ter zaključujejo sedaj tam nekatera dodatna dela. S podjetjem Elektrokovina Maribor so sklenili kooperacijsko pogodbo, po kateri bodo z letom 1965 začeli izdelovati univerzalne elektromotorje moči do 250 W. Elektrokovina jim bo pošiljala odlitke in nasekano pločevino. V ptujskem podjetju pa bodo odlitke strojno obdelali in poskrbeli za navijanje in sestavo elektromotorjev. Elektrokovina bo pomagala pri šolanju kadrov ter bo izročila potrebno tehnološko dokumentacijo.

PTUJSKA TISKARNA

predvideva letos okrog 180 milijonov dinarjev prometa. Letos je začel obratovati obnovljeni stavni stroj, s katerim izboljšujejo kakovost tiskarskih uslug. Prizadevajo si, da bi svojim naročnikom nudili kakovostne in hitre usluge. V prihodnjih letih bodo morali rekonstruirati strojni park in zamenjati nekatere izrabljene stroje.

DIMNIKARSKO PODJETJE - PTUJ

opravlja dimnikarske usluge na področju občin Ptuj in Ormož. Na tem področju skrbi povprečno 30 dimnikarjev za čiščenje nad 32 tisoč kurišč. Zaradi slabih pogojev dela in obsežnosti terena se mladina težko odloči za ta poklic. Za uveljavitev skrajšanega delovnega časa bi takoj potrebovali 12 novih moči. Podjetje ima slabe pogoje dela, saj nima primernih poslovnih prostorov. Sestajati se morajo v gostilniških sobah. Orodje imajo shranjeno kar na dvorišču.

PLESKAR PTUJ - SLIKARSKO- IN ANTIKOROZIJSKO PODJETJE

ima svoja gradbišča raztresena po vsej državi. Večja dela opravljajo v železarni Jesenice, v organsko-kemijski industriji Zagreb, v Kidričevem, Sisku, Lukavcu, Zenici, Trogirju in v številnih drugih krajih. V zadnjih štirih letih so povečali realizacijo za skoraj osemkrat. Poleg slikarskih in pleskarskih del opravljajo vsa antikorozijska dela na raznih konstrukcijah, cevovodih, hidrocentralah, ladjah, dokih in na nekaterih drugih objektih, ki so potrebni take zaščite. Skrbijo tudi za izobraževanje svojih sodelavcev. Za slikarsko-pleskarsko stroko jih šolajo v šolskem centru v Mariboru, medtem ko se za antikorozijsko dejavnost usposabljajo po delavskih univerzah v Zagrebu, Beogradu in Lukavcu. Zanimivo je, da v naši državi nimamo šole, ki bi se ukvarjala specialno s to dejavnostjo. Zaradi nepravočasne zaščite propadajo v podjetjih širom po državi razna osnovna sredstva.

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO „PANONIJA" - PTUJ

predvideva, da bo letos doseglo za 4 milijarde dinarjev prometa. Letos so odprli samopostrežno trgovino NAMA in trgovino s plastičnimi izdelki »Plastika« v Ptuju. Odprli so tudi trgovski paviljon v Majšperku. V Markovcih so preuredili trgovino v zadružnem domu. Nameravajo urediti tudi trgovino »Kovina« v Ulici heroja Lacka in preurediti ter povečati prodajne prostore v Cirkovcah. Skupaj z drugimi trgovskimi podjetji se pripravljajo na gradnjo javnih skladišč. Sedaj so njihova skladišča raztresena po vsem mestu, kar vpliva na povečanje poslovnih stroškov. Na upravnem odboru so se dogovorili, da bodo za mlade trgovske pomočnike organizirali tedenske tečaje, na katerih jih bodo seznanili s tehniko poslovanja predvsem na področju trgovanja z železnino in tehničnimi predmeti.

PETOVIA - ŽIVILSKA INDUSTRIJA - PTUJ

predvideva, da bo v perspektivi razširila predmet poslovanja s predelavo povrtnin in sadja. Trenutno izdelujejo likerje vseh vrst, naravna in druga žganja, brezalkoholne pijače, sirupe in osvežujoče pijače. Letos so uvedli proizvodnjo osvežujoče naravne oranžade, ki jo potrošniki radi kupujejo. Prvo fazo rekonstrukcije so zaključili in združili proizvodnjo alkoholnih in brezalkoholnih pijač v preurejenih prostorih na Bregu. Za ureditev teh prostorov so vložili vsa svoja lastna sredstva. Od osvoboditve do danes so dobili le 4 milijone dinarjev kredita. Konservirajo tudi kumarice, repo, feferone in nekatere druge pridelke. Primanjkujejo jim 1/4-litrske steklenice za oranžado. Zaradi zamujenega uvoza iz Vzhodne Nemčije ne bodo mogli izpolniti proizvodnega plana brezalkoholnih pijač.

TOVARNA VOLNENIH IZDELKOV MAJŠPERK

je po ponovni osamosvojitvi izdelala svoj sedemletni perspektivni program, po katerem bodo poglobili specializacijo proizvodnje. Osnovni izdelki podjetja so visoko kvalitetne volnene modne tkanine iz mikane volnene preje. Dopolnilni asortiment pa predstavljajo visoko kvalitetne modne tkanine iz česane volnene preje in sintetike. V skladu s perspektivnim planom osvaja podjetje proizvodnjo lahkih tkanin iz čiste volnene preje in sintetike. Delovna skupnost in organi upravljanja v podjetju se zavedajo, da bo treba za uresničitev v planu predvidenih nalog v čim krajšem času obnoviti zastarel strojni park in dopolniti obstoječega s sodobnimi stroji.

Pereč problem podjetja je pomanjkanje strokovnih kadrov, ki jih terja moderna proizvodnja. Zaradi svoje lokacije podjetje ne more računati na dotok kadra iz drugih krajev, temveč sprejema sodelavce iz Majšperka in okolice. Strokovno izpopolnjevanje neposrednih proizvajalcev je otežkočeno zaradi neenotnih učnih programov tekstilnih strokovnih šol in oddaljenosti podjetja od večjih šolskih centrov. V zadnjem času je 9 članov kolektiva opravilo izpit za visoko kvalificirane, 17 pa za kvalificirane delavce tekstilne stroke.

Osebni dohodki zaposlenih so se v zadnjem času sicer povečali, vendar še vedno ne dosegajo višine republiškega povprečja osebnih dohodkov tekstilne industrije. Zaradi podražitve nekaterih izdelkov in na podlagi rezultatov gospodarjenja v prvem polletju so organi upravljanja sklenili, da bodo izplačevali poseben mesečni dodatek. Zaposleni z mesečnimi osebnimi dohodki do 30.000 din bodo prejeli 5000 din bruto, z osebnimi dohodki od 30.000 do 50.000 din 4000 din bruto, z osebnimi dohodki nad 50.000 din pa 3000 din bruto. V kolektivu še vedno zelo pereč. Podjetje je s sofinanciranjem gradnje modernega trgovskega lokala prispevalo svoj delež k izboljšanju preskrbe zaposlenih z osnovnimi življenjskimi artikli in tehničnim materialom.

ne bodo imeli več zaposlenega, ki bi zaslužil manj kot 25.000 din. Čeprav je podjetje zgradilo že več stanovanj, je stanovanjski problem

V TOVARNI VOLNENIH IZDELKOV MAJŠPERK

ZA 8. AVGUST – PRAZNIK OBČINE PTUJ

ČESTITAJO:

OBČINSKA SKUPŠČINA — PTUJ
OBČINSKI ODBOR SZDL — PTUJ
OBČINSKI SINDIKALNI SVET — PTUJ
OBČINSKI KOMITE ZVEZE KOMUNISTOV — PTUJ
OBČINSKI ODBOR ZDRUŽENJA BORCEV NOV — PTUJ
OBČINSKI KOMITE ZMS — PTUJ

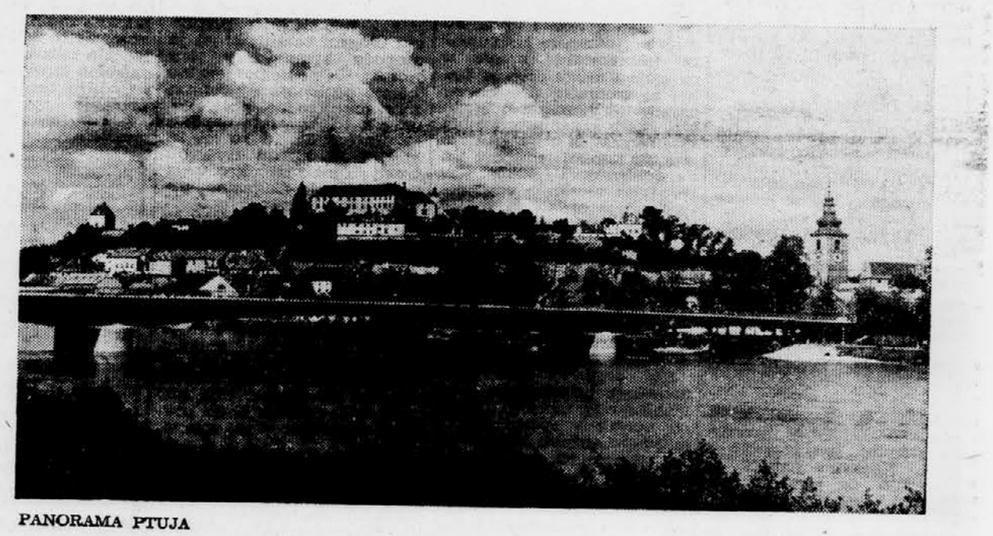
Tovarna avtoopreme — Ptuj
Elektrokovinar — Ptuj
Letovišče Grad Borl
Zavod Olge Megličeve — Ptuj
Trgovsko podjetje »Panonija« — Ptuj
Pleskar — Ptuj
Trgovsko podjetje LES — Ptuj
Delta, tovarna perila in konfekcije — Ptuj
Zavod za zaposlovanje delavcev — Ptuj
KZ »Haloze« — Ptuj
Kmetijski kombinat — Ptuj
KZ »Jože Lacko« — Ptuj
Gradbeno podjetje »Drava« — Ptuj
Strojne delavnice — Ptuj
Zdravstveni dom — Ptuj
Trgovsko podjetje »Perutnina« — Ptuj
Splošna bolnišnica — Ptuj
Opekarna Žabjak pri Ptuju
KZ Hajdina pri Ptuju
Komunalna banka — Ptuj
Agrotransport — Ptuj
Tovarna volnenih izdelkov — Majšperk
KZ »Dravsko polje« — Lovrenc na Dravskem polju
Krajevna skupnost — Ptuj
Dimnikarsko podjetje — Ptuj
Ptujska tiskarna — Ptuj
Lekarna — Ptuj
Petovia — živilska industrija — Ptuj

TRGOVSKO PODJETJE „LES" PTUJ

je prevzelo letos od kmetijskega kombinata Ptuj žago v Rogoznici. Žago bodo rekonstruirali ter bo služila kot osnova za nadaljnji razvoj bazenske lesno predelovalne industrije v Ptuju. Prav tako so letos prevzeli tudi žago in mizarstvo v Črncih-Apačah. Žago v Črncih bodo morali rekonstruirati. Predvidevajo postavitev strojne delavnice in nekaterih drugih objektov. Ta dela bodo veljala okrog 25 milijonov dinarjev. Do danes so vložili okrog 6 milijonov za popravilo in nakup strojev ter za ureditev skladišč. Promet se iz leta v leto povečuje, saj so pred 8 leti imeli 328 milijonov dinarjev prometa, letos pa predvidevajo že milijardo 450 milijonov. Pred osmimi leti so izvozili za 70.000 dolarjev rezanega lesa, lani pa že za 237.000 dolarjev. Siroko potrošnjo oskrbujejo s premogom, cementom, drvmi, apnom in nekaterimi drugimi izdelki. Na dvorišču v Ptuju gradijo skladišča. Preuredili bodo tudi svoje upravne prostore. Za predelavo manjvrednih asortimentov so kupili stroje v vrednosti nad 7 milijonov dinarjev in jih začasno montirali na žagi v Rogoznici. Prihodnje leto bodo začeli graditi in rekonstruirati bodočo lesno industrijo.

KRAJEVNA SKUPNOST PTUJ

ima gradbeni servis, ki opravlja zidarska, mizarska, pleskarska, vodoinstalaterska in električarska dela. Servis za pomoč gospodinjstvu se ukvarja z nego bolnikov na domu, s pranjem perila in čiščenjem oblek, s krpanjem nogavic in popravilom čevljev. V prihodnje nameravajo razširiti servis za nego bolnikov na domu. V okviru skupnosti delujeta tudi otroška vrtca na Bregu in v Ptuju. Potrebovali bi finančna sredstva za preureditev šole na Ulici dr. Jožeta Potrča za potrebe otroškega vrtca. Poseben problem je zaščita stanovanj v starem delu mesta Ptuja, ki je kulturno zgodovinsko zaščiten. Pričakujejo, da jim bo širša družbena skupnost priskočila na pomoč pri urejanju tega predela. Ljudje živijo v nepriernih stanovanjih, ki jih bo treba čimprej sanirati in usposobiti za normalne potrebe stanovalcev.

PANORAMA PTUJA

KMETIJSKA ZADRUGA „DRAVSKO POLJE" V LOVRENCU NA DRAVSKEM POLJU

gradi letos strojno lopo v Selah. Uredili bodo tudi trgovino in skladišče. Ta gradnja bo veljala približno 12 milijonov. Letos so preuredili tudi trgovino v Cirkovcah in črpalki za plinsko olje v Cirkovcah in Lovrencu na Dravskem polju. Kupili so nov traktor in uredili tehtnico za odkup živine v Cirkovcah ter nekatere druge objekte. Kmetijska zadruga zajema področje bivših KZ Sela, Sikole, Lovrenc in Cirkovce. Na kmetijskem področju se ukvarjajo s kooperacijo z zasebnimi kmeti predvsem v živinoreji in poljedelstvu. V prihodnjem letu nameravajo kupiti nov tovorni avtomobil TAM 4500.

OPEKARNA ŽABJAK PRI PTUJU

predvideva, da bo letos izdelala 5,7 milijona opečnih enot. Izdelujejo zidake, strešnike, votlake in rapid opeko. Največje povpraševanje je letos po zidakih, s katerimi oskrbujejo razna gradbena podjetja. Prizadevajo si, da bi izboljšali kakovost izdelkov in zadovoljili kupce. Letos so uredili novo sušilnico za strešno opeko. Kljub temu pa jim še vedno primanjkuje sušilnih prostorov. V prihodnjem letu nameravajo kupiti še en bager za nakop gline in dopolniti obstoječo mehanizacijo v strojnici.

ZDRAVSTVENI DOM PTUJ

skrbi za zdravstveno varstvo občanov v svojih ordinacijah v Ptuju in na zdravstvenih postajah Juršinci, Gorišnica, Cirkulane in Podlehnik ter na pomožnih zdravstvenih postajah Zavrč in Žetale. Poleg splošnih in zobne ambulante v Ptuju imajo organizirano tudi babiško službo, posvetovalnico za otroke, protituberkulozni dispanzer, specialistične ordinacije in nekatere druge zdravstvene ustanove. Poseben problem so prostori zdravstvenega doma, ki so pretesni in funkcionalno ne ustrezajo potrebam zdravstvene službe. Lani so zabeležili nad 200.000 obiskov v stavbi v Čučkovi ulici ter okrog 30.000 obiskov na zobni ambulanti. Takoj bi potrebovali dva zdravnika v Ptuju in v zunanjih krajih tri zdravnike splošne prakse. V zobozdravstvu bi potrebovali še dva zobotehnika.

8. AVGUST — PRAZNIK OBČINE PTUJ

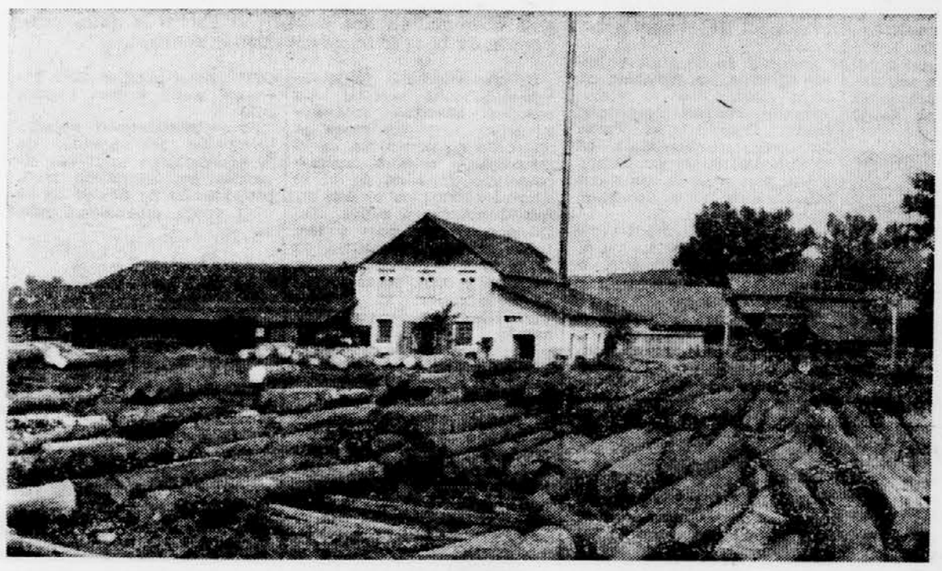
V NOVI PROIZVODNI DVORANI TOVARNE AVTOOPREME PTUJ

TOVARNA AVTOOPREME PTUJ

je že dve tretjini svoje proizvodnje prenesla z Brega v novo proizvodno dvorano v Murkovi ulici. V novih prostorih bodo izdelovali večje serije, ki zahtevajo bolj mehanizirane postopke. Na novi lokaciji so uredili tudi tehnične biroje in tehnične službe. Avtomobilsko opremo izdelujejo za TAM, FAP, Crveno zastavo, IMV, Tomos in za druge proizvajalce motornih vozil. Letošnji proizvodni plan je za 38 odst. večji kot lanska realizacija. Kljub temu so proizvodni plan letošnjega prvega polletja presegli za 4 odst. Ta uspeh pripisujejo novim zmogljivostim, boljši organizaciji dela in boljši oskrbi s surovinami. Letos so okrepili tudi kooperacijo z zasebnimi obrtniki. Uredili so tudi zobno in splošno ambulanto za svoje sodelavce in so nad 7 milijonov dinarjev vložili samo za opremo. Zaradi podražitve nekaterih živilskih izdelkov so povečali tudi osebne dohodke zaposlenih.

ZAVOD „OLGE MEGLIČEVE" - PTUJ

skrbi za rehabilitacijo invalidnih oseb. Izdelujejo najrazličnejše izdelke iz šibe in rogoze ter jih izvažajo v Italijo in nekatere druge države. Za Italijo in Venezuelo opletajo tudi steklenice za »chianti«, za Ciper pa 3 do 50-litrske balone. Proizvodni prostori so raztreseni po vsem mestu in ne ustrezajo svojemu namenu v celoti. Imajo zasajenih 20 ha šibe v Dobrini pri Majšperku in v okolici Ptuja. V obratu finomehanike izdelujejo pribor za ribiče. Nov izdelek tega obrata so puške za podvodni ribolov. Razen tega imajo še tapetniški, pletilski, šiviljski in konfekcijski obrat ter nekatere druge obrate.

LESNOPREDELOVALNI OBRAT ROGOZNICA PRI PTUJU

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE DELAVCEV PTUJ

ima prostore, ki funkcionalno ne ustrezajo. Z novim letom se bodo preselili v nove poslovne prostore, ki so jih kupili v stavbi poleg Petovie. Za normalno delo bi nujno potrebovali še analitika in statistika. Pri zaposlovanju žena imajo še vedno probleme, ker primanjkuje delovnih mest za njihovo zaposlitev. Po drugi strani pa je težko dobiti delavce za gradbena in komunalna dela. V poklicni posvetovalnici dela psihologinja. Lani in letos je zavod prispeval okrog 10 milijonov za pridobitev kvalifikacije nekaterim podjetjem, ki so na tem področju pokazala največ pobud.

GOSTINSKO PODJETJE LETOVIŠČE GRAD BORL

privablja na to izletniško točko številne domače in tuje obiskovalce in ima okrog sto ležišč v 39 sobah. Samo letos so v drugem nadstropju gradu uredili 14 sob. Ob gradu je tudi kopališče, ki je posebej ob sobotah in nedeljah polno kopalcev. V gradu je odprta tudi spominska razstava. Podjetje ima tudi gostilne v Dolanah, Muretincih, Gorišnici, Moškanjcih in Zavrču ter gostilno s prenočišči »Beli križ« v Ptuju. V Dolanah imajo tudi mesnico, ki oskrbuje prebivalstvo tega kraja.

ŽIVINA V ODPRTEM HLEVU OBRATA KK PTUJ V KIDRIČEVEM

LEKARNA PTUJ

oskrbuje celotno področje občine Ptuj z zdravili. Prizadevajo si, da bi ljudem zagotovili potrebne količine zdravil. V Majšperku nameravajo odpreti pomožno lekarniško postajo, ko bodo na razpolago potrebni prostori. Lekarna v Ptuju oskrbuje z zdravili tudi depoje zdravil pri zdravstvenih postajah na podeželju.

KOMUNALNA BANKA PTUJ

posluje za področje občine Ptuj. Uslužbenci banke si prizadevajo, da bi zadovoljili svoje stranke. Banka zbira sredstva gospodarskih organizacij ter jih ponovno preko kreditov vrača v gospodarstvo. Iz leta v leto naraščajo tudi hranilne vloge. Bančne stroške so letos znižali za povprečno 1 odst. Predvidevajo, da bodo te stroške še znižali.

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

je zgradil že prve hleve za plemenske svinje v Turnišču in vložil v te objekte že milijardo dinarjev. Celotno farmo bodo zgradili do sredine leta 1965 in znaša njena predračunska vrednost 2,1 milijarde dinarjev. Po končni izgradnji bo farma dala letno 50.000 mesnatih prašičev ali 5500 ton mesa žive teže. V Pragerskem gradijo pitališče za govejo živino s 1200 stojišči. Računajo, da bodo pitališče še letos dogradili. V vinogradih teče obnova na površini 50 ha. Letošnje investicije kombinata znašajo milijardo 995 milijonov dinarjev. V kombinatu že izdelujejo sedemletni perspektivni program razvoja. Vina kmetijskega kombinata so znana po svoji kvaliteti in so z njimi dosegli lepe uspehe na tujih tržiščih. V zadnjih letih so se haloška vina pojavila v Angliji, Švici, Avstriji, Belgiji, Zahodni Nemčiji, Češkoslovaški in v številnih drugih državah. Velike in odgovorne naloge čakajo kmetijski kombinat pri podružbljenju zemlje. V zvezi z regulacijo in melioracijo Pesniške doline predvidevajo, da bodo v prihodnjih petih letih odkupili 5000 ha zemljišč. Lepe uspehe je kmetijski kombinat dosegel tudi na področju povečevanja molznosti pri kravah. V kombinatu posvečajo posebno pozornost izobraževanju in vlagajo velika finančna sredstva za organizacijo raznih tečajev in seminarjev.

KMETIJSKA ZADRUGA „JOŽE LACKO" - PTUJ

predvideva, da bo letos ustvarila okrog 1,5 milijarde dinarjev prometa. Na pitanju in v lastnih hlevih imajo 2600 glav živine. Zadruga si prizadeva, da bi si uredila 5500 do 6000 krav kot osnovno čredo. V svinjereji so začeli uvajati velikega jorkširca, za katerega so že nabavili plemenski material. Ustanovili so tudi osnovno čredo kokoši, in sicer deloma za kokoši - nesnice in deloma za piščance - brojlerje. Za kokoši - nesnice uvajajo pasmo štajerko in leghorn, za brojlerje pa pasmo whiterop. Kmetijska zadruga namerava v Trnovski vasi zgraditi farmo za pitance. Zaključujejo tudi dela pri gradnji zadružnega doma v Markovcih. V okviru zadruge deluje 13 trgovin z reprodukcijskim materialom.

KMETIJSKA ZADRUGA „HALOZE" - PTUJ

zajema celotno področje Haloz in skrbi za razvoj kmetijstva na tem področju. V živinoreji sklepajo kooperacijske pogodbe za pretežni del živalske proizvodnje na svojem področju. V pitanju imajo okrog 500 glav, medtem ko bodo v lastnih hlevih spitali enako število živine. Predvidevajo, da bodo do leta 1970 obnovili 50 ha vinogradov na lastnih površinah, 105 ha sadovnjakov in uredili skupaj 1000 stojišč za živino v hlevih. V tem obdobju bodo povečali tudi kooperacijo v živinoreji od 740 na 2500 glav, v svinjereji od 1100 na 3000 in pri jajcih od 1 na 5 milijonov kosov. V kooperaciji nameravajo obnoviti 70 ha črnega ribeza. Predvidevajo, da bodo do leta 1970 vključili v kooperacijo 56 odst. vseh obdelovalnih površin na svojem področju.

KMETIJSKA ZADRUGA HAJDINA PRI PTUJU

zajema Hajdino, Breg, Dražence, del Kidričevega, Njiverce, Kungoto, Gerečjo vas, Slovenjo vas, Hajdoše in Skorbo. Na tem področju je okrog 900 gospodarstev z okrog 2400 ha obdelovalne površine. Razpolagajo z lastno ekonomijo, ki jo bodo pred jesensko setvijo oddali kmetijskemu kombinatu Ptuj. V pitanju imajo 400 glav mlade goveje živine v kooperaciji in sto glav lastne goveje živine. V kooperaciji imajo tudi 2000 prašičev.

SPLOŠNA BOLNICA PTUJ

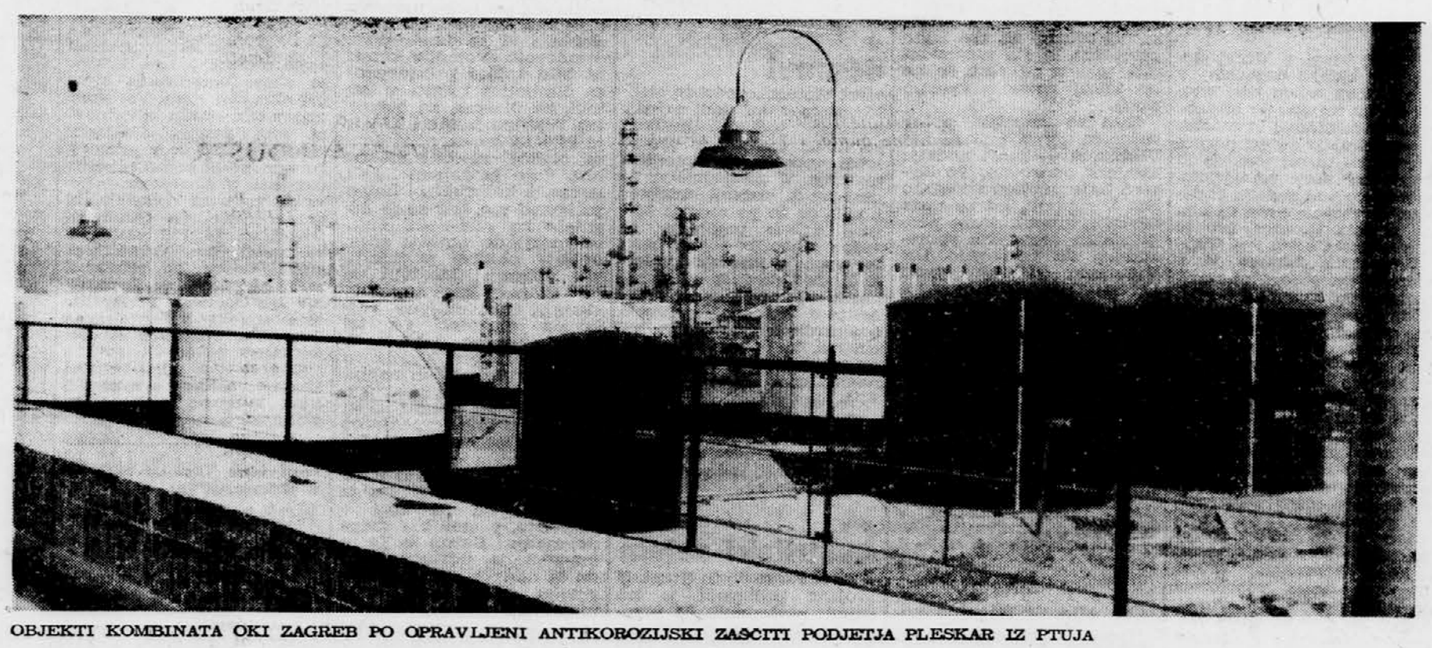
dela v prostorih, ki funkcionalno več ne ustrezajo. Ta ugotovitev velja posebej za kirurški oddelek. Zato so v bolnišnici pripravili sedemletni program razvoja zdravstvene ustanove, ki med drugim predvideva gradnjo novega kirurškega oddelka. To je nujna investicija, saj so vse postelje na kirurškem oddelku zasedene. Razen tega pa mora mnogo bolnikov ležati na zasilnih ležiščih. Značilen je podatek za celotno bolnišnico, da je letos v prvem polletju ustvarila na zasilnih ležiščih 2771 oskrbnih dni. Sedanji kirurški oddelek bodo preuredili za potrebe lekarne. Pri internem oddelku bo treba dograditi samo prostore za rentgenološki odsek in deloma za dnevne prostore za bolnike internega oddelka. Preuredili in dogradili bodo tudi ginekološko-porodni in otroški oddelek, ker tem oddelkom primanjkuje funkcionalnih prostorov.

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA »PANONIJE« V PTUJU

GRADBENO PODJETJE „DRAVA" PTUJ

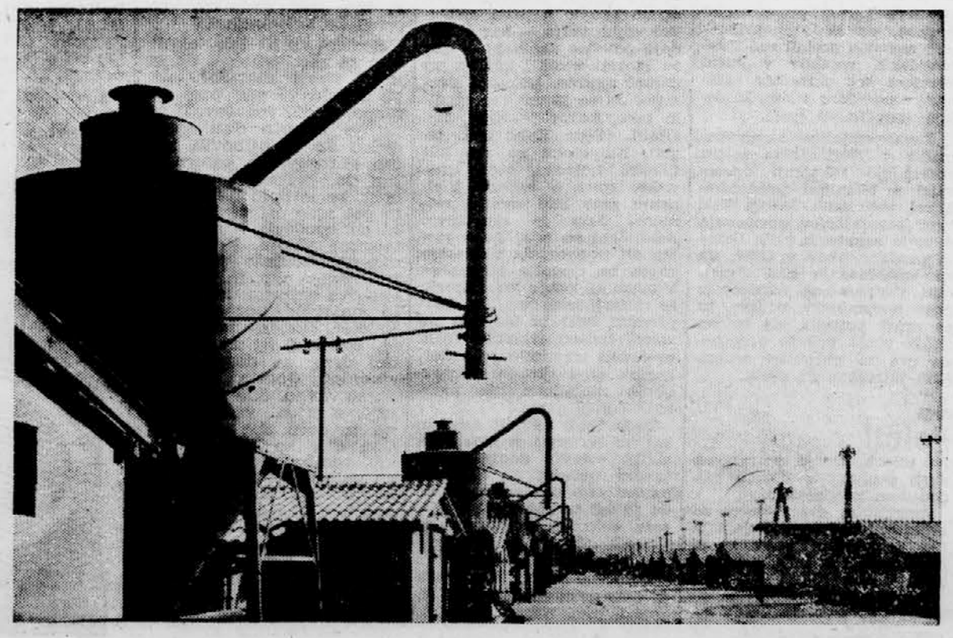
dela na številnih objektih in si prizadeva, da bi vsa dela izvajalo hitro in kvalitetno. V Ptuju gradijo stanovanjski blok v Ciril Metodovem drevoredu, novo šolo, 5 devetstanovanjskih blokov in 7 vrstnih hiš v Trubarjevem naselju. V Dornavi so zgradili nov most čez Pesnico, medtem ko most pri Pacinju še gradijo. Začeli so graditi razdelilno transformatorsko postajo v Cirkovcah. Tudi novo poštno poslopje v Ptuju bodo letos dogradili v surovem stanju. Obsežna dela so letos izvajali pri gradnji novih prostorov za tovarno avtoopreme. Težave imajo pri kreditih, ki bi jih nujno potrebovali za nakup opreme in mehanizacije.

OBJEKTI KOMBINATA OKI ZAGREB PO OPRAVLJENI ANTIKOROZIJSKI ZAŠČITI PODJETJA PLESKAR IZ PTUJA

TRGOVSKO PODJETJE „PERUTNINA" - PTUJ

bo letos ob občinskem prazniku izročilo svojemu namenu farmo piščancev na Bregu. Tukaj so zgradili 42 objektov, v katerih bodo vzredili nad 2 milijona piščancev letno. Uvozili so opremo za valilnico in jo že namestili. Njena zmogljivost je nad 3 milijone piščancev letno. Pri Selah gradijo farmo za kokoši - nesnice z zmogljivostjo 100.000 kokoši. Ozko grlo v proizvodnji so prostori za klavnico in hladilnico za perutnino. Sredstva za novogradnjo teh objektov so že odobrena, vendar lokacija še ni določena. Podjetje je moderniziralo klavnico, hladilnico in predelavo mesa in mesnih izdelkov ter povečalo zmogljivost teh obratov za štirikrat. V okviru podjetja dela tovarna močnih krmil, ki izdeluje za lastne potrebe in za druge kombinate in farme poleg perutninarske krme tudi krmo za prašiče, goveda in telela. Lani in letos so kupili pet stanovanj za člane kolektiva. Brutoprodukt podjetja se bo letos povzpel na okrog 3 milijarde dinarjev, medtem ko so leta 1960 ustvarili okrog 800 milijonov.

FARMA PIŠČANCEV NA BREGU

POLICIJSKA AKCIJA — Potem ko so ugledni črnski voditelji že pozvali ameriške temnopolte državljane k miru, so demonstracije izbruhnile tudi v New Jerseyu. Spopadi med mladimi črnci in policijo so terjali najmanj dve smrtni žrtvi med črnci ter več ranjenih med policisti. (Foto: AP)

BODOČI NOGOMETNI TRENERJI — V Gozdni šoli v Mozirju je te dni tečaj za nogometne trenerje, ki ga organizira OZTK Celje. Dvanajst tečajnikov bo v dvanajstih dneh pridobilo mnogo praktičnega in teoretičnega znanja. Po uspešno opravljenem izpitu bodo postali novi nogometni trenerji. Foto: Šelhaus

PISANE PLATNENE STREHE NA JEŽICI — Avtokamp na Ježici turisti včasih težko najdejo, a je kljub temu skoraj vedno poln. Vsako noč prespi v njem okrog 200 ljudi. Nekateri le eno noč, drugi pa se v prijetnem bivališču ob Savi prijetno počutijo in ostanejo tudi dalj časa. Tudi Ljubljana je zanimivo mesto in prava paša za tujega turista. Če pa je vročina prehuda in je ogled mesta naporen, se vsakdo rad ohladi v osvežujočih valovih Save. Foto: Dolenc

Nadaljevanje s prve strani

● Posveti

slišati govorice, da bodo v Južnem Vietnamu z državnim udarom vsak hip vrgli sedanjega premiera Kana. Kakor poročajo vplivni listi, generalu Kanu ni uspelo pridobiti na svojo stran ne vojaških šefov ne političnih osebnosti, pa tudi ne mlajših oficirjev, ki se zdaj obračajo zoper njega. Sajgonski premier je — piše »New York Times« — nedavno ponudil bivšemu premieru Mingu, ki je bil vodilni človek pri strmoglavljenju Din Diema, naj ponovno prevzame svoj prejšnji položaj. Ming pa je to ponudbo odklonil.

V tukajšnjih krogih prevladuje mnenje, da bi utegnil novi prevrat še bolj oslabiti sajgonske vojaške napore v boje proti osvobodilnemu gibanju Vietkongu.

Predstavnik State Departmenta včeraj ni hotel potrditi vesti o zmedi v Sajgonu in o bližajočem se novem prevratu.

Uradni krogi v Washingtonu po zadnjih dogodkih v Tonkinškem zalivu zdaj opozarjajo na potrebo po hladnokrvnosti, odločnosti in zadržanosti, vztrajajo pa pri pravici »povračila« in pri tem, da je treba dati nauk agresorjem. V Washingtonu nadalje naglašajo, da sedanja kriza še zdaleč ni tako nevarna, kot je bila karibska kriza leta 1962.

Predsednik Johnson je v včerajšnjem govoru poudaril potrebo po enotnosti nacije. Hkrati je opozoril Peking, naj ne začenja kakšnih akcij.

Današnji listi, med njimi tudi »New York Times«, izražajo prepričanje, da je od Hanoja in Pekinga odvisno, kako se bodo nadalje razvijali dogodki. Stališče Sovjetske zveze ocenjujejo v glavnem kot »zmerno« in iz tega povzemajo nekatere sklepe, ki pa bi v sedanjem trenutku po mnenju tujih opazovalcev lahko bili povsem zmotni in zato zelo nevarni.

Znani komentator Walter Lippman danes popolnoma opravičuje ameriško akcijo, hkrati pa dodaja, da ni mogoče dobiti vojne v džungli. ZDA so potrdile premoč na morju in v zraku. To naj bi ustvarilo dober pogoj za ureditev krize s političnimi pogajanji.

Veliko pozornost zbujajo izjave obrambnega ministra McNamare in podatki o tem, da so poslali precejšnje pomorske sile iz Japonske in drugih oporišč v vode jugovzhodne Azije. Na odprto morje so zaplule tudi podmornice, hkrati pa so izvedli številne premike pomorskih in letalskih enot na širnih območjih.

Ameriški krogi pravijo med drugim, da bodo v prihodnjih mesecih poslali več tisoč ameriških vojakov v Južni Vietnam kot okrepitev sedanjim ameriškim silam, ki štejejo tam 16.000 ljudi.

Demonstracijo »ameriške moči« v Tonkinškem zalivu povezujejo tukajšnji opazovalci z bližnjimi predsedniškimi volitvami. Mnogi listi brez komentarjev povzemajo mnenje nekaterih tujih listov in predstavnikov v OZN, da so »maščevanje nad Severnim Vietnamom« narekovale prav novembrske volitve, to se pravi potreba, da se sedanja vlada pokaže odločno, ko gre za ohranitev ameriških interesov na svetu.

●● Poleti

po ulicah, druga pa zraven dveh poslopij v nekem sajgonskem predmestju.

Ameriškim državljanom so svetovali, naj ne odhajajo iz hiš v prostem času, razen če nimajo res nujnih opravkov.

Po vesteh iz Bangkoka so tajlandske oborožene sile danes v pripravljenosti. Z neke ameriške ladje izkrcavajo tanke za tajlandsko vojsko. Predsednik tajlandske vlade Tanom Kitikachorn je izjavil, da v Tajland ne prihajajo ameriške čete. Rekel je tudi, da ZDA niso zahtevale od Tajlanda nobenih posebnih uslug v zvezi z dogodki v Tonkinškem zalivu.

Po vesteh japonskega radia je davi iz ameriškega oporišča v Yokošuki odplula ladja poveljnika ameriške VII. flote, »Oklahoma City«, in odplula proti Vietnamu.

●●● Agresija

ročilo šele okoli 13. ure po pekinškem času.

Sporočilo ugotavlja tudi, da pomeni ta akcija ameriškega imperializma prvi korak k razširitvi vojne v Indokini, s čimer so prekoračili tudi znano ameriško geslo o politiki »na robu vojne«. Kitajski vladi se zdi nastali položaj kar najbolj vznemirljiv. Vlado ZDA bo imela za odgovorno za vse hude posledice, ki jih utegne roditi takšen položaj, če ne bo takoj ustavila začetih akcij.

ZDA so zanetile požar vojne in agresije proti DR Vietnamu — pravi nadalje kitajsko sporočilo. To dejstvo daje pravico ne samo DR Vietnamu, da se upre agresiji, ampak vsem podpisnikom ženevskih sporazumov, da pomagajo DR Vietnamu v boju proti agresiji. DR Vietnam je tudi članica socialističnega tabora in nobena socialistična država ne more ostati ravnodušna spričo dejstva, da je Vietnam postal žrtev agresije.

Prvi kitajski komentarji o ameriškem bombardiranju Severnega Vietnama obsojajo to akcijo kot »odkrito agresijo«, katere namen je, »okrepiti pozicije predsednika Johnsona v predvolilni kampanji.«

Pekinški tisk je objavil sporočilo pod poudarjenimi naslovi. Listi so danes izšli s šesturno zamudo. »Žen Min Ži Bao« je posvetil novim dogodkom vso prvo in še celo zunanjepolitično stran. Tudi drugi listi posvečajo največjo pozornost dogodkom zadnjih dni.

●●●● London

letnice v politiki in vojaški strategiji ne pomenijo dosti, so za posameznega človeka vendarle pomemben memento in neprijeten spomin, posebno še, če se na tak datum zgodijo tako usodne reči.

V zraku visi vprašanje, kako so mogli Severni Vietnamci drugič napasti ameriško vojno ladjo — kar v Hanoju odločno zanikajo — saj so morali vedeti, kaj se bo najbrž zgodilo. Nekateri dvomijo, da se je vse res zgodilo tako, kakor pravijo Američani. Glede Kube niso lagali. Na otoku so res bili raketni izstrelki, toda ameriške izjave o Južnem Vietnamu niso bile zmeraj resnične. Eno je zanesljivo: Američani so zdaj našli razlog ali izgovor, da prenesejo vojno na ozemlje Severnega Vietnama, kakor so govorili že nekaj mesecev. In zato premiki letal in ladjevja po vsem širnem Pacifiku niso posledica trenutnih odločitev, ampak plod skrbno pripravljenih mobilizacijskih načrtov.

Toda ljudi najbolj zanima, kaj se bo zdaj zgodilo. Nekoliko tolažbe nudijo Johnsonove besede, da ZDA ne nameravajo razširiti vojne in da je bil ta »povračilni udarec« enkraten. Toda iz enkratnih udarcev so se v preteklosti že izcimile vojne.

Določene pomisleke izražajo celo nekateri britanski časopisi, med njimi Times, ki meni, da napadi na Severni Vietnam ne bodo rešili položaja v Južnem Vietnamu. Tam že govorijo o strmoglavljenju generala Kana. Največ pomislekov izraža današnji »The Guardian«, ki med drugim pravi:

»Toda velikanska premoč ne bo prinesla Ameriki zmage v vietnamski vojni. Ta vojna bo dobljena ali izgubljena v Južnem Vietnamu. In nadaljevala se bo tam, čeprav bi se vsa vojaška oporišča na severu spremenila v prah in pepel. Nasprotno, sleherna razširitev vojne bi verjetno še bolj utrdila odločnost Vietkonga. Ameriška bojevitost utegne celo ustvariti nujno potrebno priljubljenost potlačenemu in gospodarsko neuspešnemu komunističnemu režimu na severu. Z velikopoteznimi akcijami, kot je bil letalski napad, ameriška vlada nevarno postavlja svoj ugled na kocko pustolovščin, ki so obsojene na neuspeh. In ko si prizadeva, da bi ta ugled rešila, jo bo prihodnjič zapeljala skušnjava še v večje napake. Takšen je bil doslej nauk vietnamske vojne.«

B. PAHOR

✠ Odmevi

verni Vietnam, podobno stališče pa so zavzeli tudi najvišji kubanski voditelji, medtem ko turški časopisi in uradni krogi opravičujejo ameriško ravnanje. V Ravalpindiju je pakistanski zunanji minister izjavil, da so po mnenju njegove države pogajanja še vedno najboljša pot za rešitev spora v jugovzhodni Aziji. Kairski dnevnik »Al Gumhuria« ugotavlja, da so ZDA že pred časom pripravljale bombardiranje Severnega Vietnama. Ta dnevnik povezuje ostrino ameriškega napada s predvolilnim položajem v ZDA.

»Times of India« je ob dogodkih v Vietnamu zapisal, da Severni Vietnam ni bil dolžan prenašati izzivanja ameriških križark.

★★ Avstrijski sejem

konzul Pirkovič in drugi. S svojimi proizvodi je na sejmu zastopanih 84 jugoslovanskih podjetij. Vsega pa je na sejmu več kot 1100 razstavljavcev, od tega ena četrtina iz drugih držav.

Iz govora celovškega župana Hansa Ausserwinklerja je še omeniti, da si deželа Koroška odločno prizadeva čimprej dobiti univerzo v Celovcu.

F. SEUNIG

★★★ Dirka

več kot 200 km dolge etape. To pa je že za prave profesionalce! Pravijo, da bi bil ta davek še večji, če bi bile oči sodnikov na progi še bolj budne.

Spričo vseh teh okoliščin ni nič čudnega, da se je na startu današnje etape zbralo 75 vse prej ko razpoloženih vozačev, 10 pa jih je moralo dati slovo dirki. Že iz njihovih resnih obrazov, na katere se jim je prikradla utrujenost, se je dalo uganiti, da to pot niso pripravljeni, da bi se spuščali v najmanj tvegane akcije. No, za to sta navsezadnje poskrbeli tudi dolga pot in neprizanesljiva pripeka, ki sta celo največje borce, razen Valčiča, Ronerja in Avstrijca Damma, ki so že zgodaj drug za drugim ušli glavnini, docela pomirili, da so dolgo, dolgo vozili v lepi, strnjeni vrsti, lagodno in brez zlih namenov. Čim dlje so bili na kolesih, tembolj so pozabljali na naloge, na borbo. Voda, samo voda, to je bil obupen klic dneva iz izsušenih grl. Redke vodovodne pipe ob poti so bile neprestano oblegane. Koprski zaliv tik pod cesto pa je bil naravnost očarljivo privlačen. Francoz Pamard je dal zgled in za njim je planila v morje velika grupa kolesarjev! Kako je bilo prijetno! Vse to pa je ubežniška trojica s pridom izrabljala, saj je do Portoroža prigarala že več kot 5 minut prednosti. Huda vzpetina pri Črnem kalu je bila še bolj uničujoča in je vse bolj redčila že močno razčlenjeno kolono, obenem pa je terjala nove in nove žrtve. Najmanj izkušeni in najšibkejši so najprej omahovali in iskali pomoči pri zdravniku ali pa zavetje v travnatih sencah. Tudi izčrpanega Boltežarja so izdale moči. Kratko in malo se je usedel na obcestni kamen in dvignil belo zastavo. Nazadnje so ga komaj pregovorili, da celo rotili so ga, da je spet vzel pot pod noge, s pomočjo požrtvovalnega mladega Falka iz Maribora. Ta dva sta se samo nekaj sto metrov pozneje z obžalovanjem poslovila od onemoglega Fabjana, ki je prej pomagal mnogim našim, pa Francoza Grimberta, Čehoslovaka Kvapila, Nizozemca Schepersa in še nekaterih drugih. Ti zaradi nečloveških naporov niso vzdržali več. Skratka, sleherni si je danes pisal samosvojo dramo, v kateri ni bilo toliko prizadevanj za čimboljše mesto v koloni, za plasma, za osvojitev rumene majice, kakor je bila to borba predvsem za obstoj, za biti ali ne biti. Zato bi zaman iskali izraze, s katerimi bi hoteli prikazati vse, kar se je dogajalo na razbeljeni cesti od morja do vznožja gora, opisati obilico pretresljivih prizorov. Medtem pa je dolgotrajna vzpetina slednjič neusmiljeno razkosala glavnino na tri večje skupine, pred katerimi so Roner, Valčič in Damm v Senožečah nabrali že šest minut naskoka. Roner je bil tokrat silen borec, da ne omenjamo seveda leaderja celotne dirke Rudija Valenčiča, o katerem vsi govorijo v samih superlativih. Danes je bil tudi on vseskozi v ospredju, v središču vsega dogajanja. Branil se je in napadal je obenem, zato da bi obdržal najdražjo lovoriko, kajti tisti trije niso bili nevarni favoritom. So pa vendarle prvi smuknili skozi cilj in pobrali etapne nagrade. Roner bi nedvomno zaslužil prvo mesto, ker je k temu podvigu prispeval največ, toda zmagovalec Valčič je v tistih usodnih trenutkih bržčas pozabil na tako malo upoštevano besedo — »fair-play«.

REZULTATI XIII. etape Pulj—Nova Gorica (210 kilometrov): 1. Valčič 6:00.00 (1 minuta bonifikacije), 2. Roner (Sl.) 6:00.30 (30 sekund bonifikacije), 3. Damm (Avstr.) 6:01.00, 4. Pamard (Fr.) 6:04.28, 5. Valenčič (J), 6. Tummers (Niz), 7. Ritter (Dan), 8. Ekstein (NDR), 9. Bilić (J) vsi s časom četrtoplasiranega, 10. Doek (Niz) itd.

Generalni plasma: 1. Valenčič 45:34.05, 2. Škerlj (oba J) 45:37.05, 3. Ilijev (Bolg) 45:38.55, 4. Lux (NDR) 45:39.15, 5. Nejčev (Bolg) 45:45.35, 6. Ukmar (J) 45:45.43 itd.

Med ekipami slejkoprej vodi Jugoslavija pred Bolgarijo.

STANE LIPAR

Britanska vlada o silah OZN

Odgovor Londona na sovjetsko spomenico

NEW YORK, 6. avg. (AFP). Britanska vlada je danes odgovorila na nedavno sovjetsko spomenico, ki se nanaša na potrebo, da se okrepi vloga OZN pri ohranitvi miru. V odgovoru britanska vlada pravi, da je pripravljena s Sovjetsko zvezo čimprej proučiti ukrepe, s katerimi bi zagotovili finančna sredstva na podlagi načel kolektivne odgovornosti in uresničili določbe ustanovne listine OZN o vzpostavitvi mednarodnih sil.

Britanska vlada opozarja na to, da je za mir in mednarodno varnost predvsem odgovoren Varnostni svet, ter ponavlja v glavnih črtah stališče, pojasnjeno že v anglo-ameriški spomenici, ki so jo poslali Sovjetski zvezi marca letos. V tej spomenici sta ZDA in Britanija povedali svoje mnenje o tem, kakšna je vloga Varnostnega sveta pri ohranitvi miru. Vse predloge v tem smislu bi Varnostni svet dostavil Generalni skupščini OZN le v primeru, ko sam ne bi mogel uspešno ukrepati. V finančnem odboru za mirovne operacije, ki bi ga ustanovila Generalna skupščina, bi bili zastopani vsi stalni člani Varnostnega sveta. Odbor bi proučeval razne možnosti za finansiranje teh operacij. Priporočila tega odbora bi sprejemala Generalna skupščina z dvetretjinsko večino.

ZDA še niso odgovorile na sovjetski predlog o mirovnih silah svetovne organizacije, objavljen v začetku julija.

Prvi dan veslaškega EP v Amsterdamu

Nobenega finalista doslej

AMSTERDAM, 6. avg. — (Po telefonu) Na tehnično sijajno urejeni veslaški progi Bosbaan se je danes začelo letošnje evropsko veslaško prvenstvo, na katerem sodeluje nad 300 veslačev iz 23 držav — v 98 čolnih. V zelo lepem vremenu so bili prvi dan na sporedu predtekmovalne vožnje, ki pa našim zastopnikom niso prinesle uspeha. Res je, da so imele naše posadke smolo z žrebom, prav tako pa tudi drži, da so nekatere — zlasti osmerec — s svojo vožnjo razočarale. Vsi štirje jugoslovanski čolni bodo morali jutri ponovno v boj v repešažih in samo najvišja mesta jim lahko zagotovijo nastop v nedeljskih finalih, pri čemer bo v vsaki disciplini tekmovalo šest najboljših ekip.

Naš četverec s krmarjem je bil šele četrti s časom 6:54,73 za SZ, Poljsko in Madžarsko ter pred Francijo in skoraj nima upov za uvrstitev med prvo šestorico. Naš skif je vozil dobro v drugi polovici proge, a je še nerutiniran. Plasiral se je za ZDA in Nemčijo, porazil pa je Angleža in Finca (čas 7:27,08). Dvojec s krmarjem Jugoslavije je dobro startal in vodil do 500 m, nakar pa so prevzeli vodstvo Nemci in premočno zmagali z naskokom treh dolžin čolna. Jugoslavija je bila druga (7:43,50) pred Finsko, ZDA in Belgijo. Naš osmerec se je z nemškim in italijanskim boril vsega do 1000 metrov, potem pa je popustil in v ležerni vožnji nadaljeval pot do cilja. Čeprav je bila to morebiti taktična poteza, da že takoj v začetku ne bi izdali svojih sposobnosti, pa ni napravila najboljšega vtisa. Nemčija je dosegla čas 6:02,69, naši pa 6:34,63. BOŽO BENEDIK

Spopad v Nikoziji

Rosides se je vrnil na Ciper

NIKOZIJA, 6. avg. (AP-AFP-Reuter). Poveljstvo OZN na Cipru je sporočilo, da se je sinoči vnelo streljanje med Grki in Turki na tako imenovani »zeleni črti« v središču Nikozije. Po prvih vesteh so bili ranjeni trije Grki. Streli so začeli pokati v prvih večernih urah vzdolž ulice Ledra, uro pozneje pa so se nadaljevali vzdolž ulice Pafos, kjer je policijska postaja grškega sektorja Nikozije.

Močno streljanje iz strojnic in več strelov iz bazuk je pregnalo z ulic prebivalce, ki so se zatekli v hiše. Takoj je posegla vmes ciprska policija, ki je streljala na turški del mesta. Ponoči še ni bilo vesti o tem, ali se je spopad nadaljeval.

Zastopnik sil OZN na Cipru je povedal, da je v sinočnjih spopadih v Nikoziji izgubil življenje neki pripadnik grške skupnosti. Med pripadniki turške skupnosti ni bilo smrtnih žrtev.

Poveljstvo sil OZN v Nikoziji je objavilo, da so se na severu Cipra, na področju Ajos Teodoros, včeraj spet streljali pripadniki turške in grške narodnosti. Takoj potem ko so intervenirale švedske enote v sestavi mednarodnih sil, je streljanje ponehalo.

Streljali so se tudi v hribih Kyrenie. Pri ribiškem naselju Kokina so se včeraj spopadli švedski pripadniki mednarodnih sil in Turki. Poveljstvo mednarodnih sil je objavilo, da so pri Kokini Turki prvi napadli. Ne v hribih Kyrenie ne v Kokini ni bilo žrtev.

Stalni ciprski predstavnik v OZN Zenon Rosides je sinoči prispel v Nikozijo. V Ženevi se je razgovarjal o Achesonovih predlogih za rešitev ciprskega problema s posredovalcem OZN na Cipru, veleposlanikom Tuomiojo.

Telegrami

OBISK NA FILIPINIH — MANILA. Predsednik malgaške republike Tsiranana je prispel na tridnevni uradni obisk na Filipine. Na letališču v Manili ga je sprejel filipinski predsednik Macapagal.

BENEDIKTSSON GRE V ZDA — WINIPEG. Islandski premier Benediktsson je med uradnim obiskom v Kanadi izjavil, da bo 18. avgusta odpotoval v Washington, kjer se bo sešel z ameriškim predsednikom Johnsonom in zunanjim ministrom Ruskom.

PREKINITEV STIKOV — MONROVIA. Liberija je sporočila, da bo prekinila vse politične in trgovinske stike s Portugalsko. V dekretu, ki ga je podpisal predsednik Tubman, je med drugim rečeno, da portugalske ladje in letala ne bodo smeli pristajati v liberijskih pristaniščih in na letališčih.

POTOVANJE V EVROPO — CANBERRA. Zvedelo se je, da bo avstralski zunanji minister Hasluck letos obiskal več evropskih držav, med njimi verjetno tudi Sovjetsko zvezo. Hasluck bo tako prvi avstralski minister, ki bo potoval v Moskvo.

NAFTA — BAGDAD. Iraško ministrstvo za nafto je sporočilo, da bo poslalo v Jemen večjo količino nafte. Pošiljka bo brezplačna in sodi v okvir iraške pomoči arabskim državam.

Pa še to

STATISTIKA — Budimpeštanski časopis Figyelö je v nekem članku takole ponazoril vrednost statistike: »Če konj ni več uporaben, ga pošljejo v klavnico in predelajo v klobase. Če pa se traktorju pokvari del, za katerega ni nadomestila, ostane traktor za statistike še vedno traktor. In prav to je Ahilova peta napredka.«

Jutri program radia in televizije

DELO rtv

Valovne dolžine: LJUBLJANA I 327,1 m — LJUBLJANA II 202 m — KOPER 207 m — MARIBOR 212 m — CELJE 202 m
TV kanali: 3 — KUM, 5 — KRVAVEC, 6 — NANOS in PLEŠIVEC, 11 — POHORJE

Ljubljanski balet bo v sredo ob 20.45 imeli radio priložnost videti na televizijskih zaslonih nastop NIZOZEMSKEGA KRALJEVSKEGA BALETA v koreografiji plesalca Georgea B ...

avgust od 9 do 15

Jutri program radia in televizije

Iz včerajšnje tretje izdaje

Povabljen tudi S. Vietnam

Seja Varnostnega sveta na zahtevo ZDA

NEW YORK, 6. avg. — Varnostni svet OZN je danes sprejel predlog Sovjetske zveze, naj povabi delegata DR Vietnama, da pride pred Varnostni svet in odgovori na obtožbe ZDA zaradi napada severnovietnamskih torpednih čolnov na ameriške vojne ladje. S tem je v bistvu prevladala težnja in želja mnogih, da bi napad ameriških bombnikov na nekatera oporišča severnovietnamske vojske v Tonkinškem zalivu obravnavali kot osamljeno akcijo in tako preprečili, da bi se iz tega izcimil širši konflikt.

Uradno sporočilo sovjetske agencije TASS vsebuje zelo odločno obsodbo ameriške agencije. Sovjetska zveza je opozorila na nevarnost, da bi ponavljanje takšnih izpadov pripeljalo do tega, da bi se spopad razširil na obalne dežele Tonkinškega zaliva. Kaj iščejo ameriške ladje v tem zalivu, tisoče kilometrov od ZDA, in to v trenutku, ko reakcija v ZDA zahteva, naj se vojna razširi iz Južnega Vietnama na Severni Vietnam?

To vprašanje iz sporočila TASS je praktično prevladovalo tudi na seji Varnostnega sveta. Francoski predstavnik je podprl sovjetski predlog, rekoč, da je »popolnoma razumljivo«, da je treba poslušati tudi drugo stran, zapleteno v spor, in da bi moral predsednik Varnostnega sveta povabiti predstavnika DR Vietnama, da pove svoje.

Ameriško tezo, da gre za »kaznovalno akcijo proti kršiteljem, ki ne spoštujejo načel svobodne mednarodne pomorske plovbe«, je v Varnostnem svetu brezpogojno podprl samo britanski delegat. Očitno pa je bilo to premalo, da bi Varnostni svet lahko sprejel ameriško obtožbo zoper Severni Vietnam.

Zato se bo Varnostni svet sestal ponovno šele, ko bo njegov predsednik na posvetovanjih s člani Varnostnega sveta določil obliko, v kateri bodo povabili predstavnika DR Vietnama (ki ni članica OZN), naj razloži stališče hanojske vlade v tem organu OZN.

Severnovietnamsko vojaško poveljstvo je objavilo, da je protiletalsko topništvo sestrelilo pet ameriških letal, poškodovalo pa dva in da so ujeli enega ameriškega pilota.

Sabotaža na adenskem letališču

Arabski komandosi so uničili tri letala

KAIRO, 6. avg. (MEN). Predstavniki južnoarabske osvobodilne fronte so povedali, da so bila v adenskem letalskem oporišču uničena tri britanska letala. Pod letala so nastavili razstrelivo. Ne držijo britanske trditve, da v tem letalskem oporišču ni bilo škode, ko so ga 2. avgusta napadli arabski komandosi.

Radio Sana je objavil, da so se sile narodnoosvobodilne fronte včeraj večkrat spopadle z britanskimi silami na področju Radfana. V teh bojih je padlo okoli 30 britanskih vojakov, med njimi neki major. Borci osvobodilnega gibanja so sestrelili britanski helikopter in zažgali pet vozil.

Vreme 6. VIII. 1964

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	15	28
Planica	12	25
Brnik	14	26
Maribor	16	27
Slov. Gradec	12	26
Novo mesto	15	28
Koper	22	26
Kredarica	—	7
Reka	20	29
Pulj	20	27
Split	22	28
Dubrovnik	23	27
Zagreb	16	27
Beograd	20	28
Sarajevo	13	26
Skopje	18	29
Titograd	22	30
Celovec	14	26
Gradec	14	27
Dunaj	11	26
Milano	18	21
Genova	20	—
Zürich	13	27
München	14	28
Benetke	19	—

Prognoza

VREMENSKA SLIKA

Področje visokega zračnega pritiska nad zahodno in srednjo Evropo slabi. Atlantske frontalne motnje so dosegle zahodno Evropo in se počasi približujejo Alpam. Zato bodo pozneje vplivale na vreme pri nas.

NAPOVED

SLOVENIJA

Ponoči jasno, jutri sončno. Najnižje nočne temperature od 10 do 14, v Primorju 20, najvišje dnevne od 26 do 30 stopinj C.

JUGOSLAVIJA

Sončno in toplo vreme.

IZGLEDI ZA SOBOTO

Poslabšanje vremena.

V Postojnski jami 36 vlakov na dan

Turiste naj bi napotili tudi v druge podzemske jame na Krasu

Turistična sezona v Postojnski jami je na višku. Zasedeni so hoteli, motel, vsi prostori v campu in privatne sobe. Vsake štiri sekunde pelje skozi Postojno en avto. Že do konca julija je obiskalo jamo 214.000 turistov, kar 30.000 več kot lani do tega časa.

Celo našo mrzlo Postojno je zajela vročina — kar dvojna. Sonce pripeka, z njim vred pa priteka v Postojno reka domačih in inozemskih turistov. Vsi razpoložljivi kotički, vse sobe so polne. Vsake pol ure odpelje vlak z nove postaje podzemske železnice v jamo, pisana množica valovi in kupuje spominke. Od sredine julija dalje ima jama 3600 do 4000 obiskovalcev na dan. Višek je dosegla minulo nedeljo, ko je šlo v jamo 36 vlakov. Če pomislimo, da dva vlaka, ki hkrati odpeljeta, sprejmeta do 250 ljudi, potem šele razumemo, kako upravičena je bila zgraditev dvojnega tira v jami. To je bila edina možna rešitev za tolikšno množico ljudi. Tako je jamo že do konca julija imela 33.000 obiskovalcev več kot lani (od njih 17.000 inozemcev).

Parkirni prostor pred Postojnsko jamo je poln kljub temu, da je bil lani znatno razširjen. Medtem ko ima jama stalno zaposlenih približno 40 ljudi, jih je sedaj zaposlenih več ko sto. Znatno pomoč nudijo jami kot vodniki tudi postojnski gimnazijci; več ko 20 članov jamarskega kluba iz Postojne pa je vodičev za tuje jezike.

Čimprej bo treba misliti na to, da bi ta izredno živahen turistični obisk usmerili v čudovito kraško okolico Rakovega Škocjana, Cerkniškega jezera, Predjame in Planinske jame. Tudi tu so prelepe podzemeljske jame, ki jih bo treba elektrificirati in privabiti tujce. Šele takrat bo prišel ves kraški svet kot celota do izraza v nenehnem turističnem prilivu. Če bo šlo tako naprej, bo nekje meja možnosti obiska in treba bo nujno porazdeliti obisk s planirano turistično propagando na celotno slovensko kraško območje. Tu bosta imela hvaležno nalogo ne le sama Postojnska jama in turistično društvo, ampak tudi Kraška skupnost, ki v propagandnem pogledu združuje 11 turističnih društev od Vrhnike do Sežane.

FRANCE HABE

Fotozapisek

ZLOBEN PRIPIS – Ta lepak je v torek, 4. avgusta, vabil na veselico prostovoljnega gasilnega društva Orehovica pri Šentjerneju. Izobešen je bil sredi Šentjerneja. Razen domačinov ga je lahko prebralo tudi veliko tujcev, saj prav tu ustavljajo avtobusi. V stavbi, na kateri je visel lepak, je tudi postaja LM. Ne samo, da ga nihče ni snel, zlobni pripis neznanega avtorja žal še vedno označuje »folklorno« posebnost mnogih podeželskih veselic. Morda so prav zato Šentjernejčani dopustili, da so si ga lahko vsi ogledali.

Foto: P. Romanič

PODJETJE ZA OBNOVO TIRNEGA MATERIALA LJUBLJANA

(OB KAMNISKI PROGI PRI STADIONU ŽSD LJUBLJANA V ŠIŠKI)

SPREJME TAKOJ:

- **ključavničarje**
- **kovinostrugarje**
- **kovinorezkalca**
- **mehanike**
- **avtogene varilce in rezalce**
- **avtokleparje**

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delavcev podjetja ali po dogovoru.

Zagotovljen je brezplačen prevoz v službo po železnici, kakor tudi z avtobusom od železniške postaje Ljubljana do podjetja in obratno. Stanovanja niso priskrbljena.

RAZPISUJE:

v železniške oddelke pri Industrijski kovinarski šoli v Ljubljani mesta za:

- **8 učencev za strojnega ključavničarja**
- **učenca za kovinostrugarja**

sedem štipendij:

- **3 na tehniški šoli za strojno stroko**
- **2 na ekonomski srednji šoli**
- **1 na višji kadrovski šoli**
- **1 na strojni fakulteti**

Kandidati za vpis v šole in za štipendije naj pošljejo svoje vloge ali se osebno zglase v splošnem sektorju podjetja. K vlogam naj priložijo spričevalo (diplomo) o dokončani šoli ter potrdilo o premoženjskem stanju in višini osebnih dohodkov staršev.

7561

Skoraj polovica zasluži 40.000 dinarjev

Med kranjskimi podjetji največ osebnih dohodkov v »Savi«

V kranjski občini so se v gospodarstvu, ki zaposluje nekaj nad 16 tisoč ljudi, to je 85 odstotkov vseh zaposlenih, letos zvišali povprečni osebni dohodki za 8 odstotkov, in sicer od 37.294 dinarjev v januarju na 40.394 v maju. Najbolj so se povečali osebni dohodki v trgovini in gradbeništvu (za 29 odstotkov), medtem ko je v industriji, kjer je zaposlenih 11 tisoč ljudi, povprečni osebni dohodek porasel za 9 odstotkov in je znašal v obračunih za maj 39.291 din.

Aprila so zadnjikrat izplačali osebne dohodke, manjše od 15 tisoč dinarjev za polni delovni čas. Število zaposlenih s prejemki, manjšimi od 25 tisoč dinarjev, pa se je do maja zmanjšalo od 1900 na 700, kar predstavlja še 4,5 odstotka. Zmanjšalo se je tudi število zaposlenih, ki zaslužijo manj kot 40.000 dinarjev, vedno več pa je tistih, ki imajo večje osebne dohodke. Še februarja jih je bila slaba tretjina, sedaj pa je v gospodarstvu kranjske občine že skoraj polovica ljudi, ki zasluži več kot 40.000 dinarjev.

Med največjimi kranjskimi podjetji je daleč na prvem mestu po povprečnih osebnih dohodkih tovarna gumijevih izdelkov Sava, kjer je bila maja povprečna plača 49.275 dinarjev. Precej nižja je bila v Planiki (40.602) in Iskri (39.894), najslabše pa je v tekstilni industriji, kjer so imeli v IBI povprečne osebne dohodke maja 37.440, v Tekstilindusu pa 34.091 dinarjev.

L. S.

Uslužnostnih del ne bodo podražili

Kolektiv vodovodno inštalacijskega podjetja v Novem mestu ima dovolj notranjih rezerv

Med prvimi obrtnimi podjetji v Novem mestu so se v vodovodno inštalacijskem podjetju odločili, da cen svojih storitev ne bodo zvišali. Upoštevali pa bodo priporočilo občinskih političnih organizacij in izplačevali nadomestilo vsem članom kolektiva za zvišanje življenjskih stroškov po 2.000 dinarjev mesečno (s 1. julijem).

Prvi so se v tem podjetju spomnili tudi na vajence, katerih do sedaj ni nihče omenjal. Menijo, da gre tudi njim zvišanje mesečne nagrade vsaj za tisoč petsto dinarjev.

Analize polletnega poslovanja so pokazale, da so še notranje rezerve, ki jih je treba prej izkoristiti, kot pa zviševati cene uslugam. Tako so imeli v prvem polletju 98 delovnih dni izgubljenih zaradi bolezni in poškodb, to pa je pri osemindvajsetčlanskem kolektivu mnogo. So nekateri, ki pri delu nikakor nočejo uporabljati zaščitnih naprav, kar v prihodnje ne bodo več spregledovali. Izostanke z dela zaradi bolezni in poškodb je moč znižati. Čeprav so glede del odvisno od naročil, sodijo, da bo tudi z boljšo organizacijo dela možno še kaj prihraniti.

Razen v tem še v nekaterih obrtnih podjetjih v Novem mestu te dni razpravljajo, kako doseči višji osebni dohodek, ne da bi zvišali cene uslug ali segli po skladih. Videti je, da so večja obrtna podjetja v občini resno vzela priporočilo občinskih političnih organizacij, naj ne bi zviševali cen svojih uslug, marveč poskušali z boljšo organizacijo dela, varčevanjem, izkoriščanjem rezerv in rebalansom morebitnih investicij doseči večje osebne dohodke.

P. ROMANIČ

NOVA GORICA

Trgatve za turiste Informacije o zasedenosti hotelov

Delavski svet trgovskega podjetja »Potrošnja« v Novi Gorici, ki ima na območju občine 34 poslovalnic, je poskrbel tudi za ureditev trgovin na podeželju. V več trgovinah v hribih so zastarelo opremo že zamenjali s sodobnejšo. Na Ligu so dobili tudi ustreznejše prostore in jih preuredili v trgovino. Prebivalci so zadovoljni, ker jim vsak dan pošiljajo tudi svež kruh.

Letos nameravajo preurediti tudi trgovine na Vratih, v Čepovanu in še v nekaterih krajih. V Ročinju bodo začeli adaptirati nekdanje porušene javne zgradbe; preuredili jih bodo v trgovino. Podjetje ima na Vratih, v Srednjem Lokovcu in Zavrhu pri Levpi tri poslovalnice, ki niso dovolj rentabilne, so pa nujno potrebne, ker so odmaknjene od večjih potrošniških središč. Z zimsko zalogo jih preskrbe, še preden zapade prvi sneg. Vse leto poslujejo le trikrat na teden. V trgovinah si kupec razen jestvin lahko nabavi tudi galanterijske predmete.

-jp

CELJE

Pri kopališču neurejena okolica

Kopališče ob Ljubljanski cesti te dni spet polnijo tisoči kopalcev. Objekt sam je sicer ograjen, ob bazenu je tudi nekaj drevja, vendar okolica izven kopališča do ceste in na druge strani ne more nikogar prepričati, da imajo za to odgovorni Celjani kaj prida smisla za red in estetiko. Žal je tu tako že več let.

K.

SLOVENSKE KONJICE

V ELKOP 80 zaposlenih

Obrtno podjetje za električne naprave ELKOP v Slovenskih Konjicah, ki se je v razmeroma kratkem času razvilo iz kovaške delavnice, ima že 80 zaposlenih. Zdaj izdeluje male transformatorje za elektroindustrijo, vtem ko je proizvodni program prej obsegal več deset različnih izdelkov.

—VEC

Živahni stiki mladih delavcev

KOPER, 6. avgusta — Mladinska organizacija v tovarni Tomos ima živahne stike z mladino številnih gospodarskih organizacij v naši republiki in izven nje. V Tomos pogosto prihajajo mladi ljudje iz raznih krajev Jugoslavije. Člani mladinske organizacije v Tomosu bodo šli v kratkem v Trento, jeseni pa se bodo udeležili srečanja z mladino iz motorne industrije v Mariboru.

Pred dnevi so bili v Tomosu avstrijski mladinci, ki taborijo v Strunjanu, potlej pa so jih tam obiskali mladinci iz Tomosa. Za poživitev takih stikov je delavski svet odobril mladinski organizaciji pol milijona dinarjev.

TRBOVLJE

Pogovori z dijaki in študenti

Aktivi ZMS v gospodarskih organizacijah so za dijake in študente, ki so med počitnicami na praksi v raznih podjetjih trboveljske občine, pripravili posebne pogovore. Njih namen je predvsem, da se štipendisti temeljito seznanijo z vsemi problemi. Letne konference ZMS so namreč opozorile, da se tehnična inteligenca prepočasi vključuje v mladinske organizacije.

S. Š.

Na Vrheh trofazni tok

Kraj Vrhe, kjer je bila 1941. leta ustanovljena I. revirska četa, je na dan vstaje slovenskega naroda dobil novo transformatorsko postajo. Celotno tamkajšnje območje je imelo prej le enofazno nizkonapetostno omrežje, zaradi česar je bila slaba luč, niso mogli dobro poslušati radio ali gledati televizijo.

Š.

PTUJ

Kooperacija pri izdelovanju elektromotorjev

Montažno podjetje Elektrokovinar je sklenilo kooperacijsko pogodbo s podjetjem Elektrokovina v Mariboru o izdelovanju univerzalnih elektromotorjev do 250 W moči. Ptujsko podjetje bo dobilo od mariborske Elektrokovine odlitke in nasekano pločevino, v Ptuju pa bodo poskrbeli za strojno obdelavo odlitkov, za navijanje in za sestavo elektromotorjev. Podjetje Elektrokovina bo pomagalo pri šolanju in priučevanju delavcev ter bo dala na razpolago tehnološko dokumentacijo. Pogodba o kooperacijskem sodelovanju bo začela veljati prihodnje leto.

JAN

IVER DNEVA

Zemljepis – slabo!

Da športniki — in z njimi vred tudi nekateri njihovi funkcionarji in celo novinarji te zvrsti — niso preveč podkovani v zemljepisju, je bolj ali manj znana reč. Prav te dni smo trčili spet ob dva taka primera.

V uradni brošuri »Trka kroz Jugoslaviju«, ki so jo izdali prireditelji letošnje dirke po Jugoslaviji, je na 20. strani v diagramu XVI. etape od Vršiča do Ljubljane med samo petimi krajevnimi imeni kot vmesen kraj natisnjena Medveja. Samo malo više je urnik vožnje, kjer je sestavljalec pravilno ostal pri Medvodah.

Pariški L'Equipe sem in tja tudi rad hodi po takih stopinjah. V eni zadnjih številk je Gleichenberg v Avstriji mirne duše prestavil v Jugoslavijo.

Če lahko Francozom »za silo« oprostimo ta spotikljaj, ga pa nikakor ne moremo našim rojakom, ki so Medvejo ob Kvarnerju meni nič tebi nič prestavili precej daleč v notranjost — ob sotočje Save in Sore.

Štiri močna srečanja med strelci

Ljubljana bo ta mesec prizorišče štirih pomembnih strelskih tekmovanj. Razen republiškega in državnega prvenstva bosta na strelišču ob Dolenjski cesti še meddržavni dvoboj Jugoslavija — Vzhodna Nemčija ter tradicionalno srečanje strelcev Varšave in Ljubljane.

Republiško prvenstvo za člane, članice in mladince se prične v četrtek, 13. t. m. Trajalo bo tri dni. Državno prvenstvo strelcev bo od 30. t. m. do 6. septembra. Računajo, da se bo tega tekmovanja udeležilo okrog 400 tekmecev. V vseh disciplinah se bodo merili člani, članice in mladinci, povrh teh pa bo še mikavno tekmovanje v streljanju na glinaste golobe. Najboljša občinska reprezentanca prejme na državnem prvenstvu pokal maršala Tita. To najčastnejšo strelsko lovoriko so že tri leta zapored osvajali slovenski strelci, ki so tudi letos še ob strelcih iz Hrvatske in Srbije, najresnejši kandidati za najboljša mesta.

Strelski dvoboj Varšava — Ljubljana bo okrog 20. t. m. Točen dan še ni določen. Dvoboj med strelsko elito, Nemško demokratično republiko in Jugoslavijo, bo konec tedna v tem mesecu (27. in 28. t. m.).

Mednarodna košarka v Mariboru

MARIBOR, 6. avg. — Sinoči je bila na košarkarskem igrišču v Ljudskem vrtu po poletnem premoru že druga mednarodna košarkarska tekma. V njej je Maribor premagal belgijsko ekipo Anvers 61:47 (27:27). Najboljši pri domačinih so bili Krope 12, Kotarar 11 in Kralj z 10 koši, pri gosteh Rossemont 18, Depoitier, Eysermans, Renderss s 16 koši. Pred 300 gledalci sta sodila domačina Gaube in Meršnik.

Hitrostne motorne dirke v Mariboru

LJUBLJANA, 6. avgusta. — Po nekajletnem odmoru bodo v nedeljo, 9. t. m. (ob 15. uri) v Mariboru spet hitrostne motorne dirke. AMD Maribor bo na 2.300 m dolgi progi po mestnih ulicah (Mladinski, Smetanovi, Gledališki, Gregorčičevi in Tyrševi) priredilo tretjo (predzadnjo) dirko za prvenstvo Slovenije. Na startu bodo vse kategorije: 50, 125, 175, 250 in nad 250 ccm, prikolice in avtomobili. Za dirke je med slovenskimi dirkači veliko zanimanje; za zdaj je prijavljenih skupno 64 tekmovalcev iz vse republike. Zelo živahno pa se zanimajo za prvenstvo tudi mariborski ljubitelji motociklističnega športa.

Prireditelji so za najboljše dirkače v posameznih kategorijah pripravili lepe častne nagrade, posebno nagrado — pokal ČP »Večera« — pa bo dobil tudi dirkač, ki bo najhitreje prevozil novi mariborski tekmovalni krog.

Zadnja (četrta) dirka za letošnje republiško prvenstvo z motorji pa bo 30. t. m. v Novi Gorici.

Jugoslovanski in italijanski atleti v Kranju

KRANJ, 6. avg. — Na kranjskem stadionu bo v soboto ob 17. uri odprto prvnnstvo Kranja v atletiki, na katerem bo nastopila tudi večina jugoslovanskih reprezentantov. Posebna zanimivost bo nastop skupine najboljših italijanskih tekačev, ki so na treningu v Kranjski gori.

Štirje telovadci že brez skrbi

Ljubljana prva na močnem mednarodnem turnirju mest v Skopju

Med spominskimi prireditvami ob obletnici katastrofalnega potresa v Skopju so se tamkaj pomerili tudi najboljši jugoslovanski telovadci, ki so opravili predzadnjo kvalifikacijsko tekmo za sestavo olimpijske vrste.

Tekmovanje v Skopju je bilo v obliki turnirja mest z mednarodno udeležbo. Razen ekip Ljubljane, Zagreba, Sarajeva in Skopja je tekmovala še reprezentanca Budimpešte, v kateri pa sta nastopala samo dva olimpijska kandidata, ki zasedata 5. oz. 7. mesto. Prvo mesto v ekipni razvrstitvi je pripadlo Ljubljani, za katero so telovadili Cerar, Brodnik in Šrot z naskokom 1,55 točke pred Zagrebom.

Ekipni vrstni red je bil tak: **Ljubljana 114.15, Zagreb 112,60, Budimpešta 11,35, Sarajevo 110,55, Skopje 94,05.**

Največ pozornosti je veljalo seveda nastopu naših olimpijcev, ki so se to pot res izkazali ter dosegli več 93% možnih točk. Če upoštevamo, da je bilo tekmovanje na odprtem stadionu ter je telovadcem nagajalo vreme (v načrtu je bilo, da bo prvi dan na sporedu polovica disciplin, zaradi dežja pa so jih morali drugi dan odtelovaditi pet), je ta dosežek še bolj zadovoljiv.

Vrstni red posameznikov, ki so tekmovali samo v poljubnem sporedu, je bil naslednji: 1. Cerar 68,45 2. Petrovič 56,35, 3. Čaklec 55,90, 4.—5. Brodnik in Vidovič 55,65, 6. Anić 55,60, 7. Czer (Bud.) 55,50, 8. Szabo (Bud) 55,20, 9. Kovacz (Bud) 55,00, 10. Šrot 54,45 itd.

Na posameznih orodjih so zmagali: v parterju Cerar 19,70 pred Brodnikom 19,55, v preskoku Cerar 9,65 pred Petrovićem 9,55, na krogih 9,65 pred Petrovićem 9,45, na bradlji Cerar 9,75 pred Szabom 9,55, na konju z ročaji Cerar 9,85 pred Vidovičem 9,40 in na drogu Cerar 9,85 pred Szabom 9,45.

Medtem ko na prvih treh orodjih skoraj ni bilo spodrsljaja razen v škodo Šrota, ki je po nedavnem cepljenju trpel zaradi hude reakcije, je bilo na zadnjih treh preskušnjah »kiksov« nekaj več. Tako sta Šrot in Anić ostala pod devetimi točkami na konju z ročaji. Brodnik pa je na drogu prekinil vajo in dobil samo oceno 9,20.

Po tem tekmovanju so si štirje telovadci — Cerar, Petrovič, Brodnik in Čaklec že zagotovili mesto v olimpijski vrsti. Presenetil je zlasti Čaklec, saj je bil doslej v slabši formi in se je sukal nekje okrog 6. mesta. Zadnja odločitev o sestavi ekipe pa bo izrečena v Ljubljani, kjer bo 15. in 16. t. m. pregledna tekma v olimpijskem programu. Vidovič, Šrot in Anić se bodo še zadnjič pomerili za mesto v ekipi — seveda z ostalimi olimpijci.

Hkrati s telovadci so v Skopju nastopile tudi telovadke. V ekipni razvrstitvi je bila prva Bukarešta (76,35) pred Budimpešto (75,95), Zagrebom (71,45), Sarajevom (69,45) in Skopjem (58,35).

Prvo mesto med posameznicami pa je pripadlo Erdešijevi (Bud).

MIRO CERAR

Daneu izključen v Beogradu

Radnički : Olimpija 80:71 (44:40)

BEOGRAD, 5. avgusta — Košarkarji beograjskega Radničkega so v tekmi 17. kola ZKL premagali ljubljansko Olimpijo z 80:71 (44:40). Sodnika: Franjković (Zagreb) in Protić (Beograd) — slaba. Gledalcev: okoli 1.000.

RADNIČKI: Keser, Čermak 21, Žimonjić, Stefanović 17, Djordjević 11, Ražnjatovać 22, Čolović, Kostić, Prelević, Vidić 4, Janić 5.

OLIMPIJA: Bassin 8, Zupančič 7, Weibl 1, Tavčar 3, Lenard, Eiselt 17, Daneu 20, Jelnikar 2, Potočnik 13.

Olimpija je v prvem polčasu dolgo vodila. Sredi drugega polčasa je prišlo do incidenta, ko si je Bassin zvil nogo. Sodnik Franjković je izključil kapetana Olimpije Daneva zaradi nešportnega obnašanja. Zadnjih 8 minut je igrala Olimpija brez članov prve peterke — ker je bil Daneu izključen, Bassin poškodovan, Eiselt, Tavčar in Jelnikar pa na klopi zaradi petih osebnih napak.

Sodnik Franjković bo predal proti Danevu prijavo Tekmovalni komisiji KZJ.

Železničar : Lokomotiva 72:66 (40:31)

Split : Crvena zvezda 68:71 (32:39)

Beograd : Slova 98:76 (40:33)

Ankerst in Cuderman v vodstvu

Tretje kolo XIV. članskega šahovskega prvenstva Slovenije

LJUBLJANA, 5. avgusta — Štiri prekinjene partije so glavna značilnost tretjega kola XIV. šahovskega prvenstva Slovenije: Puc ima v derbiju s Kržišnikom kmeta več v končnici kraljic in trdnjav. Cuderman boljše možnosti v blokirani poziciji z Božičnikom, Ivačič kmeta več v trdnjavski končnici s Planincem, Štrucl pa pozicijsko prednost v partiji s Kovačem. Dva preostala derbija kola Plavčak : Ankerst in Bajec : Musil sta se končala z miroljubnim remijem.

Cuderman : Božičnik prek. v boljšem položaju za Cudermana (Angleška, 53). Beli ima ob prekinitvi možnost prodora z žrtvijo lovca.

Grosek : Longer remi (Španka, 31). Grosek je dolgo zadržal pozicijsko prednost belih figur, toda Longer se je dobro branil in v obojestranski časovni stisk: sta nasprotnika ponavljala poteze.

Podkrajšek : Djurković 1:0 (Skandinavka, 40). Beli je žrtvoval dva kmeta za napad in v časovni stiski osvojil dve figuri in nato še kraljico.

Štrucl : Kovač prek. v boljšem položaju za Štrucla (Sicilijanka, 49). Beli ima močnega skakača proti slabemu lovcu v blokirani trdnjavski končnici.

Plavčak : Ankerst remi (Španka, 13). Bajec : Musil remi (Damin gambit, 22). Dva remija s trikratnim ponavljanjem potez.

Planinc : Ivačič prek. v boljšem položaju za Ivačiča (Karokan, 40). Beli je v trdnjavski končnici spregledal kmeta, toda Ivačič ima ob 2:1 kmetih minimalne možnosti za uspeh.

Puc : Kržišnik prek. v boljšem položiju za Puca (Katalonka, 41). Mednarodni mojster ima po zelo ostri partiji kmeta več v končnici kraljic in trdnjav ob 7:6 kmetih, toda veliko vprašanje je — ali bo Puc svojo minimalno prednost lahko sploh izkoristil.

Prekinjene partije: Štrucl — Kovač remi (56), Cuderman — Božičnik 1:0 (62).

Partiji Puc — Kržišnik in Planinc — Ivačič sta bili ponovno prekinjeni.

Stanje po 4. kolu: Ankerst in Cuderman 2,5, Longer 2, Planinc in Puc 1,5 (1), Bajec, Grosek, Musil, Podkrajšek in Štrucl 1,5, Ivačič 1 (1), Djurković, Kovač in Plavčak 1, Kržišnik 0,5 (1), Božičnik 0.

A. PASTERNJAK

Troboj v Kranju – Triglavu

Tekmovanje v prvi zvezni plavalni ligi

KRANJ, 6. avg. — V okviru I. zvezne plavalne lige je bil sinoči troboj med Partizanom iz Beograda, Mladostjo iz Zagreba in domačim Triglavom. Premočno so zmagali domači plavalci, ki so skupno nabrali 15.573 točk. Zagrebčani so zbrali 13.354 točk in Beograjčani 12.352 točk. Na troboju so bili doseženi povprečni rezultati, omeniti pa moramo prepričljivo zmago bratov Brinovec na 400 m prosto nad favoriziranim Zagrebčanom Člekovičem. Okrepitev kranjske ekipe Breskvarjeva je pobrala kar dve zmagi. Pohvaliti pa moramo še oba brata Levičnik, ki sta osvojila vsak po eno prvo mesto. Prijetno presenečenje so bile sinoči tudi plavalke Triglava v štafeti 4 x 100 metrov prosto, ki so zmagale, čeprav je bil favorit zagrebška Mladost.

Rezultati — moški: 400 m prosto: V. Brinovec 4:47,4, P. Brinovec (T) 4:49,1, Člekovič (M) 4:49,3; **200 m prsno:** B. Levičnik (T) 2,56:4 Račič (M) 2:59,5, Popovič (P) 2:59,7; **200 m hrbtno:** Z. Levičnik (T) 2:36,8, Pavlovič (P) 2:40,5, Živkovič (M) 2:48,3, **200 m metuljček:** V. Brinovec 2:37,3, Peternel (T) 2:48,3, Manič (P) 2:59,4; **100 m prosto:** Košnik (T) 1:01,1, Člekovič 1:01,3, P. Brinovec 1:01,4, **4x200 m prosto:** Triglav 9:24,3, Mladost 10:07,2, Partizan 10:12,1

Ženske 400 m prosto: Verži (M) 5:32,9, Franjičević 5:51,5, Pogačič (M) 5:59,1; **200 m prsno:** Breskvar (T) 3:11,1, Jovanović (P) 3:14,2, Kerkov (M) 3,15,9; **100 m hrbtno:** Volfart (M) 1:23,6, Pauljev (P) 1:24,0, Hruda (P) 1:27,1; **100 metrov metuljček:** Breskvar 1:24,6, Verži 1:30,1, Bogataj (T) 1:30,3; **100 m prosto:** Franičević 1:11,3, Colnar 1:16,7, Jančar (T) 1:17,6; **4x100 m prosto:** Triglav 5:10,3, Mladost 5:16,3, Partizan 5:31,8.

J. J.

Petrosjan in Keres prva v Buenos Airesu

BUENOS AIRES, 6. avg. Svetovni prvak Petrosjan in njegov rojak Keres sta si razdelila prvo mesto na mednarodnem šahovskem turnirju. Zbrala sta po 12,5 točke, v zadnjem kolu pa sta v medsebojni partiji remizirala.

Dukla : Zaglebie 3:1

NEW YORK, 6. avg. V prvi izzivalni tekmi newyorškega nogometnega turnirja je dosedanji zmagovalec praška Dukla premagala letošnjega prvaka ekipo Zaglebie 3:1 (1:1). Pred 13.500 gledalci so zabili gole Brumowski in Reder 2 za Duklo ter Jaroszik za Poljake. Povratna tekma bo v nedeljo.

Novo na tujem

ŽENEVA — Švicarske oblasti so odklonile vstopne vize jugoslovanskim nogometašem Brkljači (Hajduk), Vidiniću (Beograd) in Blaževiću (Rijeka), ki so jih za prihodnjo sezono angažirali švicarski klubi.

BARCELONA — Znani nogometaš Di Stefano se je pogodil z Espanolom iz Barcelone, da bo za prestopno vsoto 50.000 dolarjev v prihodnje igral zanj.

HAMBURG — V nadaljevanju mednarodnega teniškega prvenstva Zah. Nemčije eden izmed favoritov Mehikanec Osuna izgubil z malo znanim Avstralcem Tobynom 3:6, 6:4, 4:6, 2:6. Njegovo opravičilo: neposredno pred tekmo je z letalom prispel iz Ciudad Mexica.

LEUTKIRCH — Po drugem dnevu svetovnega padalskega prvenstva vodi v skokih na cilj Francoz Arrassus.

MOSKVA — Ker so organizatorji mednarodnega teniškega prvenstva pristali na to, da lahko Jugoslovana Pilić in Jovanović zamudita začetek turnirja, bosta oba nastopila na tem tekmovanju.

Vesti iz Pomurja

V nedeljo bi bila morala biti na nogometnem igrišču v Dokležovju odigrana zaostala prvenstvena nogometna tekma med Dokležovjem in Tišino. Ker nogometašev Tišine ni bilo na tekmo, je bila tekma registrirana s 3:0 v korist Dokležovja. Tako je občinski prvak postala ekipa Bogojine z enakim številom točk, toda boljšo razliko v golih. Bogojina se je tako uvrstila v pomursko nogometno ligo.

V pomurski mladinski nogometni ligi je prvo mesto zanesljivo osvojila ekipa Sobote.

St. M.

Jožeta Mavra ni več

V nedeljo popoldne je na ljubljanskih Žalah velika množica ljudi pospremila na zadnji poti znanega kočevskega družbenopolitičnega in še posebej športnega delavca, komaj 39-letnega Jožeta Mavra, sekretarja podjetja »Zidar«.

Usoda je hotela, da je prav na dan vstaje 22. julija kot aktiven kegljač nastopil na tekmah v Cerknici, nakar je na poti domov postal žrtev prometne nesreče, za posledicami nesreče je umrl.

Kočevje je s smrtjo Jožeta Mavra izgubilo neumornega in aktivnega člana domačega kegljaškega kluba, dolgoletnega nogometnega sodnika in člana občinske zveze za telesno kulturo. Zaradi izredne prizadevnosti pri organizacijskem delu, ki ga je začel takoj ob demobilizaciji po osvoboditvi, zaradi hrabrosti v času NOV, ko je šel v partizane kot 17-letni fant, še posebej pa zaradi živahnosti in tovariških odnosov do športnikov in do ljudi nasploh, je pustil za seboj veliko vrzel, izguba pa je prizadela vse njegove sodelavce in prijatelje v Kočevju in drugih športnih središčih Slovenije.

T. B.

Vprašanja in odgovori

Pokojninska doba družinskih članov obrtnika

H. G. — Od leta 1938 do leta 1942 ste bili zaposleni kot pomočnik v obrtni delavnici svojega očeta. Kako bi dosegli, da bi se Vam ta čas štel v pokojninsko dobo?

Odgovor: Ker se za delo otrok pri starših življenjsko upravičeno predpostavlja, da ne temelji na rednem delovnem razmerju, in ker izhaja iz podatkov Vašega dopisa, da za to zaposlitev nimate nikakršnih listinskih dokazov (delovna knjižica, socialno zavarovanje), dvomimo, da bi se Vam posrečilo dokazati, da ste bili v tem času pri očetu v rednem delovnem razmerju, vštevnem v delovno dobo. Pač pa bi se Vam ta čas lahko priznal v posebno dobo za pokojnino po 44. členu zakona o pokojninskem zavarovanju v zvezi z 8. točko odloka o vštetju časa samostojnega poklicnega dela za pokojnino. Ob pogojih, navedenih v teh določilih, se namreč šteje za pokojnino tudi čas, ko so otroci, oziroma družinski člani obrtnika opravljali strokovno in tehnično delo v njegovi obrtni delavnici, čeprav se predpisano dovoljenje za opravljanje obrtne dejavnosti ni glasilo na njihovo ime. Če ste torej bili po 15. 5. 1945 v delovnem razmerju s polnim delovnim časom najmanj 5 let in če ste opravljali delo v očetovi obrtni delavnici kot svoj edini in glavni poklic ter če ste imeli predpisano oziroma priznano strokovno izobrazbo za samostojno opravljanje obrtne dejavnosti, se Vam bo čas, ko ste od leta 1938 do leta 1942 delali v očetovi obrtni delavnici, štel za pokojnino.

Rehabilitacija vojaških vojnih invalidov

Š. J. — Ste vojaški vojni invalid VI skupine in ste zaposleni kot navaden delavec. Ker fizično delo težko opravljate, bi se radi usposobili za kak lažji poklic.

Odgovor: Po zakonu o vojaških vojnih invalidih imajo vojaški vojni invalidi pravico do poklicne rehabilitacije, če imajo glede na splošno izobrazbo, starost, zdravstveno stanje in druge okoliščine pogoje za uspešno rehabilitacijo. S to se zagotavlja tudi usposobitev za kakšen drug primeren poklic, oziroma strokovna usposobitev za določen poklic, pri čemer se vojaški vojni invalidi, ki nimajo nikakršne strokovne izobrazbe, rehabilitirajo tako, da se usposobijo za poklic, za katerega se zahteva strokovna izobrazba, pridobljena s priučitvijo, oziroma nižja strokovna izobrazba. O pravici do poklicne rehabilitacije odloča upravni organ občine, ki je pristojen za socialno varstvo, in sicer na podlagi mnenja invalidske komisije, ki daje po predpisih o invalidskem zavarovanju mnenje o rehabilitaciji delovnih invalidov.

Vrnitev daril ob razvezi zakona

B. H. — Vaš zakon je bil razvezan po izključni moževi krivdi. Bivši mož zahteva sedaj od Vas, da mu vrnete vse, kar Vam je pred in med zakonom daroval (razne dragocenosti). Ali je do tega upravičen?

Odgovor: Po izrecni določbi 3. odstavka 66. člena zakona o zakonski zvezi obdrži zakonec, ki ni kriv razveze, vsa darila, ki jih je prejel od zakonca, po čigar krivdi je zakonska zveza razvezana.

Povečanje denarnega nadomestila med začasno brezposelnostjo

H. E. — Za koliko se je povečalo denarno nadomestilo, ki ga dobivajo delavci med začasno brezposelnostjo?

Odgovor: Po uredbi o povečanju denarnega nadomestila za brezposelne delavce (Ur. list SFRJ št. 30/64) se delavcem, ki jim je prenehalo delovno razmerje do 31. 7. 1964 in dobivajo med brezposelnostjo denarno nadomestilo, odmerjeno v smislu 6. in 9. člena uredbe o oskrbnini in drugih pravicah delavcev in uslužbencev, ki začasno niso v delovnem razmerju, nadomestilo poveča, in sicer: za tiste, ki dobivajo celo nadomestilo — 750 din na mesec, za tiste, ki dobivajo 75 % nadomestila — 565. — din na mesec, za tiste, ki dobivajo 50 % nadomestila — za 375. — din na mesec in za tiste, ki dobivajo 25 % nadomestila, za 190 — din na mesec.

Povračilo prevoznih stroškov

V. Z. — Z ženo sta javna uslužbenca. Doslej sta se vozila v službo z avtobusom in so Vama bili povrnjeni prevozni stroški, presegajoči znesek 600. — din na mesec. Sedaj ste kupili osebni avto in Vas zanima, ali Vam bodo tudi odtlej povrnjeni ti stroški?

Odgovor: Po 7. točki navodila o uporabi 14/a člena o povračilu potnih in drugih stroškov javnih uslužbencev gre povračilo za prevoz uslužbencu tudi, kadar se vozi na delo in vrača z dela z lastnim prevoznim sredstvom namesto z medkrajevnim oziroma krajevnim prometnim sredstvom. Po pojasnilu Zveznega sekretariata za proračun in organizacijo uprave pa gre v primeru, če dvoje oseb uporablja za prihod na delo in odhod z dela prevozno sredstvo, ki je last ene osebe, tudi drugi osebi, ki ni lastnik prevoznega sredstva.

Delovna doba kmetijskih delavcev

G. U. — Pred in med drugo svetovno vojno ter nekaj let po tej vojni ste bili vsako leto dalj časa zaposleni pri kmetijskih delih. Ali se Vam ta čas šteje v delovno dobo?

Odgovor: Po 254. členu zakona o pokojninskem zavarovanju se čas, ki ga je zavarovanec prebil v delovnem razmerju na zasebnem kmetijskem posestvu pred 16. 2. 1950, šteje v delovno dobo le, če je opravljal v posameznem koledarskem letu najmanj 7 mesecev kmetijska dela ali kmetijska in druga dela.

PRIPOMBA UREDNIŠTVA: Zaradi nepravilnih naslovov nam je pošta zavrnila pisma na imena: RUDI PRINCIČ, Nova Gorica, MARIJA PERME, Tržič, JOZE BREGAR, Okroglice štev. 4. — Prosimo, pošljite točnejše naslove.

Kupon za pravno posvetovalnico „DELA"

Slovenski alpinisti na Svalbardu

Na koti 1001 m - brez imena

Za »Delo« piše član odprave Marko Butinar

Zjutraj zgodaj naju zbudi Uroš s povabilom na zajtrk. Po gazi se spustiva od šotorov k bajtici ob morju. Po zajtrku se prva poslovita Mike in Uroš, ki s smučmi ob obali odhajata proti jugu, da preplezata zahteven greben Châine Casimir Périer. Še preden izgineta za robom, z Janezom zlezeva v šotor, da se pred novim pohodom dobro naspiva. Zbudita naju šele Tonač in Brane, ki odhajata ob Tinayre fjordu proti skupini MTS Rekstad.

Kmalu potem poglabljava prijateljeve gazi, ki se vlečejo preko stranskih moren ledenikov, čez potoke in prostrana gradišča. Po treh urah hoje seveda ob koncu fjorda na skale. Blizu počivališča se kraj ledenika lomi v morje. Seraki so mogočni in tako razmetani, da se čudiva, kako da se ne sesujejo kakor stavba iz kart. Nad nama se dviga le deloma kopno pobočje gore. Skale, grušč, prav vse, kar ni pokrito s snegom, prekriva debela plast lišajev in mahov. Prav zato so te gore, najpogosteje nad fjordi, zelene prav do snežišč pod vrhovi. Po pobočjih in stenah so tudi neštevilna gnezdišča vseh mogočih ptic. Cele jate jih je, tako da je pravi čudež, od česa vse žive.

Naloživa nahrbtnike, spet slediva gazem v strmini. Hodiva blizu razbitega, razpokanega dela ledenika. Nekaj ozkih, a globokih razpok prereže strmino. Svetloba ščemi v oči, temne naočnike nosiva po neprijetnih izkušnjah neprestano. Tam, kjer je strmina največja, se tudi sonce upre vanjo skorajda pravokotno. Prav vroče je, da nama znoj zaliva oči; ko pa prideva više v položnejši svet, nama že spet veter hladi razgreto telo. Ledenik se čez čas položi. Tu naju pozdravita Brane in Tonač, z veseljem se jima pridruživa pri počitku. Skupaj skuhamo »Sljemenovi« konzervi novega »pasulja« s hamburško slanino. Ta nas še najbolj nasiti in ga imamo zato najrajši.

Od tu naprej se naše poti razhajajo. Pred prijateljema je pot po ledeniku Tinayre do skupine Mts Rekstad. Naj dodam, da smo na vseh pohodih delali tako, da je posamezna naveza obiskala skupino vrhov, druga pa se je zadrževala in plezala v sosednjem vencu gora, tako da smo bili vsak čas dovolj blizu drug drugemu, če bi bilo potrebno.

Z Janezom zagaziva navezana v novino na ledeniku Tinayre. Nekajkrat se nama pod korakom udre, enkrat celo do pasu v razpoko. Vseeno ga kmalu prečiva in stojiva pod granitno steno nad moreno ledenika, koder se vreščе spreletavajo jate ptic.

Megle pritiskajo z vrhov, pobočja že izginevajo v sivi kopreni. Še vedno navezana gaziva menjaje se v strmino. Kmalu pa se znajdeva v megli in poslej kar na slepo hodiva navzgor ob robu ledenika. Veva po zemljevidu samo to, da je pred nama kota 1001 m, ki jo morava obiti po levi, da prideva v krnico pod vrhovje. Ustaviva se že visoko na položnem gruščnatem jeziku. Misliva, da od tu ne bo več daleč do vrhov. V zavetju pripravljava ležišči iz granitnih plošč. Bivakova vreča, slonova noga in veston so tu pravo razkošje. Vrh tega ob nama še brni kuhalnik. Preden je skuhana večerja, se megle za trenutek razkade. Vidiva, da sva v čudoviti krnici pod vrhovi gora; razbit ledenik prepoln razpok leži na levi pod vrhom Kilian. Prav po naključju sva se mu ognila. Ne razgledava se še dodobra, pa naju ponovno zavije megla. Po večerji potegneva vrečo čezse; le nekajkrat naju do jutra prebudi vreščanje ptičev, ki jih tudi tu ne manjka.

Zjutraj, ko se vzpenjava po kamnitem jeziku navzgor proti grebenu, spet sije sonce. Gore žarijo v soncu in sneg vodeni na razgretih skalah. Greben, ki ga doseževa, je neizrazit, po strmem poledenelem žlebu doseževa zahodni vrh. Strmim pragovom se umikava v južno steno, ki v razbitih kuloarjih pada na Tinayre. Po strmih zasneženih skalah doseževa potem ledenik, zasnežen in z velikimi snežnimi strehami okrašen greben. Malo pred 10. stojiva slednjič na 1001 visokem brezimenem vrhu. Pogled zajema neštevilne zasnežene vrhove nad zaledenelimi fjordi, umiri se šele na razritih ledenikih pod gorami in se spet dvigne na priostrene vrhove nad njimi. Z vrha stopava z derezami na nogah navzdol po vzhodnem grebenu na sedlo, nato pa se dvigneva po močno razčlenjenem skalnatem svetu na planoto pod vrhom. Prečiva na severni greben, od koder se nama odpre enkraten pogled proti goram na severu in na ogromno visoko planoto Isachsen. Nedolgo potem stojiva na 1230 m visokem vrhu. Tu naju na skalnatem pomolu preseneti možic, žal na njem ni nobenega vpisa. Posedeva na razgrete skale in obnemiva ob nepozabnem pogledu. Koder nama seže pogled proti severu, so nanizani vrhovi gora, samo proti zahodu se oko ustavlja na morju, ki izgineva v daljo.

(Dalje)

KRIZISCE ŠMARTINSKE IN POKOPALIŠKE CESTE V LJUBLJANI že dolgo ni več ustrezalo naraščajočemu prometu, saj je bilo na njem doslej že več prometnih nesreč. Pred kratkim so to križišče začeli obnavljati: dokaj ga bodo razširili in opremili s semaforji. Foto: Platiše

Na letošnjem sejmu sokovi iz letošnjega sadja

Komisije za ocenjevanje vin in žganih pijač, ki so jih poslali na letošnji X. vinski sejem v Ljubljani več kot 1300, so skoraj končale z delom. Komisija za ocenjevanje sadnih sokov in brezalkoholnih pijač pa bo začela z ocenjevanjem šele 20. t. m. in ocenjevanje potem v dveh dneh končala. Tako pozno bodo začeli z delom zato, da omogočijo proizvajalcem poslati na razstavo in v oceno tudi sadne sokove, ki bodo izdelani iz letošnjega sadja, ki pa dozoreva šele zdaj ali pa je komaj dozorelo.

E. J.

Naprava za selenske celice

Pri nas doslej nismo izdelovali naprav za selenske celice. Monterska skupina pri Elektro Ljubljana, poslovna enota v Trbovljah je izdelala prvo napravo za te celice. Tej napravi bodo sledile še druge dodatne naprave. -ar

Trgatve za turiste

Podjetje »Izletnik« iz Ljubljane prireja za letošnjo jesen zanimivo turistično potovanje, točneje, več potovanj. Turiste nameravajo peljati na trgatve na Dolenjsko, Štajersko in v Pomurje. Tam bi jim postregli s pravimi malicami, ki jih dobe obiračі, jim dali »brente« za grozdje in turisti bi obirali. Seveda le zase. Nekaj priglasitev za te vrste izletov že imajo. -IČ

Informacije o zasedenosti hotelov

Na pobudo ljubljanskih turističnih organizacij in hotelov je začelo turistično društvo Ljubljana zbirati in sprejemati podatke o zasedenosti ljubljanskih hotelov in raznih domov (višja politična šola, študentsko naselje), ki poleti nudijo turistom ležišča. Te podatke, ki so vsak dan na novo zbrani, potem posredujejo turističnim agencijam (Kompas, Izletnik, TT-biro), ki na podlagi teh informacij lahko napotijo turiste v tiste hotele ali domove, kjer je še prostor. J.

Bojazen pred prevelikimi zalogami

V nekaterih ljubljanskih trgovinah so dokaj znižali cene

V več ljubljanskih trgovinah lahko vidimo v izložbah napise, ki nas opozarjajo na »ugodne nakupe« po »izredno znižanih cenah«. V nekaterih trgovinah so organizirali tudi razprodajo posameznih vrst sezonskega blaga. Obiskali smo nekaj teh trgovin in povprašali, zakaj so se odločili znižati cene. Povsod so nam povedali, da so se za to odločili predvsem zaradi bojazni, da bi jim blago ostalo čez zimo na zalogi.

V obeh poslovalnicah Na-me so začeli razprodajati letno žensko konfekcijo in letno blago v soboto, 1. avgusta, s 40 do 50 odst. popusta. Popust je odvisen od kakovosti blaga in modelov. Doslej so že prodali za blizu 7 milijonov dinarjev blaga.

V poslovalnici konfekcije Varteks v Čopovi ulici prodajajo po znižanih cenah že od 20. julija. S 50 odst. popusta so prodajali moške kamgarn obleke, moške in otroške hlače in ženske kostime iz tweeda, ki so bili namenjeni za izvoz v Anglijo. Za tako velik popust so se odločili predvsem zaradi »tradicionalnega« kroja (beri: nemodernega) moških oblek in zaradi strahu pred novimi, modernejšimi vzorci blaga.

Naval kupcev pa je bil vseeno velik, saj so letne obleke veljale le 12.000 dinarjev, medtem ko so cene ostalim oblekam znižali od 26.000 na 16.000 dinarjev. Razprodaja pri Varteksu gre h koncu, saj jim je ostalo malo oblek, namenjenih za prodajo s popustom. Vrednost prodanih oblek s popustom se giblje okrog 10 milijonov dinarjev.

Poslovodja poslovalnice Peko v Čopovi ulici je povedal, da so cene nekateri moški, ženski in otroški obutvi znižali že julija. Nižje cene so »prilagodili« obliki in kakovosti modela ter zanimanju kupcev. Čeprav gre za zastarele modele, jih ljudje kljub temu — vsaj tako je trdil poslovodja — precej kupujejo.

Zadnja izmed prodajaln, ki smo jih obiskali, je bila poslovalnica Jugotehnike — Radiocenter na Cankarjevi ulici, kjer razprodajajo po polovični ceni plošče z zabavno glasbo. V trgovino se zlasti popoldne komaj prerineš, toliko je kupcev — največ mladine, — ki ima sedaj zelo ugodno priložnost, da izpopolni svoje zbirke plošč s priljubljenimi pevci, za katere je bilo manjše zanimanje, ko so veljale višje cene. Tudi v tej trgovini so pričeli razprodajati v soboto dopoldne. Doslej so prodali kakih 2000 plošč. Prodajajo predvsem plošče, posnete pred dvema ali tremi leti, na katerih prepevajo domači in tuji popevkarji.

P. P.

»Slonovi« kuharji v Sekiro na Koroškem

Tam bodo pripravljali naše specialitete

Danes bodo odpotovali v Sekiro ob Vrbskem jezeru trije gostinski strokovnjaki iz hotela »Slon«, da bodo v tamkajšnjem hotelu organizirali teden jugoslovanskih specialitet, ki jih bodo posredovali obiskovalcem med celovškim sejmom od 8. do 15. t. m. V Avstrijo bodo odpotovali po dogovoru med gospodarsko zbornico SRS in slovenskim hotelom ob Vrbskem jezeru.

Pripravljali in stregli bodo z vsemi jugoslovanskimi specialitetami. Jedi na žaru bodo pripravljali kar na hotelski terasi, s seboj pa bodo imeli tudi manjši žar, na katerem si bodo pod njihovim vodstvom lahko pripravljali jedi gostje sami. Z originalnimi slovenskimi in jugoslovanskimi vini in drugimi pijačami jih bo v Avstriji oskrbelo mariborsko podjetje »Vinag«, ki na celovškem sejmu tudi razstavlja.

In še majhna posebnost: podjetje »Slon« je dobilo s posredovanjem našega veleposlaništva iz Karačija ponudbo, da bi priredilo med jugoslovansko industrijsko razstavo, ki bo novembra in decembra v Karačiju, v tem mestu tudi prikaz jugoslovanske kuhinje in njenih posebnosti. O predlogu bodo še razpravljali organi delavskega samoupravljanja, ki bodo odločili, ali bodo »Slonovi« kuharji šli v Karači ali ne.

E. J.

Kaj bomo: jedli ali gledali?

V Zgornji Šiški je na Vodnikovi cesti dom delavsko prosvetnega društva Svoboda. Poslopje ima dvorano z 265 sedeži, zložljiv oder, sobo za vaje in garderobo. Pred mesecem dni je vihar odkril že precej dotrajano streho. Občinska skupščina je dala potrebna sredstva in streha je za zdaj zasilno popravljena, tako da v dvorani ne bo več »poplave«. V teh prostorih naj bi gostinsko podjetje Ilirija uredilo obrat družbene prehrane. V zvezi s tem pa so se stvari »zapletle«. Tovariš Volovšek, predsednik DPD Svoboda Zg. Šiška je o tem povedal naslednje:

— DPD Svoboda deluje že od leta 1952 dalje, uporablja pa vse prostore v domu. V dvorani je mnogo prireditev, domačih in gostovanj. Letos je imela Svoboda šest nastopov in en koncert v lastnih prostorih. Gostujejo pa Šentjakobsko gledališče in tudi razni glasbeni ansambli. V dvorani je bilo v tej sezoni kakih petnajst tisoč obiskovalcev. Svoboda sama ima pevski zbor, dramsko sekcijo in harmonikarsko šolo s 26 učenci. V zameno za svoje prostore lahko dobimo v sosednjem domu Partizana prostor, v katerem je bil mladinski klub in še dva prostora, ki jih pa ni moč ogrevati. Tja ne moremo spraviti niti inventarja. Tako bi bilo Svobodi onemogočeno vsako delo in bi nujno propadla. V naši dvorani, ki je edina na tem področju, imata proslave tudi osnovni šoli Hinka Smrekarja in Valentina Vodnika, ker nimata lastnih za to primernih prostorov.

Na svetu Svobod občine Šiška je tovarišica Kotarjeva tole povedala:

— Dvorana Svobode v Zg. Šiški je res premalo zasedena, vendar pa je nujna. Ne toliko zaradi obstoja Svobode, kot zato, ker je res edina na tem področju. Zato naj bi ostala na razpolago Svobodi, krajevni organizaciji in obema šolama za njihove prireditve.

Mirko Damjan, podpredsednik občinske skupščine občine Šiška pa pravi

— Na območju Zgornje Šiške je nujno potreben obrat za družbeno prehrano. Ker je dvorana DPD Svobode zasedena samo nekaj večerov na leto, ne bo njeno delovanje nič prizadeto, če bo v prostorih doma urejena restavracija, Svoboda pa bi dobila prostore v domu Partizana, in sicer lepo urejen klub in sosednje prostore. Če pa bi Svoboda svoje delovanje razširila, lahko dobi prostore tudi v stavbi kina Šiška. Obrat za družbeno prehrano z zmogljivostjo 500 do 600 obrokov na dan v prvi fazi bi za zdaj omilil potrebo po taki instituciji. Zato je bil sprejet sklep, da se dom Svobode odstopi gostinskemu podjetju Ilirija, da v njem uredi obrat družbene prehrane. Hkrati pa bi tudi v preurejeni dvorani Svoboda lahko prirejala svoje lastne prireditve. gaur

PODJETJE ZA OBNOVO TIRNEGA MATERIALA LJUBLJANA
(OB KAMNIŠKI PROGI PRI STADIONU ŽSD LJUBLJANA V ŠIŠKI)

S P R E J M E T A K O J :

- **ključavničarje**
- **kovinostrugarje**
- **kovinorezkalca**
- **mehanike**
- **avtogene varilce in rezalce**
- **avtokleparje**

Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov delavcev podjetja ali po dogovoru.

Zagotovljen je brezplačen prevoz v službo po železnici, kakor tudi z avtobusom od železniške postaje Ljubljana do podjetja in obratno. Stanovanja niso priskrbljena.

R A Z P I S U J E :
v železniške oddelke pri **Industrijski kovinarski** šoli v Ljubljani mesta za:

- **8 učencev za strojnega ključavničarja**
- **učenca za kovinostrugarja**

sedem štipendij:

- **3 na tehniški šoli za strojno stroko**
- **2 na ekonomski srednji šoli**
- **1 na višji kadrovski šoli**
- **1 na strojni fakulteti**

Kandidati za vpis v šole in za štipendije naj pošljejo svoje vloge ali se osebno zglase v splošnem sektorju podjetja. K vlogam naj priložijo spričevalo (diplomo) o dokončani šoli ter potrdilo o premoženjskem stanju in višini osebnih dohodkov staršev. 7561

Brez škarij

Za sprejem — kakor se spodobi...

V petek, 7. t. m. bo Ljubljana sprejela vso pisano dirkajočo kolono na kolesih med zaključno naporno potjo do cilja v Zagrebu. Cilj etape v našem mestu bo za ljubitelje kolesarskega športa nedvomno velik dogodek, ki mu bo treba dati, kakor zmeraj, kar se da poudarka. Pri tem ne mislimo samo na množice gledalcev, ki se vsakokrat z velikim zanimanjem zbirajo okrog cilja etape, pa tudi vzdolž domala vse proge od Kranjske gore naprej, hkrati pa sodi k vnanji praznični podobi predvsem dobro organizirana rediteljska in prometna služba.

Te zadnje pripombe ne poudarjamo zaman, saj so marsikateremu očividcu v spominu nekateri neljubi dogodki z letošnjih in lanskih prireditev, ko je bil sprejem na cilju vse prej kakor razveseljiv. Hočemo reči, da mora organizacijski odbor pri Kolesarski zvezi Slovenije, ki je odgovoren za izvedbo brezhibne organizacije na cilju, tokrat pravočasno poskrbeti za varnostne ukrepe, da se bodo lahko kolesarji brez težav pripeljali na cilj (na stadionu za Bežigradom). Prav bi bilo, da bi letos vnaprej onemogočili vsak nered in razne površnosti, zaradi katerih so bili nekateri vozači tik pred ciljem žrtve malomarne rediteljske službe.

S tem opozorilom bi radi tudi sami prispevali k lepemu sprejemu domačih in tujih gostov na kolesih in v spremstvu, obenem pa ne dajali tokrat nikakršnega poke na račun neodpustljivih spodrsljajev, zlasti pri nas, torej v središču vse naše kolesarske dejavnosti. In to se za Ljubljano že po tej tradiciji navsezadnje tudi spodobi!

(stl)

DANAŠNJI ZMAGOVALEC

Valčić: Moja deseta dirka

Medtem ko so bile oči množice gledalcev na cilju v Novi Gorici še zmeraj uprte v smer — od koder so pričakovali glavnino junakov na kolesih, so zmagovalcu Valčiću tam nekje v mehki travi stilnili roke njegovi najbližji so delavci. Bil je tih, a obenem zadovoljen. Zakaj pa ne bi bil, saj je 31-letni avtomehanik Nevio doma iz Loborike pri Pulju tri dni zaman skušal uresničiti skrite želje. Čeprav zelo dragocena, mu je bila ta zmaga nemara le obliž za včerajšnje razočaranje ob prihodu v Pulj.

»Sicer pa je to moj že deseti jubilejni nastop Po Jugoslaviji, saj me razumete ...« — je dejal naš sobesednik in še pripomnil: **»Konkurenca je zelo huda in mlajši imajo prednost. Zaradi Vršiča pa sem črnogled, ker se pač ne počutim dobro ...«**

STANE LIPAR

Urnik kolesarjev za danes

Start za prvo izmed današnjih etap dirke »Po Jugoslaviji« bo ob 8,30 uri v Novi Gorici. Etapa na Vršič je dolga 109 km. V Kanalu bodo kolesarji ob 9,06, v Kobaridu ob 9,55, v Bovcu ob 10,28, v Trenti ob 11,02 in na Vršiču ob 11,50.

Naslednja etapa Kranjska gora—Ljubljana meri »samo« 90 km, start pa bo ob 15. uri. Na Jesenicah bodo kolesarji okrog 15,33 ure, v Lescah ob 15,55, v Kranju ob 16,33, v Medvodah ob 16,54 in na cilju v Ljubljani ob 17,15 uri. Cilj v Ljubljani bo na stadionu ob Titovi cesti.

Novo na tujem

ŽENEVA — Švicarske oblasti so odklonile vstopne vize jugoslovanskim nogometašem Brkljači (Hajduk), Vidiniću (Beograd) in Blaževiću (Rijeka), ki so jih za prihodnjo sezono angažirali švicarski klubi

BARCELONA — Znani nogometaš Di Stefano se je pogodil z Espanolom iz Barcelone, da bo za prestopno vsoto 50.000 dolarjev v prihodnje igral zanj.

LEUTKIRCH — Po drugem dnevu svetovnega padalskega prvenstva vodi v skokih na cilj Francoz Arrassus.

MOSKVA — Ker so organizatorji mednarodnega teniškega prvenstva pristali na to, da lahko Jugoslovana Pilić in Jovanović zamudita začetek turnirja, bosta oba nastopila na tem tekmovanju.

Štirje telovadci že brez skrbi

Ljubljana prva na močnem mednarodnem turnirju mest v Skopju

Med spominskimi prireditvami ob obletnici katastrofalnega potresa v Skopju so se tamkaj pomerili tudi najboljši jugoslovanski telovadci, ki so opravili predzadnjo kvalifikacijsko tekmo za sestavo olimpijske vrste.

Tekmovanje v Skopju je bilo v obliki turnirja mest z mednarodno udeležbo. Razen ekip Ljubljane, Zagreba, Sarajeva in Skopja je tekmovala še reprezentanca Budimpešte, v kateri pa sta nastopala samo dva olimpijska kandidata, ki zasedata 5. oz. 7. mesto. Prvo mesto v ekipni razvrstitvi je pripadlo Ljubljani, za katero so telovadili Cerar, Brodnik in Šrot z naskokom 1,55 točke pred Zagrebom.

Ekipni vrstni red je bil tak: **Ljubljana 114,15, Zagreb 112,60, Budimpešta 11,35, Sarajevo 110,55, Skopje 94,05.**

Največ pozornosti je veljalo seveda nastopu naših olimpijcev, ki so se to pot res izkazali ter dosegli več 93% možnih točk. Če upoštevamo, da je bilo tekmovanje na odprtem stadionu ter je telovadcem nagajalo vreme (v načrtu je bilo, da bo prvi dan na sporedu polovica disciplin, zaradi dežja pa so jih morali drugi dan odtelovaditi pet), je ta dosežek še bolj zadovoljiv.

Vrstni red posameznikov, ki so tekmovali samo v poljubnem sporedu, je bil naslednji: 1. Cerar 68,45, 2. Petrovič 56,35, 3. Cakiec 55,90, 4.—5. Brodnik in Vidovič 55,65, 6. Anič 55,60, 7. Czer (Bud.) 55,50, 8. Szabo (Bud) 55,20, 9. Kovacz (Bud) 55,00, 10. Šrot 54,45 itd.

Na posameznih orodjih so zmagali: v parterju Cerar 19,70 pred Brodnikom 19,55, v preskoku Cerar 9,65 pred Petrovičem 9,55, na krogih 9,65 pred Petrovičem 9,45, na bradlji Cerar 9,75 pred Szabom 9,55, na konju z ročaji Cerar 9,85 pred Vidovičem 9,40 in na drogu Cerar 9,85 pred Szabom 9,45.

Medtem ko na prvih treh orodjih skoraj ni bilo spodrsljaja razen v škodo Šrota, ki je po nedavnem cepljenju trpel zaradi hude reakcije, je bilo na zadnjih treh preskušnjah »kiksov« nekaj več. Tako sta Šrot in Anič ostala pod devetimi točkami na konju z ročaji, Brodnik pa je na drogu prekinil vajo in dobil samo oceno 9,20.

Po tem tekmovanju so si štirje telovadci — Cerar, Petrovič, Brodnik in Čakiec že zagotovili mesto v olimpijski vrsti. Presenetil je zlasti Čakiec, saj je bil doslej v slabši formi in se je sukal nekje okrog 6. mesta. Zadnja odločitev o sestavi ekipe pa bo izrečena v Ljubljani, kjer bo 15. in 16. t. m. pregledna tekma v olimpijskem programu. Vidovič, Šrot in Anič se bodo še zadnjič pomerili za mesto v ekipi — seveda z ostalimi olimpijci.

Hkrati s telovadci so v Skopju nastopile tudi telovadke. V ekipni razvrstitvi je bila prva Bukarešta (76,35) pred Budimpešto (75,95), Zagrebom (71,45), Sarajevom (69,45) in Skopjem (58,85).

Prvo mesto med posameznicami pa je pripadlo Erdešijevi (Bud).

MIRO CERAR

Kolo prekinitev

Peto kolo ženskega šahovskega prvenstva SFRJ

VRNJAČKA BANJA, 6. avgusta — **Rezultati V. kola ženskega šahovskega prvenstva Jugoslavije:** Jovanović : Belamarić prek. v dobljenem položaju za Belamarićevo, Ljiljak : Vujanović prek. v boljšem položaju za Ljiljakovo, Pongrac : Milosavljević remi, Bertok : Agić 0:1, Koren : Kovačević prek. v izenačenem položaju, Canji : Stadler prek. v nejasnem položaju, Piberl : Nagy prek. v boljšem položaju za Piberlovo, Kureš : Jocić preloženo.

Stanje po V. kolu: Belamarić, Jocić in Piberl 3,5 (1), Pongrac 3,5, Kureš 3 (1), Canji, Ljiljak in Stadler 2,5 (1), Milosavljević 2,5, Jovanović 2 (1), Agić 1 (1), Nagy, Kovačević, Vujanović in Bertok 0,5 (1), Koren 0 (3).

Ljiljakova ima ob prekinitvi ob reduciranem materialu pozicijsko premoč, Piberlova boljšega lovca proti slabemu skakaču, toda veliko vprašanje je — ali bosta slovenski mojstrski kanditatinji dosegli kaj več od remija.

M. LJILJAK

Same zmage Rujevića

SMEDEREVSKA PALANKA, 6. avgusta — **Rezultati V. kola mladinskega šahovskega prvenstva Jugoslavije:** Kržišnik : Bratko 0:1, Kostić : Simić 1:0, Cvetković : Popov 1:0, Rujević : Petrović 1:0, Ivanović : Ceglar 1:0, Djukić : Ostojić 0:1, Kuzmanović : Bogdanov 0:1, Rubinić : Jelen 1:0.

Stanje po V. kolu: Rujević 5, Ostojić in Rubinić 4,5, Cvetković 4, Bratko in Jelen 3, Ivanović, Kuzmanović in Petrović 2,5, Bogdanov in Popov 2, Kostić 1,5, Ceglar, Djukić in Simić 1, Kržišnik 0.

Drevi plavalni troboj v Koleziji

Po 14-dnevnem presledku, v katerem je jugoslovanska plavalna reprezentanca gostovala na Poljskem in v Avstriji, bodo plavalci nadaljevali tekmovanje v I. zvezni plavalni ligi. Na plavališču Kolezije bo drevi troboj med zagrebško Mladostjo, beograjskim Partizanom in Ljubljano. V troboju so favoriti domačini, saj so tudi v Beogradu premagali oba današnja tekmeca.

Na tekmovanju lahko pričakujemo tudi odlične rezultate, saj je v ekipi Ljubljane pet državnih reprezentantov, pa tudi ostali tekmovalci sestavljajo z najboljšimi homogeno in kvalitetno ekipo. Starti reprezentantov Vrhovška, Dermastie, Trtnikove, Souvanove in Petermanove bodo za vse gledalce temboj privlačni, saj jih na domačem plavališču bolj poredkoma vidimo v borbah za točke. Ob reprezentantih ne smemo prezreti še ostalih odličnih tekmovalcev Ljubljane, med njimi Oria in Zavrnika v crawlu, Vošnjaka v metuljčku, Deua v hrbtnem ter Ogrina v prsnem slogu. V ženski ekipi razen že omenjenih tekmovalk največ obetata mladi plavalki Roševa in Holčeva.

Tekmovanje, ki bo zadnji nastop ljudskih plavalcev pred domačimi gledalci, se začne ob 19.30 uri na kopališču Kolezija.

IVER DNEVA

Zemljepis — slabo!

Da športniki — in z njimi vred tudi nekateri njihovi funkcionarji in celo novinarji te zvrsti — niso preveč podkovani v zemljepisju, je bolj ali manj znana reč. Prav te dni smo trčili spet ob dva taka primera.

V uradni brošuri »Trka kroz Jugoslaviju«, ki so jo izdali prireditelji letošnje dirke po Jugoslaviji, je na 20. strani v diagramu XVI. etape od Vršiča do Ljubljane med samo petimi krajevnimi imeni kot vmesen kraj natisnjena Medveja. Samo malo više je urnik vožnje, kjer je sestavljalec pravilno ostal pri Medvodah.

Pariški L'Equipe sem in tja tudi rad hodi po takih stopinjah. V eni zadnjih številk je Gleichenberg v Avstriji mirne duše prestavil v Jugoslavijo.

Če lahko Francozom »za silo« oprostimo ta spotikljaj, ga pa nikakor ne moremo našim rojakom, ki so Medvejo ob Kvarnerju meni nič tebi nič prestavili precej daleč v notranjost — ob sotočje Save in Sore.

Ankerst pred Cudermanom

Četrto kolo XIV. članskega šahovskega prvenstva Slovenije

LJUBLJANA, 6. avgusta — Mladi ljubljanski mojstrski kandidat Marjan Ankerst je s pomembno zmago v ostri partiji četrtega kola XIV. članskega šahovskega prvenstva Slovenije s Planincem ponovno prevzel sam vodstvo na lestvici s pol točke naskoka pred Cudermanom. Ankersta čaka v naslednjih kolih serija štirih težkih partij z Bajcem, Pucom, Kržišnikom in Musilom, ki bodo morda odločilne — ali bo ponovil predlanski uspeh s prvim mestom v republiški članski konkurenci.

Božičnik : Kržišnik 0:1 (Sprejeti damin gambit, 28). Črni je zaigral izredno ostro, Božičnik pa je s kmetom manj v popolnoma »patiranem« položaju že v 28. potezi podpisal predajo.

Musil : Puc prek. v boljšem položaju za Musila (Sicilijanka 40). Beli je odigral v Flohrovi sicilijanki v otvoritvi neoprezno e5 in Puc je dosegel aktivno igro in pozicijsko nadmoč. Mednarodni mojster je žrtvoval kmeta, toda Musil je v končnici iznajdljivo vrnil kmeta in prišel do premoči na damini strani. V zanimivi borbi je Puc nato žrtvoval lovca za dva kmeta in Musil ima — s trdnjavo, lovcem in dvema kmetoma proti trdnjavi in štirim kmetom — ob prekinitvi možnosti, da igra na zmago.

Ivačič : Bajec remi (Slovanska, 19). Cuderman : Grosek remi (Igra 4 skakačev, 33). Dva remija po slabi uri igre.

Ankerst : Planinc 1:0 (Igra 4 skakačev, 41). Beli je dosegel v otvoritvi veliko pozicijsko prednost in Planinc je ostal s kraljem kar sredi šahovnice. Ankerst je prišel hitro v časovno stisko, v kateri je po nekaj neizkoriščenih priložnostih ostal v kmečki končnici s 4:3 kmeti z lahkim dobitkom.

Kovač : Plavčak remi (Sicilijanka, 37). Zanimiva borba in remi v izenačeni končnici.

Djurković : Strucl prek. v boljšem položaju za Djurkovića (damin gambit, 41). Djurković ima samo trdnjavo proti lovcu v teoretski remi končnici.

Longer : Podkrajšek prek. v nejasnem položaju (Kraljeva indijka, 41). Longer in Podkrajšek imata ob prekinitvi kraljico, topovski in lovski par ob 6:6 kmetih, tako da se bo glavna borba razvila šele v nadaljevanju. Podkrajšek ima aktivnejše figure.

Prekinjene partije: Strucl — Kovač remi (56), Cuderman — Božičnik 1:0 (62).

Partiji Puc — Kržišnik in Planinc — Ivačič sta bili ponovno prekinjeni.

Stanje po IV. kolu: Ankerst 3,5, Cuderman 3, Longer 2 (1), Grosek in Bajec 2, Puc 1,5 (2), Ivačič, Kržišnik, Musil, Planinc, Podkrajšek in Strucl 1,5 (1), Kovač in Plavčak 1,5, Djurković 1 (1), Božičnik 0.

Jutri je prost dan, v soboto pa bodo v petem kolu igrali Strucl : Longer, Podkrajšek : Cuderman, Grosek : Božičnik, Plavčak : Djurković, Planinc : Kovač, Bajec : Ankerst, Puc : Ivačič in Kržišnik : Musil.

A. PASTERNJAK

Maribor : Donawitz 3:1

LJUBLJANA, 6. avgusta. — Na stadionu v Šiški se je v organizaciji ljubljanske Olimpije začel mednarodni mladinski nogometni turnir. V prvi tekmi so mladi Mariborčani z dobro in učinkovito igro odpravili avstrijsko enajstorico Donawitza s 3:1 (2:1). Druga tekma Olimpija : Herta 03 (Berlin) se je končala brez zmagovalca in brez zadetka — 0:0. Jutri, v petek se bo turnir nadaljeval, s tekmama Olimpija : Westfallen ob 16.30 in Spartak Sokolovo (Praga) : Donavitz.

Jovanović v četrtfinalu

HAMBURG, 6. avgusta — Jugoslovanski teniški reprezentant Bora Jovanović je v četrtfinalu mednarodnega teniškega turnirja v Hamburgu premagal Tobyna (Avstralija) s 6:2, 2:6, 9:7, 6:1. Ostali četrtfinalisti so že Mulligan (Avstralija), Pietrangeli (Italija), Santana (Španija) in Bungert (ZRN).

Dukla : Zaglebie 3:1

NEW YORK, 6. avg. V prvi izzivalni tekmi newyorškega nogometnega turnirja je dosedanji zmagovalec praška Dukla premagala letošnjega prvaka ekipo Zaglebie 3:1 (1:1). Pred 13.500 gledalci so zabili gole Brumowski in Reder 2 za Duklo ter Jaroszik za Poljake. Povratna tekma bo v nedeljo.

Štiri močna srečanja med strelci

Ljubljana bo ta mesec prizorišče štirih pomembnih strelskih tekmovanj. Razen republiškega in državnega prvenstva bosta na strelišču ob Dolenjski cesti še meddržavni dvoboj Jugoslavija — Vzhodna Nemčija ter tradicionalno srečanje strelcev Varšave in Ljubljane.

Republiško prvenstvo za člane, članice in mladince se prične v četrtek, 13. t. m. Trajalo bo tri dni. Državno prvenstvo strelcev bo od 30. t. m. do 6. septembra. Računajo, da se bo tega tekmovanja udeležilo okrog 400 tekmecev. V vseh disciplinah se bodo merili člani, članice in mladinci, povrh teh pa bo še mikavno tekmovanje v streljanju na glinaste golobe. Najboljša občinska reprezentanca prejme na državnem prvenstvu pokal maršala Tita. To najčastnejšo strelsko lovoriko so že tri leta zapored osvajali slovenski strelci, ki so tudi letos še ob strelcih iz Hrvatske in Srbije, najresnejši kandidati za najboljša mesta.

Strelski dvoboj Varšava — Ljubljana bo okrog 20. t. m. Točen dan še ni določen. Dvoboj med strelsko elito, Nemško demokratično republiko in Jugoslavijo, bo konec tedna v tem mesecu (27. in 28. t. m.).

Vprašanja in odgovori

Pokojninska doba družinskih članov obrtnika

H. G. — Od leta 1938 do leta 1942 ste bili zaposleni kot pomočnik v obrtni delavnici svojega očeta. Kako bi dosegli, da bi se Vam ta čas štel v pokojninsko dobo?

Odgovor: Ker se za delo otrok pri starših življenjsko upravičeno predpostavlja, da ne temelji na rednem delovnem razmerju, in ker izhaja iz podatkov Vašega dopisa, da za to zaposlitev nimate nikakršnih listinskih dokazov (delovna knjižica, socialno zavarovanje), dvomimo, da bi se Vam posrečilo dokazati, da ste bili v tem času pri očetu v rednem delovnem razmerju, vštevnem v delovno dobo. Pač pa bi se Vam ta čas lahko priznal v posebno dobo za pokojnino po 44. členu zakona o pokojninskem zavarovanju v zvezi z 8. točko odloka o vštetju časa samostojnega poklicnega dela za pokojnino. Ob pogojih, navedenih v teh določilih, se namreč šteje za pokojnino tudi čas, ko so otroci, oziroma družinski člani obrtnika opravljali strokovno in tehnično delo v njegovi obrtni delavnici, čeprav se predpisano dovoljenje za opravljanje obrtne dejavnosti ni glasilo na njihovo ime. Če ste torej bili po 15. 5. 1945 v delovnem razmerju s polnim delovnim časom najmanj 5 let in če ste opravljali delo v očetovi obrtni delavnici kot svoj edini in glavni poklic ter če ste imeli predpisano oziroma priznano strokovno izobrazbo za samostojno opravljanje obrtne dejavnosti, se Vam bo čas, ko ste od leta 1938 do leta 1942 delali v očetovi obrtni delavnici, štel za pokojnino

Rehabilitacija vojaških vojnih invalidov

Š. J. — Ste vojaški vojni invalid VI skupine in ste zaposleni kot navaden delavec. Ker fizično delo težko opravljate, bi se radi usposobili za kak lažji poklic.

Odgovor: Po zakonu o vojaških vojnih invalidih imajo vojaški vojni invalidi pravico do poklicne rehabilitacije, če imajo glede na splošno izobrazbo, starost, zdravstveno stanje in druge okoliščine pogoje za uspešno rehabilitacijo. S to se zagotavlja tudi usposobitev za kakšen drug primeren poklic, oziroma strokovna usposobitev za določen poklic, pri čemer se vojaški vojni invalidi, ki nimajo nikakršne strokovne izobrazbe, rehabilitirajo tako, da se usposobijo za poklic, za katerega se zahteva strokovna izobrazba, pridobljena s priučitvijo, oziroma nižja strokovna izobrazba. O pravici do poklicne rehabilitacije odloča upravni organ občine, ki je pristojen za socialno varstvo, in sicer na podlagi mnenja invalidske komisije, ki daje po predpisih o invalidskem zavarovanju mnenje o rehabilitaciji delovnih invalidov.

Vrnitev daril ob razvezi zakona

B. H. — Vaš zakon je bil razvezan po izključni moževi krivdi. Bivši mož zahteva sedaj od Vas, da mu vrnete vse, kar Vam je pred in med zakonom daroval (razne dragocenosti). Ali je do tega upravičen?

Odgovor: Po izrecni določbi 3. odstavka 66. člena zakona o zakonski zvezi obdrži zakonec, ki ni kriv razveze, vsa darila, ki jih je prejel od zakonca, po čigar krivdi je zakonska zveza razvezana.

Povečanje denarnega nadomestila med začasno brezposelnostjo

H. E. — Za koliko se je povečalo denarno nadomestilo, ki ga dobivajo delavci med začasno brezposelnostjo?

Odgovor: Po uredbi o povečanju denarnega nadomestila za brezposelne delavce (Ur. list SFRJ št. 30/64) se delavcem, ki jim je prenehalo delovno razmerje do 31. 7. 1964 in dobivajo med brezposelnostjo denarno nadomestilo, odmerjeno v smislu 6. in 9. člena uredbe o oskrbnini in drugih pravicah delavcev in uslužbencev, ki začasno niso v delovnem razmerju, nadomestilo poveča, in sicer: za tiste, ki dobivajo celo nadomestilo — 750 din na mesec, za tiste, ki dobivajo 75 % nadomestila — 565.— din na mesec, za tiste, ki dobivajo 50 % nadomestila — za 375.— din na mesec in za tiste, ki dobivajo 25 % nadomestila, za 190 — din na mesec.

Povračilo prevoznih stroškov

V. Z: — Z ženo sta javna uslužbenca. Doslej sta se vozila v službo z avtobusom in so Vama bili povrnjeni prevozni stroški, presegajoči znesek 600.— din na mesec. Sedaj ste kupili osebni avto in Vas zanima, ali Vam bodo tudi odtlej povrnjeni ti stroški?

Odgovor: Po 7. točki navodila o uporabi 14/a člena o povračilu potnih in drugih stroškov javnih uslužbencev gre povračilo za prevoz uslužbencu tudi, kadar se vozi na delo in vrača z dela z lastnim prevoznim sredstvom namesto z medkrajevnim oziroma krajevnim prometnim sredstvom. Po pojasnilu Zveznega sekretariata za proračun in organizacijo uprave pa gre v primeru, če dvoje oseb uporablja za prihod na delo in odhod z dela prevozno sredstvo, ki je last ene osebe, tudi drugi osebi, ki ni lastnik prevoznega sredstva

Delovna doba kmetijskih delavcev

G. U. — Pred in med drugo svetovno vojno ter nekaj let po tej vojni ste bili vsako leto dalj časa zaposleni pri kmetijskih delih. Ali se Vam ta čas šteje v delovno dobo?

Odgovor: Po 254. členu zakona o pokojninskem zavarovanju se čas, ki ga je zavarovanec prebil v delovnem razmerju na zasebnem kmetijskem posestvu pred 16. 2. 1950, šteje v delovno dobo le, če je opravljal v posameznem koledarskem letu najmanj 7 mesecev kmetijska dela ali kmetijska in druga dela.

PRIPOMBA UREDNIŠTVA: Zaradi nepravilnih naslovov nam je pošta zavrnila pisma na imena: RUDI PRINCIČ, Nova Gorica, MARIJA PERME, Tržič, JOŽE BREGAR, Okroglice štev. 4. — Prosimo, pošljite točnejše naslove.

Kupon za pravno pos· valnico „DELA"

Slovenski alpinisti na Svalbardu

Na koti 1001 m - brez imena

Za »Delo« piše član odprave Marko Butinar

Zjutraj zgodaj naju zbudi Uroš s povabilom na zajtrk. Po gazi se spustiva od šotorov k bajtici ob morju. Po zajtrku se prva poslovita Mike in Uroš, ki s smučmi ob obali odhajata proti jugu, da preplezata zahteven greben Chaîne Casimir Périer. Še preden izgineta za robom, z Janezom zlezeva v šotor, da se pred novim pohodom dobro naspiva. Zbudita naju šele Tonač in Brane, ki odhajata ob Tinayre fjordu proti skupini MTS Rekstad.

Kmalu potem poglabljava prijateljeve gazi, ki se vlečejo preko stranskih moren ledenikov, čez potoke in prostrana gradišča. Po treh urah hoje seveda ob koncu fjorda na skale. Blizu počivališča se kraj ledenika lomi v morje. Seraki so mogočni in tako razmetani, da se čudiva, kako da se ne sesujejo kakor stavba iz kart. Nad nama se dviga le deloma kopno pobočje gore. Skale, grušč, prav vse, kar ni pokrito s snegom, prekriva debela plast lišajev in mahov. Prav zato so te gore, najpogosteje nad fjordi, zelene prav do snežišč pod vrhovi. Po pobočjih in stenah so tudi neštevilna gnezdišča vseh mogočih ptic. Cele jate jih je, tako da je pravi čudež, od česa vse žive.

Naloživa nahrbtnike, spet slediva gazem v strmini. Hodiva blizu razbitega, razpokanega dela ledenika. Nekaj ozkih, a globokih razpok prereže strmino. Svetloba ščemi v oči, temne naočnike nosiva po neprijetnih izkušnjah neprestano. Tam, kjer je strmina največja, se tudi sonce upre vanjo skorajda pravokotno. Prav vroče je, da nama znoj zaliva oči; ko pa pridevа više v položnejši svet, nama že spet veter hladi razgreto telo. Ledenik se čez čas položi. Tu naju pozdravita Brane in Tonač, z veseljem se jima pridruživa pri počitku. Skupaj skuhamo »Sljemenovi« konzervi novega »pasulja« s hamburško slanino. Ta nas še najbolj nasiti in ga imamo zato najrajši.

Od tu naprej se naše poti razhajajo. Pred prijateljema je pot po ledeniku Tinayre do skupine Mts Rekstad. Naj dodam, da smo na vseh pohodih delali tako, da je posamezna naveza obiskala skupino vrhov, druga pa se je zadrževala in plezala v sosednjem vencu gora, tako da smo bili vsak čas dovolj blizu drug drugemu, če bi bilo potrebno.

Z Janezom zagaziva navezana v novino na ledeniku Tinayre. Nekajkrat se nama pod korakom udre, enkrat celo do pasu v razpoko. Vseeno ga kmalu prečiva in stojiva pod granitno steno nad moreno ledenika, koder se vreščе spreletavajo jate ptic.

Megle pritiskajo z vrhov, pobočja že izginevajo v sivi kopreni. Še vedno navezana gaziva menjaje se v strmino. Kmalu pa se znajdeva v megli in poslej kar na slepo hodiva navzgor ob robu ledenika. Veva po zemljevidu samo to, da je pred nama kota 1001 m, ki jo morava obiti po levi, da prideva v krnico pod vrhovje. Ustaviva se že visoko na položnem gruščnatem jeziku. Misliva, da od tu ne bo več daleč do vrhov. V zavetju pripravljava ležišči iz granitnih plošč. Bivakova vreča, slonova noga in veston so tu pravo razkošje. Vrh tega ob nama še brni kuhalnik. Preden je skuhana večerja, se megle za trenutek razkade. Vidiva, da sva v čudoviti krnici pod vrhovi gora; razbit ledenik prepoln razpok leži na levi pod vrhom Kilian. Prav po naključju sva se mu ognila. Ne razgledava se še dodobra, pa naju ponovno zavije megla. Po večerji potegneva vrečo čezse; le nekajkrat naju do jutra prebudi vreščanje ptičev, ki jih tudi tu ne manjka.

Zjutraj, ko se vzpenjava po kamnitem jeziku navzgor proti grebenu, spet sije sonce. Gore žarijo v soncu in sneg vodeni na razgretih skalah. Greben, ki ga doseževa, je neizrazit, po strmem poledenelem žlebu doseževa zahodni vrh. Strmim pragovom se umikava v južno steno, ki v razbitih kuloarjih pada na Tinayre. Po strmih zasneženih skalah doseževa potem ledenik, zasnežen in z velikimi sneženimi strehami okrašen greben. Malo pred 10. stojiva sledniič na 1001 visokem brezimenem vrhu. Pogled zajema neštevilne zasnežene vrhove nad zaledenelimi fjordi, umiri se šele na razritih ledenikih pod gorami in se spet dvigne na priostrene vrhove nad njimi. Z vrha stopava z derezami na nogah navzdol po vzhodnem grebenu na sedlo, nato pa se dvigneva po močno razčlenjenem skalnatem svetu na planoto pod vrhom. Prečiva na severni greben, od koder se nama odpre enkraten pogled proti goram na severu in na ogromno visoko planoto Isachsen. Nedolgo potem stojiva na 1230 m visokem vrhu. Tu naju na skalnatem pomolu preseneti možic, žal na njem ni nobenega vpisa. Posedeva na razgrete skale in obnemiva ob nepozabnem pogledu. Koder nama seže pogled proti severu, so nanizani vrhovi gora, samo proti zahodu se oko ustavlja na morju, ki izgineva v daljo. (Dalje)

POLICIJSKA AKCIJA — Potem ko so ugledni črnski voditelji že pozvali ameriške temnopolte državljane k miru, so demonstracije izbruhnile tudi v New Jerseyu. Spopadi med mladimi črnci in policijo so terjali najmanj dve smrtni žrtvi med črnci ter več ranjenih med policisti. (Foto: AP)

BODOČI NOGOMETNI TRENERJI — V Gozdni šoli v Mozirju je te dni tečaj za nogometne trenerje, ki ga organizira OZTK Celje. Dvanajst tečajnikov bo v dvanajstih dneh pridobilo mnogo praktičnega in teoretičnega znanja. Po uspešno opravljenem izpitu bodo postali novi nogometni trenerji. Foto: Šelhaus

PISANE PLATNENE STREHE NA JEŽICI — Avtokamp na Ježici turisti včasih težko najdejo, a je kljub temu skoraj vedno poln. Vsako noč prespi v njem okrog 200 ljudi. Nekateri le eno noč, drugi pa se v prijetnem bivališču ob Savi prijetno počutijo in ostanejo tudi dalj časa. Tudi Ljubljana je zanimivo mesto in prava paša za tujega turista. Če pa je vročina prehuda in je ogled mesta naporen, se vsakdo rad ohladi v osvežujočih valovih Save. Foto: Dolenc

Nadaljevanje s prve strani

● Razburkani

ni glas oregonskega senatorja so po prvih trditvah o »pravilnem odgovoru« Severnemu Vietnamu začeli posamezni glasovi spraševati: 1. Kakšni so bili nagibi Hanoja, da je dvakrat zaporedoma napadel močno VII. floto, in kaj naj bi s tem dosegel? 2. Kakšni so bili nagibi ZDA, da so tako odgovorile, ter kaj hočejo in morajo s tem doseči? 3. Kaj zdaj?

Prvo vprašanje so tu razglasili za uganko. Kakor pravijo, si Washingotn še vedno prizadeva, da jo režiri, medtem ko se hkrati pripravlja za »vsak primer«. Severni Vietnam je na primer močan in je imel z gverilsko vojno v Južnem Vietnamu stalno prednost, z napadom pa je spremenil pravila vojne, ko je prestavil težišče na zračne in pomorske sile, kjer je šibak. Razen tega je severnovietnamski napad spodbudil »enotnost ZDA« prav v trenutku, ko naj bi vietnamski problem postal ključno vprašanje volilnega boja. Sedaj je Johnson dobil podporo Goldwaterja in je Vietnam izločen iz volilne kampanje. Če hoče še nadalje ohraniti oboje, je kot poudarja komentator »New York Timesa«, predsedniku Johnsonu odslej jasno, da je »politično lažje poudarjati trdnost kot vzdržnost«.

Drugo vprašanje je izraz odločitve ZDA, da ne le »kaznujejo« Severni Vietnam zaradi konkretnega dogodka, marveč da še enkrat, in sicer najbolj dramatično demonstrirajo svojo odločnost, da, čeprav »ne želijo razširitve vojne«, vendarle za nobeno ceno ne dovolijo zmage druge strani, ki naj bi jih nagnala »v morje«. To pomeni, da so ZDA sklenile »primerno« pokazati, kako daleč so pripravljene iti »preden bo prepozno«. Da bi to odločitev še bolj poudarile, so v Južni Vietnam in v celotno področje poslale močne pomorske in letalske okrepitve, s čimer so skozi »zadnja vrata« močno izpopolnile ameriške oborožene sile v tem kritičnem področju. Doma je Johnson zahteval sprejetje »enotne resolucije«. ZDA so pripravljene za vsak primer, da odgovorijo »z vsakim ukrepom«, je izjavil McNamara. Rusk pa je še preciziral, da sedanji položaj »ni tako nevaren« kot znana kubanska kriza, v kateri je prišlo do »neposrednega srečanja« dveh glavnih jedrskih sil. Bombni napad na Severni Vietnam tudi kaže, da ZDA niso pripravljene v sedanjem položaju sesti za zeleno mizo, da bi se pogajale, ker sodijo, da je njihov položaj slabši kot druge strani, v njem pa je najslabša točka kritično politično, vojaško in moralno stanje v Južnem Vietnamu.

In tretje vprašanje: kaj vse je bilo s tem doseženo? In kakšne so stvarne možnosti za prihodnost? Tudi če ameriški »kaznovalni akciji« ne bo sledil neposreden protiodgovor z druge strani, sta se vietnamska in celotna jugovzhodnoazijska kriza s tem bistveno spremenili. Pojavile so se nove negotovosti in nevarnosti. ZDA so se prvič neposredno vojaško spopadle s sovražnikom, ko pa je meč enkrat potegnjen — pravi »New York Times« — ga bo tudi v prihodnje »mnogo lažje večkrat potegniti«. Kaj pa to v sedanji vietnamski ali točneje rečeno južnovietnamski stvarnosti pravzaprav pomeni?

Predsednik Johnson je izjavil, da ZDA nimajo v načrtu nobenih nadaljnjih vojaških udarcev, če ne bodo več napadene. Kakšni naj bi bili ti vojaški udarci in kakšni novi napadi naj bi jih izzvali, pa Johnson ni pojasnil. Tisto, kar se je doslej zgodilo v Tonkinškem zalivu in v zvezi z njim, je že odprlo izredno nevarno obdobje in začelo izreden potek dogajanj. Kje pa se bodo ti ustavili in pod kakšnimi pogoji?

Izhod bi bila nova konferenca in iskanje rešitve na pogajanjih za zeleno mizo. Toda očitno je, da v tem trenutku in sedanjem položaju Washington temu ni naklonjen. To pomeni, da se bo borba nadaljevala na celotnem področju bivše Indokine in zlasti v Južnem Vietnamu. Ali ameriški zračni napad na Severni Vietnam lahko prekine to borbo na primer v Laosu ali, kar je še važnejše, v Južnem Vietnamu? Očitno ne, težko pa ustavi tudi kritičen neugodni razvoj dogodkov za sajgonski režim, brez katerega pa ni niti ameriške prisotnosti v Vietnamu. Kaj v tem položaju in v tem nevralgičnem področju sveta pravzaprav pomeni »status quo«, na katerega se ZDA sklicujejo? To so nekatera izmed številnih vprašanj, ki niso rešena, marveč so s sedanjo nevarno »tonkinško afero« šele načela. Zato tudi ti dogodki niso konec stare, marveč so šele začetek nove velike in nevarne krize, s katero« šele načeta. Zato tudi burkanih vietnamskih vzporednikih.

J. VRHOVEC

●● Poleti

po ulicah, druga pa zraven dveh poslopij v nekem sajgonskem predmestju.

Ameriškim državljanom so svetovali, naj ne odhajajo iz hiš v prostem času, razen če nimajo res nujnih opravkov.

Po vesteh iz Bangkoka so tajlandske oborožene sile danes v pripravljenosti. Z neke ameriške ladje izkrcavajo tanke za tajlandsko vojsko. Predsednik tajlandske vlade Tanom Kitikachorn je izjavil, da v Tajland ne prihajajo ameriške čete. Rekel je tudi, da ZDA niso zahtevale od Tajlanda nobenih posebnih uslug v zvezi z dogodki v Tonkinškem zalivu.

Po vesteh japonskega radia je davi iz ameriškega oporišča v Yokošuki odplula ladja poveljnika ameriške VII. flote, »Oklahoma City«, in odplula proti Vietnamu.

●●● Agresija

ročilo šele okoli 13. ure po pekinškem času.

Sporočilo ugotavlja tudi, da pomeni ta akcija ameriškega imperializma prvi korak k razširitvi vojne v Indokini, s čimer so prekoračili tudi znano ameriško geslo o politiki »na robu vojne«. Kitajski vladi se zdi nastali položaj kar najbolj vznemirljiv. Vlado ZDA bo imela za odgovorno za vse hude posledice, ki jih utegne roditi takšen položaj, če ne bo takoj ustavila začetih akcij.

ZDA so zanetile požar vojne in agresije proti DR Vietnamu — pravi nadalje kitajsko sporočilo. To dejstvo daje pravico ne samo DR Vietnamu, da se upre agresiji, ampak vsem podpisnikom ženevskih sporazumov, da pomagajo DR Vietnamu v boju proti agresiji. DR Vietnam je tudi članica socialističnega tabora in nobena socialistična država ne more ostati ravnodušna spričo dejstva, da je Vietnam postal žrtev agresije.

Prvi kitajski komentarji o ameriškem bombardiranju Severnega Vietnama obsojajo to akcijo kot »odkrito agresijo«, katere namen je, »okrepiti pozicije predsednika Johnsona v predvolilni kampanji.«

Pekinški tisk je objavil sporočilo pod poudarjenimi naslovi. Listi so danes izšli s šesturno zamudo. »Žen Min Ži Bao« je posvetil novim dogodkom vso prvo in še celo zunanjepolitično stran. Tudi drugi listi posvečajo največjo pozornost dogodkom zadnjih dni.

●●●● London

letnice v politiki in vojaški strategiji ne pomenijo dosti, so za posameznega človeka vendarle pomemben memento in neprijeten spomin, posebno še, če se na tak datum zgodijo tako usodne reči.

V zraku visi vprašanje, kako so mogli Severni Vietnamci drugič napasti ameriško vojno ladjo — kar v Hanoju odločno zanikajo — saj so morali vedeti, kaj se bo najbrž zgodilo. Nekateri dvomijo, da se je vse res zgodilo tako, kakor pravijo Američani. Glede Kube niso lagali. Na otoku so res bili raketni izstrelki, toda ameriške izjave o Južnem Vietnamu niso bile zmeraj resnične. Eno je zanesljivo: Američani so zdaj našli razlog ali izgovor, da prenesejo vojno na ozemlje Severnega Vietnama, kakor so govorili že nekaj mesecev. In zato premiki letal in ladjevja po vsem širnem Pacifiku niso posledica trenutnih odločitev, ampak plod skrbno pripravljenih mobilizacijskih načrtov.

Toda ljudi najbolj zanima, kaj se bo zdaj zgodilo. Nekoliko tolažbe nudijo Johnsonove besede, da ZDA ne nameravajo razširiti vojne in da je bil ta »povračilni udarec« enkraten. Toda iz enkratnih udarcev so se v preteklosti že izcimile vojne.

Določene pomisleke izražajo celo nekateri britanski časopisi, med njimi Times, ki meni, da napadi na Severni Vietnam ne bodo rešili položaja v Južnem Vietnamu. Tam že govorijo o strmoglavljenju generala Kana. Največ pomislekov izraža današnji »The Guardian«, ki med drugim pravi:

»Toda velikanska premoč ne bo prinesla Ameriki zmage v vietnamski vojni. Ta vojna bo dobljena ali izgubljena v Južnem Vietnamu. In nadaljevala se bo tam, četudi bi se vsa vojaška oporišča na severu spremenila v prah in pepel. Nasprotno, sleherna razširitev vojne bi verjetno še bolj utrdila odločnost Vietkonga. Ameriška bojevitost utegne celo ustvariti nujno potrebno priljubljenost potlačenemu in gospodarsko neuspešnemu komunističnemu režimu na severu. Z velikopoteznimi akcijami, kot je bil letalski napad, ameriška vlada nevarno postavlja svoj ugled na kocko pustolovščin, ki so obsojene na neuspeh. In ko si prizadeva, da bi ta ugled rešila, jo bo prihodnjič zapeljala skušnjava še v večje napake. Takšen je bil doslej nauk vietnamske vojne.«

B. PAHOR

☆ Odmevi

verni Vietnam, podobno stališče pa so zavzeli tudi najvišji kubanski voditelji, medtem ko turški časopisi in uradni krogi opravičujejo ameriško ravnanje. V Ravalpindiju je pakistanski zunanji minister izjavil, da so po mnenju njegove države pogajanja še vedno najboljša pot za rešitev spora v jugovzhodni Aziji. Kairski dnevnik »Al Gumhuria« ugotavlja, da so ZDA že pred časom pripravljale bombardiranje Severnega Vietnama. Ta dnevnik povezuje ostrino ameriškega napada s predvolilnim položajem v ZDA.

»Times of India« je ob dogodkih v Vietnamu zapisal, da Severni Vietnam ni bil dolžan prenašati izzivanja ameriških križark.

** Avstrijski sejem

konzul Pirkovič in drugi. S svojimi proizvodi je na sejmu zastopanih 84 jugoslovanskih podjetij. Vsega pa je na sejmu več kot 1100 razstavljavcev, od tega ena četrtina iz drugih držav.

Iz govora celovškega župana Hansa Ausserwinklerja je še omeniti, da si dežela Koroška odločno prizadeva čimprej dobiti univerzo v Celovcu.

F. SEUNIG

*** Dirka

več kot 200 km dolge etape. To pa je že za prave profesionalce! Pravijo, da bi bil ta davek še večji, če bi bile oči sodnikov na progi še bolj budne.

Spričo vseh teh okoliščin ni nič čudnega, da se je na startu današnje etape zbralo 75 vse prej ko razpoloženih vozačev, 10 pa jih je moralo dati slovo dirki. Že iz njihovih resnih obrazov, na katere se jim je prikradla utrujenost, se je dalo uganiti, da to pot niso pripravljeni, da bi se spuščali v najmanj tvegane akcije. No, za to sta navsezadnje poskrbeli tudi dolga pot in neprijazna pripeka, ki sta celo največje borce, razen Valčiča, Ronerja in Avstrijca Damma, ki so že zgodaj drug za drugim ušli glavnini, docela pomirili, da so dolgo, dolgo vozili v lepi, strnjeni vrsti, lagodno in brez zlih namenov. Čim dlje so bili na kolesih, tembolj so pozabljali na naloge, na borbo. Voda, samo voda, to je bil obupen klic dneva iz izsušenih grl. Redke vodovodne pipe ob poti so bile neprestano oblegane. Koprski zaliv tik pod cesto pa je bil naravnost očarljivo privlačen. Francoz Pamard je dal zgled in za njim je planila v morje velika grupa kolesarjev! Kako je bilo prijetno! Vse to pa je ubežniška trojica s pridom izrabljala, saj je do Portoroža prigarala že več kot 5 minut prednosti. Huda vzpetina pri Črnem kalu je bila še bolj uničujoča in je vse bolj redčila že močno razčlenjeno kolono, obenem pa je terjala nove in nove žrtve. Najmanj izkušeni in najšibkejši so najprej omahovali in iskali pomoči pri zdravniku ali pa zavetje v travnatih sencah. Tudi izčrpanega Boltežarja so izdale moči. Kratko in malo se je usedel na obcestni kamen in dvignil belo zastavo. Nazadnje so ga komaj pregovorili, da celo rotili so ga, da je spet vzel pot pod noge, s pomočjo požrtvovalnega mladega Falka iz Maribora. Ta dva sta se samo nekaj sto metrov pozneje z obžalovanjem poslovila od onemoglega Fabjana, ki je prej pomagal mnogim našim, pa Francoza Grimberta, Čehoslovaka Kvapila, Nizozemca Schepersa in še nekaterih drugih. Ti zaradi nečloveških naporov niso vzdržali več. Skratka, sleherni si je danes pisal samosvojo dramo, v kateri ni bilo toliko prizadevanj za čimboljše mesto v koloni, za plasma, za osvojitev rumene majice, kakor je bila to borba predvsem za obstoj, za biti ali ne biti. Zato bi zaman iskali izraze, s katerimi bi hoteli prikazati vse, kar se je dogajalo na razbeljeni cesti od morja do vznožja gora, opisati obilico pretreslji-

salonit anhovo

vih prizorov. Medtem pa je dolgotrajna vzpetina slednjič neusmiljeno razkosala glavnino na tri večje skupine, pred katerimi so Roner, Valčič in Damm v Senožečah nabrali že šest minut naskoka. Roner je bil tokrat silen borec, da ne omenjamo seveda leaderja celotne dirke Rudija Valenčiča, o katerem vsi govorijo v samih superlativih. Danes je bil tudi on vseskozi v ospredju, v središču vsega dogajanja. Branil se je in napadal je obenem, zato da bi obdržal najdražjo lovoriko, kajti tisti trije niso bili nevarni favoritom. So pa vendarle prvi smuknili skozi cilj in pobrali etapne nagrade. Roner bi nedvomno zasluži! prvo mesto, ker je k temu podvigu prispeval največ, toda zmagovalec Valčič je v tistih usodnih trenutkih bržčas pozabil na tako malo upoštevano besedo — »fair-play«.

REZULTATI XIII. etape Pulj—Nova Gorica (210 kilometrov): 1. Valčič 6:00.00 (1 minuta bonifikacije), 2. Roner (Sl.) 6:00.30 (30 sekund bonifikacije), 3. Damm (Avstr.) 6:01.00, 4. Pamard (Fr.) 6:04.28, 5. Valenčič (J), 6. Tummers (Niz), 7. Ritter (Dan), 8. Ekstein (NDR), 9. Bilič (J) vsi s časom četrtoplasiranega, 10. Doek (Niz) itd.

Generalni plasma: 1. Valenčič 45:34.05, 2. Škerlj (oba J) 45:37.05, 3. Ilijev (Bolg) 45:38.55, 4. Lux (NDR) 45:39.15, 5. Nejčev (Bolg) 45:45.35, 6. Ukmar (J) 45:45.43 itd.

Med ekipami slejkoprej vodi Jugoslavija pred Bolgarijo.

STANE LIPAR

Prvi dan veslaškega EP v Amsterdamu

Nobenega finalista doslej

AMSTERDAM, 6. avg. — (Po telefonu) Na tehnično sijajno urejeni veslaški progi Bosbaan se je danes začelo letošnje evropsko veslaško prvenstvo, na katerem sodeluje nad 300 veslačev iz 23 držav — v 98 čolnih. V zelo lepem vremenu so bili prvi dan na sporedu predtekmovalne vožnje, ki pa našim zastopnikom niso prinesle uspeha. Res je, da so imele naše posadke smolo z žrebom, prav tako pa tudi drži, da so nekatere — zlasti osmerec — s svojo vožnjo razočarale. Vsi štirje jugoslovanski čolni bodo morali jutri ponovno v boj v repešažih in samo najvišja mesta jim lahko zagotovijo nastop v nedeljskih finalih, pri čemer bo v vsaki disciplini tekmovalo šest najboljših ekip.

Naš četverec s krmarjem je bil šele četrti s časom 6:54,73 za SZ, Poljsko in Madžarsko ter pred Francijo in skoraj nima upov za uvrstitev med prvo šestorico. Naš skif je vozil dobro v drugi polovici proge, a je še nerutiniran. Plasiral se je za ZDA in Nemčijo, porazil pa je Angleža in Finca (čas 7:27,08). Dvojec s krmarjem Jugoslavije je dobro startal in vodil do 500 m, nakar pa so prevzeli vodstvo Nemci in premočno zmagali z naskokom treh dolžin čolna. Jugoslavija je bila druga (7:43,50) pred Finsko, ZDA in Belgijo. Naš osmerec se je z nemškim in italijanskim boril vsega do 1000 metrov, potem pa je povsem popustil in v leženi vožnji nadaljeval pot do cilja. Čeprav je bila to morebiti taktična poteza, da že takoj v začetku ne bi izdali svojih sposobnosti, pa ni napravila najboljšega vtisa. Nemčija je dosegla čas 6:02,69, naši pa 6:34,63.

BOŽO BENEDIK

Spopad v Nikoziji

Rosides se je vrnil na Ciper

NIKOZIJA, 6. avg. (AP-AFP-Reuter). Poveljstvo OZN na Cipru je sporočilo, da se je sinoči vnelo streljanje med Grki in Turki na tako imenovani »zeleni črti« v središču Nikozije. Po prvih vesteh so bili ranjeni trije Grki. Streli so začeli pokati v prvih večernih urah vzdolž ulice Ledra, uro pozneje pa so se nadaljevali vzdolž ulice Pafos, kjer je policijska postaja grškega sektorja Nikozije.

Močno streljanje iz strojnic in več strelov iz bazuk je pregnalo z ulic prebivalce, ki so se zatekli v hiše. Takoj je posegla vmes ciprska policija, ki je streljala na turški del mesta. Ponoči še ni bilo vesti o tem, ali se je spopad nadaljeval.

Zastopnik sil OZN na Cipru je povedal, da je v sinočnjih spopadih v Nikoziji izgubil življenje neki pripadnik grške skupnosti. Med pripadniki turške skupnosti ni bilo smrtnih žrtev.

Poveljstvo sil OZN v Nikoziji je objavilo, da so se na severu Cipra, na področju Ajos Teodoros, včeraj spet streljali pripadniki turške in grške narodnosti. Takoj potem ko so intervenirale švedske enote v sestavi mednarodnih sil, je streljanje ponehalo.

Streljali so se tudi v hribih Kyrenie. Pri ribiškem naselju Kokina so se včeraj spopadli švedski pripadniki mednarodnih sil in Turki. Poveljstvo mednarodnih sil je objavilo, da so pri Kokini Turki prvi napadli. Ne v hribih Kyrenie ne v Kokini ni bilo žrtev.

Stalni ciprski predstavnik v OZN Zenon Rosides je sinoči prispel v Nikozijo. V Ženevi se je razgovarjal o Achesonovih predlogih za rešitev ciprskega problema s posredovalcem OZN na Cipru, veleposlanikom Tuomiojo. V Nikozijo se je nocoj vrnil tudi general Grivas, ki je bil na posvetu v Atenah.

Telegrami

OBISK NA FILIPINIH — MANILA. Predsednik malgaške republike Tsiranana je prispel na tridnevni uradni obisk na Filipine. Na letališču v Manili ga je sprejel filipinski predsednik Macapagal.

BENEDIKTSSON GRE V ZDA — WINIPEG. Islandski premier Benediktsson je med uradnim obiskom v Kanadi izjavil, da bo 18. avgusta odpotoval v Washington, kjer se bo sešel z ameriškim predsednikom Johnsonom in zunanjim ministrom Ruskom.

PREKINITEV STIKOV — MONROVIA. Liberija je sporočila, da bo prekinila vse politične in trgovinske stike s Portugalsko. V dekretu, ki ga je podpisal predsednik Tubman, je med drugim rečeno, da portugalske ladje in letala ne bodo smeli pristajati v liberijskih pristaniščih in na letališčih.

POTOVANJE V EVROPO — CANBERRA. Zvedelo se je, da bo avstralski zunanji minister Hasluck letos obiskal več evropskih držav, med njimi verjetno tudi Sovjetsko zvezo. Hasluck bo tako prvi avstralski minister, ki bo potoval v Moskvo.

NAFTA — BAGDAD. Iraško ministrstvo za nafto je sporočilo, da bo poslalo v Jemen večjo količino nafte. Pošiljka bo brezplačna in sodi v okvir iraške pomoči arabskim državam.

Pa še to

STATISTIKA — Budimpeštanski časopis Figyelö je v nekem članku takole ponazoril vrednost statistike: »Če konj ni več uporaben, ga pošljejo v klavnico in predelajo v klobase. Če pa se traktorju pokvari del, za katerega ni nadomestila, ostane traktor za statistike še vedno traktor. In prav to je Ahilova peta napredka.«

Jutri program radia in televizije

DELO rtv

Ljubljanski baletni bodo v sredo ob 20.45 izvedli svoje prvi nastop na televizijskih zaslonih nastop NEOKLASIČNEGA KRALJEVSKEGA BALETA v koreografiji slovitega Georgea B alanchina.

avgust od 9 do 15

Jutri program radia in televizije

Besedni dvoboj v Ženevi

Carapkin in Timberlake o napadu ZDA na DR Vietnam

ŽENEVA, 6. avg. Po poročilih tujih agencij je na današnji seji razorožitvenega odbora OZN ob prvi obletnici podpisa moskovskega sporazuma o delni prepovedi jedrskih poskusov, ki je bila slavnostna le po tem, da so s tem v zvezi prebrali skupno sovjetsko-ameriško-britansko sporočilo, prišlo do besednega dvoboja med vodjo sovjetske delegacije Carapkinom, ki je grajal napad ZDA proti severnovietnamskim torpednim čolnom in opornišcem, ocenjujoč ga kot nevarnost za mir, ki je resno zapletel položaj v jugovzhodni Aziji ter povzročil možnost razširitve spopada, in rekoč, da so »ZDA prevzele skrajnje težko odgovornost, kar opozarja na potrebo nadaljnjih ukrepov za ohranitev miru,« ter med vodjo ameriške delegacije Timberlakom, ki je zavrnil Carapkinove kritike in obtožil ZSSR, da »popolnoma napačno tolmači dogodke v jugovzhodni Aziji, kjer so bile v mednarodnih vodah Tonkinškega zaliva ameriške vojne ladje zadnje dni dvakrat nezzvano in premišljeno napadane, nakar so ZDA odgovorile omejeno in umestno«. Sovjetsko stališče so podprli delegati CSSR, Poljske, Romunije in Bolgarije, stališče ZDA pa je podprl kanadski delegat general Burns, medtem ko sta delegata Indije in ZAR izrazila zaskrbljenost zaradi povečanja napetosti v jugovzhodni Aziji, nehiški delegat pa je pozval jedrske sile, naj sporazum o delni prepovedi jedrskih poskusov kronajo s sporazumom o prepovedi pod zemskih jedrskih eksplozij.

Britanska vlada o silah OZN

NEW YORK, 6. avg. (AFP). Britanska vlada je danes odgovorila na nedavno sovjetsko spomenico, ki se nanaša na potrebo, da se okrepi vloga OZN pri ohranitvi miru. V odgovoru britanska vlada pravi, da je pripravljena s Sovjetsko zvezo čimprej proučiti ukrepe, s katerimi bi zagotovili finančna sredstva na podlagi načel kolektivne odgovornosti in uresničili določbe ustanovne listine OZN o vzpostavitvi mednarodnih sil.

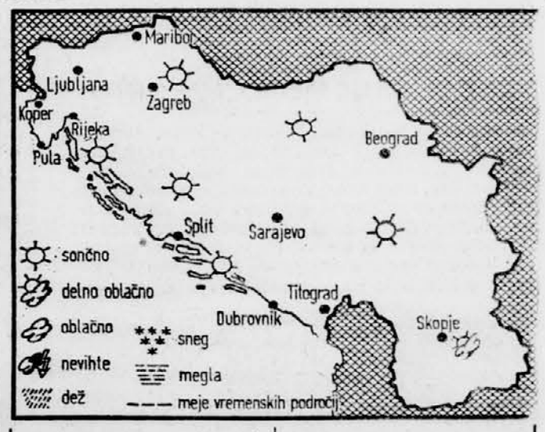
Sabotaže na adenskem letališču

KAIRO, 6. avg. (MEN). Predstavniki južnoarabske osvobodilne fronte so povedali, da so bila v adenskem letalskem oporišču uničena tri britanska letala. Pod letala so nastavili razstrelivo. Ne držijo britanske trditve, da v tem letalskem oporišču ni bilo škode, ko so ga 2. avgusta napadli arabski komandosi.

Kongoški uporniki zasedli Manono

ELISABETHVILLE, 6. avg. (AP). Mulelejeve uporniške sile so danes zasedle področja. Predstavniki rudniških milj severno od Elisabethvilta. Predstavniki rudniških družb so sporočili, da zapuščajo mesto, ko so bili uporniki še 4 milje od Manona, žandarmerijske okrepitve, ki so jih pred nekaj dnevi poslali semkaj, pa so zbežale že prej, takoj po prvih stikih z uporniki v bližini mesta, kjer so v skladiščih rudniških družb ostale velike zaloge tekočih goriv. Očividci pripovedujejo, da so kongoške vojaške enote, preden so se umaknile, izropale mesto, ki so ga prvič popolnoma zapustile, ker je osebje za vzdrževanje naprav ostalo v Manonu celo med uporom plemena Balubov v letih 1960-1961, ko je bilo mesto tudi ogroženo. Glavnina vojaških enot se je sedaj umaknila vse do Jadotvilla.

Vreme 6. VIII. 1964

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	15	26
Planica	12	25
Brnik	14	26
Maribor	16	27
Slov. Gradec	12	26
Novo mesto	15	28
Koper	22	26
Kredarica	—	7
Reka	20	29
Pulj	20	27
Split	22	28
Dubrovnik	23	27
Zagreb	16	27
Beograd	20	28
Sarajevo	13	26
Skopje	18	29
Titograd	22	30
Celovec	14	26
Gradec	14	27
Dunaj	11	26
Milano	18	21
Genova	20	—
Zürich	13	27
München	14	28
Benetke	19	—

Prognoza

VREMENSKA SLIKA

Področje visokega zračnega pritiska nad zahodno in srednjo Evropo slabi. Atlantske frontalne motnje so dosegle zahodno Evropo in se počasi približujejo Alpam. Zato bodo pozneje vplivale na vreme pri nas.

NAPOVED

SLOVENIJA

Ponoči jasno, jutri sončno. Najnižje nočne temperature od 10 do 14, v Primorju 20, najvišje dnevne od 26 do 30 stopinj C.

JUGOSLAVIJA

Sončno in toplo vreme.

IZGLEDI ZA SOBOTO

Poslabšanje vremena.